

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី

និង

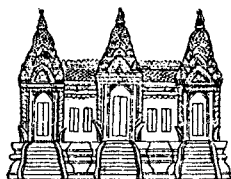
សេចក្តីប្រែបក្សានុបក្ស

សូត្របិដក

បង្កើតនិកាយ បង្កើតបណ្ណសក

និងកាល

២៥

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត ភ្នំពេញ

ព.ស. ២៥០៤

បោះពុម្ពលើកទី ២

ព្រាហ្មណវិគ្គោ

បឋមំ ព្រហ្មយុស្តុតំ

[១] ឯវុច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃជន សន្តិ
បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ មិច្ឆិលាយំ បដិវសតិ ដិណ្ឌោ
វុឡោ មហលូកោ អន្ទកតោ វាយោអនុប្បត្តោ
វិសវស្សសតិកោ ជាតិយា តិណ្ឌំ វេទានំ ចារក្ខ
សនិយណ្ឌកេដុកានំ សាក្ខប្បកេទានំ ឥតិហាស-
បញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យករណោ លោកាយតមហា-
បុរិសលក្ខណេសុ អនវាយោ ។ អស្សោសិ ទោ ព្រហ្មយុ
ព្រាហ្មណោ សមណោ ខលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ
សក្យកុលា បព្វជិតោ វិទេហេសុ ចារិកំ ចរតិ
មហតា ភិក្ខុសង្ឃជន សន្តិ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ
តំ ទោ បន ភវន្តំ តោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិ-
សន្នោ អន្ទកតោ ឥតិបិ សោ កកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

ព្រាហ្មណវិគ្គ

ព្រហ្មាយុសូត្រ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ។ សម័យនោះឯង ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍នៅអាស្រ័យ ក្នុងនគរមិថិលា ជាមនុស្សជរា ព្រឹទ្ធា ចាស់
កន្លងកាលវែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពី
កំណើត ជាអ្នកចេះចប់នូវត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ឌ នឹង
គម្ពីរឈ្មោះកេដ្ឋកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធភូមិ មានគម្ពីរឈ្មោះឥតិហាសៈជា
តំបន់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទវិទ្យាវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទើស
ទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។ ព្រហ្មាយុ-
ព្រាហ្មណ៍ បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញ
ចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវស្តេចមកកាន់ចារិកក្នុងដែនវិទេហៈ
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន គឺភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯភិក្ខុសព្ទល្អនៃព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លួនខ្មោយស្កុះសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកកិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្ស

វិជ្ជាចរណសម្មន្នោ សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ
 បុរិសទម្ពសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភគវ(១)
 សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្វហ្មកំ
 សស្សមណព្រាហ្មណី បដិ សទេវមនុស្សំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យា-
 ណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបូណ៌ំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បន តថាវចានំ
 អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[២] តេន ខោ បន សមយេន ព្រហ្មយុស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ឧត្តរោ នាម មាណវោ អន្តេវាសី ហោតិ
 តិណ្ឌំ វេទានំ ចារក្ខ សនិយណ្ឌកេដុកានំ សាក្ខរវ្យ
 ភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ
 លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អនវាយោ ។

• ម. រាជវិគី ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ដោយប្រពៃ ទ្រង់បរិច្ចណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ
 ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវគ្រែលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ ទ្រង់
 ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ទ្រង់ជាសាស្តាវនទៅតានឹងមនុស្ស ទ្រង់
 ត្រាស់ដឹងនូវចតុករិយសច្ច ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់ត្រកពទៀតហើយ
 ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ទុត្តមរបស់
 ព្រះអង្គ នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក មារលោក ព្រហ្មលោក
 នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស ជាសម្មតិទេព
 នឹងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់
 សំដែងធម៌ មានលំអទានដើម មានលំអកណ្តាល មានលំអទានចុង
 បរិច្ចណិដោយអត្ត បរិច្ចណិដោយព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយ-
 ធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធបរិច្ចណិទាំងអស់ ក៏ការបានច្នួបព្រះអរហន្តដែលមាន
 សភាពដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។

[២] សម័យនោះឯង ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ មានកូនសិស្សម្នាក់
 ឈ្មោះទុត្តរមាណព ជាអ្នកចេះចប់នូវគ្រែវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
 និយណ្ឌ នឹងគម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវ្យកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
 ឥតិហាសៈជាតំរប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍
 ជាអ្នកមិនទើសទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្រុក ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្រុក ឧត្តរាមន្តរ

អង្គខេត្ត ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ ឧត្តរ មាណា អាមន្តរ
អយ្យ តាត ឧត្តរ សមណ តាតមោ សក្យបុត្តា
សក្យកុលា បព្វជិតោ វិទេហេសុ ចារិកំ ចរិត
មហាតា កិត្តសង្ឃន សង្ឃ បព្វមត្តហិ កិត្ត-
សតេហិ តំ ខេ បន កវន្តំ តាតមំ ឃំ
កល្យាណោ កិត្តសង្ឃោ អព្ពត្តតោ ឥតិបំ សោ កកវ
អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ បេ ។ សាធុ ខេ បន
តថាវ្យាទំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតិ ឃំ តំ តាត
ឧត្តរ យេន សមណោ តាតមោ តេនុបសង្កម
ឧបសង្កមិត្តា សមណំ តាតមំ ជាតាហិ យទិ
វា តំ កវន្តំ តាតមំ តថា សង្ឃយេវ សង្ឃោ
អព្ពត្តតោ យទិ វា នោ តថា យទិ វា សោ
កវំ តាតមោ តាទិសោ យទិ វា ន តាទិសោ
តយា មយំ តំ កវន្តំ តាតមំ ទេសិស្សាមាតិ (១) ។
យថាកបំ បនាហំ ភោ កវន្តំ តំ តាតមំ ជាទិស្សាមិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការហៅរកឧត្តរមាណាត

គ្រានោះ ព្រហ្មយុស្សត្រាហ្មណ៍ ហៅឧត្តរមាណាតមកថា នៃបាឡាវៈ
 ព្រះសមណគោតមនេះ ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់
 ព្រះផ្នួស ឥឡូវស្តេចមកកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងកិត្យុសង្ឃ
 ច្រើន គឺកិត្យុប្រមាណ ៥០០ រូប ឯកិត្យុសព្វល្អ នៃព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្លាខ្លាយ សុះសាយទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកកិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯង
 ដោយប្រពៃ ។ បេ ។ ក៏ការបានច្របូប្រទះនូវព្រះអរហន្ត មានសភាព
 ដូច្នោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ នៃបាឡាវៈ អ្នកចូរមក ចូរអ្នក
 ចូលទៅរកព្រះសមណគោតម លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរដឹងនូវព្រះ
 សមណគោតមថា កិត្យុសព្វនៃព្រះសមណគោតម ដ៏ចម្រើននោះ ខ្លា-
 ខ្លាយសុះសាយទៅ មានដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយ
 ប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដ
 ដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះទេ យើងនឹងប្រើ
 អ្នក ឲ្យទៅមើលព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ។ ឧត្តរមាណាតពោលថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ចុះធ្វើម្តេចខ្ញុំនឹងស្គាល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យទំ វា ភំ កវន្តំ កោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្តោ
អត្តកតោ យទំ វា នោ តថា យទំ វា សោ កវំ
កោតមោ តានិសោ យទំ វា ន តានិសោតិ ។
អាកតានិ ខោ តាត ខុត្តរ អម្បាកំ មន្តេសុ ទ្ធីស
មហាបុរិសលត្តណានិ យេហំ សមម្ពាគតស្ស មហា-
បុរិសស្ស ទ្វេវ (១) តតិយោ កវន្តំ អនញ្ញា សចេ
អការំ អជ្ឈាវសតិ រាជា ហោតិ ចក្កវត្ថុ ធម្មកោ
ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ វិជិតាវី ជនបទត្ថាវិយប្បត្តោ
សត្តរតនសមម្ពាគតោ តស្សីមាជំ សត្ត រតនាជំ
កវន្តំ សេយ្យបីទំ ចក្ករតនំ ហត្ថរតនំ អស្សរតនំ
មណីរតនំ ឥន្ទ្ររតនំ កហបតិរតនំ បរិណាយករតនមេវ
សត្តមំ បរោសហស្សំ ខោ បនស្ស បុត្តា កវន្តំ ស្វរា
វីរន្ត្រា បរសេនប្បមទ្ធា សោ ឥមំ បវរី សាករបរិយន្តំ
អនិល្លាន អសត្តន ធម្មន (២) អភិវិជយ អជ្ឈាវសតិ
សចេ ខោ បន អការស្មា អនការិយំ បព្វជតិ

១ ម. ទ្វេយេវ ។ ២ ម. ឯត្តន្តរេ សមេនាតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទ្គញ្ញសក្ការៈ

កិត្តិសព្ទនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លាញយសុះសាយទៅ មានដោយ
 ប្រការដូច្នោះមែនឬ ឬថាមិនមែនដោយប្រការដូច្នោះទេ មួយទៀត
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះឬ ឬថាមិនមែនជាបុគ្គល
 ប្រាកដដូច្នោះទេ ។ ព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍ពោលថា នៃបាទុត្តរៈ មហា-
 បុរសប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ដែលមានមក ក្នុង
 មន្តវេទរបស់យើង រមែងមានតែគតិ ២ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ មិនមែនខុស
 អំពីគតិ ២ យ៉ាងនោះទេ គឺថាបើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ
 ជាធម្មរាជប្រកបដោយធម៌ ជាឥស្សរៈលើផែនដី មានសមុទ្រទាំង ៤ ជា
 ទីបំផុត ឈ្នះអស់សត្រូវទាំងខាងក្នុង ខាងក្រៅ(១) ដល់នូវការមាំមួន
 ក្នុងជនបទ ប្រកបដោយកែវទាំង ៧ ប្រការ ឯកែវទាំង ៧ ប្រការនេះ
 របស់ស្តេចចក្រពត្តិនោះគឺ ចក្រកែវ ១ ដំរីកែវ ១ សេះកែវ ១ មណីកែវ ១
 ស្រីកែវ ១ គហបតីកែវ ១ បរិនាយកកែវ ១ ជាគំរប់៧ មួយទៀត ព្រះរាជា
 នោះមានព្រះរាជបុត្រច្រើនជាងពាន់ ជាអ្នកក្ស័រក្សា មានសភាពអង្គអាច
 អាចញ៉ាំងញីនូវសេនាស្តេចដទៃបាន ព្រះរាជានោះមានជ័យជំនះ នៅ
 គ្រប់គ្រងផែនដីនេះមានសាគរជាទីបំផុត ប្រកបដោយធម៌ មិនមានគ្រឿង
 វាយដំ មិនមានគ្រឿងកាប់ចាក់ បើចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះសុវិញ

១ សត្រូវខាងក្នុងមានសេចក្តីក្រោធជាដើម សត្រូវខាងក្រៅមានសេចក្តីដទៃជាដើម ។

ព្រាហ្មណ៍/ធួស្ស ព្រហ្មយុស្សត្តេ ឧត្តរស្ស រាគវន្តបសង្កមនំ

អរហំ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ វិវេជន្តនោ
អហំ ខោ បន តាត ឧត្តរ មន្តានំ កត្តា^(១) តំ
មន្តានំ បដិក្កហោតាតិ ។

(៣) ឯវិ . កោតិ ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
ព្រហ្មយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សត្វា ឧដ្ឋាយា-
សនា ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណំ អភិវាទេត្វា បទត្តិណំ
កត្វា វិទេហោសុ យេន ភគវា តេន ចារិកំ
បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកញ្ចរមាណោ យេន ភគវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវតោ សន្និ សម្មោទិ
សម្មោទនីយំ កបំ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
និស័ទិ ។ ឯកមន្តំ និស័ទ្ធោ ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
ភគវតោ កាយេ ទ្ធត្ថីស មហាបុរិសលក្ខណានិ
សម្មន្នេសិ ។ អន្តសា ខោ ឧត្តរោ មាណវោ
ភគវតោ កាយេ ទ្ធត្ថីស មហាបុរិសលក្ខណានិ
យេកុយ្យេន វិចេត្វា ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ

ព្រាហ្មណ៍ឆ្ន ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីទុក្ខមាណពចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ

នឹងបានជាអវហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បានបើកនូវដង្ហ្រូង^(១) គឺកិលេស ក្នុង
លោកហើយ នៃបាទុត្តរៈ ចំណែកខាងខ្ញុំជាអ្នកតាក់តែងមន្ត អ្នកឯង
ជាអ្នកទទួលយកមន្តទៅ (សម្រាប់ធៀបមើល) ។

(៣) ទុក្ខមាណព ទទួលរស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ថា
បាទ លោកដ៏ចម្រើន ហើយក្រោកចាកភាសនៈ សំពះព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍
ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅត្រង់ទីដែលព្រះមាន
ព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងដែនវិទេហៈ ក៏ត្រេចទៅកាន់ចារិក ដោយលំដាប់
ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរ
រីករាយនឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ទុក្ខ-
មាណព លុះអង្គុយក្នុងទីសមគួររួចហើយ ក៏ពិនិត្យមើលនូវមហាបុរិ-
សលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះមានព្រះភាគ ។ លុះទុក្ខមា-
ណព បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះ
មានព្រះភាគដោយច្រើន វៀរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ

១ រាគៈ ១ ទោសៈ ១ មោហៈ ១ មាធិៈ ១ ទិដ្ឋិ ១ អវិជ្ជា ១ ទុច្ចរិត ១ ធម៌ទាំង ៧
ប្រការនេះ ទុកទុំបំផាន់ម្ស្រូងជាច្រើនបីទាំងស្រុង មិនឲ្យឃើញព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណបក្កំ

កក្កដ្ឋតិ វិចិត្តកក្កដ្ឋតិ ធានិមុត្តតិ ន សំបស័នតិ

កោសោហិតេ ច វត្ថុកុយ្យេ បហុតជ្ឈីតាយ ច ។

(៤) អថទោ ភកវតោ ឯតទហោសិ បស្សតិ
 ទោ មេ អយំ ឧត្តរោ មាណវោ ទ្ធរឹស មហា-
 បុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេចេត្វា ទ្វេ ទ្ធិសុ
 មហាបុរិសលក្ខណេសុ កក្កដ្ឋតិ វិចិត្តកក្កដ្ឋតិ ធានិមុត្ត-
 តិ ន សំបស័នតិ កោសោហិតេ ច វត្ថុកុយ្យេ
 បហុតជ្ឈីតាយ ឆាតិ ។ អថទោ ភកវា តថាវុប្បិ
 ឥន្ទានិសង្ការំ អភិសង្ការេសិ យថា អន្ទុស ឧត្តរោ
 មាណវោ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្ថុកុយ្យំ ។ អថទោ
 ភកវា ជ្ឈំ ជ្ឈាមេត្វា ឧកោបិ កណ្ណោសោតានិ
 អនុមសិ បដិមសិ ឧកោបិ ធាសិកោសោតានិ អ-
 នុមសិ បដិមសិ កេវលកប្បិ^(១) នលាដមណ្ឌលំ
 ជ្ឈាយ ធានេសិ^(២) ។

១ ១. កេវលកប្បិ ។ ២ ២. បញ្ញាទេសីតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏សង្ស័យ ឆ្លៀងឆ្នល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ២ ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិត
នៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះដំរីព្រះដំរី ១ ។

(២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា ឧត្តរមាណាព
នេះ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ របស់គាត់ដោយ
ច្រើន វៀលឆ្លងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ ក៏សង្ស័យ ឆ្លៀងឆ្នល់
មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២ ប្រការ
នោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះដំរីព្រះ
ដំរី ១ ។ គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តាក់តែងនូវឥទ្ធាភិសង្ខារ
ឲ្យឧត្តរមាណាបានឃើញអវយវៈ របស់ព្រះអង្គ ដែលត្រូវលាក់ក្នុង
សំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ។ តមកទៀត ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
លឿននូវព្រះដំរី ប៉ះពាល់ដល់រន្ធព្រះកាណ៌ទាំង ២ ផង ប៉ះពាល់ដល់
រន្ធព្រះនាសិកទាំង ២ ផង ហើយទ្រង់យកព្រះដំរី បាំងមណ្ឌលនៃ
ព្រះនលាដទាំងអស់ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូត្រ ព្រហ្មយុស្សត្ថេ រាជត្ថាបត្ថន្តំ

[៥] អថខោ ឧត្តរស្ស មាណវស្ស ឯតទហោ-
សំ សមន្នាកតោ ខោ សមណោ តោតមោ ទ្ធិត្ថិ-
សមហាបុរិសលក្ខណេហិ យទ្ធជាហំ សមណំ
តោតមំ អនុពន្ធយ្យំ វិយាបថមស្ស បស្សយ្យន្តិ ។
អថខោ ឧត្តរោ មាណវោ សត្ត មាសាដំ កកវន្តំ
អនុពន្តំ ឆាយាវ អនុចាយនី ។ អថខោ ឧត្តរោ
មាណវោ សត្តន្តំ មាសាដំ អច្ចយេន វិទេហេសុ
យេន មិច្ឆិលា តេន ចារិកំ បក្កាមិ អនុបុព្វេន
ចារិកំ ចរមាឆោ យេន មិច្ឆិលា យេន ព្រហ្មយុ
ព្រាហ្មណោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ព្រហ្មយុ
ព្រាហ្មណំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯក-
មន្តំ និសីទ្ទិ ខោ ឧត្តរំ មាណវំ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្ម-
ណោ ឯតទវោច កង្ខំ តាត ឧត្តរ តំ កវន្តំ
តោតមំ តថា សន្តិយេវ សន្នោ អព្ពត្តតោ ឆោ
អញ្ញថា កង្ខំ បន សោ កវំ តោតមោ តាទិសោ
ឆោ អញ្ញាទិសោតិ ។

ព្រាហ្មណវត្ថុ ព្រហ្មាយុសូត្រ អំពីការងើបឡើងតាមព្រះមានព្រះភាគ

(៥) គ្រានោះ ឧត្តរមាណា មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សមណ.

គោតម ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ពិត បើដូច្នោះ មាន
តែអាត្មាអញដែរតាម នូវព្រះសមណគោតម នឹងបានឃើញឥរិយាបថ
របស់ព្រះអង្គ ។ ឯឧត្តរមាណាក៏ជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ អស់៧
ខែ ប្រៀបដូចជាស្រមោលជាប់តាមរូប ។ លុះកន្លងខែ ៧ ទៅហើយ
ទើបឧត្តរមាណាចេញទៅកាន់ចារិក សំដៅទៅត្រង់នគរមិថិលាក្នុងដែន
នៃពួកអ្នកវិទេហៈ ក៏ត្រេចទៅកាន់ចារិកដោយលំដាប់ ហើយចូលទៅរក
ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ ឯនគរមិថិលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏សំពះ
ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧត្តរមាណាអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍ សួរដូច្នេះថា នៃបាឌុត្តរៈ
ឯកិត្តិសព្ទ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ឮខ្លួនខ្លាញ់សុសសាយទៅ មាន
ប្រការដូច្នោះ មិនខុសពិតមែនឬ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ
ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះ មិនមែនជាបុគ្គលប្រាកដ ដោយប្រការដទៃ
ពិតមែនឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(៦) យថា^(១) សន្និយេវ ភោ ភំ កវ៌ន្នំ តោតមំ
 តថា^(២) សន្នោ អព្ពកតោ នោ អញ្ចថា តាទិសោ
 ច ខោ សោ កវ៌ តោតមោ នោ អញ្ចាទិសោ
 សមន្នាគតោ ច ភោ សោ កវ៌ តោតមោ ទ្ធរ្តិស-
 មហាបុរិសលត្ថុណាហំ សុប្បតិដ្ឋិតថាទោ ខោ បន
 សោ កវ៌ តោតមោ ឥនម្បំ តស្ស ភោតោ តោត-
 មស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលត្ថុណំ កវ៌ត
 ហេដ្ឋា ខោ បន តស្ស ភោតោ តោតមស្ស ចាទ-
 តលេសុ ចក្កានិ ជាតានិ សហស្សារានិ សនេ-
 មិកានិ សនាភិកានិ សព្វការបរិបូរានិ ។ អា-
 យតបណ្ឌិ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ ទី-
 យង្គលំ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ មុទុតលុ-
 ណាហត្ថថាទោ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ
 ជាលហត្ថថាទោ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ
 ឧស្សង្គថាទោ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ
 ឯណិជ្ជេវ ខោ បន សោ កវ៌ តោតមោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

[៦] ឧត្តរមាណាពតបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កិត្តិសត្វនៃព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លាខ្លាយសុសសាយទៅមានប្រការដូច្នោះ មិនខុសទេ
 មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ជាបុគ្គលប្រាកដដូច្នោះពិត មិនមែន
 ជាបុគ្គលប្រាកដដោយប្រការដទៃទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ឯព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះឯង ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ គឺព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបាទាប្រតិស្ឋានលើផែនដីសិបល្អ នេះជាមហា-
 បុរិសលក្ខណៈនៃមហាបុរសរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានកង់ចក្រកើតនៅត្រង់ផ្ទៃនៃព្រះបាទខាងក្រោម មាន
 កាំ ១.០០០ ព្រមទាំងខ្នងកង់ ព្រមទាំងដុំ ដ៏បរិបូណ៌ដោយអាការ
 ទាំងពួង ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះបណ្ឌិត (កែងជើង) វែង ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានម្រាមព្រះហស្ត នឹងម្រាមព្រះបាទវែង ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនឹងព្រះបាទទន់ខ្ចី ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហស្តនឹងព្រះបាទដូចជាសំណាញ់ ១ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះ មានកព្រះបាទដូចជាអណ្តែតឡើង ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ មានព្រះជង្គុជដូចជាស្នងនៃសត្វព្រាយ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ

ប្រាសាទស្រីស្រី ប្រាសាទស្រី មហាបុរិសលក្ខណ៍

បិតាកោ ខោ បន សោ ភរំ តោតមោ អនោធមន្តោ
 ឧកោហិ ចាលិតលេហិ ជន្មកានិ បរិមសតិ
 បរិមជ្ជតិ កោសោហិតតុក្កយោ ខោ បន សោ ភរំ
 តោតមោ សុវណ្ណវណ្ណោ ខោ បន សោ ភរំ តោតមោ
 កាញនសន្និកតោ សុខមច្ឆរិ ខោ បន សោ
 ភរំ តោតមោ សុខមត្តា ជរិយា រដោជល្លិ កាយេន
 ឧបលិម្បតិ ឯកេកលោមោ ខោ បន សោ ភរំ
 តោតមោ ឯកេកានិ លោមានិ លោមក្ខបេសុ ជា-
 តានិ ឧទ្ធកលោមោ ខោ បន សោ ភរំ តោតមោ
 ឧទ្ធកានិ លោមានិ ជាតានិ ជីលានិ អញ្ជនវណ្ណានិ
 កុណ្ឌលាវដ្ឋានិ បនត្តិលាវដ្ឋកជាតានិ ប្រាជ្ញកត្តោ
 ខោ បន សោ ភរំ តោតមោ សត្តិស្សនោ ខោ
 បន សោ ភរំ តោតមោ^(១) សីហបុព្វឧកាយោ ខោ
 បន សោ ភរំ តោតមោ ចិត្តន្តរិសោ ខោ បន

១ ឧ. សុត្តស្សទោ បន សោ ភរំ តោតមោតិ ន ទិស្សន្តិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយសូត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

បើទ្រង់ឈរជាប្រក្រតី មិនបានឧបច្ចៈ ហើយយកផ្ទៃព្រះហស្តទាំងពីរ
ស្លាបពាល់នូវព្រះជានុបាន ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះអវយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ
មានសម្បុរព្រះកាយល្អដូចជាសម្បុរនៃមាស មានព្រះភពៈភ្នំ ប្រវែង
ដោយមាស ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះឆ័រល្អិតម័ត៌ ព្រោះព្រះ
ឆ័រល្អិតម័ត៌ (នោះ) ទើបធូលីនឹងក្អែកមិនបានដិតជាប់ព្រះកាយឡើយ ១
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះរោមតែមួយ ៗ គឺព្រះរោមទាំងឡាយ
តែមួយសរសៃ ៗ ដុះឡើងក្នុងរណ្តៅនៃរោមទាំងឡាយ ១ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ មានចុងព្រះរោមក្នុងឡើងលើ គឺព្រះរោមទាំងឡាយមាន
ចុងឡើង មានពណ៌ខៀវដូចជាពណ៌នៃផ្កាអញ្ច័ន វិលទៅខាងស្តាំ
ដូចជារង្វង់នៃកុណ្ឌល ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានដងព្រះអង្គត្រង់
ដូចជាកាយមហាព្រហ្ម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះម័សៈដ៏ពេញ
កំពុងល្អ ក្នុងសរីរៈប្រទេស ៧ អន្លើ (ត្រង់ខ្នងព្រះហស្តទាំងពីរ ខ្នង
ព្រះបាទទាំងពីរ ចង្កៀងទាំងពីរ នឹងព្រះសុរាស័រ) ១ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះកាយដូចជាកាយពាក់កណ្តាលខាងមុខ នៃសត្វ
សីហៈ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានចន្លោះព្រះអង្គ(១) ពេញស្មើល្អ ១

១ អង្គិកថា ថា សាច់ដាច់ឆ្នោះនៃស្លាបប្រឡើងទាំងពីរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ភវំ តោតមោ ឯក្រោជបរិមណ្ឌលោ ទោ បទ
 សោ ភវំ តោតមោ យាវតក្ខស្ស កាយោ តាវត-
 ក្ខស្ស ព្យាមោ យាវតក្ខស្ស ព្យាមោ តាវតក្ខស្ស
 កាយោ ។ សមវដ្តក្ខន្ធា ទោ បទ សោ ភវំ
 តោតមោ រសត្តសត្តិ^(១) ទោ បទ សោ ភវំ តោត-
 មោ សីហហណ្ឌ ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ
 ចត្តាឡិសនន្ធា ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ សម-
 នន្ធា ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ អវិវឌ្ឍនន្ធា^(២)
 ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ សុសុត្តនាមោ ទោ
 បទ សោ ភវំ តោតមោ បហុតជីវ្ហោ ទោ បទ
 សោ ភវំ តោតមោ ព្រហ្មស្សរោ ទោ បទ សោ
 ភវំ តោតមោ ករវិកកាលំ អភិជលនេត្តោ
 ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ កោបទុមោ
 ទោ បទ សោ ភវំ តោតមោ ឧណ្ណា ទោ
 បទស្ស កោតោ តោតមស្ស កម្មកន្លវេ ជាតា

១ ឱ. ម. រសត្តសត្តិ ។ ២ ឱ អវិវឌ្ឍនោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានបរិមណ្ឌលនៃព្រះកាយស្មើគ្នា ដូចជាបរិ-
 មណ្ឌលនៃដើមជ្រៃ គឺព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន ព្យាមរបស់
 ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុណ្ណោះដែរ ព្យាមរបស់ព្រះអង្គប្រវែងប៉ុន្មាន កាយរបស់
 ព្រះអង្គក៏ប្រវែងប៉ុណ្ណោះដែរ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះសុរាជ
 មូលស្មើ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានសរសៃល្អសម្រាប់នាំទូរស្រ ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះហនុ (ចង្ក្រ) ដូចជាចង្ក្រនៃសត្វសីហៈ ១
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះទន្ធទ ៤០ គត់ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ មានព្រះទន្ធត្រឹមស្មើ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះទន្ធមិនរង្វើល ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះចង្កូមសស្អាត ១ ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះជីវ្ហង្គជ័ល្មម ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ
 មានព្រះសូរស័ព្ទ ដូចជាសំឡេងនៃព្រហ្ម មានព្រះវាចាពីកេះដូចជា
 សំឡេងនៃសត្វករិក ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានព្រះនេត្រខ្មៅ
 យង់ ១ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ មានរោមព្រះនេត្រដូចជារោមក្អែកនៃកូន
 គោ ១ ព្រះឧណ្ណាលោមរបស់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ដុះកង្កែបនោះនៃ

ព្រហ្មណវគ្គសូ ព្រហ្មយុស្សត្តេ មហាបុរិសលក្ខណ៍

ឌីនាតា មុទុ តលសង្កា ឌុណ្ហិសសីសោ ខោ បន
សោ ករំ កោតមោ ឥនម្បី តស្ស កោតោ
កោតមស្ស មហាបុរិសស្ស មហាបុរិសលក្ខណំ
ករិតំ ។ ឥមេហិ ខោ សោ កោ ករំ កោតមោ
ទុតិសមហាបុរិសលក្ខណេហិ សមន្មាគតោ ។ កច្ចន្តោ
ខោ បន សោ ករំ កោតមោ ទត្ថិណោ(១)
ចានេន បឋមំ បក្កមតិ សោ នាតិទ្វយេ ចានំ ឌុទ្ធវតិ
នាច្ចាសន្នេ ចានំ ទត្ថិបតិ សោ នាតិសីយំ កច្ចតិ
នាតិសណ្តិកំ កច្ចតិ ន ច អន្ធកេន អន្ធកំ(២)
សង្ឃដេន្តោ កច្ចតិ ន ច កោច្ចកេន កោច្ចកំ
សង្ឃដេន្តោ កច្ចតិ សោ កច្ចន្តោ ន សត្តិ ឌុណ្ហមេតិ
ន សត្តិ ឌីនាមេតិ ន សត្តិ សន្មាមេតិ ន
សត្តិ វិនាមេតិ កច្ចតោ ខោ បន តស្ស(៣) កោតោ
កោតមស្ស អារទ្ធកាយោ វ ន ឥញ្ញតិ ន ច
កាយពលេន កច្ចតិ អវលោកេន្តោ(៤) ខោ បន
សោ ករំ កោតមោ សព្វកាយេនេវ អវលោកេតិ

១ ឌ. ទក្ខិណោវេ ។ ២ ឌ. ម. អន្ធកេន អន្ធកំ ។ ៣ ឌ. បទស្ស ។ ៤ ម. អវលោកេន្តោ ។

ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

ព្រះភម្ម (ចិញ្ចឹម) មានពណ៌សទន់ល្ងន់ដូចជាសំឡី ១ ព្រះគោតម ដំបំរើនោះ មានព្រះឡាសៈ (ថ្វីសប្បក្ស័ន៍) និងព្រះសិរ្សដ៏បរិបូណ៌ នេះជាមហាបុរិសលក្ខណៈនៃមហាបុរសរបស់ព្រះគោតមដំបំរើនោះ ១ ។

បពិត្រលោកដំបំរើ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ ប្រកបដោយមហាបុរិស-លក្ខណៈទាំង ៣២ នេះឯង ។ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែល ទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ រមែងទ្រង់ឈានព្រះបាទខាងស្តាំទៅជាមុន ព្រះអង្គ លើកដំហានព្រះបាទមិនឆ្ងាយពេក ដាក់ព្រះបាទមិនជិតពេក ព្រះអង្គ ទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ មិនរហ័សពេក ទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ មិនយឺតពេក ទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ មិនទន្ទឹមព្រះជានុដោយព្រះជានុ ទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ មិនទន្ទឹមព្រះគោប្បកៈ (ភ្នែកគោ) ដោយព្រះគោប្បកៈ ព្រះគោតមនោះ កាលដែលទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ មិនលើកព្រះឡ (ភ្លៅ) ទៅខាងមុខ មិនសណ្តូកព្រះឡមកខាងក្រោយ មិនធ្វើព្រះឡឲ្យជាបរិវេសក មិន កែក្រោយព្រះឡ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែលទ្រង់តុល្លដំណើរ ទៅ មានព្រះកាយខាងលើរឹងប៉ឹងមិនបានកំរើក មិនទ្រង់តុល្លដំណើរទៅ ដោយកំឡាំងព្រះកាយឡើយ ព្រះគោតមដំបំរើនោះ កាលដែល ទេតព្រះនេត្រក្រឡេកមើល រមែងក្រឡេកមើលទៅ ដោយទាំងកាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សោ ន ឧទ្ធចំ ឧល្លោកេតិ ន អនោ ឧល្លោកេតិ
ន^(១) វិក្កេបមាដោ កច្ឆតិ យុត្តមត្តតា បេក្ខតិ
តតោ ចស្ស ឧត្តរី អនាវដំ ញាណទស្សនំ កវតិ ។

សោ អន្តរយរំ បរិសន្តោ ន កាយំ ឧប្បាមេតិ ន
កាយំ ឧប្បាមេតិ ន កាយំ សន្នាមេតិ ន កាយំ
វិនាមេតិ ។ សោ នាតិទ្ធរ នាច្ឆាសន្នេ អាសនស្ស
បរិវត្តតិ ន ច ចាណិជា អាសន្តត្ថា អាសនេ និស្សិ-
ទតិ ន ច អាសនស្មី^(២) កាយំ បក្ខេបតិ ។

សោ អន្តរយរេ និស្សន្នោ សមាដោ ន ហត្ថកុក្កច្ចំ
អាបជ្ជតិ ន ចាទកុក្កច្ចំ អាបជ្ជតិ ន ច អទ្ធា-
វេន អទ្ធវំ អាហេបេត្វា និស្សិទតិ ន កោប្បកេន
កោប្បកំ អាហេបេត្វា និស្សិទតិ ន ច ចាណិជា
ហណ្ឌកំ ឧបទេហេត្វា^(៣) និស្សិទតិ ។ សោ អន្តរយរេ
និស្សន្នោ^(៤) សមាដោ ន ធម្មតិ ន កម្មតិ ន
វេជតិ ន បរិតស្សតិ សោ អច្ចម្ពំ អកម្មំ អវេជំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រះអង្គមិនបានឆើយទតទៅខាងលើ មិនបានឈ្លាក់ទតទៅខាងក្រោម
 ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅមិនក្រឡេកទតទិសផ្សេង ។ ទ្រង់ក្រឡេកទតទៅតែ
 ប្រមាណមួយជួរនឹម^(១) ប៉ុន្តែឯញាណទស្សនៈដែលមិនមានអ្វីពឹងរាប់ស្រាប់
 ព្រះគោតមនោះ រមែងមានលើសលុបជាងមួយជួរនឹមនោះឯង ។ ព្រះ
 គោតមនោះ កាលដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ មិនដកព្រះកាយឡើងលើ
 មិនបន្ទុះព្រះកាយចុះក្រោម មិនទប់ទល់ព្រះកាយឡើង មិនគ្រលែងព្រះ
 កាយ ។ ព្រះគោតមនោះ ទ្រង់បែរព្រះកាយមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក
 អំពីអាសនៈ ទ្រង់គង់លើអាសនៈ មិនយកបាតព្រះហស្តប្រត់អាសនៈ
 មិនផ្អែកព្រះកាយទៅលើអាសនៈ ។ ព្រះគោតមនោះ កាលដែលទ្រង់
 គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ មិនរពឹសព្រះហស្ត មិនរពឹសព្រះបាទា មិនគង់លើក
 ព្រះជានុតម្រួតលើព្រះជានុ មិនគង់លើកព្រះគោប្បកៈតម្រួតលើព្រះ
 គោប្បកៈ មិនគង់យកបាតព្រះហស្តទល់ព្រះហស្តកៈ ។ ព្រះគោតមនោះ
 កាលដែលទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ តែងមិនរំភើប មិនញាប់ញ័រ មិនរន្ធត់
 មិនតក់ស្លុត ព្រះអង្គជាបុគ្គលមិនរំភើបផង មិនញាប់ញ័រផង មិនរន្ធត់ផង

១ មួយជួរនឹមនោះ ប្រមាណ ៩ ចំអាម (អន្ធកថា) ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ព្រហ្មយុស្តត្ថេ មហាបុរិសលក្ខណ៍

អបរិកស្សី វិកតលោមហំសោ វិវេកាវត្ថោ (១) ច ។
 សោ ភវំ តោតមោ អន្តរយវេ និសំដ្ឋោ ហោតិ
 សោ បតោទតំ បដិក្កណ្ឌោ ន បតំ ឧដ្ឋាមេតិ
 ន បតំ ឌុំនាមេតិ ន បតំ សដ្ឋាមេតិ ន បតំ
 វិនាមេតិ សោ បតោទតំ បដិក្កណ្ឌាតិ នាតិថោកំ
 នាតិពហំ ។ សោ ន ខលុខលុក្ការកំ (២) បតំ
 ជោវតិ ន សំបរិវត្តកំ បតំ ជោវតិ ន បតំ
 ភូមិយំ និត្តិបេត្វា ហត្ថេ ជោវតិ ។ ហត្ថេសុ
 ជោតេសុ បត្តោ ជោតោ ហោតិ បត្តេ ជោតេ
 ហត្ថោ ជោតោ ហោន្តំ ។ សោ បតោទតំ នឌ្ឍេតិ
 នាតិឌ្ឍេវ នាច្ចាសន្នេ ន ច វិច្ឆិទ្ធិយមាជោ ។
 សោ ឌុំទនំ បដិក្កណ្ឌោ ន បតំ ឧដ្ឋាមេតិ
 ន បតំ ឌុំនាមេតិ ន បតំ សដ្ឋាមេតិ ន បតំ
 វិនាមេតិ ។ សោ ឌុំទនំ បដិក្កណ្ឌាតិ នាតិថោកំ
 នាតិពហំ ។ ព្យញ្ជនំ បន (៣) សោ ភវំ តោតមោ

ព្រាហ្មណវេទ ព្រហ្មយសូត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

មិនភក់ស្លុតផង ប្រាសចាកសេចក្តីព្រឺរោមផង មានព្រះហឫទ័យបែរ
 ទៅរកសេចក្តីស្ងាត់ ។ ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ទ្រង់គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
 កាលដែលទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនលើកបាត្រឡើង ឲ្យខ្ពស់ពេក
 មិនដាក់បាត្រឲ្យទាបពេក មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនគ្រវែងបាត្រ
 ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។
 ព្រះអង្គលាងបាត្រមិនធ្វើឲ្យឮសូរខ្ទកខ្ទក ទ្រង់លាងបាត្រមិនបង្វិលបាត្រ
 ឲ្យវិលដុំវិញ មិនដាក់បាត្រលើផែនដី ហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។
 កាលដែលព្រះអង្គលាងព្រះហស្តហើយស្រេច បាត្រក៏លាងហើយស្រេច
 ដែរ ឬកាលដែលលាងបាត្រហើយស្រេច ព្រះហស្តក៏លាងហើយ
 ស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ចាក់ទឹកលាងបាត្រ ក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក
 មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាចផ្ដេសផ្ដាស ។ កាលដែលព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលបាយ មិនលើកបាត្រឡើងឲ្យខ្ពស់ពេក មិនដាក់បាត្រឲ្យទាបពេក
 មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនគ្រវែងបាត្រ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ទទួលបាយ
 មិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ មួយទៀត ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

បដិគ្គណ្ហាតិ ព្យញ្ញនមត្តាយ អាហារេតិ ន ច
 ព្យញ្ញនេន អាឈាបំ អតិជាមេតិ^(១) ។ ទុតិកុត្តិ
 ខោ^(២) ភវំ តោតមោ មុខេ អាឈាបំ សំបវិត្តត្វា
 អដ្ឋោហរតិ ។ ន ចស្ស កាចិ ឌុទនមិញ្ញា
 អសំភិដ្ឋា កាយំ បរិសតិ ។ ន ចស្ស កាចិ
 ឌុទនមិញ្ញា មុខេ អវសិដ្ឋា ហោតិ ។ អឡាយ^(៣)
 អាឈាបំ ឧបជាមេតិ ។ រសប្បដិសំវេទី ខោ
 បន សោ ភវំ តោតមោ អាហារំ អាហារេតិ នោ
 ច រសភកប្បដិសំវេទី ។ អដ្ឋង្គសមញ្ញាគតិ ខោ
 បន សោ ភវំ តោតមោ អាហារំ អាហារេតិ នេវ
 ទរាយ ន មនាយ ន មណ្ឌាយ ន វិក្ខុសនាយ
 យាវនេវ ឥមស្ស កាយស្ស វិតិយា យាបនាយ
 វិហឹសុបរតិយា ព្រហ្មចរិយានុត្តហាយ ឥតិ បុរាណញ្ច
 វេទនំ បដិហដ្ឋាមិ នវញ្ច វេទនំ ន ឧប្បទេស្សាមិ

១ ទ.អតិមញ្ញមេតិ ។ ២ ទ.ខោ បន សោ ។ ៣ ទ.អថាយំ ។ ម.អញ្ចាយំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ទ្រង់ទទួលម្ហូបហើយទ្រង់សោយភក្តដោយល្មមប្រមាណដល់ម្ហូប^(១) មិន
សោយម្ហូបឲ្យលើសលុបពិន្ទុភក្ត ឬមិនសោយភក្ត ឲ្យលើសលុបម្ហូប
ឡើយ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់គ្រលៀវពិន្ទុភក្តក្នុងព្រះឧស្ម
កំណត់ត្រឹមពីរបីផង ហើយទ្រង់លេបទៅ ។ ឯសាច់កត្តបន្តិចបន្តួច
ដែលមិនទាន់ល្អិត ក៏មិនចូលទៅកាន់ព្រះកាយរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។
លុះតែមិនសល់សាច់កត្តបន្តិចបន្តួច នៅក្នុងព្រះឧស្មព្រះអង្គ ។ ទើប
ព្រះអង្គបង្ហាត់នូវពិន្ទុភក្តដទៃទៀតឲ្យចូលទៅ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
នោះ ទ្រង់សោយអាហារ ទ្រង់ឆ្ងាញ់ពិសាតែរសអាហារប៉ុណ្ណោះ
មិនបានឆ្ងាញ់ពិសា ព្រោះតម្រេកក្នុងរសអាហារឡើយ ។ ព្រះគោ-
តមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់សោយអាហារប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺទ្រង់សោយ
ដើម្បីនឹងលេងក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យកើតសេចក្តីស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីនឹងប្រដាប់
រាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងស្អិតស្អាងរាងកាយក៏ទេ ដើម្បីនឹងឲ្យតាំងនៅ
នៃកាយនេះ ដើម្បីនឹងញ៉ាំងជីវិតឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីនឹងបំបាត់
បង់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចារ្យ ទ្រង់ពិចារ-
ណាថា អាត្មាអញនឹងកំបាត់បង់នូវវេទនាចាស់ គឺសេចក្តីឃ្លានចេញ
ផង នឹងញ៉ាំងវេទនាថ្មី គឺឆ្អែតហួសប្រមាណមិនឲ្យកើតឡើងបានផង

១ បរិភោគអាហារឲ្យមានបាយដាច់ភាគទី ៤ គឺចំនួនអង្គ ៣ ភាគ បាយ ១ ភាគ ដាច់ភាគ
ទី ៤ នេះដាក់ណាត់យ៉ាងច្រើនបំផុត ។ (អន្ធិកថា) ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូ ព្រហ្មយុស្ស មហាបុរិសលក្ខណ៍

យាត្រា ច មេ កវិស្សត៍ អនុវដ្ឋតា ច ជាស្សវិហារោ
 ចាតិ ។ សោ កុត្តារី បត្តោទិកំ បដិកុណ្ឌោ ន
 បត្តំ ឧដ្ឋាមេតិ ន បត្តំ ឌុំនាមេតិ ន បត្តំ សដ្ឋាមេតិ
 ន បត្តំ វិនាមេតិ ។ សោ បត្តោទិកំ បដិកុណ្ឌាតិ
 ឆាតិថោកំ ឆាតិពហំ ។ សោ ន ខលុខលុក្ការកំ
 បត្តំ ឆោវតិ ន សំបវត្ថកំ បត្តំ ឆោវតិ ន បត្តំ
 ភូមិយំ និក្ខិបត្វា ហត្ថេ ឆោវតិ ហត្ថេសុ ឆោតេសុ
 បត្តោ ឆោតោ ហោតិ បត្តេ ឆោតេ ហត្ថា ឆោតា
 ហោន្តំ ។ សោ បត្តោទិកំ ឆឌ្ឍតិ ឆាតិទ្វិរ
 ឆាច្ឆាសន្នេ ន ច វិច្ឆិយមាឆោ ។ សោ កុត្តារី
 ន បត្តំ ភូមិយំ និក្ខិបតិ ឆាតិទ្វិរ ឆាច្ឆាសន្នេ
 ន ច អនត្ថកោ បត្តេន ហោតិ ន ច អតិវេលានុវត្ថិ
 បត្ថស្មំ ។ សោ កុត្តារី មហត្ថំ តណ្ហំ និស័ទតិ ។
 ន ច អនុមោទនស្ស កាលមតិនាមេតិ ។

ប្រាណាវត្ត ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ (នៃកិរិយាបថទាំង ៤) ក្តី សេចក្តីមិនមានទោស
 (មានមិនច្រអូសកាយ មិនច្រអូសចិត្តជាដើម) ក្តី កិរិយានៅសប្បាយក្តី
 នឹងមានដល់គាត្មាអញ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ កាលដែលទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាត្រ មិនលើកបាត្រឡើងឲ្យខ្ពស់ពេក មិនដាក់បាត្រឲ្យ
 ទាបពេក មិនទប់ទល់បាត្រឲ្យរឹង មិនបានគ្រវែលងបាត្រ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ទទួលទឹកលាងបាត្រមិនឲ្យតិចពេក មិនឲ្យច្រើនពេក ។ ព្រះអង្គលាង
 បាត្រ មិនធ្វើឲ្យឮសូរខ្ទកខ្ទក ទ្រង់លាងបាត្រមិនបង្វិលបាត្រឲ្យវិលជុំវិញ
 មិនដាក់បាត្រលើផែនដីហើយលាងព្រះហស្តឡើយ ។ កាលដែលលាង
 ព្រះហស្តហើយស្រេច បាត្រក៏លាងហើយស្រេច កាលដែលលាង
 បាត្រហើយស្រេច ព្រះហស្តក៏លាងហើយស្រេចដែរ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ចាក់ទឹកលាងបាត្រក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ទ្រង់មិនបាចសាច
 ផ្ដេសផ្ដាសឡើយ ។ លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ មិនដាក់បាត្រលើ
 ផែនដី ទ្រង់ទុកបាត្រក្នុងទីមិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ព្រះអង្គមិនមែនជា
 មិនត្រូវការដោយបាត្រទេ ទាំងទ្រង់រក្សាបាត្រមិនឲ្យហួសវេលា ។ លុះ
 ព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់គង់ស្ងៀមមួយស្របក់ ។ ព្រះអង្គមិនញ៉ាំង
 កាលនៃមនុស្ស អ្នកត្រូវការដោយអនុមោទនាឲ្យកន្លងហួសទៅឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សោ កុត្តារី អនុមោទិតំ ន តំ ភត្តំ ករហិតំ ន អញ្ច
 ភត្តំ បដិកេដ្ឋតំ ។ អញ្ចាទត្តំ ធម្មយា កថាយ
 តំ បរិសំ សន្នស្សេតិ សមាទបេតិ សមុត្តេជេតិ
 សម្មហំសេតិ ។ សោ តំ បរិសំ ធម្មយា កថាយ
 សន្នស្សេត្វា សមាទបេត្វា សមុត្តេជេត្វា សម្មហំសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមតិ ។ សោ នាតិសីយំ កច្ចតិ
 នាតិសណ្តិកំ កច្ចតិ ន ច មុត្តាតុកាមោ កច្ចតិ ។
 ន ច តស្ស ភោតោ តោតមស្ស កាយេ ចរិ អច្ច-
 កដ្ឋំ ហោតិ ន ច អប្បាកដ្ឋំ ន ច កាយស្មី អល្លំ
 ន ច កាយស្មា^(១) អបក្កដ្ឋំ ។ ន ច^(២) ភោតោ
 តោតមស្ស កាយស្មី^(៣) វាតោ ចរិ អសិវហតិ^(៤) ។
 ន ច តស្ស ភោតោ តោតមស្ស កាយេ រដោ-
 ជល្លំ លម្បតិ ។ សោ អារាមកតោ និស័ទតិ
 បញ្ចត្ត អាសនេ និសដ្ឋ ចារេ បក្ខាលេតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

លុះព្រះអង្គសោយរួចហើយ ទ្រង់អនុមោទនា មិនគិតជៀសភក្ត្រនោះ មិន
 ប្រាថ្នាថ្ងៃកក្កដាទៀតឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះឲ្យឃើញ
 ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ដោយ
 ពិត ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់
 យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកអំពី
 អាសនៈចេញទៅ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ស្តេចទៅ មិនបានលឿនពេក មិន
 បានតិចពេក ទ្រង់ស្តេចទៅមិនប្រាថ្នានឹងឃ្លាតឆ្ងាយអំពីបរិស័ទឡើយ ។
 ចំរើក្នុងកាយ របស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ មិនឡើងលើពេក មិនចុះ
 ក្រោមពេក^(១) មិនទទឹកស្អិតជាប់នៅក្នុងកាយដោយញើសក្អែល ទាំងមិន
 រហូតចាកកាយឡើយ ។ ខ្យល់^(២) ក៏មិនបក់សើយចំរើអំពីកាយរបស់
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។ ឆ្មលីនឹងក្អែលក៏មិនដិតជាប់នៅ ក្នុងកាយរបស់
 ព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ ។ ព្រះគោតមនោះ ស្តេចទៅកាន់អារាម ទ្រង់គង់
 លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ លុះគង់រួចហើយ ទ្រង់លាងព្រះបាទ ។

១ ភិក្ខុដែលឃ្មុំចំរើឡើងលើនិរាបដល់ទល់នឹងផ្ចឹងចង្កា ហៅថា ឡើងលើពេក ។ ភិក្ខុ
 ដែលឃ្មុំចំរើឡើងចុះក្រោមនិរាបដល់កងើង ហៅថា ចុះក្រោមពេក ។ ២ ទុកជាខ្យល់រំហូតឆ្ងាយ
 ក៏មិនអាចបក់ឲ្យកញ្ជ័យបានដែរ ។ អដ្ឋិកថា ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ មហាបុរិសលក្ខណ៍

ន ច សោ ករំ កោតមោ ចាទិមណ្ឌនានុយោក-
មនុយុត្តោ វិហរតិ ។ សោ មាទេ បក្ខាលេត្វា
និស័ទតិ បល្លង្គំ អាកុដិត្វា ឧដ្ឋំ កាយំ បណ៌ងាយ
បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។ សោ នេវ អត្តព្យាពា-
ងាយ ចេតេតិ ន បរព្យាពាងាយ ចេតេតិ ន
ឧកយព្យាពាងាយ ចេតេតិ ។ អត្តហិតំ បរហិតំ
ឧកយហិតំ សព្វលោកហិតមេវ សោ ករំ កោតមោ
ចិន្តេន្តោ និស័ន្នោ ហោតិ ។ សោ អារមគតោ
បរិសតិ ធម្មំ ទេសេតិ ន តំ បរិសំ ឧស្សាទេតិ
ន តំ បរិសំ អប្បសាទេតិ អពាទតំ ធម្មិយា
កថាយ តំ បរិសំ សន្នស្សេតិ សមាទបេតិ
សមុត្តេជេតិ សម្បហំសេតិ ។ អដ្ឋង្គសមដ្ឋាក-
តោ ខោ បទស្ស កោតោ កោតមស្ស មុខតោ
យោសោ និច្ឆរតិ វិស្សដ្ឋោ ច វិញ្ញាយោ ច មត្តា
ច សវជ្ជិយោ ច វិន្ទ (១) ច អវិសារី ច កម្មីរោ ច

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់មិនបានខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងការប្រកបគ្រឿង
ប្រដាប់ព្រះបាទទេ ។ លុះព្រះអង្គទ្រង់លាងព្រះបាទរួចហើយ ក៏គង់ផ្គត់
ព្រះភ្នែកតម្កល់កាយឲ្យត្រង់ ផ្គត់ស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្មោះទៅរកកម្មង្គាន ។
ព្រះអង្គមិនទ្រង់ព្រះតម្រិះដើម្បីបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនទ្រង់ព្រះតម្រិះដើម្បី
បៀតបៀនអ្នកដទៃ មិនទ្រង់ព្រះតម្រិះ ដើម្បីបៀតបៀនទាំងពីរខាង ។
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់គង់គ្រិះរិះតែអំពីប្រយោជន៍ នៃសត្វលោក
ទាំងអស់ គឺប្រយោជន៍ខ្លួន ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ឬប្រយោជន៍ទាំង
ពីរខាង ។ ព្រះអង្គស្តេចទៅកាន់អារាម ទ្រង់សំដែងធម៌ក្នុងកណ្តាល
បរិស័ទ មិនបានលើកបញ្ជីរបរិស័ទនោះ មិនបានគិះដៀលបរិស័ទ
នោះ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទនោះឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាន
ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌កថាតាមពិត ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់
មានព្រះសូរសេន៍^(១) ប្រកបដោយអង្គ ៨ លាន់ចេញអំពីព្រះទុស្ត គឺព្រះ
សូរសេន៍ជ្រះស្រឡះ១ ញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យដឹងសេចក្តីច្បាស់១ ទន់តំរោះ ១
គួរស្តាប់ ១ ណែន ១ មិនរាត់រាយគឺព្រះសូរសេន៍មូល ១ ក្រអួន ១

១ សូរសេន៍ គឺសូរសំឡេង សៀមយកទៅប្រើក្លាយជា សូរសៀង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានសកំ

និព្វានំ ច ។ យថា បរិសំ ខោ បទ សោ កវំ
 តោតមោ សវេន វិញ្ញាបេតិ ន ចស្ស ពហំទ្វា
 បរិសាយ យោសោ និច្ឆតិ ។ តេ តេន កោតា
 តោតមេន ធម្មិយា កថាយ សន្មស្សីតា សមាទបិតា
 សមុត្តេជិតា សម្មហំសិតា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កមន្តិ
 អវិលោកិយមាណាយេវ អវិជហន្តាការេន(១) អទ្ធសាម
 ខោ មយំ កោ តំ កវំនំ តោតមំ កច្ឆនំ អទ្ធសាម
 បិតំ អទ្ធសាម អន្តរយវំ បរិសន្តំ អទ្ធសាម អន្តរយវេ
 និសំនំ តុល្លាក្កតំ អទ្ធសាម អន្តរយវេ កញ្ចនំ
 អទ្ធសាម កត្តាវំ និសំនំ តុល្លាក្កតំ អទ្ធសាម
 កត្តាវំ អនិមោទនំ អទ្ធសាម អារាមំ អាកច្ឆនំ
 អទ្ធសាម អារាមកតំ និសំនំ តុល្លាក្កតំ អទ្ធសាម

១ ខ- អវិជហន្តាការេន។ម.អវិជហិតត្ថា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

កងវាំង ១ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទ្រង់ញ៉ាំងបរិស័ទឲ្យដឹង
ច្បាស់ ដោយព្រះសូរសេង យ៉ាងណា ព្រះសូរសេងរបស់ព្រះគោតម
នោះ ក៏មិនផ្សាយចេញទៅខាងក្រៅអំពីបរិស័ទ យ៉ាងនោះ ។ ឯពួក
បរិស័ទទាំងនោះ លុះព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យ
កាន់យក ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ក៏ក្រោកចាក
អាសនៈ រមែលមើលមិនបានលះបង់ (នូវសេចក្តីសរសើរអំពីធម្មិកថា)
ហើយចៀសចេញទៅដោយពាក្យថា ម្ចាស់គ្នាយើង យើងបានឃើញ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ កំពុងស្តេចទៅ យើងបានឃើញព្រះគោតម
ទ្រង់ឈរ យើងបានឃើញព្រះគោតមទ្រង់ចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យើង
បានឃើញព្រះគោតមគង់ស្ងៀម ក្នុងចន្លោះផ្ទះ យើងបានឃើញព្រះ
គោតមកំពុងសោយក្នុងចន្លោះផ្ទះ យើងបានឃើញព្រះគោតម សោយរួច
ហើយទ្រង់គង់ស្ងៀម យើងបានឃើញព្រះគោតមសោយរួចហើយទ្រង់
អនុមោទនា យើងបានឃើញព្រះគោតមស្តេចមកកាន់អារាម យើង
បានឃើញព្រះគោតមស្តេចទៅកាន់អារាមគង់ស្ងៀម យើងបានឃើញ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ព្រហ្មយុស្សត្ថ ព្រហ្មយុស្ស ១៣៩

អារាមកតំ បរិសុតំ ធម្មំ ទេសេន្តំ ឯទិសោ ច ឯទិសោ
ច សោ ករំ តោតមោ តតោ ច ភិយ្យាតិ ។

[៧] ឯវំ វុត្ថេ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋា-
យាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ ករិត្វា យេន កកវា
តេនព្វលំម្បណាមេត្វា តិក្ខុត្ថំ ឧទានំ ឧទានេសិ
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស...
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ
អប្បេវ នាម មយំ កុដាចិ ករហចិ តេន កោតា
កោតមេន សន្តិ សមាគច្ឆេយ្យាម អប្បេវ នាម សិយា
កោចិទេវ កថាសល្លាចោតិ ។

[៨] អថទោ កកវា វិទេហេសុ អនុបុព្វេន
ចារិកញ្ចារមាណោ យេន មិច្ឆិលា តទវសវិ ។
តត្រ សុទ្ធិ កកវា មិច្ឆិលាយំ វិហរតិ មយទេវម្ហ-
វនេ(១) ។ អស្សោស្សំ ទោ មិច្ឆិលេយ្យកា ព្រាហ្ម-
ណាភហបតិកា សមណោ ទំលុ កោ កោតមោ

ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីទំនាទរបស់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍

ព្រះគោតមស្តេចទៅកាន់គារាម ទ្រង់សំដែងធម៌ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ប្រាកដដូច្នេះផង ប្រាកដដូច្នេះផង ក្រែលែង
ជាងនោះទៅទៀតផង ។

[៧] កាលបើទុក្ខរមាណា ពោលយ៉ាងនេះហើយ ព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើនូវសំពត់ទុក្ខរាសន៍ៈចៀងស្មាមាត់
ប្រណម្យអញ្ជាប្រើ ចំពោះគ្រងទីដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ បន្តិចនូវទំនា-
រាមា អស់រវៈ ៣ ដងថា សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ . . . សូមថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងគប្បីបានចូលនឹងព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើននោះ ក្នុងកាលរឿយ ។ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ គប្បីមានកថាសល្លាបៈ
ណាមួយ ។

[៨] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក
ក្នុងដែនវិទេហៈ តាមលំដាប់ ក៏បានដល់នគរមិថិលា ។ បានឮ
ថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងមយទេវម្ពន៍ (ព្រៃស្វាយរបស់
ព្រះរាជាព្រះនាមមយទេវៈ) ដិតក្រុងមិថិលានោះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
នឹងគហបតី អ្នកក្រុងមិថិលា បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ វិទេហេសុ
 ចារិកញ្ជារមាដោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃោ សទ្ធិ
 បញ្ចមត្ថេហំ ភិក្ខុសតេហំ មិថីលំ អនុប្បត្តោ
 មិថីលាយំ វិហារតិ មយទេវម្ពវនេ នំ ខោ បន
 កវន្តំ កោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កត្តសន្នោ
 អត្តតតោ ឥតិបំ សោ ភក្កវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ
 វិជ្ជាចរណាសម្មុទ្ទោ សុគតោ លោកវិន្តំ អនុត្តរោ
 បុរិសទម្មសារថំ សត្តោ ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ
 ភក្កវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ
 សព្វាញកំ សស្សមណាព្រាហ្មណី បដំ សទេវមនុស្សំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ
 ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិ-
 យោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិ-
 បុណំ បរិសុទ្ធិ ព្រាហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ
 បន តថាវចានំ អរហតិ ទស្សនំ ហោត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យគ្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវស្តេចមក
 កាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ
 ៥០០ រូប មកដល់ក្រុងមិថិលា ទ្រង់គង់នៅក្នុងមយទេវត្តវ័ន ជិតក្រុង
 មិថិលា ឯភិក្ខុសព្វល្អនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្ជរខ្ជាយសុសសាយ
 ទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាកកិលេស
 ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះអង្គឯងដោយប្រវ័ត ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹង
 ចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់
 ប្រសើរដោយសីលាទិតុណ ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ទ្រង់
 ជាសាស្ត្រានៃទេវតានឹងមនុស្ស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុករិយសច្ច ទ្រង់
 លែងត្រឡប់មក កាន់ត្រកូលទៀតហើយ ព្រះមានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ
 ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ទុត្តមដោយព្រះអង្គឯង នូវលោក
 នេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ
 ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេពនឹងមនុស្សដ៏សេស
 ហើយប្រកាស ព្រះអង្គទ្រង់សំដែង នូវធម៌មានលំអខាងដើម មានលំអ
 កណ្តាល មានលំអខាងចុង បរិបូណ៌ដោយអត្ថ បរិបូណ៌ដោយព្យញ្ជនៈ
 ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ក៏ការ
 បានច្នៃបង្កនឹងព្រះអរហន្តមានសភាពដូច្នោះ ជាការប្រវ័តពេកណាស់ ។

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ ព្រហ្មយុត្តេ អញ្ញតកមន្តរំ

អថខោ មិច្ឆិលេយ្យកា ព្រាហ្មណាគហាបតិកា យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមិត្វា អប្បេកក្ខេ
 ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេកក្ខេ
 ភកវតា សន្តិ សម្មាទីសុ សម្មាទន្តិយំ កថំ
 សាវណីយំ វិតិសាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេ-
 កក្ខេ យេន ភកវា តេនញ្ចលំម្បណាមេត្វា ឯក-
 មន្តំ និសីទីសុ អប្បេកក្ខេ ភកវតោ សន្តិកេ
 ធាមតោត្ថំ សាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទីសុ អប្បេកក្ខេ
 តុល្លាភូតា ឯកមន្តំ និសីទីសុ ។

(៥) អស្សោសិ ខោ ព្រហ្មយុត្តេ ព្រាហ្មណោ
 សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
 កុលា បព្វជិតោ^(១) មិច្ឆិលាយំ វិហរតិ មយទេវម្ពវ-
 នេតិ ។ អថខោ ព្រហ្មយុត្តេ ព្រាហ្មណោ សម្ពហុ-
 លេហិ មាណាវកេហិ សន្តិ យេន មយទេវម្ពវនិ
 តេនុបសង្កមី ។ អថខោ ព្រហ្មយុត្តេ ព្រាហ្មណស្ស

ព្រាហ្មណ៍វត្ត ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការហៅមាណពម្ពា

គ្រានោះពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី ដែលនៅក្នុងក្រុងមិថិលា ក៏នាំគ្នាចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ពួកខ្លះ ក្រាបថ្វាយ
បង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ក៏ធ្វើសេចក្តី
រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹង
ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រណម្យអញ្ជាលី
ទៅរកព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ពួកខ្លះ ប្រកាស
នាមនឹងគោត្រ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសម
គួរ ពួកខ្លះស្ងៀម ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(៩) ព្រាហ្មយុស្សត្រ បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម

ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូលទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវគង់នៅក្នុង
មយទេវម្ពវ័ន ជិតក្រុងមិថិលា ។ ទើបព្រាហ្មយុស្សត្រចូលទៅកាន់
មយទេវម្ពវ័ន ជាមួយនឹងពួកមាណពជាច្រើន ។ ព្រាហ្មយុស្សត្រ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានិកា

អវិទូរេ អម្ពវនស្ស ឯតទហោសិ ន ខោ មេតិ
 បដិវ្យំ យោហំ បុព្វេ អប្បជិសិវិទិតោ សមណំ
 តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមេយ្យន្តំ ។ អថខោ
 ព្រហ្មាយុ ព្រហ្មណោ អញ្ញាតំ មាណវតំ អាមន្តេសិ
 ឯហំ ភំ មាណវត យេន សមណោ តោតមោ
 តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន សមណំ
 តោតមំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្គំ លហុដ្ឋានំ ពលំ
 ជាសុវិហារំ បុច្ឆ ព្រហ្មាយុ ភោ តោតម
 ព្រហ្មណោ ភវន្តំ តោតមំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្គំ
 លហុដ្ឋានំ ពលំ ជាសុវិហារំ បុច្ឆតីតិ ឯវញ្ច វទេហិ
 ព្រហ្មាយុ ភោ តោតម ព្រហ្មណោ ជិណ្ហោ វុឡោ
 មហលូកោ អន្ធកតោ វយោអនុប្បត្តោ វីសវស្ស-
 សតិកោ ជាតិយា តិណ្ហំ វេទានំ ចារក្ខ សនិ-
 យណ្ហកេដ្ឋកានំ សាគ្គវប្បភេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមាធំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

លុះដល់ទីជិតអម្ពរិនី ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា អាត្មាអញដែលមិន
បានថ្វាយដំណឹងជាមុន ហើយចូលទៅ ដើម្បីចូបព្រះសមណគោតម
អំពីនេះមិនសមគួរដល់អាត្មាអញឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ហៅមាណពម្នាក់មកថា នៃមាណព អ្នកចូរមក អ្នកចូល
ទៅគាល់ព្រះសមណគោតម លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរសួរព្រះសមណ-
គោតម អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោកឡើង
ដោយរហ័ស កំឡាំងកាយនឹងការនៅសប្បាយគ្រប់ឥរិយាបថ តាម
ពាក្យរបស់ខ្ញុំថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ សួរមក
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោក
ឡើងដោយរហ័ស កំឡាំងកាយ នឹងការនៅសប្បាយគ្រប់ឥរិយាបថ
ដូច្នេះ រួចហើយអ្នកចូរក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ជាមនុស្សជរា ព្រឹទ្ធា ចាស់ កន្លងកាល
វែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
ជាអ្នកចេះចប់នូវគ្រូវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះនិយណ្ឌ នឹងគម្ពីរឈ្មោះ
កេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធិ មានគម្ពីរឈ្មោះឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្នូ ព្រហ្មយុស្តក្ខេ រាជវង្សបសង្គមន៍

បទគោ វេយ្យាករណ៍ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខ-
ណោស្ត អនុវាយោ យាវតា ភោ ព្រាហ្មណ៍កបាបតិកា
មិថិលាយំ បដិសន្ធិ ព្រហ្មយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ
អក្ខមក្កាយតិ យទិទំ ភោគេហិ ព្រហ្មយុ តេសំ
ព្រាហ្មណោ អក្ខមក្កាយតិ យទិទំ មន្តេហិ ព្រហ្មយុ
តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្ខមក្កាយតិ យទិទំ អាយុនា
ចេវ យសសា ច សោ ភោតោ តោតមស្ស
ទស្សនកាមោតិ ។

(១០) ឯវំ ភោតិ ខោ សោ មាណវកោ ព្រហ្មយុស្ស
ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សត្វា យេន កកវា តេនុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្វា កកវតា សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទន្តិយំ
កមំ សាវណ្ឌយំ វិតិសាវត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ បិតោ ខោ^(១) មាណវកោ កកវន្តំ ឯតទរោច
ព្រហ្មយុ ភោ តោតម ព្រាហ្មណោ កវន្តំ តាតមំ
អប្បាពាធំ អប្បាតន្តំ លហ្មដ្ឋាធំ តលំ ដាសុវិហារំ
បុច្ឆតិ ព្រហ្មយុ ភោ តោតម ព្រាហ្មណោ ជិណ្ហោ

ព្រាហ្មណ៍វត្ត ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ជាអ្នកចេះនូវបទខែវេទ ជាអ្នកចេះនូវវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទើសទាល់ក្នុង
គម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី
ដ៏ចំរើនទាំងអម្បាលមាន តែងនៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងមិថិលា ឯព្រហ្មយុ-
ព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយគោតសម្បជ័យនឹងព្រាហ្មណ៍ នឹង
គហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយ
មន្តវិជ្ជាជាងព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍
ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយអាយុផង ដោយយសផង ជាងព្រាហ្មណ៍
នឹងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ឥឡូវគាត់ចង់ចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។

[១០] មាណពនោះ ទទួលពាក្យរបស់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ថា
បាទ លោកដ៏ចំរើន ហើយចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរលឺក៏ហើយ ក៏បិតនៅក្នុងទីសម-
គួរ ។ លុះមាណពបិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
ព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ទូល
សួរព្រះគោតមដ៏ចំរើន អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការ
ក្រោកឡើង ដោយរហ័ស កំឡាំងកាយ នឹងការនៅសប្បាយគ្រប់
អវិយាបថ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សដក

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កោសកំ

វុទ្ធា មហាលូកោ អន្ធកតោ វយោអនុប្បត្តោ
 វិសុវស្សសតិកោ ជាតិយា តិណ្ឌំ វេទានំ ទារុ
 សនិយណ្តកេដ្ឋកានំ សាក្កវប្បកេទានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណេសុ អនវយោ យាវតា ភោ ព្រាហ្ម-
 ណកហបតិកា មិច្ឆិលាយំ បដិវសន្តិ ព្រហ្មាយុ
 តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ ភោគេហិ
 ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ យទិទំ
 មន្តេហិ ព្រហ្មាយុ តេសំ ព្រាហ្មណោ អក្កមក្ខាយតិ
 យទិទំ អាយុនា ថេវ យសសា ច សោ ភោតោ
 តោតមស្ស ទស្សនកាមោតិ ។ យស្សនានិ មាណវ៍^(១)
 ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ កាលំ មញ្ញត្ថិតិ ។ អថទោ
 សោ មាណវ៍កោ យេន ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ តេនុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ ឯតទវោច
 កតាវកាសោ ទោ កវ៌^(២) សមណោន តោតមេន
 យស្សនានិ កវ៌ កាលំ មញ្ញត្ថិតិ^(៣) ។

១ ឧ. មាណវ៍ ។ ២ ម. ខោម្ពី វរិពាតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. មញ្ញសីតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រឹទ្ធា ចាស់ កន្លងកាលវែងឆ្ងាយ មកដល់បច្ចុប្បន្នហើយ មានអាយុ
 ១២០ ឆ្នាំ អំពីកំណើត ជាអ្នកចេះចប់នូវវិគ្គវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
 និយម្ព នឹងគម្ពីរឈ្មោះកេដ្ឋកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវ្យកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
 ឥតិហសៈជាតំរប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកចេះនូវវេយ្យាករណ៍
 ជាអ្នកមិនទើសទាល់ ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីដ៏ចំរើនទាំងអម្បាលមាន តែងនៅអាស្រ័យក្នុង
 ក្រុងមិថិលា ឯព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយគោតៈ
 សម្បទ៍ជាងព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍
 ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយមន្តវិជ្ជា ជាងព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងអម្បាល
 នោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ប្រាកដជាប្រសើរ ដោយអាយុផង ដោយ
 យសផង ជាងព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីទាំងអម្បាលនោះ ឥឡូវគាត់ចង់
 ចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព
 ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ចូរសំគាល់នូវកាលគួរនឹងមកឥឡូវនេះចុះ ។ ទើប
 មាណពនោះ ចូលទៅរកព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ពោលនឹងព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ព្រះសមណគោតម បានបើក
 ឧកាសដល់អ្នកដ៏ចំរើនហើយ អ្នកដ៏ចំរើន ចូរសំគាល់នូវកាលគួរនឹង
 ទៅ ឥឡូវនេះចុះ ។

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ ព្រាហ្មយុស្តុត្ថេ ករណ៍បស្កមន៍

(១១) អថទោ ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កម៌ ។ អទ្ឋសា ទោ សា បរិសា
 ព្រាហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ ទ្វរតោ ។ អាគច្ឆន្តំ និស្សា (១)
 ឡិមត្ថ (២) ឡិកាសមកាសិ យថាតំ ញាតស្ស
 យសស្សនោ ។ អថទោ ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 តំ បរិសំ ឯតទរោច អលំ កោ (៣) និសីទិប
 តុម្ពេ សកេ អាសនេ ឥណហំ សមណស្ស តោ-
 តមស្ស សន្តិកេ និសីទិស្សមិត៌ ។ អថទោ
 ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ យេន ភកវា តេនុបសង្កម៌
 ឧបសង្កម៌ត្វា ភកវតា សទ្ធិ សម្មាទិ សម្មាទន្ទិយំ
 កមំ សារាណីយំ វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
 ឯកមន្តំ និសីទនោ ទោ ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ
 កាយេ ទ្គត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណានិ សម្មន្នេសិ ។
 អទ្ឋសា ទោ ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ភកវតោ កាយេ
 ទ្គត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណានិ យេតុយ្យេន វេបេត្វា
 ទ្វេ ទ្វិសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ កម្ពតិ វិចិត្តិច្ឆតិ
 នាទិម្ពច្ឆតិ ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ច វត្ថុតុយ្យេ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ព្រាហ្មយុស្សត្រ អំពីការចូលគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

[១១] គ្រានោះ ព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ចូលទៅគាល់ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ឯបរិសទ័នោះ បានឃើញព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ដើរមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ថយចេញ បើកឧកាសឲ្យ ដូចជាបុគ្គល
 បើកឧកាសដល់បុគ្គល ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះមានយស ។ លំដាប់នោះ
 ព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ពោលនឹងបរិសទ័នោះដូច្នេះថា នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ដ៏ចម្រើន ឈ្មើយចូរអ្នកទាំងឡាយអង្គុយលើអាសនៈជាបស្ចឹមចុះ ខ្ញុំនឹង
 អង្គុយក្នុងទីដ៏គ្រោះសមណគោតមក្នុងទីនេះ ។ ទើបព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍
 ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹង
 ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មយុត្រាហ្ម-
 ណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ពិនិត្យមើលនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង
 ៣២ ក្នុងព្រះកាយ នៃព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រាហ្មយុត្រាហ្មណ៍ក៏បាន
 ឃើញ នូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយនៃព្រះមានព្រះ
 ភាគដោយច្រើន វៀរលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ ក៏សង្ស័យ
 ឡើងឆ្ងល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២
 ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គកសកំ

បហុតជីវិតាយ ច^(១) ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ តាថាហិ អជ្ឈកាសំ

យេ មេ ទ្ធព្វិសាតិ សុតា

មហាបុរិសលក្ខណា

ទុវេ^(២) តេសំ ន បស្សមិ

គោតោ កាយស្មី តោតម

កក្ខំ កោសោហិតំ គោតោ

វត្ថុកុយ្យំ នវតម

នារីសមាធិមស្ស័យា^(៣)

កក្ខំ ជីវិតំ នវស្សីកា

កក្ខំ បហុតជីវិតំ

យថាតំ ជានិយាមសេ^(៤)

និប្ពាមយេតំ តនុក្កំ^(៥)

កក្ខំ វិនិយាមេ នេ សេសេ

១ ម. បាតិកិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ទេ ។ ៣ ម. នារីសមាធិស្ស័យាតិ ទិស្សតិ ។

៤ ម. ជានិស្សមសេ ។ ៥ ម. បហុតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រះជីវ្ហដ័ល្មម ១(១) ។ លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ពោល
សរសើរព្រះមានព្រះភាគ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងឡាយណា ដែលខ្ញុំបានបេះដឹងមក

ថាមាន ៣២ ប្រការ បពិត្រព្រះគោតម បណ្ណាមហាបុរិស-

លក្ខណៈទាំងនោះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវលក្ខណៈ២ ប្រការក្នុងព្រះ

កាយនៃព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ខ្លង់ខ្លួនជាងដទៃ អរិយៈ

ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ ឋិតនៅក្នុងស្រោម ដ៏ប្រាកដស្មើ

ដោយភេទស្រ្តីរបស់ព្រះអង្គមានដែរឬ ព្រះជីវ្ហមិនខ្វះរបស់ព្រះ

អង្គមានឬទេ យើងខ្ញុំបានដឹងមកយ៉ាងណា ព្រះអង្គជាបុគ្គល

មានព្រះជីវ្ហដ័ល្មម (យ៉ាងនោះ) ដែរឬ សូមព្រះអង្គលឿន

នូវព្រះជីវ្ហនេះ បន្តិចមកមើល បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់ស្វែងរកនូវ

គុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសង្ស័យដល់

ព្រាហ្មណវគ្គសូ ព្រហ្មាយសុត្តេ ភគវតោ បរិនិព្វានំ

និដ្ឋជម្ពហិតត្ថាយ

សម្បរាយ សុខាយ ច

កតាវកាសា បុណ្ណម

យំកំព្វំ អភិបត្តិតន្តំ ។

(១២) អថខោ ភគវតោ ឯតទហោសិ

បស្សតិ ខោ មេ អយំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 ទ្ធិត្ថិស មហាបុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន បមេត្វា
 ទ្វេ ទ្ធិសុ មហាបុរិសលក្ខណោសុ កង្ខតិ វិចិត្តច្ចតិ
 ធានិមុច្ចតិ ន សំបសីនតិ កោសោហិតេ ច
 វត្ថុកុយ្យេ បហុតជ្ឈិតាយ ចាតិ ។ អថខោ ភគវ
 តថាវុបំ ឥន្ទ្រាភិសង្ខារំ អភិសង្ខារេសិ យថា អន្តស
 ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ កោសោហិតំ វត្ថុ-
 កុយ្យំ ។ អថខោ ភគវ ជ្ឈិមំ និន្ទាមេត្វា ឧកោបិ
 កណ្ណោសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ ឧកោបិ
 ធាសិកោសោតានិ អនុមសិ បដិមសិ កេវល-
 កប្បំ^១ នលាជមណ្ឌលំ ជីវ្ហយ ធានេសិ^(២) ។

១ ឧ. កេវលកប្បំ ។ ២ ឧ. បញ្ញាទេសីតិ ទិស្សតិ ។ ម. ធានេតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ត្ថ ព្រហ្មយុស្សត្ថ អំពីការត្រូវរឹបរបស់ព្រះមានព្រះភាគ

យើងខ្ញុំ បើព្រះអង្គបើកឧកាសឲ្យហើយ យើងខ្ញុំសូមសួរនូវ
ប្រសាណានីមួយ ដែលយើងខ្ញុំត្រូវការ ដើម្បីប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខក្នុងលោកខាងមុខផង ។

(១២) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះថា
ព្រហ្មយុត្តាហ្មណ៍នេះ បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២
ប្រការ របស់គាត់ដោយច្រើន វៀរតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ
ក៏សង្ស័យ ឆ្លើងឆ្ងល់ មិនចូលចិត្ត មិនជ្រះស្រឡះ ក្នុងមហាបុរិស-
លក្ខណៈទាំង ២ ប្រការនោះ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិត
នៅក្នុងស្រោម ១ អណ្តាតដ៏ល្មម ១ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់តាក់
តែងនូវឥន្ទ្រាភិស្ឋាន ឲ្យព្រហ្មយុត្តាហ្មណ៍ បានឃើញនូវអវយវៈ
ដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម របស់ព្រះអង្គ ។
លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់លៀននូវព្រះដីព្រំ ប៉ះពាល់ដល់
រន្ធព្រះកាណិទាំងពីរផង ប៉ះពាល់ដល់រន្ធព្រះនាសិកទាំងពីរផង ហើយ
ទ្រង់យកព្រះដីព្រំបាំងនូវមណ្ឌលនៃព្រះនលាដ (ថ្មស) ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

អដខោ ភគវា ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ តាថាហិ
អជ្ឈកាសិ

យេ តេ ទ្ធិត្ថសាតិ សុតា
មហាបុរិសលក្ខណា
សព្វេ តេ មម កាយស្មី
មា តេ^(១) កង្ខាហុ ព្រាហ្មណ
អភិញ្ញាយំ អភិញ្ញាតំ
ភាវេតត្ថញ្ច ភាវិតំ
បហាតតំ បហំនំ មេ
តស្មា តុន្តោស្មី ព្រាហ្មណ
ទិដ្ឋជម្មហិតតាយ
សម្បរាយ សុខាយ ច
កតាវកាសោ បុច្ឆស្សី
យំកិញ្ច អភិបត្តិតន្តិ ។

(១៣) អដខោ ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតទហោសិ កតាវកាសោ ខោម្ហិ
សមណោន តោតមេន កី ទុ ខោ អហំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ត្រាវនោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ដោយ
ភាពទាំងឡាយថា

មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងឡាយណា ដែលអ្នកបានចេះដឹង

មកថា មាន ៣២ ប្រការ មហាបុរិសលក្ខណៈទាំងអស់នោះ

មានក្នុងកាយនៃគថាគត ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំមានសេចក្តី

សង្ស័យឡើយ ធម្មជាតិដែលគួរដឹងច្បាស់ គថាគតបានដឹង

ច្បាស់ហើយ ធម្មជាតិដែលគួរចំរើន គថាគតបានចំរើនហើយ

ធម្មជាតិដែលគួរលះបង់ គថាគតក៏បានលះបង់ហើយ ម្នាល

ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុនោះ ទើបគថាគតឈ្មោះថា ព្រះ

ពុទ្ធ គថាគតបើកឧកាសឲ្យអ្នកហើយ អ្នកចូរសួរនូវប្រសា

ណនីមួយ ដែលអ្នកត្រូវការចុះ ដើម្បីប្រយោជន៍ ក្នុង

បច្ចុប្បន្នផង ដើម្បីសេចក្តីសុខ ក្នុងលោកខាងមុខផង ។

(១៣) លំដាប់នោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះ

ថា អាត្មាអញ ព្រះសមណគោតមបានបើកឧកាសឲ្យហើយ អាត្មាអញ

ព្រាហ្មណ៍ស្តុត ព្រហ្មយុស្តុត រាជវង្ស បញ្ញាបុជ្ជ

សមណំ តោតមំ បុត្រយ្យំ ទិដ្ឋជម្មកំ វា អត្ថំ
 សម្បរាយកំ វាតិ ។ អថទោ ព្រហ្មាយុស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ កុសលោ ទោ អហំ
 ទិដ្ឋជម្មកានំ អត្តានំ អញ្ញាបិ មំ ទិដ្ឋជម្មកំ អត្ថំ
 បុត្រំ យទ្ធជាហំ សមណំ តោតមំ សម្បរាយកមេវ
 អត្ថំ បុត្រយ្យន្តំ ។ អថទោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណ
 ភកវន្តំ តាថាហិ អជ្ឈកាសិ

កថំ ទោ ព្រាហ្មណោ ហោតិ

កថំ ភវតិ វេទគូ

តេវជ្ជោ ភោ កថំ ហោតិ

សោតិយោ កំនំ វុច្ចតិ

អហំ ភោ កថំ ហោតិ

កថំ ភវតិ កេវលំ

មុនំ ច ភោ កថំ ហោតិ

ពុទ្ធា កំនំ បវុច្ចតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការស្វែងរកស្ថាប័នពោះព្រះមានព្រះភាគ

គប្បីសួរព្រះសមណគោតមអំពីប្រយោជន៍ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬប្រយោជន៍ក្នុង
លោកខាងមុខ ។ ទើបព្រាហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះ
ទៀតថា អាត្មាអញជាបុគ្គលឈ្លាសវៃ ក្នុងប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្ន ឯជន
ទាំងឡាយដទៃទៀត តែងសួរអាត្មាអញ អំពីប្រយោជន៍បច្ចុប្បន្នដែរ
បើដូច្នេះ ត្រូវតែអាត្មាអញសួរព្រះសមណគោតម អំពីប្រយោជន៍ក្នុង
បរលោកវិញចុះ ។ ទើបព្រាហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ ពោលសួរព្រះមានព្រះ
ភាគ ដោយគាត់ទាំងឡាយថា

បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
អ្នកចេះចប់នូវត្រៃវិទ្យា បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមាន
ត្រៃវិទ្យា បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកមានស្នូល បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា ព្រះអរហន្ត
បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយគុណទាំងអស់
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត បុគ្គលដូចម្តេច ហៅថា
មុនី បុគ្គលដូចម្តេច ដែលហៅថា ព្រះពុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១៤] អថេហោ ភកវា ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណំ
កាថាហិ បច្ចកាសិ

បុព្វេនិវាសំ យោ វេទី

សត្តាចាយព្វា បស្សតិ

អថោ ជាតិក្ខយំ បត្តោ

អភិញ្ញាវេសិតោ មុនិ

ចិត្តំ វិសុទ្ធិំ ជាធាតុ

មុតិ រាគេហិ សព្វសោ

បហំនជាតិមរណោ

ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលំ

ចារក្ខ ភព្វធម្មានំ

ពុទ្ធ�ោ តាទិ បុព្វតតិ ។

[១៥] ឯវំ វុត្តេ ព្រហ្មយុំ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយា-
សនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កកវត្ថា កកវតោ ចានេសុ
សិរសា និបតិក្ខា កកវតោ ចានានិ មុខេន ច
បរិច្ចម្ពតិ ចាណីហិ (១) បរិសម្ពាហតិ នាមព្វ
សាវេតិ ព្រហ្មយូហំ (២) កោ កោតម ព្រាហ្មណោ

១ ឧ-ម. ឯត្ថនេវ ចសព្វោ ទិស្សតិ ។ ២ ម ព្រហ្មយុហំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

[១៤] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបនឹង

ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍វិញ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលណា ដឹងនូវខ្លួនដែលខ្លួនភ្ជាប់អាស្រ័យនៅ ក្នុងកាល
 មុន ឃើញច្បាស់នូវឋានសួគ៌នឹងអបាយ មួយទៀត បុគ្គល
 ណា ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃជាតិ ដល់នូវទីបំផុតដោយ
 អភិញ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញដឹងច្បាស់នូវចិត្តដ៏បរិសុទ្ធ ជាចិត្តរួច
 ស្រឡះហើយចាករាគៈ ដោយអាការៈទាំងពួង ជាអ្នកមាន
 ជាតិនឹងមរណៈលះបង់ហើយ ជាអ្នកប្រកបដោយមគ្គព្រហ្ម-
 ចរិយៈទាំងអស់ ជាអ្នកចេះចប់ នូវធម៌ទាំងអស់ បុគ្គល
 ប្រាកដដូច្នោះ គាថាគតហៅថា ព្រះពុទ្ធ ។

[១៥] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ធ្វើនូវសំពត់ទុក្ខកាសង្គៈធៀង
 ស្មាមាង គ្រាបទៀបព្រះបាទានៃព្រះមានព្រះភាគដោយក្បាល ដប់ព្រះ
 បាទានៃព្រះមានព្រះភាគដោយមាត់ផង ប្របាច់ដោយដៃផង បន្ទីរឈ្មោះ
 របស់ខ្លួនថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថា ព្រហ្មយុ-

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ អនុបុព្វកថាបិដក

ព្រាហ្មយាហំ ភោ តោតម ព្រាហ្មណោតិ ។ អថខោ
សា បរិសា អច្ឆរិយត្ថតជាតា (១) អហោសិ អច្ឆរិយំ វត
ភោ អត្ថនំ វត ភោ សមណស្ស មហិទ្ធិកតា មហា-
នុភាវតា យត្រ ហិ ធាមាយំ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្ម-
ណោ ញាតោ យសស្សី ឯវ្យុមំ បរមំ និបច្ចការំ
ករិស្សន្តតិ ។ អថខោ ភគវា ព្រាហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ
ឯតនេវេច អលំ ព្រាហ្មណ ឧដ្ឋហ (២) និសីទ
នំ សកេ អាសនេ យតោ តេ មយំ ចិត្តំ
បសន្នន្តិ ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋ-
ហិតា សកេ អាសនេ និសីទិ ។

[១៦] អថខោ ភគវា ព្រហ្មាយុស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស អនុបុព្វកថំ កថេសិ សេយ្យបីទំ នាធកថំ
សីលកថំ សត្តកថំ កាមាទំ អាទីទំ ឱកាវិ សង្កេ-
លេសំ នេត្តម្ម អាទិសំសំ បកាសេសិ ។ យនា
ភគវា អញ្ញាសិ ព្រហ្មាយុំ ព្រាហ្មណំ កល្យាណំ
មុទ្ធិចិត្តំ វិជីវណាចិត្តំ ឧទក្ខចិត្តំ បសន្នចិត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការទ្រង់សំនែងអនុបុព្វកថា

ព្រាហ្មណ៍ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ឈ្មោះព្រហ្មយុ-
 ព្រាហ្មណ៍ ។ គ្រានោះ បរិស័ទ្ធៗនោះ ក៏មានសេចក្តីស្លៀក ខឹងសេចក្តី
 ស្របស្រង់ថា អើ អស្ចារ្យណាស់ហ្ន៎ អើ ចម្លែកណាស់ហ្ន៎ សមណៈពេញ
 ជាមានឫទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន ព្រោះថាព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍នេះ
 ជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ មានយស ហើយធ្វើនូវសេចក្តីគោរពដ៏ក្រៃលែង
 មានសភាពដូច្នេះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹង
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ល្មមហើយ អ្នកចូរក្រោក
 ឡើង ចូរអង្គុយលើអាសនៈរបស់ខ្លួនចុះ ព្រោះចិត្តរបស់អ្នកជ្រះថ្លានឹង
 តថាគតហើយ ។ សម័យនោះ ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ ក្រោកឡើង
 អង្គុយលើអាសនៈជារបស់ខ្លួន ។

(១៦) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វកថា
 ដល់ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ គឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវទានកថា សីលកថា
 សត្តកថា នឹងទោសរបស់កាម ជាទោសដ៏លាមក សៅហ្មង នឹង
 អានិសង្ស ក្នុងការចេញចាកកាម ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបថា
 ព្រហ្មយុព្រាហ្មណ៍ មានចិត្តស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាក
 និវេណធម៌ មានចិត្តអវ្យាក្ខណ៍ឡើង មានចិត្តជ្រះថ្លា ក្នុងកាលណាហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អថ យោ ពុទ្ធានំ សាមុត្តំសិកា ធម្មទេសនា
 តំ បកាសេសំ ទុក្ខំ សមុទយំ និរោធំ មគ្គំ ។
 សេយ្យថាបិ នាម សុទ្ធិំ វត្ថុំ អបកតកាឡតំ
 សម្មទេវ រជនំ បដិគ្គណ្ហោយ្យ ឯវមេវ ព្រហ្មាយុស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស តស្មីយេវ អាសនេ វិរជំ វតមលំ
 ធម្មចក្ខុំ ឧទទាទិ យំ តិញ្ចិ សមុទយធម្មំ សព្វន្តំ
 និរោធធម្មន្តំ ។

(១៧) អថទោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ និដ្ឋធម្មោ
 បត្តធម្មោ វិនិគធម្មោ បរិយោតាឡធម្មោ តណ្ហាវិចិត្រោ
 វិភតកចំកកោ វេសារជ្ជប្បត្តោ អបរប្បច្ចយោ សត្តុ
 សាសនេ កកវន្តំ ឯតទកោច អភិក្កន្តំ កោ
 តោតម អភិក្កន្តំ កោ តោតម សេយ្យថាបិ កោ
 តោតម និក្កដ្ឋិតំ វា ឧត្តរោយ្យ បដិច្ចន្តំ វា
 វិវេយ្យ ម្ពឡស្ស វា មគ្គំ អាចិត្តោយ្យ អន្ធការេ វា
 តេលប្បជ្ជោតំ ជារេយ្យ ចក្ខុមន្តោ រូបានំ ធម្មត្ថន្តិតំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសោកៈ

ទ្រង់ត្រាស់ នូវធម្មទេសនា ដែលព្រះពុទ្ធាងឡាយ ទ្រង់លើកឡើង
 សំដែងដោយព្រះអង្គឯង គឺទុក្ខ ១ សមុទ័យ ១ និរោធ ១ មគ្គ ១
 ក្នុងកាលនោះ ។ សំពត់ស្អាត ប្រាសចាកវត្តមានពណ៌ខ្មៅ គួរទទួល
 នូវគ្រឿងជ្រលក់ដោយល្អបាន យ៉ាងណាមិញ ធម្មចក្កនិសោធាបត្តិមគ្គ
 ប្រាសចាកធូលី ប្រាសចាកមន្ទិល ក៏កើតឡើងដល់ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍
 លើអាសនៈនោះឯងថា ធម្មជាតិណាមួយ ដែលកើតឡើងជាធម្មតា
 ធម្មជាតិទាំងអស់នោះ រមែងរលត់ទៅវិញជាធម្មតា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(១៧) ត្រាថា្នោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ បានឃើញចតុស្សត្ថធម៌
 ហើយ បានដល់ចតុស្សត្ថធម៌ហើយ បានដឹងចតុស្សត្ថធម៌ហើយ បានចុះ
 ចិត្តស៊ីបកាន់ចតុស្សត្ថធម៌ហើយ ឆ្លងផុតសេចក្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាក
 សេចក្តីឆ្លៀតឆ្លងហើយ ដល់នូវសេចក្តីរក្សាវិស្វា មិនជឿបុគ្គលដទៃ ក្នុង
 សាសនារបស់ព្រះសាស្តា ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដូចបុគ្គលផ្សាឡើងនូវ
 របស់ដែលផ្តាប់ទុក ឬបើកឡើងនូវរបស់ដែលបិទបាំងទុក ពុំនោះដូចគេ
 ប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សអ្នកវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះសោត ដូចគេព្រាលប្រទីបបំភ្លឺ
 ក្នុងទីងងឹតដោយគិតថា មនុស្សអ្នកមានភ្នែក រមែងមើលឃើញនូវរូប

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ន ព្រហ្មយុស្សត្ថេ ព្រហ្មយុស្ស វិវេកស្តុបសង្កម្ព

ឯវមេវ កោតា កោតមេន អនេកបរិយាយេន
 ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ កោតមំ
 សរណំ កថាមំ ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ឧបាសកំ
 មំ កវំ កោតមោ ជាវេតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតិ
 សរណជ្ជតំ អធិវសេតុ ច មេ កវំ កោតមោ
 ស្វាតនាយ កត្តំ សុទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវសេតិ
 កកវំ តុណ្ហាការេន ។

(១៨) អថេហោ ព្រហ្មយុ ព្រាហ្មណោ កកវតោ
 អធិវសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្វា
 បទិត្វិណំ កត្វា បក្កាមំ ។ អថេហោ ព្រហ្មយុ
 ព្រាហ្មណោ តស្សា វត្ថិយា អច្ចយេន សកេ វិវេ-
 សនេ បណ្ឌិតំ ខាទន្ទិយំ ភោជន្ទិយំ បដិយាទាបេត្វា
 កកវតោ កាលំ អាវេទាបេសិ កាលោ ទោ
 កោ កោតម វិជ្ជតំ កត្តនំ ។ អថេហោ កកវំ
 បុព្វត្ថាសមយំ វិវសេត្វា បត្តចរិវរោទាយ យេន
 ព្រហ្មយុស្ស ព្រាហ្មណស្ស វិវេសនំ តេនុប-
 សង្កម្ពំ ឧបសង្កម្ពិត្វា បញ្ចត្តេ អាសនេ វិសិទិ-

ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីទ្រង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រាណ៍
 តាំងឡាយ ព្រះធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានសំដែងហើយដោយ
 អនេកបរិយាយក៏យ៉ាងនោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន បំផុតនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុបាសក អ្នកដល់នូវសរណៈស្មើដោយ
 ជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ មួយទៀត សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រម
 តាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួលនូវកត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងវិថីស្រុក ។
 ព្រះមានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ហភាព ។

(១៨) គ្រានោះ ព្រហ្មយុស្សត្រាណ៍ ដឹងថាព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ
 ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅ ។ លុះរាត្រីនោះកន្លងទៅ ព្រហ្មយុ-
 ស្សត្រាណ៍ ឲ្យតាក់តែងខាងនិយោគនិយាយហោរដ៏ផ្ចិតផ្ចង់ ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន
 រួចហើយ ឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលគួរហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរ ក្នុង
 វេលាបុព្វព្រាហ្មសម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រាណ៍
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេរៀបចំថ្វាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សន្និទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃេន ។ អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 សត្តាហំ តុទ្ធប្បមុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតេន
 ខានជីយេន កោជជីយេន សហត្ថា សន្តប្បសិ
 សម្បវរេសិ ។ អថខោ ភកវា តស្ស សត្តាហស្ស
 អច្ចយេន វិទេហេសុ ចារិកំ បក្ខាមិ ។

[១៩] អថខោ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ អចរ-
 បក្កន្តស្ស ភកវតោ កាលមកាសិ ។ អថខោ
 សម្បហុលា ភិក្ខុ យេន ភកវា តេនុបសន្ថម្ភសុ
 ឧបសន្ថមិត្វា ភកវន្តំ អភិវទេត្វា ឯកមន្តំ និស្ស-
 ជីសុ ។ ឯកមន្តំ និស្សជ្ឆោ ខោ^(១) តេ ភិក្ខុ ភកវន្តំ
 ឯតនេវេត្តំ ព្រហ្មាយុ ភន្តេ ព្រាហ្មណោ កាលកតោ
 តស្ស កា តតិ កោ អភិសម្បវាយោតិ ។

[២០] បណ្ឌិតោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ
 បច្ចុទាទិ ធម្មំ សាទុធម្មំ នេវ មំ^(២) ធម្មាទិ-
 ករណំ វិហោសេសិ ព្រហ្មាយុ^(៣) ព្រាហ្មណោ

១ ឧ. ខោសុខោ នត្ថិ ។ ២ ឧ. ធម្មស្សនុធម្មំ វេ មន្តិ ទិស្សតិ ។ ម. ធម្ម . . .
 ន ច មន្តិ ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. ម. ឯត្តន្តរេ ភិក្ខុវេតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ គ្រានោះ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ បានញ៉ាំង
ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្លុះស្តាប់ស្តាប់ គ្រានៃភិក្ខុសង្ឃ
ហាមឃាត់ ដោយខាងនិយកោដនីយាហារវដ្តិតផ្គង់ ដោយដែនខ្លួន
អស់៧ថ្ងៃ ។ លុះថ្ងៃ ៧ កន្លងទៅហើយ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ក៏
ស្តេចចេញទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនវិទេហៈ ។

[១៩] គ្រានោះ កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេចចេញ
ទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍ ក៏ធ្វើមរណកាល ។ លំដាប់
នោះ ពួកភិក្ខុជាច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
ទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រហ្មយុ-
ត្រាហ្មណ៍ ធ្វើមរណកាលហើយ គតិរបស់គាត់ដូចម្តេច បរលោក
ដូចម្តេច ។

[២០] ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រហ្មយុ-
ត្រាហ្មណ៍ជាបណ្ឌិត បាននូវធម៌^(១) ព្រមទាំងអនុធម៌^(២) ហើយមិន
បានញ៉ាំងតថាគតឲ្យលំបាក ព្រោះធម៌ជាហេតុ ព្រហ្មយុត្រាហ្មណ៍

ព្រហ្មណវត្ថុស្ស ព្រហ្មយុសុត្តេ ព្រហ្មយុស្ស ធនិព្យាបារណំ

បញ្ចន្ធិ ឌីរម្ហាតិយាធំ សញ្ញោជនាធំ បរិក្ខុយា
 ឌីបហតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិជិញ្ញាយី អនាវត្តិធម្មោ
 តស្មា លោកាតិ ។ ឥន្ទមរោច កកវា អត្តមនា
 តេ ភិក្ខុ កកវតោ ភាសិតំ អភិនិដ្ឋន្តិ ។

ព្រហ្មយុសុត្តំ បឋមំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណ៍ ព្រហ្មយុស្សត្រ អំពីការព្យាបាលជំងឺរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រ

ជាឧបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាង
ក្រោមទាំង ៥ ហើយបរិនិព្វានក្នុងលោកនោះ មានសភាពជាអ្នកមិន
ត្រឡប់ចាកលោកនោះ ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សួរត្រូវនេះ
ចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ រីករាយហើយ ចំពោះ
ភាសិតនៃព្រះមានព្រះភាគ ។

ចប់ ព្រហ្មយុស្សត្រ ទី ១ ។

ទុតិយំ សេលសុត្តំ

[២០] ឯវេយ្យេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ

អន្តត្តកបេសុ ចារិកញ្ចារមាដោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេ-

ន សទ្ធិំ អឱត្ថេលសេហំ ភិក្ខុសតេហំ យេន

អាបណំ នាម អន្តត្តកចានំ និកមោ តទេសវិ ។

អស្សោសំ ទោ កេណិយោ ជដិលោ សមណោ

ខលុ កោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា

បព្វជិតោ អន្តត្តកបេសុ ចារិកញ្ចារមាដោ មហតា

ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អឱត្ថេលសេហំ ភិក្ខុសតេហំ

អាបណំ អនុប្បត្តោ តំ ទោ បន កវនំ តោតមំ

ឯវិកល្យាណោ កត្តិសន្នោ អព្ពក្កតោ ឥតិបិ

សោ កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធនោ វិជ្ជាចរណា-

សម្មន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិស-

ទុដ្ឋសារមិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធនោ កកវំ សោ

សេលសូត្រ ទី ២

(២១) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះ
ភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិក ក្នុងអង្គភាគរាជបទ ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ទ្រង់ស្តេចទៅដល់អាបណានិគមនៃអង្គ-
ភាគរាជបទ ។ កេណិយជដិល បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម
ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវទ្រង់ស្តេច
មកកាន់ចារិកក្នុងអង្គភាគរាជបទ មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ឃច្រើន ចំនួន
ភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ទ្រង់ស្តេចមកដល់អាបណានិគមហើយ ភិក្ខុសង្ឃ
នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ សុះសាយទៅយ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគ
អង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ចំពោះ
ព្រះអង្គ ទ្រង់បរិច្ចណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់មានព្រះវរណីរល្អ
ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិតុណរកបុគ្គល
ណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មានបាន ទ្រង់ជា
សាស្ត្រានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ចៈ
ធម៌ ទ្រង់លែងរិលមកកាន់កាប់ថ្មីទៀត ព្រះសមណគោតមអង្គនោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សេលសុត្តេ ភក្កវគ្គបស្ច័មទំ

ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្វាញកំ
 សស្សមណាព្រាហ្មណី បដិ សទេវមនុស្សំ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ
 អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសាន-
 កល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ព្រាហ្មចរិយំ បកាសេតិ សាធុ ខោ បទ តថាវុចាទំ
 អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។

[២២] អថខោ កេណិយោ ជដិលោ យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា សទ្ធិំ សម្មោទិ
 សម្មោទន្តិយំ កថំ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្ធិ ខោ កេណិយំ ជដិលំ
 ភក្កវា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ សមាទិបេសិ
 សមុត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថខោ កេណិយោ
 ជដិលោ ភក្កវតា ធម្មិយា កថាយ សន្តស្ស-
 តោ សមាទិបិតោ សមុត្តេជិតោ សម្មហំសិតោ

ព្រាហ្មណ៍ រូបសម្បត្តិ អំពីការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខមចំពោះព្រះអង្គ នូវលោកនេះ
 ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំង
 សមណព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងមនុស្ស ជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស
 ហើយប្រកាស ព្រះអង្គសំដែងធម៌ មានលំអបទដើម មានលំអបទ
 កណ្តាល មានលំអបទចុង ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ក៏ការបានឃើញព្រះ
 អរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះ ជាអារម្មណ៍ពេក ។

(២២) គ្រានោះ កេណិយជដិល ចូលទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យរាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 មួយអន្លើដោយព្រះមានបុណ្យ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យ
 ដែលគួររលឹកហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់សំដែង
 ពន្យល់កេណិយជដិលដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ឲ្យយល់ (ប្រយោជន៍
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ននឹងបរលោក) ឲ្យជឿជាក់ (ក្នុងកុសលធម៌) ឲ្យសង្វាត
 (ធ្វើការកុសល) ឲ្យរីករាយ (ដោយគុណដែលមានក្នុងខ្លួន) ដោយធម្ម័-
 កថា ។ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពន្យល់កេណិយជដិល ឲ្យយល់
 ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យសង្វាត ឲ្យរីករាយដោយធម្ម័កថាហើយ កេណិយជដិល

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្ការិក

ភក្កវន្តំ ឯតទដោច អធិវាសេតុ មេ ភវំ កោតមោ
 ស្វាតនាយ ភត្តំ សុទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃោតិ ។ ឯវំ
 វត្ថុ ភក្កវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទដោច មហា
 ខោ កេណិយ ភិក្ខុសង្ឃោ អធិរេលសាធិ
 ភិក្ខុសតាធិ ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោតិ ។
 ទុតិយម្បិ ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភក្កវន្តំ ឯតទដោច
 តិញ្ចាវិ ភោ^(១) កោតម មហាភិក្ខុសង្ឃោ
 អធិរេលសាធិ ភិក្ខុសតាធិ អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ
 អភិប្បសន្នោ អធិវាសេតុ មេ ភវំ កោតមោ ស្វាតនាយ
 ភត្តំ សុទ្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃោតិ ។ ទុតិយម្បិ ខោ
 ភក្កវា កេណិយំ ជដិលំ ឯតទដោច មហា ខោ
 កេណិយ ភិក្ខុសង្ឃោ អធិរេលសាធិ ភិក្ខុសតាធិ
 ត្វញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោតិ ។ តតិយម្បិ
 ខោ កេណិយោ ជដិលោ ភក្កវន្តំ ឯតទដោច តិញ្ចាវិ
 ភោ កោតម មហាភិក្ខុសង្ឃោ អធិរេលសាធិ ភិក្ខុ-
 សតាធិ អហញ្ច ព្រាហ្មណេសុ អភិប្បសន្នោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា សូមព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ទទួលកត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។
 កាលបើគេណាយដដែលក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់នឹងគេណាយដដែលដូច្នេះថា ម្ចាស់គេណាយៈ ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកអ្នកក៏ធ្លាប់មានសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ គេណាយដដែលក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានព្រះភាគ ជាគំរប់ពីរដង ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកខ្លួនខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់មាន
 សេចក្តីជ្រះថ្លាចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏មែនពិតហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ
 ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលកត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើ
 ដោយភិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យបាន ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 នឹងគេណាយដដែល ជាគំរប់ពីរដងដូច្នេះថា ម្ចាស់គេណាយៈ ភិក្ខុសង្ឃ
 មានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកអ្នកក៏ធ្លាប់មានសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ទៅហើយ ។ គេណាយដដែល ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
 មានបុណ្យ ជាគំរប់បីដង ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ-
 សង្ឃមានច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់មានសេចក្តី
 ជ្រះថ្លា ចំពោះពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏ពិតមែនហើយ តែបើទុកជាដូច្នោះ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូ សេលសុត្តេ រាជវគ្គ អធិវាសនា

អធិវាសេត្រូវ មេ កវី តោតមោ ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ
 ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អធិវាសេតិ ភកវា តុល្លាភាវេន ។
 អថទោ កេណិយោ ជជិលោ ភកវតោ អធិវាសនំ
 វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន សកោ អស្សមោ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មិត្តាមច្ចេ ញាតិសាលោ-
 ហិតេ អាមន្តេសិ សុណាន្ត មេ កោន្តោ មិត្តាមច្ចា
 ញាតិសាលោហិតា សមណោ តោតមោ ជិមន្តិតោ
 ស្វាតនាយ កត្តំ សន្ធិ ភិក្ខុសង្ឃន យេន មេ
 កាយវេយ្យវត្តិកំ កវេយ្យជាតិ ។ ឯវំ កោតិ ទោ
 កេណិយស្ស ជជិលស្ស មិត្តាមច្ចា ញាតិសាលោហិ-
 តា កេណិយស្ស ជជិលស្ស បដិស្សត្វា អប្បេកច្ចេ
 ឧទ្ធអានិ ខនន្តិ អប្បេកច្ចេ កដ្ឋានិ ជាលេន្តិ អប្បេ-
 កច្ចេ ភាជនានិ ឆោវន្តិ អប្បេកច្ចេ ឧទកមណីកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តិ អប្បេកច្ចេ អាសនានិ បញ្ញាបេន្តិ ។
 កេណិយោមិ ជជិលោ សាមញ្ញោ^(១) មណ្ឌលមាឡិ
 បដិយាទេតិ ។

១ ម. ណម៌យេវ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សេលសូត្រ ការទទួលនិមន្តនៃព្រះមានព្រះភាគ

ក៏សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទទួលកត្តាហាររបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មួយអន្លើ
 ដោយកិក្ខុសង្ឃក្នុងថ្ងៃស្អែកឲ្យបាន ។ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ទទួលដោយ
 តុណ្ហីភាព ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកអំពីអាសនៈ ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់ខ្លួន
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ហៅពួកមិត្តភាពមិត្តភាពនឹងញាតិសាលាហិត (មក
 និយាយថា) សូមមិត្តភាពមិត្តភាពនឹងញាតិសាលាហិតដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ស្តាប់ (ពាក្យខ្ញុំ) ដ្បិតខ្ញុំបាននិមន្តព្រះសមណគោតមមកទទួលកត្ត ក្នុង
 ថ្ងៃស្អែក មួយអន្លើដោយកិក្ខុសង្ឃ ចូរអ្នកទាំងឡាយខ្វល់ខ្វាយបម្រើ
 ដោយកាយ តាមយើង ។ ពួកមិត្តភាពមិត្តភាពនឹងញាតិសាលាហិត របស់
 កេណិយជដិលទទួលស្តាប់ពាក្យកេណិយជដិលថា បាទ លោកដ៏ចម្រើន
 ហើយពួកខ្លះដឹកគុកធ្វើចង្រ្កាន ពួកខ្លះពុះទុស ពួកខ្លះលាងកាជន៍ ពួក
 ខ្លះតម្កល់ភ្លមទឹក ពួកខ្លះក្រាលអាសនៈ ។ ឯកេណិយជដិលចាត់ចែង
 បារាំង មានសណ្ឋានមូល^(១) ដោយខ្លួនឯង ។

១ អង្គិកថា ថា មណ្ឌប (បាត) ប្រក់សំរាត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(២៣) តេន ខោ បន សមយេន សេលោ
 ព្រាហ្មណោ អាបណោ បដិវសតិ តិណ្ណំ វេទានំ ចារត្វ
 សនិយណ្ណុកេដុកានំ សាគ្គរាប្បកេទានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមានំ បនតោ វេយ្យករណោ លោកាយតមហា-
 បុរិសលក្ខណេសុ អនុវយោ តីណិ មាណវកសតានិ
 មន្តេ វាចេតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន កេណិយោ
 ជដិលោ សេលេ ព្រាហ្មណោ អភិប្បសន្នោ ហោតិ ។
 អថខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ តីហិ មាណវកសតេហិ
 បរិវតោ ជដ្ឋិវិហារំ អនុចន្តមមាឆោ អនុវិចរមាឆោ
 យេន កេណិយស្មំ ជដិលស្មំ អស្សមោ តេនុប-
 សន្តមិ ។ អន្តសា ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ
 កេណិយស្មំ ជដិលេ (១) អប្បេកច្ចេ ឧទ្ធានិ
 ខនន្តេ អប្បេកច្ចេ កដ្ឋានិ ដាលន្តេ អប្បេកច្ចេ
 ភាជនានិ ឆោវន្តេ អប្បេកច្ចេ ឧទកមណិកំ
 បតិដ្ឋាបេន្តេ អប្បេកច្ចេ អាសនានិ បញ្ចាបេន្តេ

១ ម. កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមេតិ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(២៣) សម័យនោះឯង សេលព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុង

អាបណនិគម ជាអ្នកចេះចប់គ្រែវេទ គឺឥវរវេទ យជុវេទ និងសាម-

វេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌ គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវ្យកេទ គឺសិក្ខា

និងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរវត្តិហាសៈជាគំរប់ប្រាំ ជាអ្នករៀននូវបទនឹង

វេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនអួនថយ គឺស្នាដៃនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ

នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ តែងបង្រៀននូវមន្តទាំងឡាយ

ដល់ពួកមាណពជំនឿ ៗ ចំនួន ៣០០ នាក់ ។ សម័យនោះ កេណិយ-

ជដិល ជាអ្នកជ្រះថ្លាចំពោះសេលព្រាហ្មណ៍ ។ គ្រានោះ សេល-

ព្រាហ្មណ៍ មានពួកមាណពជំនឿ ៗ ចំនួន ៣០០ នាក់ហែហម ដើរ

គ្រាចំប៉ះឡើងដើម្បីសម្រួលស្នង ហើយក៏ចូលទៅអាស្រមរបស់កេណិយ-

ជដិល ។ សេលព្រាហ្មណ៍បានឃើញមនុស្សពួកខ្លះ កំពុងដឹកគុកធ្វើ

ចង្រ្កាន ពួកខ្លះកំពុងពុះទុស ពួកខ្លះកំពុងលាងភាជន៍ ពួកខ្លះកំពុងតម្កល់

ក្អមទឹក ពួកខ្លះកំពុងត្រាលអាសនៈ ដិតអាស្រមរបស់កេណិយជដិល

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស សេលសុត្តេ ទុល្លារហោសោ

កេណិយំ ជជិលំ សាមញ្ញោ មណ្ឌលមាឡំ បដិយានេន្តំ
 ទិស្វាន កេណិយំ ជជិលំ ឯតទវេច កី ទុ កោតោ
 កេណិយស្ស អាវហោ វា កវិស្សតិ វិវហោ វា
 កវិស្សតិ មហាយញ្ញោ វា បច្ចុបដ្ឋិតោ រាជា (១)
 មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ធម៌ន្តិតោ ស្វាតនាយ
 សន្តិ ពលកាយេនាតិ ។ ន មេ កោ សេល (២)
 អាវហោ វា កវិស្សតិ នបិ វិវហោ វា កវិស្សតិ
 នបិ រាជា មាគដោ សេនិយោ ពិម្ពិសារោ ធម៌ន្តិតោ
 ស្វាតនាយ សន្តិ ពលកាយេន អបិច ខោ មេ
 មហាយញ្ញោ បច្ចុបដ្ឋិតោ អត្ថិ (៣) សមណោ តោតមោ
 សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ អន្តត្ថវេស្ស
 បារិកញ្ញាមាដោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ អឧត្ថេ-
 លសេហិ ភិក្ខុសតេហិ អាបណំ អនុប្បត្តោ តំ ខោ
 បន កវន្តំ តោតមំ ឯវិកល្យណោ តិតិសន្តោ អព្ពកតោ
 ឥតិបំ សោ កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធនា វិជ្ជាចរណា-
 សម្បជ្ជោ សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ម-

ព្រាហ្មណ៍ត្ថ សេលសូត្រ សូរសព្ទនៃលរាគានដោយព្រ

បានឃើញរកណ៏យដដលកំពុងចាត់ចែងបារមី មានសណ្ឋានមូលដោយខ្លួន
 ឯង លុះឃើញហើយ ក៏សួររកណ៏យដដលដូច្នេះថា លោករកណ៏យ-
 ដដលដ៏ចម្រើន មានអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬតាំងមហាយ័ញ្ញា ឬអញ្ជើញព្រះ
 បាទមាគធសេនិយតិម្ភិសារ ព្រមទាំងពួកពល ដើម្បីដប់លៀងក្នុងថ្ងៃ
 ស្អែកឬអ្វីហ្ន៎ ។ រកណ៏យដដលនិយាយថា បពិត្រលោកសេលដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំមិនមានអាពាហ៍ពិពាហ៍ មិនអញ្ជើញព្រះបាទមាគធសេនិយតិម្ភិសារ
 ព្រមទាំងពួកពលដើម្បីដប់លៀងក្នុងថ្ងៃស្អែកទេ ខ្ញុំតាំងមហាយ័ញ្ញាទេត្ត
 ដ្បិតព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូលទ្រង់ព្រះផ្នួស
 ហើយទ្រង់ត្រាច់មកកាន់ចារិក ក្នុងអង្គត្រាច់ជនបទ មួយអង្វរដោយភិក្ខុ-
 សង្ឃជាច្រើន ចំនួនភិក្ខុ ១.២៥០ រូប ឥឡូវទ្រង់ស្តេចមកដល់អាបណ-
 និគមហើយ កិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ខ្លួនខ្លាញ់ទៅយ៉ាង
 នេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គជាព្រះអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់
 ដឹងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ទ្រង់
 មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយ
 សីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដ្ឋានសកំ

សារថំ សត្តា នេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវតិ សោ
 មេ និមន្តិតោ ស្វាតនាយ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃនាតិ ។
 ពុទ្ធាតិ ភោ កេណិយ វនេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ
 ភោ សេល វនាមីតិ ។ ពុទ្ធាតិ ភោ កេណិយ
 វនេសីតិ ។ ពុទ្ធាតិ ភោ សេល វនាមីតិ ។ អដខោ
 សេលស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទហោសិ យោសោថិ
 ខោ ឯសោ ទុល្លភោ លោកស្មី យទិទំ ពុទ្ធាតិ
 អាគតានិ ខោ បទម្ហាតំ មន្តេសុ ទ្ធិតិស មហាបុរិ-
 សលក្ខណានិ យេហិ សមន្មាគតស្ស មហាបុរិសស្ស
 ទ្រូវ គតិយោ កវន្តិ អនញ្ញា សចេ អតារិ អជ្ឈាវសតិ
 រាជា ហោតិ ចក្កវតិ ធម្មិកោ ធម្មរាជា ចាតុរន្តោ
 វិជិតាវី ជនបទត្តាវិយប្បត្តោ សត្តរតនសមន្មាគតោ
 តស្មីមាទិ សត្ត រតនានិ កវន្តិ សេយ្យថីទំ ចក្ករតនំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ទូន្មានបាន ទ្រង់ជាសាស្តាវនទៅតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់
ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់លែងរំលឹកកាន់កាប់ច្នៃទៀត ខ្ញុំបាននិមន្តព្រះ
សមណគោតមអង្គនោះ មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុង
ថ្ងៃស្អែក ។ សេលព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្ចាស់កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នក
និយាយថាព្រះពុទ្ធឬ ។ កេណិយៈដ៏លឆ្លើយថា បពិត្រលោកសេលៈ
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថាព្រះពុទ្ធ ។ សេលព្រាហ្មណ៍សួរថា ម្ចាស់
កេណិយៈដ៏ចម្រើន អ្នកនិយាយថា ព្រះពុទ្ធឬ ។ កេណិយៈដ៏ល
ឆ្លើយថា បពិត្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនិយាយថា ព្រះពុទ្ធ ។
លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា សូរសព្ទ
បែបនេះ រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ពាក្យថា ព្រះពុទ្ធដូច្នេះ មានមក
ក្នុងមន្តរបស់យើងថា មហាបុរសដែលប្រកបដោយមហាបុរសលក្ខណៈ
៣២ ប្រការ តែងមានគតិ ២ យ៉ាងជាប្រាកដ មិនមែនដទៃឡើយ
គឺថា បើនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ នឹងបានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធម្មិកធម្មរាជ
គ្រប់គ្រងដែនដី ដែលមានសមុទ្រទាំង ៤ ជាព្រំប្រទល់ ជាស្តេចឈ្នះ
សង្គ្រាម ដល់នូវសេចក្តីមាំមួនក្នុងជនបទ ប្រកបដោយរតន៍ទាំង ៧
ប្រការ មហាបុរសនោះ រមែងមានរតន៍ទាំង ៧ ប្រការនេះ គឺចក្ករតន៍

ប្រាហ្មណ៍ត្ថស្ស សេលសុត្តេ សេលស្ស រាគវត្ថុបស្កម្មនំ

ហត្ថិរតនំ អស្សរតនំ មណីរតនំ ឥន្ទ្រិរតនំ
 កហបត្ថិរតនំ បរិណាយករតនមេវ សត្តមំ បរោសហ-
 ស្សំ ខោ បទស្ស បុត្តា កវន្តំ ស្វរា វីរជ្ជរា
 បរសេនប្បមន្តរា សោ ឥមំ បឋវី សាករបរិយន្តិ
 អនណ្ណន អសត្តន ធម្មន អភិវជ្ជយ អជ្ឈាវសតិ
 សចេ បទ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជតិ អរហំ
 ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ លោកេ វិរដ្ឋនោ កហំ
 បទ ភោ កេណិយ ឯតរហំ សោ កវំ តោតមោ
 វិហារតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។

(២២) ឯវំ វុត្តេ កេណិយោ ជដិលោ ទត្តិណំ
 ពាហំ បត្តហេត្វា សេលំ ប្រាហ្មណំ ឯតទរោច
 យេនេសា ភោ សេល ជីលវនរាជីតិ ។ អថខោ
 សេលោ ប្រាហ្មណោ តីហំ មាណវកសតេហំ សន្តិ
 យេន កកវា តេនុបស្កម្មំ ។ អថខោ សេលោ

ព្រាហ្មណ៍វត្ត សេលសូត្រ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ហត្ថវត្ថន៍ អស្សវត្ថន៍ មណីវត្ថន៍ ឥត្ថវត្ថន៍ គហបតិវត្ថន៍ នឹងបរិណាយក.
 វត្ថន៍ ជាគំរប់ ៧ មួយទៀត មហាបុរសនោះ មានរាជបុត្រច្រើន
 ជាងពាន់ជាបុត្រដ៏ក្លៀវក្លា មានសភាពជាអ្នកប្រកបដោយព្យាយាម អាច
 ញាំញីស្វាសេនារបស់ស្តេចដទៃបាន មហាបុរសនោះ ត្រួតត្រានូវផែនដី
 នេះ ដែលមានសាគរជាទីបំផុត ដោយធម៌ មិនបាច់ប្រើអាជ្ញា មិន
 បាច់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រាឡើយ បើមហាបុរសនោះចេញចាកគេហដ្ឋានទៅ
 ទ្រង់ព្រះផ្នួស នឹងបានជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក៏លោក មានដំបូលគឺ
 កិលេសបើកហើយ ម្ចាស់គេណ័យដ៏ចម្រើន ចុះឥឡូវនេះ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើនជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ នៅឯណា ។

[២២] កាលបើសេលព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ កេ-
 ណ័យដ៏ដ៏លលើកវែងខាងស្តាំឡើង និយាយប្រាប់សេលព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះ
 ថា បពិត្រលោកសេលៈដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គគង់នៅឯដួរព្រៃ មានពណ៌
 ខៀវ ។ ឯណោះ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានបុណ្យ ជាមួយនឹងពួកមាណាពដ៏ទង់ ៣០០ នាក់ ។ ទើបសេល-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ព្រាហ្មណោ តេ មាណវតោ អាមន្តេសិ អប្បសង្កា-
 ភោន្តោ អាគច្ឆន្តុ បទេ បទំ និត្តិបន្តា ទុកា សនា-
 ហំ តេ ភវន្តោ សីហាវ ឯកចរា យនា ចាហំ ភោតា
 សមណោ កោតមេន សទ្ធិ្ធ មន្តេយ្យំ មា មេ កោ-
 ន្តោ ។ អន្តរន្តរា កកំ ឱចាតេជ កថាបរិយោសា-
 នំ ច ។ មេ ភវន្តោ អាគមេន្តតិ ។ អថទោ សេលោ
 ព្រាហ្មណោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្តា ភគវតា សទ្ធិ្ធ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កកំ
 សារាណីយំ វិតិសាវេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯក-
 មន្តំ និសីទ្នោ ទោ សេលោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ
 កាយេ ទ្ធីត្ថីស មហាបុរិសលក្ខណានិ សម្មន្តេសិ ។
 អទ្ធិសា ទោ សេលោ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ កាយេ
 ទ្ធីត្ថីស មហាបុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេមេត្វា
 ទ្វេ ទ្វីសុ មហាបុរិសលក្ខណេសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ
 ធានិមុត្តតិ ន សំបសីទតិ កោសោហិតេ ច
 វត្ថុកុយ្យេ បហុតជ្ជិតាយ ច ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រាហ្មណ៍ហាមប្រាមពួកមាណពទាំងនោះថា ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
មានសំឡេងតិច ។ ដើរមក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ថ្មមដើររាល់ ។
ជំហានតាំងពីចម្ងាយបណ្តើរ ។ ទៅ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងនោះ ធ្វើដូចជា
សីហៈគ្រេចទៅតែម្នាក់ឯង កាលណាបើខ្ញុំត្រូវប្រឹក្សាមួយអន្លើដោយព្រះ
សមណគោតមដ៏ចម្រើន អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ កុំធ្វើពាក្យរបស់ខ្ញុំឲ្យ
ដាច់ក្នុងចន្លោះ ។ ឡើយ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ បង្កើតចំខ្ញុំនិយាយ
ចប់សិន ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យរក់ទាក់សំណេះសំណាល
មួយអន្លើដោយព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសេលព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
ក៏ពិចារណាមើលនូវមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយរបស់
ព្រះដ៏មានបុណ្យ ។ សេលព្រាហ្មណ៍ បានឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈ
ទាំង ៣២ ក្នុងព្រះកាយរបស់ព្រះមានបុណ្យដោយច្រើន លើកលែង
តែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការចេញ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ឡើង
ឆ្ងល់ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លាសិប ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២
ប្រការ (នោះ) គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១
ព្រះដ៏ក្តីដ៏ល្អ ១ ។

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ សេសសុត្តេ រាជវគ្គោ បរិវត្តន៍

(២៥) អថខោ ភកវតោ ឯតទហោសិ បស្សតិ
 ខោ មេ អយំ សេលោ ព្រាហ្មណោ ទ្ធរីសមហា-
 បុរិសលក្ខណានិ យេកុយ្យេន វេចេត្វា ទ្វេ ទ្ធរីសុ
 មហាបុរិសលក្ខណោសុ កង្ខតិ វិចិត្តិច្ឆតិ ធានិមុច្ឆតិ
 ន សំបស័ទតិ កោសោហិតេ ច វត្ថុកុយ្យេ
 បហុតជ្ឈិតាយ ចាតិ ។ អថខោ ភកវ តថាវបំ
 ឥទ្ធាភិសដ្ឋាវំ អភិសដ្ឋាវេសិ យថា អន្តស សេលោ
 ព្រាហ្មណោ ភកវតោ កោសោហិតំ វត្ថុកុយ្យំ ។ អ-
 ថខោ ភកវ ជ្ឈិំ ឯន្ទាមេត្វា ឧភោចិ កណ្ណាសា-
 តានិ អនុមសិ បដិមសិ ឧភោចិ ធាសិកសោតានិ
 អនុមសិ បដិមសិ កេវលកម្សំ នលាជមណ្ឌលំ
 ជ្ឈិយ ធានេសិ ។

(២៦) អថខោ សេសស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯតទ-
 ហោសិ សមន្នាគតោ ខោ សមណោ កោតមោ
 ទ្ធរីសមហាបុរិសលក្ខណោហិ បរិបុណ្ណោហិ នោ អប-
 រិបុណ្ណោហិ នោ ច ខោ នំ ជាធាមិ តុទ្ធោ វ នោ វ

ព្រាហ្មណ៍ន្ទ សេលសូត្រ ព្រះតម្រិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ

(២៥) គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នេះថា
 សេលព្រាហ្មណ៍នេះឃើញមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២ ប្រការ របស់
 គមាគត ដោយច្រើន លើកលែងតែមហាបុរិសលក្ខណៈ ២ ប្រការ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ឆ្លើងឆ្ងល់ មិនអស់ចិត្ត មិនជ្រះថ្លា
 ស៊ប់ ក្នុងមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ២ ប្រការ គឺអវយវៈដែលត្រូវលាក់
 ក្នុងសំពត់ បិតនៅក្នុងស្រោម ១ ដំបូងល្មម ១ ។ ទើបព្រះមានបុណ្យ
 សំដែងនូវឥទ្ធានុភាពមានសភាពដូច្នេះ ឲ្យសេលព្រាហ្មណ៍បានឃើញ
 អវយវៈដែលត្រូវលាក់ ក្នុងសំពត់ដែលបិតនៅក្នុងស្រោមរបស់ព្រះអង្គ ។
 លំដាប់ពីនោះមក ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់លឿនព្រះជីវិត ឲ្យទៅដុស
 នឹងន្ទព្រះកាណិទាំងពីរផង ឲ្យទៅដុសនឹងន្ទព្រះនាសិកទាំងពីរផង
 មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទ្រង់បញ្ចេញព្រះជីវិតទៅបាំងមណ្ឌលនៃព្រះនលាដទាំង
 អស់ផង ។

(២៦) គ្រានោះ សេលព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
 ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈទាំង ៣២
 ប្រការ ពេញលេញ ឥតខ្វះខាតមែនហើយ តែអាត្មាអញមិនទាន់
 ស្គាល់ព្រះសមណគោតមនោះ ថាជាព្រះពុទ្ធ ឬមិនមែនជាព្រះពុទ្ធនៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សុតិំ បន មេតិំ ព្រាហ្មណានំ វុឡានំ^(១) មហាលូកានំ
 អាចរិយចាចរិយានំ កាសមាជានំ យេ តេ កវន្តិ
 អរហនោ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេ សកេ វណ្ណេ កុញមារេ
 អត្តានំ ចាតុកកេន្តិភិ^(២) យន្ធជាហំ សមណំ កោតមំ
 សម្មទា សារុប្បាហំ តាថាហំ អភិក្កវេយ្យន្តិ ។
 អថេខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ កកវន្តិ សម្មទា
 សារុប្បាហំ តាថាហំ អភិក្កវិ

បរិប្បណាកាយោ សុវុច្ចំ

សុជាតោ ចារុនិស្សនោ

សុវណ្ណវណ្ណេសិ កកវា

សុសុត្តនាថោ សវិរិយវា^(៣)

នវស្ស ហិ សុជាតស្ស

យេ កវន្តិ វិសុញ្ញនា^(៤)

សព្វេ តេ តវ កាយស្មី

មហាបរិសេសកុណា

បសន្ននេតោ សម្មេខោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ឡើយទេ អាត្មាអញគ្រាន់តែបានឮពាក្យនេះ អំពីសំណាក់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ព្រឹទ្ធាចារ្យ ចាស់ទុំ ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យ និយាយថា ព្រះ
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធាំឡាយ ណាមានក្នុងលោក កាលបើមានគេសរ-
 សើរគុណរបស់ព្រះអង្គ ព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ រមែងធ្វើនូវ
 ខ្លួន (របស់ព្រះអង្គ) ឲ្យដាក់ច្បាស់ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញសរសើរ
 ព្រះសមណគោតម ដោយគាថា តាំងឡាយដ៏សមគួរក្នុងទីចំពោះព្រះកត្រូ
 ព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ សេលព្រាហ្មណ៍និយាយសរសើរដោយគាថា
 តាំងឡាយដ៏សមគួរ ក្នុងទីចំពោះព្រះកត្រូនៃព្រះមានព្រះភាគថា
 បតិគ្រព្រះមានបុណ្យ ព្រះអង្គមានព្រះកាយពេញលេញ
 មានព្រះសរីរល្អ មានកំរាស់នឹងទំហំសមស្បែក អ្នកផងមើល
 មិនចេះឆ្កែឆ្កង មានសម្បុរដូចមាស មានព្រះទាហស្ថស្មាគ
 ទ្រង់ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាម មហាបុរិសលក្ខណៈ
 តាំងឡាយ ដែលមានដល់ជនអ្នកមានកំណើតល្អយ៉ាងណា
 មហាបុរិសលក្ខណៈតាំងអស់នោះ ក៏មានក្នុងព្រះកាយរបស់
 ព្រះអង្គយ៉ាងនោះដែរ ព្រះអង្គមានព្រះនេត្រថ្លា មានព្រះកត្រូ

ព្រហ្មណ៍ក្នុងស្វ លេសសុត្តេ ភគវត្តាភិក្ខុតិ

ព្រហ្មា ឧដ្ឋ បតាបវា

មជ្ឈេ សមណាសង្ឃស្ស

អាទិច្ឆោវ វិរោចសិ

កល្យាណទស្សនោ ភិក្ខុ

កត្វានសង្កតត្តោ

កី តេ សមណាភារេន

ឃី ឧត្តមវណ្ណោ

រាជា អរហសិ កវិកុ

ចក្កវត្ត រថេសកោ

ចាតុរន្តោ វិជិតាវី

ជម្ពុសណ្ឌស្ស (១) ឥស្សរោ

ខត្តិយា កោដរាជាណោ (២)

អនុយុត្តា កវន្ត តេ

រាជាភិរាជា មនុជិន្ទោ

រដ្ឋី កាវេហិ តោតម (៣)

រាជាហមស្មិ សេលាតិ (កកវា)

ធម្មរាជា អនុតរោ

ព្រាហ្មណ៍ ឥសាន្ត កាលសេសសំព័ន្ធមានព្រះកាត
ស្រស់បស់ មានព្រះអង្គវាយវៈត្រង់ដូចជាអង្គព្រហ្ម មាន
ព្រះវស្សី មានព្រះញាណដ៏ល្អ ទ្រង់ខ្លាចក៏យក្នុងសង្សារវដ្ត
ទ្រង់មានព្រះភពៈភ្នំដូចមាស រុងរឿងកណ្តាលពពួកសមណៈ
ដូចជាព្រះអាទិត្យ ព្រះអង្គមានពន្លឺដ៏ថ្លាថ្លាឃាំងនេះ ត្រូវ
ការអ្វីដោយសមណភាព គួរណាស់តែសោយរាជ្យជាស្តេច
ចក្រពត្តិ (ទូន្មានប្រជាជន ឲ្យត្រឹមត្រូវតាមធម៌) ដូចជា
សារថីដ៏ទុក្ខម ទ្រង់គ្រប់គ្រងផែនដីរហូតដល់សមុទ្រទាំង ៤
ជាទីបំផុត ជាស្តេចឈ្នះសង្គ្រាម ជាវស្សវៈនៃជម្ពូទ្វីប
ពួកខត្តិយជាតិដែលសោយរាជ្យ ដោយភោគសម្បទ ចូល
មកជាក្សត្រិយ៍ចំណុះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះភោគម សូមព្រះ
អង្គសោយរាជសម្បត្តិ ជាព្រះរាជាធិរាជដ៏ធំជាងមនុស្ស (ព្រះ
មានព្រះភាគ) ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេសព្រាហ្មណ៍ តថាគត
ជាស្តេចព្រះធម៌ ប្រសើរដោយគុណឥតបុគ្គលណាស្មើ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសតំ

ធម្មេន ចក្កំ វត្ថុមី

ចក្កំ អប្បដវត្ថុយំ

សមុទ្ធោ បដិជាធាសិ (ឥតិ សេលោ ព្រាហ្មណោ)

ធម្មរាជា អនុត្តរោ

ធម្មេន ចក្កំ វត្ថុមី

ឥតិ ភាសសិ កោតម

កោ នុ សេនាបតិ កោតោ

សាវកោ សត្វ និទ្ធកាយោ

កោ ឆោមី អនុវត្តតិ

ធម្មចក្កំ បវត្ថតិ

មយា បវត្ថតិ ចក្កំ (សេលាតិ ភក្ខវ)

ធម្មចក្កំ អនុត្តរំ

សាវត្ថោ អនុវត្តតិ

អនុជានោ តថាគតិ

អភិញ្ញាយ្យិ អភិញ្ញាតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាស្ត្រៈ

ញ៉ាំងចក្រជាចក្រដែលបុគ្គលដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនកើត ឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅតាមធម៌បាន (សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា
 បើដូច្នោះ) ព្រះអង្គជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹងហើយតើ
 (ព្រះអង្គត្រាស់ថា) តថាគតជាស្តេចព្រោះធម៌ហើយ ប្រ-
 សើវដោយគុណ ឥតបុគ្គលណាស្មើ ញ៉ាំងចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅតាមធម៌បាន សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះគោតម សូមព្រះអង្គប្រាប់ខ្ញុំ ចុះលោកណាជាសេនាបតី
 ជាសាវ័ករបស់ព្រះសាស្តា ចុះលោកណាញ៉ាំងធម្មចក្រដែល
 ព្រះអង្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយនេះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន (ព្រះ
 មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេលព្រាហ្មណ៍) ធម្ម-
 ចក្រណា ដែលតថាគតឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ សាវ័របុគ្គជាអនុជាត
 ក៏ញ៉ាំងធម្មចក្រនោះ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ទុក្ខសច្ច នឹងនិ-
 រោធសច្ច ដែលតថាគតត្រូវដឹងច្បាស់ ក៏តថាគតបានដឹង

ព្រាហ្មណវត្តស្ស សេលសុត្តេ រាជវន្តាភិក្ខុតិ
 ភាវេតព្វញ្ច ភាវិតំ
 បហាតតំ បហំនំ មេ
 តស្មា តុន្តោស្មំ ព្រាហ្មណ
 វិនយស្សំ មយំ កង្ខំ
 អធិមុច្ឆស្សំ ព្រាហ្មណ
 ទុល្លភិ ទស្សនំ ហោតិ
 សមុទ្ធានំ អភិណ្ឌាសោ
 យេសំ វេ ទុល្លភោ លោកេ
 ចាតុភារោ អភិណ្ឌាសោ
 សោហំ ព្រាហ្មណ សមុន្តោ
 សល្លកត្តោ អនុត្តរោ
 ព្រហ្មក្ខតោ អតិវុលោ
 មារសនប្បមទ្ធានោ
 សញ្ញាមិត្តោ វសីកត្តោ
 មោទាមិ អកុតោភយោ
 ឥមំ កោន្តោ និសាមេថ
 យថា ភាសតិ ចក្កមា

ព្រាហ្មណ៍វត្ត សេលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ច្បាស់ហើយ មគ្គសច្ចដែលតថាគតត្រូវអប់រំ ក៏តថាគត
 បានអប់រំហើយ សមុទយសច្ច ដែលតថាគតត្រូវលះបង់
 ក៏តថាគត បានលះបង់ហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាតថាគតឈ្មោះថាព្រះពុទ្ធ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 អ្នកចូរទាំង ជម្រះបង្គំ នូវសេចក្តីសង្ស័យក្នុងតថាគតចេញ
 ការចូរប្រទះនឹងព្រះសមុទ្ធានិទ្ទាយឡើយ។ គេមិនងាយនឹង
 បានទេ ការកើតប្រាកដឡើងក្នុងលោកឡើយ ។ នៃព្រះ
 សមុទ្ធានិទ្ទាយ ក៏គេមិនងាយនឹងបានដែរ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 តថាគតហ្នឹងឯងជាព្រះពុទ្ធ ជាពេទ្យវះ មិនមានពេទ្យដទៃ
 ប្រសើរជាងឡើយ មានសភាពជាអ្នកប្រសើរ កន្លងបង្គំនូវ
 សេចក្តីប្រៀបធៀប ជាអ្នកញាំញីនូវមារ នឹងសេនារបស់មារ
 ធ្វើពួកសត្រូវទាំងអស់ ឲ្យលុះក្នុងអំណាចបាន ឥតមានភ័យ
 អំពីអ្វី វេមនីរីករាយ ទើបសេលព្រាហ្មណ៍និយាយនឹងពួក
 មាណពទាំងនោះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយស្តាប់ នូវព្រះពុទ្ធដីការនេះចុះ ព្រះមានចក្ខុ ជា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សល្យកតោ មហាវិរោ

សីហោវ ននតី វនេ

ព្រហ្មភតិ អតីតុលំ

មារសេនប្បមទ្ធនំ

កោ ទិស្វា នប្បសីទេយ្យ

អបិ កណ្ណាភិជាតិកោ

យោ មំ ឥច្ឆតិ អន្ធទុតុ

យោ ច និច្ឆតិ កុច្ឆតុ

ឥធាហំ បព្វជីស្សាមិ

វរវ្យញ្ញស្ស សន្តិកេ

ឯវព្វោ វុច្ឆតិ កោតោ

សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ

មយំបិ បព្វជីស្សាម

វរវ្យញ្ញស្ស សន្តិកេ

ព្រាហ្មណា តិសតា ឥមេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសកៈ

ពេទ្យវៈ (ដ៏ប្រសើរ) មានព្យាយាមធំ ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធ-
ដ៏កាមកទាំងប៉ុន្មាន ដូចជាសីហៈបន្ទីក្នុងព្រៃ នរណាបាន
ឃើញព្រះសាស្តា មានសភាពជាបុគ្គលប្រសើរ កន្លងបង់
នូវសេចក្តីប្រៀបធៀប ជាអ្នកញ៉ាំងនូវមារនឹងសេនាទៃមារ
ហើយ (ដូចម្តេចឡើយ) នឹងអត់ទ្រាំមិនជ្រះថ្លាបាន សូម្បី
ជនអ្នកកើតក្នុងត្រកូលដ៏ថោកទាប (ក៏គង់ជ្រះថ្លានឹងព្រះអង្គ
ដែរ) អ្នកណាចូលចិត្តតាមខ្ញុំ អ្នកនោះចូរមក អ្នកណា
មិនចូលចិត្តទេ អ្នកនោះចូរទៅចុះ ខ្ញុំនឹងបួសក្នុងសំណាក់
នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនេះហើយ
ពួកមាណាពទាំងអស់ ក៏និយាយនឹងសេនាព្រាហ្មណ៍ថា
បើលោកដ៏ចម្រើន ពេញចិត្តនឹងសាសនា របស់ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធយ៉ាងនេះ យើងទាំងឡាយក៏នឹងបួសក្នុងសំណាក់ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរដែរ (សេនាព្រាហ្មណ៍គ្រាប
បង្គំទូលថា) ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៣០០ នាក់នេះ លើក

ព្រាហ្មណ៍គុស្យ សេលសុត្តេ កេណិយស្សម្ហូបសង្កមមំ

យា ចន្ទិំ បញ្ចលីកតា

ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាម

កកវា តវ សន្ទិកេ

ស្វាត្វាតំ ព្រហ្មចរិយំ (សេលាតិ កកវា)

សន្ទិដ្ឋិកមកាលំកំ

យត្ថ អមោយា បព្វជ្ជា

អប្បមត្តស្ស សិក្ខតោតិ ។

អលត្ថ ខោ សេលោ ព្រាហ្មណោ

សបរិសោ កកវតោ សន្ទិកេ

បព្វជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្បទំ ។

(២៧) អថខោ កេណិយោ ជដិលោ តស្សា វត្ថិយា
 អច្ចយេន សកេ អស្សមេ បណីតំ ខាទដិយំ
 កោជនិយំ បដិយាទាបេត្វា កកវតោ កាលំ
 អាវេចាបេសិ កាលោ កោ កោតម និដ្ឋិតំ កត្តន្តិ ។
 អថខោ កកវា បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចិ.
 វរមាទាយ យេន កេណិយស្ស ជដិលស្ស អស្សមោ
 តេនុប្បសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចត្តេ អាសនេ និសីទិ

ព្រាហ្មណវង្ស សេសសូត្រ ទ្រង់ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់កេណិយជដិល
 កំបង់អញ្ញាលីសូមផ្ទួស បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងទាំង
 ឡាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ (ព្រះ
 មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់សេសព្រាហ្មណ៍) ព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលគេថាគតសំដែង ដោយប្រពៃហើយ ជាព្រហ្មចរិយៈ
 ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ឲ្យផលមិនរំពា
 កាល បព្វជ្ជារបស់បុគ្គលអ្នកមិនប្រហែសធ្វេស ជាអ្នកសិក្សា
 ជាបព្វជ្ជាមិនសោះសូន្យទេ ។ សេសព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
 បរិស័ទ ក៏បានបព្វជ្ជានឹងឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់នៃ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។

(២៧) លុះកន្លងពត្រីនោះហើយ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលក៏
 ញ៉ាំងពួកមនុស្សឲ្យចាត់ចែងខាងនិយកោដនិយាហារ ដ៏ផ្គុំផ្គង់ក្នុងអាស្រម
 របស់ខ្លួន ហើយឲ្យមនុស្សទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ដល់ព្រះមានព្រះ
 ភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលវេលាដល់ហើយ កត្តសម្រេច
 ហើយ ។ គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ
 ក្នុងបុព្វល្បាសម័យ ទ្រង់ស្តេចចូលទៅឯអាស្រម របស់កេណិយជដិល
 លុះទ្រង់ចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទស្កោសកំ

សន្និ ភិក្ខុសង្ឃន ។ អថទោ កេណិយោ ជដិលោ
 ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ទាននិយេន
 កោជនិយេន សហត្តា សន្តប្បសិ សម្បវរេសំ ។
 អថទោ កេណិយោ ជដិលោ ភកវន្តំ កុត្តារី
 ខ្ញុំនីតបត្តបាលី អញ្ញាតរំ នីចំ អាសនំ កហេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។

(២៨) ឯកមន្តំ និសីទិ ទោ កេណិយំ ជដិលំ
 ភកវា ឥមាហិ កាថាហិ អនុមោទិ

អត្ថបុត្តមុខា យញ្ញា

សាវត្ថំ ធន្តសោ មុខំ

វាជា មុខំ មនុស្សនំ

ននិទំ សាករោ មុខំ

នក្ខត្តានំ មុខំ ចន្ទោ

អាទិប្បោ តបតំ មុខំ

បញ្ចមាក្ខន្ធមាណំ

សង្ឃោ វេ យជតំ មុខនំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មួយអន្លើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់នោះ កេណិយជដិលអង្គសក្កិកុសង្ឃ
មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យឆ្លែតស្តាប់ស្តាប់ដោយខាងនិយកោដនីយា ហារ
ដ៏ប្រសើរដោយដៃខ្លួនឯង ។ កេណិយជដិល បានដឹងថា ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់សោយឆ្លែត លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ក៏កាន់
យកអាសនៈមួយយ៉ាងទាប អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

(២៨) លុះកេណិយជដិល អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់អនុមោទនា ដោយគាថាទាំងនេះថា

យញ្ញាទាំងឡាយ មានការបូជាភ្លើងជាប្រធាន គម្ពីរសាវិត្តិ-

សាស្ត្រ ជាប្រធាននៃឆន្ទសាស្ត្រ ព្រះរាជាជាប្រធាននៃពួក

មនុស្ស សាគរជាប្រធាននៃពួកនង្គី ព្រះចន្ទ្រជាប្រធាននៃ

ពួកផ្កាយ ព្រះអាទិត្យជាប្រធាននៃពួកកំដៅ ព្រះសង្ឃក៏ជា

ប្រធាននៃមនុស្សទាំងឡាយអ្នកចង់បានបុណ្យ កាលបូជា ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សេលសុត្តេ វារ្យបុគ្គលិក

អថខោ ភក្កវា កេណិយំ ជដិលំ ឥមាហិ

តាថាហិ អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

អថខោ អាយស្មា សេលោ សបរិសោ វ្យបក្កដ្ឋា

អប្បមត្តោ អាតាប័ បហិតត្តោ វិហារន្តោ នចិរស្សេវ

យស្សត្ថាយ កុលបុត្តោ សម្មនេវ អការស្មា អនការិយំ

បព្វជន្នំ តទទុត្ថំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ

ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា ឧបសម្ព័ជ្ជ វិហាសិ

ទំណា ជាតិ វុស័តិ ព្រហ្មចរិយំ កតំ កេណិយំ

នាបរិ ឥត្តនាយាតិ អពញាសិ ។ អពញាតោ ខោ

បនាយស្មា សេលោ សបរិសោ អរហន្តិ អហោសិ ។

(២៧) អថខោ អាយស្មា សេលោ សបរិសោ យេន

ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ចីរំ កត្វា

ព្រាហ្មណវត្ថុ សេលសូត្រ សេលភិក្ខុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ញ៉ាំងកេណីយដង្គិល ឲ្យរីករាយតាម
ដោយតាថាទាំងនេះហើយ ទ្រង់ក្រោកអំពីអាសនៈចេញទៅ ។ លំដាប់
នោះ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រមទាំងបរិស័ទ ចៀសចេញអំពីពួក ជា
អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស មានសេចក្តីព្យាយាម មានចិត្តបញ្ជូន
ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ កុលបុត្រដែល
ចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរ-
ធម៌ណា មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បានធ្វើឲ្យជាកុំច្បាស់នូវអនុត្តរធម៌នោះ ជាធម៌
ទីបំផុតនៃមគ្គព្រាហ្មចរិយៈ ដោយខ្លួនឯង ក៏បច្ចុប្បន្ននេះ ហើយក៏ដឹង
ថា ជាតិរបស់អញ អស់ហើយ មគ្គព្រាហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាន
ប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចក៏អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
មគ្គការវិនាសកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមាន
ឡើយ ។ បណ្តាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រម
ទាំងបរិស័ទ ក៏ជាព្រះអរហន្តនឹងគេដែរ ។

(២៩) ត្រាថ្នោះ សេលភិក្ខុមានអាយុ ព្រមទាំងបរិស័ទ ចូល
ទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ធ្វើបីពរឆៀងស្នា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កោសកំ

យេន ភក្កវា តេនញ្ចាលិម្បណាមេត្វា ភក្កវន្តំ កាថាហិ

អជ្ឈកាសិ

យន្តំ សរណាមាគម្ម (១)

ឥតោ អជ្ឈមិ ចក្កម

សត្វត្រៃន ភក្កវា

នន្ទមា តវ សាសនេ

ត្វំ ពុទ្ធា ត្វំ សត្វា

ត្វំ មារាភិក្ខុ មុនំ

ត្វំ អនុសយេ ធរកោ

តិណ្ណោ តាវេសិមិ បដិ

ឧបដិ តេ សមតិក្កញ្ញា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្ចាស់ ប្រណម្យអញ្ជាបិចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ពោលគាថាទាំងឡាយ

ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា

បពិត្រព្រះអង្គទ្រង់មានបញ្ជាបក្ស យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បាន

ដល់នូវទីពឹង រាប់មកដល់ថ្ងៃនេះ គម្រប់ជា ៨ ថ្ងៃហើយ

បពិត្រព្រះមានបុណ្យ យើងខ្ញុំទាំងឡាយ បានទូន្មានខ្លួន

តាមព្រះសាសនារបស់ព្រះអង្គ អស់ ៧ រាត្រីហើយ ព្រះ

អង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ព្រះអង្គជាអ្នកប្រាជ្ញ

គ្របសង្កត់នូវមារ ព្រះអង្គជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងអនុសយធម៌

ទ្រង់ធ្ងន់ (ចាកសង្សារវដ្ត) បានដោយព្រះអង្គឯង ហើយ

ទ្រង់បម្លងពពួកសត្វនេះឲ្យធ្ងន់បានផង ព្រះអង្គកន្លងផុតទុបធិ

ព្រាហ្មណ៍វន្តស្ស សេលសុត្តេ ភគវន្តប្បសំសា

អាសវា តេ បទាលីតា

សីហោវ អនុបាទានោ

បហ័នកយកេវវេ

ភិក្ខុវេ តិសតា ឥមេ

តិដ្ឋន្តិ បញ្ចលីកតា

ចានេ វីរ បសារេហិ

នាតា វន្តន្ត សត្វនោតិ ។

សេលសុត្តំ ទុតិយំ ធិដ្ឋិតំ

ព្រាហ្មណវត្ត សេលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះវាងព្រះភាគ

ព្រះអង្គឡើយ នូវភាសវៈទាំងឡាយ ព្រះអង្គមិនមានទុបា-
 ទាន ទ្រង់លះបង់នូវភ័យដែលគួរខ្លាចទាំងអស់ ដូចសីហៈ
 ភ័ក្ត្រទាំង ៣០០ រូបនេះ ឈរប្រណម្យអញ្ចលី បពិត្រព្រះ
 អង្គអ្នកមានព្យាយាម សូមព្រះអង្គលាព្រះបាទទាំងគូ ពួក
 នាគគឺភ័ក្ត្រ សូមក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះអង្គជាបរមសាស្តា ។

ចប់ សេលសូត្រ ទី ២ ។

តតិយំ អស្សុលាយនសុត្តំ

[៣០] ឯវច្ឆេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា
សាវត្ថយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារ-
មេ ។ តេន ទោ បន សមយេន នាណវេជ្ជកានំ
ព្រាហ្មណានំ បញ្ចមត្តានំ ព្រាហ្មណសតានំ សាវត្ថ-
យំ បដិវសន្តិ កេនចិទេវ ករណីយេន ។ អថទោ
តេសំ ព្រាហ្មណានំ ឯតទហោសិ អយំ ទោ ស-
មណោ កោតមោ ចាតុវណ្ឌិ សុទ្ធិ បញ្ចាបេតិ កោ
នុ ទោ បហោតិ សមណោ កោតមេន សុទ្ធិ អស្ស-
វចនេ បដិមន្តេត្តនំ ។ តេន ទោ បន សមយេន
អស្សុលាយនោ នាម មាណវោ សាវត្ថយំ បដិវសតិ
ទហវោ វុត្តសិវោ សោឡសវស្សន្នេសិកោ ជាតិយា
តិណ្ឌំ វេទានំ ចារក្ខ សនិយណ្ឌកេដ្ឋកានំ សាគ្គ-
រម្មកេទានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ បទកោ វេយ្យ-
ករណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណេសុ អន-
វយោ ។ អថទោ តេសំ ព្រាហ្មណានំ ឯតទហោសិ

អស្សលាយនសូត្រ ទី ៣

(៣០) ឧំ បានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ គង់នៅក្នុងជេតវនាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុង
សាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង បណ្ឌិតពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកមកពីដែនផ្សេង ៗ
មានពួកព្រាហ្មណ៍ចំនួន ៥០០ នាក់ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងសាវត្ថី ដោយ
កិច្ចការនីមួយ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រះសមណ-
គោតមនេះ តែងបញ្ចាតនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ទុន។
ណាហ្ន៎ ទើបសមនឹងពិគ្រោះពាក្យនេះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណ-
គោតមបាន ។ សម័យនោះឯង មាណពល្លោះអស្សលាយនៈ នៅ
អាស្រ័យ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាមនុស្សក្មេង មានក្បាលកោរ មាន
អាយុ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត បានដល់នូវត្រើយនៃត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរ
និយណ្ឌ គម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធគិសិក្ខានឹងនិរុត្តិ ដែលមាន
គម្ពីរតិហាសៈជាគម្រប់៥ ជាអ្នករៀននូវបទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិន
ទុនថយគឺស្មាត់ជំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណៈ-
ព្យាករណសាស្ត្រ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្ស អស្សលាយឧបស្សត្ថេ អស្សលាយទ្ធិបសង្កមនំ

អយំ ខោ អស្សលាយនោ មាណវោ សាវត្ថយំ
 បដិវសតិ ធម្មាវោ ។ បេ ។ អនវាយោ សោ ខោ
 បហោតិ សមណោ កោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី វចនេ
 បដិមន្តេត្ថន្តំ ។

(៣០) អថខោ តេ ព្រាហ្មណា យេន អស្ស-
 លាយនោ មាណវោ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមី-
 ត្វា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវេច្ចំ អយំ ភោ
 អស្សលាយន សមណោ កោតមោ ពាតុវណ្ណំ សុទ្ធិ
 បញ្ញាបេតិ ឯតុ កំ អស្សលាយន (១) សមណោ
 កោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី វចនេ បដិមន្តេត្ថន្តិ (២) ។ ឯវំ
 វុត្ថេ អស្សលាយនោ មាណវោ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតទវេច សមណោ ខលុ ភោ កោតមោ ធម្មវាទិ
 ធម្មវាទិនោ ច បន ឧប្បដិមន្តិយា កវន្តិ នាហិ
 សក្កោមិ សមណោ កោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី
 វចនេ បដិមន្តេត្ថន្តំ ។ ឧតិយម្បិ ខោ តេ (៣)
 ព្រាហ្មណា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទវេច្ចំ

ព្រាហ្មណ៍ត្ថ អស្សលាយនសូត្រ ការចូលទៅរកអស្សលាយនមាណព

អស្សលាយនមាណពនេះ នៅអាស្រ័យក្នុងក្រុងសាវត្ថី ជាមនុស្សក្មេង
ៗ បេ ៗ ជាអ្នកមិនទុនថយគឺស្អាតដំនាញ មានតែមាណពនោះ ទើប
សមនឹងពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមបាន ។

(៣១) គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ នាំគ្នាចូលទៅរកអស្សលា-
យនមាណព លុះចូលទៅដល់ហើយ និយាយនឹងអស្សលាយនមាណព
ដូច្នេះថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ តែង
បញ្ជាតនូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ ចូរ
អ្នកដ៏ចម្រើនមក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយ
ព្រះសមណគោតម ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះ
ហើយ អស្សលាយនមាណព ក៏និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះដូច្នេះថា
ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណគោតម ជាធម្មវរ្ម័ន ទុកជាពួកបុគ្គល
ជាធម្មវរ្ម័នផងគ្នា ក៏រមែងពិគ្រោះបានដោយលំបាក ខ្ញុំមិនអាចពិគ្រោះ
ពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍
ទាំងនោះ និយាយនឹងអស្សលាយនមាណព ជាគំរប់ពីរផងដូច្នេះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អយំ ភោ អស្សលាយន សមណោ តោតមោ ចាតុវុឌ្ឍា
 សុទ្ធិំ បញ្ញាបេតិ ឯតុ កវំ អស្សលាយន (១) សមណោ
 តោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី វចនេ បដិមន្តេត្ថតិ^(២) ។ ទុតិ-
 យម្បិ ខោ អស្សលាយនោ មាណវេ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតនិកេច សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ ធម្មវាទិ
 ធម្មវាទិនោច បន ទុប្បដិមន្តិយា កវុត្តំ នាហំ សក្កោមិ
 សមណោ តោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី វចនេ បដិមន្តេត្ថតិ ។
 តតិយម្បិ ខោ តេ ព្រាហ្មណា អស្សលាយនំ មាណវំ
 ឯតនិកេច្ចំ អយំ ភោ អស្សលាយន សមណោ តោត-
 មោ ចាតុវុឌ្ឍា សុទ្ធិំ បញ្ញាបេតិ ឯតុ កវំ អស្សលា-
 យន (៣) សមណោ តោតមេន សុទ្ធិំ អស្មី វចនេ
 បដិមន្តេត្ថតិ^(៤) ចរិតំ ខោ បន ភោតា អស្សលាយនេន
 ចរិត្យាជកំ មា កវំ អស្សលាយនោ អយុទ្ធបរាជិតំ
 បរាជយិតំ ។ ឯវំ វុត្តេ អស្សលាយនោ មាណវេ

១ ឧ.ម. អស្សលាយនោ ។ ២ ឧ.ម. បដិមន្តេត្ថ ។ ឧ.ម. ចរិតំ ខោ បន ភោតា
 អស្សលាយនេន ចរិត្យាជកន្តីតិ អតិបកបាថា ទិស្សន្តិ ។ ៣ ម. អស្សលាយនោ ។
 ៤ ឧ.ម. បដិមន្តេត្ថ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្នាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះ តែងបញ្ចត្តនូវ
សេចក្តីបរិសុទ្ធចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្នាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនទៅពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណ-
គោតម ។ អស្សលាយនមាណព និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះជា
គំរប់ពីរផងដូច្នេះថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ឮថាព្រះសមណគោតម ជាធម្ម-
វាទី ទុកជាពួកបុគ្គលជាធម្មវាទីផងគ្នា ក៏ពិគ្រោះបានដោយលំបាក ខ្ញុំ
មិនអាចពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោតមឡើយ ។
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះនិយាយនឹងអស្សលាយនមាណពជាគំរប់ ៣ ផងដូច្នេះ
ថា ម្នាលអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះតែងបញ្ចត្តនូវ
សេចក្តីបរិសុទ្ធចំពោះវណ្ណៈទាំង ៤ ម្នាលអស្សលាយនៈ ចូរអ្នកដ៏ចម្រើន
មក ចូរអ្នកដ៏ចម្រើនពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើដោយព្រះសមណគោ-
តម ដ្បិតអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តនឹងបរិព្វាជកមកដែរហើយ
សូមអស្សលាយនៈដ៏ចម្រើន ច្បាំងឲ្យឈ្នះ កុំឲ្យចាញ់ឡើយ ។ កាល
បើព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ និយាយយ៉ាងនេះហើយ អស្សលាយនមាណព

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស អស្សុលាយេនសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមមំ

តេ ព្រាហ្មណោ ឯតទិវេច អន្ទា ទោ អហំ កន្លេ ន
 លភាមិ សមណោ ខលុ ភោ កោតមោ ធម្មវាទិ
 ធម្មវាទិនោ ច បន ទុប្បដិមន្តិយា កវន្តំ នាហំ
 សក្កោមិ សមណោ កោតមេន សន្ធិំ អស្មី វេនេ
 បដិមន្តេតំ អបិចាហំ កវន្តំ^(១) វេនេន កមិស្សាមិតិ ។

[៣២] អថទោ អស្សុលាយនោ មាណវេ មហា-
 តា^(២) ព្រាហ្មណគណេន សន្ធិំ យេន កកវា តេនុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សន្ធិំ សម្មោទិ សម្មោ-
 ទន្តិយំ កបំ សាវណីយំ វិត្តសារេត្វា ឯកមន្តិ
 និស័ទិ ។ ឯកមន្តិ និសិទ្ធា ទោ អស្សុលាយនោ
 មាណវេ កកវន្តំ ឯតទិវេច ព្រាហ្មណា ភោ កោតម
 ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហីនោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ
 អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា វ សុដ្ឋន្តិ នោ អព្រាហ្មណា
 ព្រាហ្មណា វ ព្រាហ្មនោ បុត្តា ឱវសា មុខតោ ជាតា

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ ការចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ

និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដូច្នេះថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ខ្ញុំ (ទៅពិគ្រោះ) មិនបានដោយដាច់ខាត ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន ឮថា
 ព្រះសមណគោតម ជាធម្មវេទី ទុកជាពួកបុគ្គល ជាធម្មវេទីផងនា ក៏
 ពិគ្រោះបាន ដោយលំបាក ខ្ញុំមិនហ៊ានពិគ្រោះពាក្យនោះ មួយអន្លើ
 ដោយព្រះសមណគោតមទេ ខ្ញុំគ្រាន់តែទៅតាមពាក្យរបស់អ្នកដ៏ចម្រើន
 ទាំងឡាយប៉ុណ្ណោះ ។

(៣២) លំដាប់នោះ អស្សលាយនមាណព ចូលទៅរកព្រះមាន
 ព្រះភាគ ជាមួយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ជាច្រើននាក់ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏និយាយរាក់ទាក់សំណេះសំណាល មួយអន្លើដោយព្រះមានព្រះភាគ
 លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយកងទី
 សមគួរ លុះអស្សលាយនមាណព អង្គុយកងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំ
 ទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 តែងនិយាយយ៉ាងនេះថា មានតែពួកព្រាហ្មណ៍ទេ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯ
 ទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍មិន
 បរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាបុត្រជាឧរស កើតមកអំពីព្រះឧស្ម័នព្រះព្រហ្ម

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មនាយានានតិ ឥធ ករំ
កោតមោ កំមាហានតិ ។

[៣៣] និស្សន្តេ^(១) ទោ បន អស្សនាយន
ព្រាហ្មណនំ ព្រាហ្មណំយោ ឧត្តនិយោបិ គត្តនិយោបិ
វិជ្ជាយមាធិបិ ទាយមាធិបិ តេ ច ព្រាហ្មណ
យោនិជា វ សមាទា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណ វ
សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហំនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ វ
សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណ វ
សុដ្ឋន្តំ នោ អព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណ វ ព្រហ្មនោ បុត្តា
ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្ម-
នាយានានតិ ។ កំញាបិ ករំ កោតមោ ឯវមាហា អថ-

ខេត្ត^(២) ព្រាហ្មណ ឯវមេតំ មញ្ញន្តំ ព្រាហ្មណ វ
សេដ្ឋោ វណ្ណោ ។ បេ ។ ព្រហ្មនាយានានតិ ។

[៣៤] តំ កំ មញ្ញសំ អស្សនាយន
សុតន្តេ យោនកកក្កោដេសុ^(៣) អញ្ញេសុ ច
បច្ចុនិមេសុ ជនបទេសុ ទ្វេវ វណ្ណោ អយេក ចេវ

• ១. ម. ទិស្សន្តំ ។ ២. ឧ. អបិទោ ។ ៣. ឧ. ម. យោនកក្កោដេសុ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសកៈ

មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រះព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹង
ព្រះព្រហ្ម គ្រងនេះ តើព្រះគោតមដ៏ចម្រើនសំដែងដូចម្តេច ។

(៣៣) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ
នាងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាស្រ្តីមានរដូវ មានគភ៌
សម្រាលកូននឹងបំបៅកូន (អ្នករាល់គ្នា) ក៏ឃើញដែរ តែព្រាហ្មណ៍ដែល
ប្រាកដជាភើបអំពីយោនីទាំងនោះ ត្រឡប់ជានិយាយថា ពួកព្រាហ្មណ៍
ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើប
ជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិន
មែនពួកព្រាហ្មណ៍មិនបរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាបុត្តជាឧរស ភើបមក
អំពីព្រះឥស្ឋនៃព្រហ្ម មានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត
ជាញាតិនឹងព្រហ្ម យ៉ាងនេះទៅវិញ ។ អស្សលាយនមាណព ក្រាបបង្គំ
ទូលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរហើយ តែថា
ពួកព្រាហ្មណ៍ តែងយល់សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះ យ៉ាងនេះថា ពួក
ព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

(៣៤) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច ក្រែងអ្នកធ្លាប់បានឮថា ក្នុងយោនករដ្ឋនឹងកម្លោជរដ្ឋ
ទាំងឡាយ នឹងបច្ចន្តិមជនបទទាំងឡាយឯទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺម្ចាស់ ១

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សុលាយទស្សត្ថេ អកុសលកម្មបដិ

នាសោ ច អយ្យោ ហុត្វា នាសោ ហោតិ នាសោ
 ហុត្វា អយ្យោ ហោតីតិ ។ ឯវំ កោ សុតំ^(១) មេ
 យោនកកម្ពោជេសុ អញ្ញេសុ ច បច្ចុទ្ទិមេសុ
 ជនបទេសុ ទ្រេវ វណ្ណា អយ្យោ ចេវ នាសោ ច
 អយ្យោ ហុត្វា នាសោ ហោតិ នាសោ ហុត្វា
 អយ្យោ ហោតីតិ ។ ឯត្ថ អស្សុលាយន ព្រាហ្មណនំ
 កី ពលំ កោ អស្សុសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណ ឯវ-
 មាហំសុ ព្រាហ្មណ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញ
 វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មនាយោនាតិ ។ កំញាបិ ភវំ
 កោតមោ ឯវមាហ អថខ្មេត្ថ ព្រាហ្មណ ឯវមេតិ
 មញ្ញំ ព្រាហ្មណ វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ
 អញ្ញ វណ្ណា ។ មេ ។ ព្រហ្មនាយោនាតិ ។

(៣៥) តំ កី មញ្ញសំ អស្សុលាយន ខត្តិយោ
 វ នុ ខោ ចាណាតិចាតិ អទិដ្ឋានាយី កាមេសុមិច្ឆា-
 ចារី មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ជុសាវាចោ សម្មប្បលាបី

១ ម. សុតំ តំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ អស្សលាយនសូត្រ អកុសលកម្មបថ

ខ្ញុំ ១ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ មានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឮមកថា ក្នុងយោនករដ្ឋនឹង
 កម្ពុជរដ្ឋទាំងឡាយ នឹងបច្ចនិមជនបទទាំងឡាយឯទៀត មានវណ្ណៈ ២ គឺ
 ម្ចាស់ ១ ខ្ញុំ ១ ម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជាខ្ញុំ ខ្ញុំត្រឡប់ទៅជាម្ចាស់វិញ ដូច្នេះដែរ ។
 ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ២ នេះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំង
 ដូចម្តេច មានទីពឹងតំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយ
 យ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះ⁺ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែយល់
 សេចក្តីនេះ⁺ ក្នុងរឿងនេះ⁺ យ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្មដដែល ។

(៣៥) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (បើ) ក្សត្រិយ៍ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យ
 កុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥត

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គក្កសកំ

អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 នោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ វ ទុ ខោ... សុទ្ធោ
 វ(១) ទុ ខោ ចាណាតិចាតី អទិដ្ឋានាយំ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី បិសុណាវាចោ ជុសាវាចោ
 សម្មប្បឈាបី អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ
 និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ នោ ព្រាហ្មណាតិ ។ នោ ហិទិ
 ភោ តោតម ខត្តិយោបិ ហិ ភោ តោតម ចាណា-
 តិចាតី អទិដ្ឋានាយំ កាមេសុមិច្ឆាចារី មុសាវាទី
 បិសុណាវាចោ ជុសាវាចោ សម្មប្បឈាបី អភិជ្ឈាលុ
 ព្យាបន្នចិត្តោ មិច្ឆាទិដ្ឋិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបដ្ឋេយ្យ
 ព្រាហ្មណាបិ ហិ ភោ តោតម... វេស្សាបិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បានទ្រព្យគេ មានចិត្តគំគួន មានគំនិត
 យល់ខុស លុះរំលាំងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ទៅកើតក្នុងអបាយ
 ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯព្រាហ្មណ៍មិនទៅកើតទេឬ (បើ) វេស្សៈ ...
 សុខ្ខៈ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្ត
 ខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់
 និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បាន
 ទ្រព្យគេ មានចិត្តគំគួន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាំងកាយបន្ទាប់អំពី
 សេចក្តីស្លាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ឯព្រាហ្មណ៍
 (បើទុកជាសម្លាប់សត្វជាដើម) មិនទៅកើត (ក្នុងអបាយ) ទេឬ ។
 អស្សលាយនមាណព ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន (បើ) ក្សត្រិយ៍ជាអ្នក
 សម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យញុះញង់ និយាយពាក្យ
 អាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្តរំពៃចង់បានទ្រព្យគេ
 មានចិត្តគំគួន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាំងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តី
 ស្លាប់ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកដែរ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី . . . បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី . . .

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អកុសលកម្មបថា

ហំ ភោ តោតម... សុដ្ឋោបិ ហំ ភោ តោតម... សព្វេបិ
 ហំ ភោ តោតម ចត្តារោ វុល្លា ចាណាតិចាតិដោ អ-
 ទិន្នាទាយំដោ កាមេសុមិច្ឆាចារិដោ មុសាវាទិដោ
 បិសុណាវាចា ជុសុវាចា សម្មច្បលាបិដោ អភិជ្ឈាលូ
 ព្យាបន្នចិត្តា មិច្ឆាទិដ្ឋិ^(១) កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា
 អចាយំ ទុក្ខតី វិជិតាតំ ជិវយំ ឧបបន្នេយ្យន្តិ ។ ឯតុ
 អស្សលាយន ព្រាហ្មណាទំ កី ឈរំ កោ អស្សាសោ
 យទេតុ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ
 វុល្លា ហំដោ អញ្ញោ វុល្លា ។ ប ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ។
 កត្តាបិ ភវំ តោតមោ ឯវមាហា អថទ្ទេតុ ព្រាហ្មណា
 ឯវមេតំ មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វុល្លា
 ហំដោ អញ្ញោ វុល្លា ។ បេ ។ ព្រហ្មទាយាទាតិ ។

១ ឧ. មិច្ឆាទិដ្ឋិដោ ។

ព្រាហ្មណ៍វង្ស អស្សលាយនសូត្រ អំពីអពុសលកម្មបឋម

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុខ្ខៈក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វណ្ណៈ
 ទាំង ៤ (បើ) ជាអ្នកសម្លាប់សត្វ កាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ និយាយពាក្យកុហក និយាយពាក្យ
 ញុះញង់ និយាយពាក្យអាក្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានចិត្ត
 រំពៃចង់បានទ្រព្យគេ មានចិត្តគំគុន មានគំនិតយល់ខុស លុះរំលាង
 កាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ នឹងទៅកើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
 នរក ទាំងអស់ពុំខានទេ ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ៤ នេះ
 ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងតំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹង
 ព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែយល់សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះយ៉ាងនេះដដែលថា
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណៈថោក
 ទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

[៣៦] តំ ភី មញ្ញាសិ អស្សលាយន ព្រាហ្មណោ
 វ នុ ខោ ចាណាតិចាតា បដិវរតោ អទិន្នានា
 បដិវរតោ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតោ មុសាវាទា
 បដិវរតោ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ឝរុសាយ
 វាចាយ បដិវរតោ សម្មប្បលាទា បដិវរតោ អនភិជ្ឈា-
 លុ អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋី កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបន្នេយ្យ
 នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ សុន្នោតិ ។ នោ
 ហិទំ ភោ តោតម ខត្តិយោបិ ហិ ភោ តោតម
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ អទិន្នានា បដិវរតោ
 កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតោ មុសាវាទា បដិវរតោ
 បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ឝរុសាយ វាចាយ
 បដិវរតោ សម្មប្បលាទា បដិវរតោ អនភិជ្ឈាលុ
 អព្យាបន្នចិត្តោ សម្មាទិដ្ឋី កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា
 សុគតី សត្តំ លោកំ ឧបបន្នេយ្យ ព្រាហ្មណោបិ
 ហិ ភោ តោតម .. វេស្សោបិ ហិ ភោ តោតម...

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបល្លាសកៈ

[៣៦] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សុលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
អទិន្នាន វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុ-
ណាវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា
មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់
ទើបទៅកើតក្នុងសុគតិស្នូតិទៅលោកបាន ក្សត្រិយ៍ទៅមិនបាន វេស្សៈ
ទៅមិនបាន សុទ្ធាគ៌្នទៅមិនបានឡើយ ។ អស្សុលាយនមាណព ក្រាបបង្គំ
ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោ-
តមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ក្តី វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នា-
ន វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា
វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្ត
ព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏ទៅកើត
ក្នុងសុគតិស្នូតិទៅលោកដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី...
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី . . . បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

ព្រាហ្មណវគ្គសូ អស្សលាយនេសុត្តេ មេត្តចិត្តការវា

សុត្ថោបិ ហំ ភោ តោតម... សុត្ថោបិ ហំ ភោ
តោតម ចត្តារោ វណ្ណា ចាណាតិចាតា បដិវរតា
អនិច្ចាធានា បដិវរតា កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតា
មុសាវាទា បដិវរតា មិសុណាយ វាទាយ បដិវរតា
ដុសាយ វាទាយ បដិវរតា សម្មប្បលាទា បដិវរតា
អនកិដ្ឋាលូ អព្យាបន្នចត្តា សម្មាទិដ្ឋី កាយស្ស
ភេទា បរម្មណា សុគតី សន្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋេយ្យ-
ន្តំ ។ ឯតុ អស្សលាយន ព្រាហ្មណានំ កី ពលំ
កោ អស្សសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ
ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណា
។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយាទាតិ ។ កត្តោបិ ករំ
តោតមោ ឯវមាហ អថេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមេតិ
មញ្ញន្តំ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ
វណ្ណា ។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយាទាតិ ។

(៣៧) តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន
ព្រាហ្មណា វ នុ ទោ បហោតិ អស្មី បទេសេ
អេវំ អព្យាបន្នំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ នោ ខត្តិយោ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ អស្សលាយនសូត្រ អំពីការចម្រើនមេត្តាចិត្ត

សុខ្ខៈក្តី ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិតសូម្បីវណ្ណៈទាំង ៤ បើ
 វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកការមេសុមិច្ឆាចារ
 វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរចាក
 សម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈក មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ លុះ
 រំលងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិស្នតិទៅលោក
 ទាំងអស់ ពុំខានឡើយ ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈទាំង ៤ នេះ
 ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងតំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួក
 ព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជា
 វណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹង
 ព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 ហើយ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះ
 យ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត
 ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

(៣៧) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍ទើបគួរចម្រើនចិត្តមេត្តា មិនមាន
 ពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបាន ក្សត្រិយ៍ចម្រើនមិនបាន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

នោ វេស្សោ នោ សុន្នោតិ ។ នោ ហំនំ ភោ
 ភោតម ខត្តិយោបិ ហំ ភោ ភោតម បហោតិ
 អស្មី បទេសេ អយំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុំ
 ព្រាហ្មណោបិ ហំ ភោ ភោតម... វេស្សោបិ
 ហំ ភោ ភោតម... សុន្នោបិ ហំ ភោ ភោតម...
 សព្វេបិ ហំ ភោ ភោតម ចត្តារោ វណ្ណា
 បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ
 ភាវេតុន្តិ ។ ឯតុ អស្សលាយន ព្រាហ្មណានំ កី
 តលំ កោ អស្សសោ យទេតុ ព្រាហ្មណា ឯវេមាហំសុ
 ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហំនោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយានាតិ ។ កត្តោបិ ករំ
 ភោតមោ ឯវេមាហ អថខេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវេមេតំ
 មញ្ញន្តិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហំនោ អញ្ញោ
 វណ្ណា ។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយានាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

វេស្សៈចំរើនមិនបាន សុទ្ធា្និច្ចរិទ្ធិមិនបាន ទេហុ ។ អស្សលាយន-
 មាណពក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ភ័ក្ត្រ ក៏គួរចំរើនចិត្តមេត្តា
 មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបានដែរ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ភ័ក្ត្រ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈភ័ក្ត្រ...
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធា្និច្ចរិទ្ធិ... បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចំរើន
 វណ្ណៈទាំង ៤ តាមពិត សុទ្ធតែគួរចំរើនចិត្តមេត្តា មិនមានពៀរ មិនមាន
 ព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនោះបាន ទាំងអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ
 បណ្ណាវណ្ណៈទាំង ៤ នេះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទ័ព័ន្ធ
 ពំនាក់ដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះ
 ថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណ ថោក
 ទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនត្រាស់
 យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តី
 នេះ ក្នុងរឿងនេះយ៉ាងនេះដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ
 វណ្ណៈឯទៀត ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូ អស លាយសុត្តេ សីនាទទ្ធបរា

(៣៨) តំ កី មញ្ញសី អស្សុលាយន ព្រាហ្មណោ
 វ នុ ខោ បរោតិ សោត្តិ សីនាទំ^(១) អាទាយ
 នទី កុញ្ញ រដោជល្បំ បវហេតុំ នោ ខត្តិយោ នោ
 វេស្សោ នោ សុន្នោតិ ។ នោ ហិទំ ភោ តោតម
 ខត្តិយោបិ ហិ ភោ តោតម បរោតិ សោត្តិ សីនាទំ
 អាទាយ នទី កុញ្ញ រដោជល្បំ បវហេតុំ ព្រាហ្មណោបិ
 ហិ ភោ តោតម... វេស្សោបិ ហិ ភោ តោតម...
 សុន្នោបិ ហិ ភោ តោតម... សព្វេបិ ហិ ភោ
 តោតម ចត្តារោ វណ្ណា បរោតិ សោត្តិ សីនាទំ
 អាទាយ នទី កុញ្ញ រដោជល្បំ បវហេតុន្តិ ។
 ឯត្ថ អស្សុលាយន ព្រាហ្មណាទំ កី តលំ
 កោ អស្សុសោ យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ
 ព្រាហ្មណោ វ សេដ្ឋោ វណ្ណា ហីនោ អញ្ញោ វណ្ណា
 ។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយានាតិ ។ កីញ្ញាបិ ករំ តោតមោ
 ឯវមាហា អវទ្ធេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមេតិ មញ្ញន្តិ

ព្រាហ្មណវត្ថុ អស្សលាយនសូត្រ អំពីរបបនិព្វានដោយការកាន់យកគ្រឿងលំអិត

(៣៨) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះដូចម្តេច លុះតែព្រាហ្មណ៍ទើបគួរនាំយកកញ្ចប់គ្រឿងលំអិត
 សម្រាប់ដុសកាយនឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្នឹង ដើម្បីជម្រះក្តែលបាន
 ក្សត្រិយ៍មិនគួរ វេស្សៈមិនគួរ សុទ្ធៈមិនគួរទេឬ ។ អស្សលាយន-
 មាណពក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត ក្សត្រិយ៍ក្តី ក៏គួរកាន់យកកញ្ចប់
 គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយនឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្នឹង ដើម្បី
 ជម្រះក្តែលដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ក្តី... បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន វេស្សៈក្តី... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សុទ្ធៈក្តី...
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន តាមពិត វណ្ណៈទាំង៤ សុទ្ធតែគួរកាន់យក
 កញ្ចប់គ្រឿងលំអិត សម្រាប់ដុសកាយ នឹងគ្រឿងឆ្នួត ទៅកាន់ស្នឹង
 ដើម្បីជម្រះក្តែលបានទាំងអស់គ្នា ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ បណ្តាវណ្ណៈ
 ទាំង ៤⁺ នេះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពឹងនាក់ដូចម្តេច
 បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿងនេះថា ព្រាហ្មណ៍
 ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិ
 នឹងព្រាហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ
 តែថាពួកព្រាហ្មណ៍ នៅតែសំគាល់សេចក្តីនេះ ក្នុងរឿងនេះយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វ លោកា ហីនោ អញ្ញោ វ លោកា
 ។ បេ ។ ព្រាហ្មណាយាទាតិ ។

(៣៩) តំ កី មញ្ញាសំ អស្សលាយន វេទ វាជា
 ខត្តិយោ មុន្ទាវសិត្តោ នាណជន្ទានំ បុរិសានំ បុរិសសតិ
 សន្និទានេយ្យ អាយន្តុ គោន្តោ យេ តត្ថ ខត្តិយកុលា
 ព្រាហ្មណកុលា វាជញ្ញកុលា ឧប្បជ្ជា សាកស្ស
 វា^(១) សាលស្ស វា សលធឿស្ស វា ចន្ទនស្ស
 វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរាវលី អាទាយ អក្ខ
 អភិនិព្វត្តន្ត តេជោ ចាតុករោន្ត អាយន្តុ បន
 គោន្តោ យេ ច^(២) តត្ថ ចណ្ណាលកុលា នេសាទ-
 កុលា វេណុកុលា^(៣) បរការកុលា បុគ្គសកុលា
 ឧប្បជ្ជា សាទាននោណិយា វា សូករនោណិយា វា
 វជគនោណិយា វា ឯលណ្ណកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាវលី
 អាទាយ អក្ខ អភិនិព្វត្តន្ត តេជោ ចាតុករោន្តតិ

១ ឧ. សាពស្ស វាតិ ឧទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ចសញ្ចេ នត្ថិ ។ ៣ ឧ. វេណុកុលា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈច្រសើរ វណ្ណៈឯទៀត ជា
វណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

(៣៩) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់សេច-
ក្តីនោះដូចម្តេច ក្សត្រិយ៍ជាព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ បានពុទ្ធាភិសេកហើយ
ប្រជុំពួកបុរស មានជាតិផ្សេងៗ ចំនួន ១០០នាក់ ដោយព្រះតម្រាស់ថា
អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណា
ដែលចេញអំពីពួកខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណត្រកូលក្តី រាជញ្ញត្រកូលក្តី
មកចូបជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះចូរកាន់យកតំនូតភ្លើងខាងលើដែលធ្វើពី
ឈើស្រាយក្តី ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី
ហើយចូរពួតភ្លើង ចូរធ្វើភ្លើងឲ្យកើត ប្រាកដឡើង មួយទៀត អ្នកដ៏
ចម្រើនទាំងឡាយចូរមក បណ្តាពួកបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណាដែល
ចេញអំពីពួកបណ្ឌាលត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណុត្រកូល (ត្រកូល
អ្នកត្បាញឫស្សី) ក្តី រថការត្រកូល (ត្រកូលជាងរថ) ក្តី បុក្កុសត្រកូល
(ត្រកូលអ្នកបាក់សម្រាម)ក្តី មកចូបជុំគ្នាហើយ ពួកបុរសនោះ ចូរកាន់
យកតំនូតភ្លើងខាងលើដែលធ្វើពីស្លក់ក្តី ស្លក់ជ្រកក្តី ស្លក់ជាងជ្រលក់ក្តី
ដើមល្អុងប្រេងក្តី ហើយចូរពួតភ្លើង ចូរធ្វើភ្លើងឲ្យកើតប្រាកដឡើង ដូច្នេះ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស អស្សលាយនេសុត្តេ អព្យាភិធិព្វត្ថបទ

តំ កី មញ្ញាសិ អស្សលាយន យោ ច នុ
 ខោ^(១) ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា វជញ្ញកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា សលធឿស្ស
 វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្តរាវណី អា-
 នាយ អភិ អភិនិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកកតោ សោ ឯវ
 នុ ខុស្ស អភិ អភិមា ចេវ^(២) វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេន ច សក្កា អភិមា អភិករណីយំ កាតុ
 យោ បន សោ ចណ្ណាលកុលា នេសានកុលា
 វេណ្យកុលា វេកាវកុលា បុក្កសកុលា ឧប្បន្នេហិ
 សាទាននោណីយា វា ស្វករនោណីយា វា វជគនោ-
 ណីយា វា ឯវណ្ណកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាវណី អាទាយ
 អភិ អភិនិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកកតោ ស្វាស្ស អភិ
 ន ចេវ អភិមា ន ច វណ្ណិមា ន ច បកស្សរោ ន
 ច តេន សក្កា អភិមា អភិករណីយំ កាតុន្តំ ។
 យោ ហិទំ ភោ តោតម យោបិ^(៣) សោ ភោ តោតម

១ ឧ. ឯវនុ ខោ លោភិ ទិស្សតំ ។ ២ ឧ. ច ។ ៣ ឧ. បិសេទោ នត្ថំ ។

ព្រាហ្មណ៍ អស្សុរោយនសូត្រ អំពីឧបមាដោយការបង្កាត់ភ្លើង

ម្ចាស់អស្សុរោយនៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច ភ្លើងណា ដែល
 ពួកបុរសចេញ អំពីខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណត្រកូលក្តី រាជពា-
 ត្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នាហើយកាន់យកតំនូតភ្លើងខាងលើ ដែលធ្វើពីឈើ
 ស្រាយក្តី ឈើខ្លឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទីក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី
 មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង ទើបមានអណ្តាត
 មានពណ៌ ទាំងមានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង
 ដោយសារភ្លើងនោះ បានឬ ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ
 អំពីពួកចណ្ឌាលត្រកូលក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណុត្រកូលក្តី រថការ-
 ត្រកូលក្តី បុក្កុសត្រកូលក្តី មកចូលជុំគ្នាហើយកាន់យកឈើតំនូតភ្លើង
 ខាងលើ ដែលធ្វើពីស្លកនៃក្តី ស្លកជ្រកក្តី ស្លកជាន់ជ្រលកក្តី ដើម
 ល្បងប្រេងក្តី មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើងដែរ តែភ្លើងនោះ មិនមាន
 អណ្តាត មិនមានពណ៌ ទាំងមិនមានពន្លឺ បុគ្គលមិនអាចធ្វើកិច្ចការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះបានទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន មិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លើងណា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបល្លាសកំ

ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា វជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហំ
 សាកស្សំ វា សាលស្សំ វា សលឡស្សំ វា ចន្ទនស្សំ
 វា បទុមកស្សំ វា ឧត្តរាណី អាទាយ អត្ថំ អភិធិព្វតោ
 តេជោ ចាតុកតោ ស្វាស្សំ អត្ថំ អច្ចិមា ច វណ្ណិមា
 ច បកស្សំរោ ច តេជ ច សក្កា អត្ថំនា អត្ថំករណីយំ
 កាតុំ យោបិ សោ ចណ្ណាលកុលា ធនេសាទ-
 កុលា វេណ្យកុលា វជីការកុលា បុត្តសកុលា
 ឧប្បន្នេហំ សាចាននោណីយា វា ស្វករនោណីយា
 វា វជីកនោណីយា វា ឯលណ្ណកដ្ឋស្សំ វា ឧត្តរាណី
 អាទាយ អត្ថំ អភិធិព្វតោ តេជោ ចាតុកតោ
 សោបស្សំ^(១) អត្ថំ អច្ចិមា ច វណ្ណិមា ច បកស្សំរោ
 ច តេជ ច សក្កា អត្ថំនា អត្ថំករណីយំ
 កាតុំ សព្វោបិ ហំ ភោ ភោតម អត្ថំ អច្ចិមា
 ច វណ្ណិមា ច បកស្សំរោ ច សព្វេនបិ ច
 សក្កា អត្ថំនា អត្ថំករណីយំ កាតុន្តំ ។ ឯតុ អស្ស-
 លាយន ព្រាហ្មណាទំ កី ពលំ ភោ អស្សសោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ដែលពួកបុរស ចេញអំពីខត្តិយត្រកូលក្តី ព្រាហ្មណត្រកូលក្តី រាជញ្ញា-
ត្រកូលក្តី មកច្នៃបង្កគ្នា ហើយកាន់យកតំនូតភ្លើងដែលធ្វើពីឈើស្រាយក្តី
ឈើខ្ទឹមក្តី ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទន៍ក្តី ដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួត
ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង មានអណ្តាត មានពណ៌ មាន
ពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះ
ក៏បាន ចំណែកឯភ្លើងណា ដែលពួកបុរសចេញ អំពីចណ្ឌលត្រកូល
ក្តី នេសាទត្រកូលក្តី វេណ្យត្រកូលក្តី រថការត្រកូលក្តី បុកុសត្រកូលក្តី
មកច្នៃបង្កគ្នា ហើយកាន់យកឈើតំនូតភ្លើងខាងលើ ដែលធ្វើពីស្លកឆែក
ស្លកជ្រូកក្តី ស្លកជាងជ្រលកក្តី ដើមល្អងប្រេងក្តី មកពួត ភ្លើងក៏ឆេះ
ប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះឯង ក៏មានអណ្តាត មានពណ៌ មានពន្លឺ បុគ្គល
អាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង ដោយសារភ្លើងនោះ បានដូចគ្នា
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះភ្លើងទាំងអស់ សុទ្ធតែមានអណ្តាត
មានពណ៌ ទាំងមានពន្លឺ បុគ្គលអាចធ្វើកិច្ចការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង
ដោយសារភ្លើងនោះបានទាំងអស់ ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ បណ្ឌិតវណ្ណៈ
ទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍មានកម្លាំងដូចម្តេច មានទីពឹងពឹងនាក់ដូចម្តេច

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយសុត្តន្ត ព្រាហ្មណកញ្ញាសិវសូបមា

យទេត្ថ ព្រាហ្មណា ឯវមាហំសុ ព្រាហ្មណា វ
សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហំនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា
វ សុក្កោ វណ្ណោ កណ្ណោ អញ្ញោ វណ្ណោ ព្រាហ្មណា
វ សុដ្ឋង្គំ នោ អព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មនោ
បុត្តា ឱវសា មុខតោ ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា
ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ កំណ្ហបំ អរិ តោតមោ ឯវមាហ
អថខេត្ត ព្រាហ្មណា ឯវមេនំ មញ្ញង្គំ ព្រាហ្មណា
វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ហំនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ។ បេ ។
ព្រហ្មនាយាទាតិ ។

(៤០) នំ កី មញ្ញសំ អស្សលាយន ឥធ
ខត្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ សន្និ សំវាសំ
កប្បយ្យ តេសំ សំវាសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយេថ
យោ សោ ខត្តិយកុមារោ ព្រាហ្មណកញ្ញាយ បុត្តោ
ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបំ សទិសោ បិតុបំ សទិសោ

ព្រាហ្មណវត្ត អស្សលាយទស្សត្រ ឧបមាដោយការនៅរួមជាមួយនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា
 បានជាពួកព្រាហ្មណ៍ ហ៊ាននិយាយយ៉ាងនេះ ក្នុងរឿង⁺នេះថា ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍
 ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍មិនបរិសុទ្ធទេ ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាបុត្រ
 ជាឧរសរបស់ព្រហ្ម កើតអំពីព្រះឧស្ម័នព្រហ្ម មានព្រហ្ម ជាអ្នកបង្កើត
 មានព្រហ្ម ជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹងព្រហ្មដូច្នោះ ។ ព្រះគោតម
 ដឹងច្រើនត្រាស់យ៉ាងនេះ ក៏សមដែរ តែថាពួកព្រាហ្មណ៍នៅតែសំគាល់
 សេចក្តី⁺នេះក្នុងរឿង⁺នេះយ៉ាងនេះដដែលថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈ
 ប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រះព្រហ្ម ។

[៤០] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនេះ អ្នកយល់
 សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច (បើ) ខត្តិយកុមារ ក្នុងលោកនេះ សម្រេច
 សំរេចជាមួយនឹងព្រាហ្មណកញ្ញា កើតបុត្រម្នាក់ឡើង ព្រោះអាស្រ័យ
 សំរេចនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ បុត្រដែលកើតឡើង ដោយខត្តិយកុមារ
 នឹងព្រាហ្មណកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ខត្តិយោតិបិ វត្តោ ព្រាហ្មណោតិបិ វត្តោតិ ។ យោ
សោ ភោ តោតម ខត្តិយកុមារេន ព្រាហ្មណកញ្ញាយ
បុត្តោ ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ សទិសោ
បិតុបិ សទិសោ ខត្តិយោតិបិ វត្តោ ព្រាហ្មណោតិបិ
វត្តោតិ ។

(៤១) នំ កី មញ្ញសិ អស្សុលាយន ឥធ
ព្រាហ្មណកុមារេ ខត្តិយកញ្ញាយ សន្តិ សំវសំ
កប្បយ្យ តេសំ សំវសមន្ទាយ បុត្តោ ជាយេថ
យោ សោ ព្រាហ្មណកុមារេន ខត្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ
ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ សទិសោ បិតុបិ
សទិសោ ខត្តិយោតិបិ វត្តោ ព្រាហ្មណោតិបិ
វត្តោតិ ។ យោ សោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណកុមារេន
ខត្តិយកញ្ញាយ បុត្តោ ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ
សទិសោ បិតុបិ សទិសោ ខត្តិយោតិបិ វត្តោ
ព្រាហ្មណោតិបិ វត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

តើគេគួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ ឬគេគួរហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ។ អស្សលាយនៈ
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន បុត្រដែលកើតឡើង
ដោយខត្តិយកុមារនឹងព្រាហ្មណកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រ-
ហែលនឹងបិតាផង គេគួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ក៏បាន ហៅថា ព្រាហ្មណ៍
ក៏បាន ។

(២១) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ព្រាហ្មណកុមារក្នុងលោកនេះ សម្រេច
សំរាស ជាមួយនឹងខត្តិយកញ្ញា កើតបុត្រម្នាក់ឡើង ព្រោះការស្រ័យ
សំរាសនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ បុត្រដែលកើតដោយព្រាហ្មណកុមារនឹង
ខត្តិយកញ្ញានោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង តើគេ
គួរហៅថា ក្សត្រិយ៍ ឬគេគួរហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បុត្រដែលកើតឡើង ដោយព្រាហ្មណកុមារនឹងខត្តិយកញ្ញា
នោះ ប្រហែលនឹងមាតាផង ប្រហែលនឹងបិតាផង គេគួរហៅថា
ក្សត្រិយ៍ក៏បាន ហៅថា ព្រាហ្មណ៍ក៏បាន ។

ព្រហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយទសុត្តេ វលហសម្មយោនិទ្ធកម

[៤២] តំ ភិ មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធ វលរិ
 កម្រុកេន សម្មយោជេយ្យំ តេសំ សម្មយោកមន្ទាយ
 ភិស្សរេ^(១) ជាយេថ យោ សោចិ^(២) វលហយ
 កម្រុកេន ភិស្សរេ^(៣) ឧប្បន្នោ សិយា សោ មាតុបិ
 សទិសោ បិតុបិ សទិសោ អស្សោតិបិ វត្តញ្ចោ
 កម្រុកោតិបិ វត្តញ្ចោតិ ។ សោ កុមារណ្ហាចិ^(៤) សោ
 ភោ តោតម អស្សតរេ ហោតិ ឥទំ ហិស្ស ភោ
 តោតម ធានាករណំ បស្សាមិ អមុត្រ ច^(៥) បន
 សាទំ^(៦) ន ភិញ្ចំ ធានាករណំ បស្សាមីតិ ។

[៤៣] តំ ភិ មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥធាស្ស ទ្វេ
 មាណវកា ភាតរេសោទិរិយា^(៧) ឯកោ អជ្ឈាយកោ
 ឧបដិសោ ឯកោ អនជ្ឈាយកោ អនុបដិសោ កមេត្ត
 ព្រាហ្មណា បវេមិ ភោជេយ្យំ សទ្ធេ វា ថាលិហកេ វា

១ ខ. ភិសោរេ ។ ២ ខ. អបិសទ្ធោ នត្ថិ ។ ៣ ខ. ភិសោរេ ។ ៤ ខ.
 វេកុញ្ញយាតិ ទិស្សតិ ។ ៥ ម. កុណ្ឌន្តិ ទិស្សតិ ។ ៦ ខ. ចសទ្ធោ នត្ថិ ។ ៧ ម.
 បនេសានំ ។ ៨ ខ. ម សទទរិយា ។

ព្រាហ្មណវិទ្យា អស្សលាយនសត្រ ឧបមាដោយការចង្អាតសេះនឹងបាលា

(៤២) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់
សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) ពួកមនុស្សក្នុងលោកនេះ យកមេសេះទៅ
បង្កាត់កូននឹងបាលា ក៏កើតកូនឡើង ព្រោះអាស្រ័យសំពះសនៃសត្វទាំង
ពីរនោះ កូនដែលកើតឡើងដោយមេសេះនឹងបាលានោះ ប្រហែលនឹង
មេផង ប្រហែលនឹងបាផង តើគេគួរហៅថា សេះ ឬគេគួរហៅថា លា ។
អស្សលាយនៈក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កូនសត្វនោះ
ជាកូនសេះអស្សតរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែ
ឃើញនូវអំពើផ្សេងៗ នេះ របស់សេះអស្សតរនោះប៉ុណ្ណោះ ឯនឹង
ឃើញនូវអំពើផ្សេងៗ ណាមួយ របស់មាណាពជំទង់ទាំងនេះ ក្នុងន័យ
ខាងដើមឯណោះផង ក៏ទេ ។

(៤៣) ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់សេច-
ក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មាណាពីរនាក់ ក្នុងលោកនេះ ជាបងប្អូននឹងគ្នា
កើតក្នុងទទេរជាមួយគ្នា មាណាតម្នាក់ជាអ្នកចេះមន្តបានបទ មាណាតម្នាក់
ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិនបានបទ បណ្តាមាណាទាំងពីរនោះ តើ
ពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញអ្នកណាឲ្យបរិភោគនូវសទ្ធាកត្ត (កត្តដែលគេទទួល
ដល់បុគ្គលស្លាប់) ទាំងឡាយ ឬនូវថាវិបាកកត្ត (សម្រាប់) ទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

យញ្ញេ វា ចាហុនេ(១) វាតិ ។ យោ សោ ភោ
 តោតម មាណវកោ អជ្ឈាយកោ ឧបជ្ជិតោ តមេត្ត
 ព្រាហ្មណា បឋមំ ភោជេយ្យំ សន្នេ វា ថាលំចាកេ
 វា យញ្ញេ វា ចាហុនេ វា កី ហិ ភោ
 តោតម អនុជ្ឈាយកេ អនុបជ្ជិតេ ទិដ្ឋំ មហាច្ចលំ
 ភវិស្សតីតិ ។

[៤៤] តំ កី មញ្ញសិ អស្សលាយន ឥតាស្ស
 ន្នេ មាណវកោ ភាតវេ សោនិយា ឯកោ
 អជ្ឈាយកោ ឧបជ្ជិតោ ទុស្សីលោ ចាបដម្មោ ឯកោ
 អនុជ្ឈាយកោ អនុបជ្ជិតោ សីលវា កល្យាណដម្មោ
 តមេត្ត ព្រាហ្មណា បឋមំ ភោជេយ្យំ សន្នេ វា
 ថាលំចាកេ វា យញ្ញេ វា ចាហុនេ វាតិ ។ យោ
 សោ ភោ តោតម មាណវកោ អនុជ្ឈាយកោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

នូវយញ្ញកត្ត (កត្តដែលគេរៀបចំ) ទាំងឡាយ ឬបាហុនកត្ត (កត្តដែលគេនាំមកដើម្បីអាគន្ធកៈ) ទាំងឡាយ មុនគេ ។ អស្សលាយនៈ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្ណាមាណពទាំងពីរនុ៎ះ មាណពណាចេះមន្ត បានបទ ពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញមាណពនោះឲ្យ បរិភោគសទ្ធកត្តទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកកត្តទាំងឡាយ នូវយញ្ញកត្ត ទាំងឡាយ ឬនូវបាហុនកត្តទាំងឡាយ មុនគេ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ទានដែលបុគ្គលឲ្យដល់មាណពដែលមិនចេះមន្ត មិនបានបទ នឹងជាទានមានផលច្រើនដូចម្តេចបាន ។

[៤៤] ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អស្សលាយនៈ អ្នកយល់ សេចក្តីនោះដូចម្តេច (បើ) មានមាណពទាំងពីរនាក់ ក្នុងលោកនេះ ជាបងប្អូននឹងគ្នា កើតក្នុងទេវជាមួយគ្នា ម្នាក់ជាអ្នកចេះមន្ត បានបទ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ម្នាក់ទៀត ជាអ្នកមិនចេះមន្ត មិន បានបទ តែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្ណាមាណពទាំងពីរនាក់ នោះ តើពួកព្រាហ្មណ៍អញ្ជើញមាណពណា ឲ្យបរិភោគ នូវសទ្ធកត្ត ទាំងឡាយ ឬនូវថាលិបាកកត្តទាំងឡាយ នូវយញ្ញកត្តទាំងឡាយ ឬ នូវបាហុនកត្តទាំងឡាយ មុនគេ ។ អស្សលាយនៈមាណព ក្រាបបង្គំ ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មាណពណា ដែលមិនចេះមន្ត

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា អស្សលាយនិស្សន្ទ ព្រាហ្មណ៍

អនុបដិសោ សីលវា កល្យាណធម្មោ តមេត្ត ព្រាហ្មណ៍
 បវេមំ គោដេយ្យំ សន្នេ វា ចាលិទាគេ វា យញ្ញោ
 វា ចាហុនេ វា កី ហិ គោ តោតម ទុស្សីលេ
 ចាបធម្មេ ទិន្នំ មហាប្បលំ កវិស្សត្តិ ។ បុព្វេ ខោ តំ
 អស្សលាយនំ ជាតី អកមាសិ ជាតី កន្ធ្វា មន្ត
 អកមាសិ មន្ត កន្ធ្វា តមេវ វេបេត្វា (១) ចាតុវណ្ណិ
 សុទ្ធិ បច្ចាគតោ យមហំ បញ្ញាបេមីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ
 អស្សលាយនោ មាណវំ តុណ្ហិក្ខតោ មង្គក្ខតោ
 បត្តក្ខតោ អដោមុខោ បជ្ឈាយនោ អប្បដិកាណា
 និសីទិ ។

(៤៥) អថខោ ភកវា អស្សលាយនំ មាណវំ
 តុណ្ហិក្ខតំ មង្គក្ខតំ បត្តក្ខតំ អដោមុខំ បជ្ឈាយនំ
 អប្បដិកាណំ វិទិត្វា អស្សលាយនំ មាណវំ ឯតទ-
 វោច ក្ខតបុព្វំ អស្សលាយនំ សត្តន្តំ ព្រាហ្មណ៍សីនំ

១ ឧ. តមេត្ត ក្ខតំ ទិស្សតិ ។ ម. តបេ អតមាសិ ។ របេ តត្វាតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វត្ត អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

មិនបានបទ តែជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បណ្តាមាណពទាំងពីរ
 នាក់នេះ ពួកព្រាហ្មណ៍គួរអញ្ជើញមាណពនោះ ឲ្យបរិភោគនូវសទ្ធកត្ត
 ទាំងឡាយ ឬនូវថាវលីបាតកត្តទាំងឡាយ នូវយញ្ញកត្តទាំងឡាយ ឬនូវ
 បាហុនកត្តទាំងឡាយ មុនគេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានដែល
 បុគ្គលឲ្យដល់មាណព ទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក នឹងជាទានមាន
 ផលច្រើនដូចម្តេចបាន ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ កាលពីមុន អ្នកមានជាតិ
 កំណើត លុះមានជាតិកំណើតហើយ អ្នកមានមន្តទាំងឡាយ លុះមានមន្ត
 ទាំងឡាយហើយ ត្រឡប់ជាលើកលែងនូវមន្តនោះ ហើយមកប្រកាន់យក
 នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធិក្នុងវិញ្ញៈទាំង ៤ តាមដែលគេថាគតបញ្ចក្ខវិញ ។ កាល
 បើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ អស្សលាយនមាណព
 ក៏អង្គុយស្ងៀម ក្រអឺម ទន់កល្យែក ដាក់មុខជ្រប់ លែងមាត់សោះ ។

(៤៥) លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ថាអស្សលាយន-
 មាណពនៅស្ងៀម ក្រអឺម ទន់កល្យែក ដាក់មុខជ្រប់ លែងមាត់ក
 ហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងអស្សលាយនមាណពដូច្នេះថា ម្ចាស់អស្ស-
 លាយនៈ កាលពីព្រេងនាយ មានព្រាហ្មណ៍សីល៧ នាក់ ដែលអាស្រ័យ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសានំ

អរញ្ញាយតនេ បណ្ណាកុដ្ឋិសុ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ ឯវុទ្ធិំ ចាបកំ
 ទិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ
 ហំនោ អញ្ញោ វណ្ណោ ។ បេ ។ ព្រហ្មនាយាទាតិ ។
 អស្សាសិ ខោ អស្សលាយន អសិតោ នេវលោ
 ឥសិ សត្តន្នំ កិវ ព្រាហ្មណីសីនំ អរញ្ញាយតនេ
 បណ្ណាកុដ្ឋិសុ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ ឯវុទ្ធិំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ព្រាហ្មណា វ សេដ្ឋោ វណ្ណោ ។ បេ ។
 ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ អថខោ អស្សលាយន អសិតោ
 នេវលោ ឥសិ កេសមស្សំ កប្បត្វា មញ្ជេដ្ឋវណ្ណានិ
 ទុស្សានិ និវាសេត្វា អកលិយោ (១) ឧបាហនា អា-
 រោហិត្វា ជានុបមយំ ទណ្ឌំ កហេត្វា សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណីសីនំ បត្តិណ្ឌិលេ (២) ចាតុរហោសិ ។ អថខោ
 អស្សលាយន អសិតោ នេវលោ ឥសិ សត្តន្នំ
 ព្រាហ្មណីសីនំ បត្តិណ្ឌិលេ ចត្តមមាទោ ឯវមាហ ហន្ត
 កោ នុ ខោ ឥមេ កវណ្ណោ ព្រាហ្មណីសយោ កត្វា (៣)

១ ឧ. អនិលិយោ ។ ម. បនិលិយោ ។ ២ ឧ. ម. បត្តណ្ឌិលេ ។ ៣ ឧ. គពា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

នៅក្នុងបណ្ណកុដិ (កុដិស្លឹក) ទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតគំនិតអាក្រក់
 មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯ
 ទៀត ជាវណ្ណៈថោកទាប ។ បេ ។ ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ។ ម្នាលអស្សុលា-
 យនៈ អសិតទេវលវសី បានឮដំណឹងថា ព្រាហ្មណវសីទាំង ៧ នាក់
 ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងបណ្ណកុដិទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតគំនិតអាក្រក់
 មានសភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ ។ បេ ។
 ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ។ ម្នាលអស្សុលាយនៈ គ្រានោះ អសិតទេវល-
 វសី កោរសក់ នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ស្ងៀកសំពត់ពណ៌ហង្សបាទ ពាក់
 ស្បែកជើង ៤ ជាន់ កាន់ដម្បងដែលរចនាដោយប្រាក់នឹងមាស ស្រាប់
 តែឃើញប្រាកដនាបរិវេណនៃបណ្ណសាលា របស់ព្រាហ្មណវសីទាំង ៧
 នាក់ ។ ម្នាលអស្សុលាយនៈ លំដាប់នោះ អសិតទេវលវសីដើររោកក្បែរ
 បរិវេណនៃបណ្ណសាលារបស់ព្រាហ្មណវសីទាំង ៧ នាក់ ក៏ស្រែកហៅ
 យ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណវសីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណាទៅហើយ

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្យ អស្សុលាយនសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

បាទ កោ នុ ខោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ កត្តាតិ ។ អថខោ អស្សុលាយន សត្ត
 ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិទ្ធិំ ទេវលំ ឥសី ឯតទភេទ្ធំ^(១)
 កោ នាយិ^(២) តាមណ្ឌលរូបោ វិយ សត្តន្នំ ព្រាហ្ម-
 ណ៍សីនំ បត្តិណ្ឌិលេ ចន្តមមាធ�ោ ឯវមាហ បាទ
 កោ នុ ខោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ កត្តា
 បាទ កោ នុ ខោ ឥមេ កវន្តោ ព្រាហ្មណ៍សយោ
 កត្តាតិ បាទ នំ អភិសមីស្សាមាតិ ។ អថខោ
 អស្សុលាយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិទ្ធិំ
 ទេវលំ ឥសី អភិសមីសុ កស្មា ចបលំ^(៣) ហោហិ
 កស្មា ចបលំ ហោហិ កស្មា ចបលំ ហោហិតិ ។
 យថា យថា ខោ អស្សុលាយន សត្ត ព្រាហ្មណ៍-
 សយោ អសិទ្ធិំ ទេវលំ ឥសី អភិសមីសុ តថា
 តថា អសិទ្ធិោ ទេវលោ ឥសិ អភិរូបតរោ ចេវ
 ហោតិ ទស្សនីយតរោ ច មាសាទិកតរោ ច ។

១ ឧ. អថខោ អស្សុលាយន សត្តន្នំ ព្រាហ្មណ៍សីនំ ឯតទភោសីតិ ទិស្សតិ ។ ម. អថ
 អស្សុលាយន .. ។ ២ ម. បនាយ ។ ៣ ឧ.ម. វេលំ ។

ព្រាហ្មណ៍ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ណាលឿងព្រេង

ចុះព្រាហ្មណ៍ឥសីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណាទៅហើយ ។ ម្ចាស់
អស្សលាយនៈ ព្រាហ្មណ៍ឥសីទាំង ៧ នាក់ ក៏និយាយនឹងអសិគទេវលៈ
ឥសីដូច្នេះថា យើងណាហ្នឹង មានសភាពដូចជាក្មេងអ្នកស្រុក មក
ដើររកក្បែររំលោភនៃបណ្ណសាលា របស់ព្រាហ្មណ៍ឥសីទាំង ៧ នាក់
ស្រែកហៅយ៉ាងនេះថា ចុះព្រាហ្មណ៍ឥសីដ៏ចម្រើនទាំងនេះ ទៅឯណា
ទៅហើយ ចុះព្រាហ្មណ៍ឥសីដ៏ចម្រើនទាំងនេះទៅឯណាហើយដូច្នេះ បើ
ដូច្នោះ យើងនឹងប្រទេចផ្កាសាវ ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ លំដាប់នោះ
ព្រាហ្មណ៍ឥសីទាំង ៧ នាក់ ក៏ប្រទេចផ្កាសា ឡូអសិគទេវលឥសីថា
បុរសចង្រ្កងឯង ចូរវិនាសដូចជាដែក បុរសចង្រ្កងឯងចូរវិនាសដូចជាដែក
បុរសចង្រ្កងឯងចូរវិនាសដូចជាដែក ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ ព្រាហ្មណ៍
ឥសីទាំង ៧ នាក់ ប្រទេចផ្កាសាអសិគទេវលឥសី យ៉ាងណា យ៉ាង
ណា ក៏អសិគទេវលឥសី រឹងរិតតែមានរូបល្អក្រវែលឆ័ង គួរពិតពិល
រមែលមើលក្រវែលឆ័ង គួរជាទីជ្រះថ្លាក្រវែលឆ័ង យ៉ាងនោះ ។ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អថទោ អស្សុលាយន សត្តន្តំ ព្រាហ្មណីសីនំ ឯតទិ-
 ហោសិ មោយំ វត នោ តទោ អប្បលំ ព្រហ្មចរិយំ
 មយំ ហិ បុព្វេ យំ អភិសទាម កស្មា ចបលំ
 ហោហិតំ កស្មា^(១) កវតិ ឯកទ្វោ ឥមំ បន មយំ
 យថា យថា អភិសទាម តថា តថា អភិវបតរោ
 ទេវេ ហោតិ នស្សន្ទិយតរោ ច ចាសានិកតរោ
 ចាតិ ។ ន កវន្តានំ មោយំ តទោ ន បនាប្បលំ
 ព្រហ្មចរិយំ ឥឡ្ហ កវន្តោ យោ មយំ មនោបទោសោ
 តំ បដហថាតិ ។ យោ កវតិ មនោបទោសោ តំ
 បដហាម កោ នុ កវំ ហោតីតិ ។ សុតោ នោ
 កវតំ អសីតោ ទេវេលោ ឥសីតិ ។ ឯវំ កោតិ^(២) ។
 សោ ខ្វាហំ កោ ហោមីតិ ។ អថទោ អស្សុលាយន

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ម្នាលអស្សលាយនៈ ព្រាហ្មណ៍សីទាំង ៧ នាក់ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះ
ដូច្នេះថា ឥហ្ម៎ា តបៈរបស់ពួកយើង សោះសូន្យហើយតើ ព្រហ្មចរិយៈ
របស់ពួកយើង មិនមានផលទេតើ ព្រោះកាលពីមុន ពួកយើងប្រទេច
ផ្កាសាន្តមនុស្សណាថា បុរសចង់ជ្រឹងចូរវិនាសដូចជាដែនដូច្នេះ មនុស្ស
ខ្លះនោះរលាយទៅជាដែនទៅហើយ តែឥឡូវពួកយើង ប្រទេចផ្កាសា
បុរសនេះយ៉ាងណា ។ បុរសនោះរើសតែមានរូបអ្នកក្រលែងផង គួរពិត
ពិតរមែលមើលក្រលែងផង គួរជាទីជ្រះថ្លាក្រលែងផង យ៉ាងនោះ។ ។
អសីតទេវលីសី និយាយប្រាប់ថា តបៈរបស់អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
មិនទាន់សោះសូន្យនៅឡើយទេ ទាំងព្រហ្មចរិយៈក៏មិនមែនឥតផលដែរ
ឈ្លើយបើអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ មានចិត្តប្រទូស្តមករកយើងបែបណា
ចូរលះចិត្តប្រទូស្ត បែបនោះចេញ ។ ព្រាហ្មណ៍សីទាំង ៧ នាក់
និយាយថា បើមានចិត្តប្រទូស្តបែបណា ពួកយើងនឹងលះបង់ នូវចិត្ត
ប្រទូស្តបែបនោះចេញ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើន ជាអ្វីទៅអេះ ។ អសីត-
ទេវលីសីសួរថា ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ដែលឮឈ្មោះអសីត-
ទេវលីសី ដែរឬទេ ។ សីទាំង ៧ នាក់ឆ្លើយថា បាទលោក
ដ៏ចម្រើន ។ អសីតទេវលីសីប្រាប់ថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន យើង
ហ្នឹងហើយ ជាអសីតទេវលីសី ។ ម្នាលអស្សលាយនៈ ត្រាវនោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស អស្សនាមសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

សត្ត ព្រាហ្មណ៍សយោ អស័តំ ទេវលំ ឥសី អភិវាទេតំ
 ឧបស្កម្មីសុ^(១) ។ អថខោ អស្សនាយន អស័តោ
 ទេវលោ ឥសិ សត្ត ព្រាហ្មណ៍សយោ ឯតទេវេច
 សុតមេតំ ភោ សត្តន្តំ ក៏វ ព្រាហ្មណ៍សំនំ អវញ្ញា-
 យតនេ បណ្ឌិតុដ្ឋីសុ សម្មន្តំ ឯវ្យុបំ ចាបកំ
 ទិដ្ឋិតំ ឧប្បន្តំ ព្រាហ្មណ វ សេដ្ឋោ វល្លោ ហំនោ
 អញ្ញោ វល្លោ ព្រាហ្មណ វ សុត្តោ វល្លោ កល្លោ
 អញ្ញោ វល្លោ ព្រាហ្មណ វ សុដ្ឋន្តំ នោ អព្រាហ្ម-
 ណា ព្រាហ្មណា វ ព្រហ្មនោ បុត្តា ឱវសា មុខតោ
 ជាតា ព្រហ្មជា ព្រហ្មនិម្មិតា ព្រហ្មនាយាទាតិ ។ ឯវិ
 ភោតិ ។ ជានន្តំ បន ភោត្តោ យា ជនិមាតា^(២)
 ព្រាហ្មណំយេវ អគមាសំ នោ អព្រាហ្មណន្តំ ។
 នោ ហំទំ ភោ ។ ជានន្តំ បន ភោត្តោ

១ ឧ. ឧបស្កម្មីសុ ។ ២ ម. ជិន្យា មាតា ។

ព្រាហ្មណវេទ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់និយាយរឿងព្រេង

ព្រាហ្មណស័សីទាំង ៧ នាក់ ចូលទទួលទៅក្រាបថ្វាយបង្គំអសិតទេវល-
 វសី ។ ម្ចាស់អស្សលាយនៈ លំដាប់នោះ អសិតទេវលវសី
 និយាយនឹងព្រាហ្មណស័សីទាំង ៧ នាក់ ដូច្នេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏
 ចម្រើនទាំងឡាយ ខ្ញុំបានឮថា ព្រាហ្មណស័សីទាំង ៧ នាក់ ដែលនៅ
 អាស្រ័យក្នុងបណ្តកុដិទាំងឡាយ នាដងព្រៃ កើតទិដ្ឋភាពក្រក់ មាន
 សភាពយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈប្រសើរ វណ្ណៈឯទៀតជា
 វណ្ណៈថោកទាប ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបជាវណ្ណៈស វណ្ណៈឯទៀតជាវណ្ណៈ
 ខ្មៅ ពួកព្រាហ្មណ៍ទើបបរិសុទ្ធ មិនមែនពួកព្រាហ្មណ៍ មិនបរិសុទ្ធទេ
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ជាបុត្រជាឧរសរបស់ព្រហ្ម កើតពីព្រះឧស្ម័នព្រហ្ម មាន
 ព្រហ្មជាអ្នកបង្កើត មានព្រហ្មជាអ្នកនិម្មិត ជាញាតិនឹងព្រហ្ម ដូច្នេះ
 មែនឬ ។ ស័សីទាំង ៧ នាក់ឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យ៉ាង
 ហ្នឹងមែនហើយ ។ អសិតទេវលវសីសួរទៀតថា អ្នកដ៏ចម្រើនទាំង
 ឡាយដឹងថាស្រ្តី ដែលជាមាតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) សុទ្ធតែ
 យកព្រាហ្មណ៍ជាស្វាមី មិនយកបុរស ដែលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេឬ ។
 មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ដឹងថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កាសកំ

យោ ជនិមាតុ មាតា យាវ សត្តមា មាតុ^(១)
 មាតាមហាយុតា ព្រាហ្មណ៍យេវ អគមាសិ នោ
 អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ នោ ហិទំ ភោ ។ ជានន្តិ បន
 ភោន្តោ យោ ជនិមិតា^(២) ព្រាហ្មណ៍យេវ អគមាសិ
 នោ អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ នោ ហិទំ ភោ ។ ជានន្តិ
 បន ភោន្តោ យោ ជនិមិតុ មិតា យាវ សត្តមា
 មិតុ^(៣) មិតាមហាយុតា ព្រាហ្មណ៍យេវ អគមាសិ
 នោ អព្រាហ្មណ៍ន្តិ ។ នោ ហិទំ ភោ ។ ជានន្តិ
 បន ភោន្តោ យថា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ ។
 ជានាម មយំ ភោ យថា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតិ
 វេជ មាតាមិតរោ ច^(៤) សន្និបតិតា ហោន្តិ មាតា
 ច ឧតុន្តិ ហោតិ កន្ធព្វោ ច បច្ចុប្បដ្ឋិតោ ហោតិ
 ឯវំ តិណ្ហិ សន្និបាតា កត្តស្ស អវក្កន្តិ ហោតីតិ ។

១ ឧ. មាតុតិ ន ទិស្សតិ ។ ២ ម. ជនកោ បិកា ។ ៣ ឧ. បិកុតិ ន ទិស្សតិ ។
 ៤ ឧ. វ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ស្ត្រីដែលជាមាតានៃមាតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដរាបដល់គូនៃ
 ដីដូនរបស់ម្តាយ ៧ គមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាស្វាមី មិនយកបុរស
 ដែលមិនមែនព្រាហ្មណ៍ឡើយ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏
 ចម្រើនទាំងឡាយ ដឹងថាប្រុសដែលជាបិតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ)
 សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាភរិយា មិនយកស្ត្រីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍
 ឡើយ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។ ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 ដឹងថា ប្រុសដែលជាបិតានៃបិតាបង្កើត (របស់អ្នកទាំងឡាយ) ដរាបដល់
 គូនៃដីតារបស់បិតា ៧ គមក សុទ្ធតែយកព្រាហ្មណ៍ជាភរិយា មិនយក
 ស្ត្រីដែលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ឡើយ ។ មិនយកទេ លោកដ៏ចម្រើន ។
 ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ យ៉ាងណាដែរឬ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ពួកយើងដឹងថា ការចុះកាន់គភ៌ (ប្រយោជន៍) គឺក្នុង
 លោកនេះមាតានឹងបិតាច្បាប់ដ្ឋតា ១ មាតាមានរដូវ ១ សត្វបានចុះមកកើត
 ប្រាកដ១ ការប្រជុំហេតុទាំង៣ នេះ ទើបឈ្មោះថា ការចុះកាន់គភ៌ ។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស អស្សុលាយនសុត្តេ ភូតបុព្វកថា

ជាងន្ទំ បទ កោន្តោ យក្សេ សោ កន្ធព្វោ ខត្តិយោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុន្តោ វាតិ ។
 ន មយំ កោ ជាធាម យក្សេ សោ កន្ធព្វោ
 ខត្តិយោ វា ព្រាហ្មណោ វា វេស្សោ វា សុន្តោ
 វាតិ ។ ឯវំ សន្តេ កោន្តោ (១) ជាធាម កេ តុម្រេ
 ហោថាតិ ។ ឯវំ សន្តេ កោ ន មយំ ជាធាម កេចិ
 មយំ ហោមាតិ ។ តេ ហិ ធាម អស្សុលាយន សត្ត
 ព្រាហ្មណ៍សយោ អសិតេន នេវលេន ឥសិនា សកេ
 ជាតិវាទេ សមនុយុត្តិយមាណា សមនុត្តាហិយមាណា
 សមនុភាសិយមាណា ន សម្មាយិស្សន្តិ កី បទ ទំ
 ឯតវហិ មយា សកស្មី ជាតិវាទេ សមនុយុត្តិ-
 យមាណោ សមនុត្តាហិយមាណោ សមនុភាសិយមាណោ
 សម្មាយិស្សសិ យេសំ ទំ សាចរិយកោ ន
 បុណ្ណោ នត្ថិត្តាហោតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ អស្សលាយនសូត្រ ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង

ចុះអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍
 ជាវេស្សៈឬសុទ្ធុៈដែរឬទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយមិន
 ដឹងថា សត្វនោះជាក្សត្រិយ៍ ឬជាព្រាហ្មណ៍ ជាវេស្សៈ ឬក៏ជាសុទ្ធុៈទេ ។
 កាលបើយ៉ាងនេះ អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយដឹងថា ពួកអ្នកនឹងទៅជាអ្វី
 ឬទេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កាលបើយ៉ាងនេះ យើងទាំងឡាយ
 មិនដឹងថា ពួកយើងនឹងទៅជាអ្វីទេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់អស្សលាយនៈ សព្វបើអសិទ្ធិទៅលឺសី ដេញដោល សាកសួរ
 សួរឈ្មោះច្បាស់ ក្នុងជាតិវេទនារបស់ខ្លួនប៉ុណ្ណឹង ព្រាហ្មណ៍សី ទាំង
 ៧ នាក់នោះ មិនដឹងទៅហើយ ចំណង់បើឥឡូវនេះ តថាគតដេញដោល
 សាកសួរ សួរឈ្មោះច្បាស់ ក្នុងជាតិវេទនារបស់ខ្លួន ធ្វើម្តេចអ្នកនឹងដឹងបាន
 អ្នកមិនស្មើនឹងបុណ្ណៈ ជាអ្នកកាន់វែក ដែលជាកូនសិស្សរបស់ឥសី
 ទាំង ៧ នាក់នោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

(៤៦) ឯវិ វុត្ថេ អស្សលាយោ មាណវោ
 ភក្កន្តំ ឯតទរោច អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ បេ ។
 ឧបាសកំ មំ ភវិ កោតមោ ជារេតុ អដ្ឋតក្កេ
 ចាណុបេតិ សរណាជ្ជតន្តិ ។

អស្សលាយសុត្តំ ភគិយំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៤៦) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 អស្សុណាយនមាណព ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ភ្ជឹច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ
 សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាឧបាសក អ្នក
 ដល់សរណៈ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ អស្សុណាយនសូត្រ ទី ៣ ។

បត្តិ យោជីម្យសុត្ត

[៤៧] ឯវេទ សុត្តិ ។ ឯកំ សមយំ អាយស្មា
ឧទេនោ ពារាណសីយំ វិហារតិ ខេមិយម្ហនេ ។
តេន ខោ បន សមយេន យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ
ពារាណសី អនុប្បត្តោ ហោតិ កេនចិទេវ ករណីយេ-
ន ។ អថខោ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ ជង្គ្រវិហារំ
អនុចង្កមមាណោ អនុវិចារមាណោ យេន ខេមិយម្ហនំ
តេនុបសង្កមំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា
ឧទេនោ អញ្ញោកាសេ ចង្កមតិ ។ អថខោ យោជមុខោ
ព្រាហ្មណោ យេន អាយស្មា ឧទេនោ តេនុបសង្កមំ
ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មតា ឧទេនេន សទ្ធិ សម្មោទិ
សម្មោទនីយំ កថំ សារាណីយំ វិតិសារត្វា អាយស្មនំ
ឧទេនំ ចង្កមនំ អនុចង្កមមាណោ ឯវមាហ អម្ពោ
សមណា នត្ថំ ធម្មិកោ បរិព្វជា(១) ឯវំ មេ ឯត្ថ
ហោតិ តញ្ច ខោ កវន្តរូបាទំ វា អនុស្សាណ យោ
វា បនេត្ថ ធម្មោតិ ។

យោធិមុខសូត្រ ទី ៤

[៤៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ទុរទេភិក្ខុ
មានអាយុ នៅក្នុងខេមិយម្ពវន្ត (ព្រៃស្វាយ ឈ្មោះខេមិយៈ) ដឹក
ក្រុងពារាណសី ។ ក៏សម័យនោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះយោធិមុខ បាន
មកដល់ក្រុងពារាណសី ដោយកិច្ចការណាមួយ ។ លំដាប់នោះ
យោធិមុខព្រាហ្មណ៍ ដើរចង្រ្កមទៅ ដើរចង្រ្កមមក ដើម្បីសម្រាកស្នូង
បន្តិច រួចចូលសំដៅទៅកាន់ខេមិយម្ពវន្ត ។ សម័យនោះឯង ទុរទេភិក្ខុ
មានអាយុ កំពុងចង្រ្កមក្នុងទីវាល ។ ខណៈនោះ យោធិមុខព្រាហ្មណ៍
ចូលសំដៅ ទៅរកទុរទេភិក្ខុមានអាយុ ត្រង់កន្លែងដែលលោកនៅ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរកទាក់សំណេះសំណាលទៅរក
ទុរទេភិក្ខុមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួរ
រលឹកហើយ ដើរចង្រ្កមតាមទុរទេភិក្ខុមានអាយុ ដែលកំពុងចង្រ្កម
និយាយយ៉ាងនេះបណ្តើរថា បពិត្រសមណៈដ៏ចម្រើន ផ្ទួសប្រកបដោយ
ធម៌មិនមានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្ទួសនេះយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំ
ចូលចិត្តដូច្នេះ ព្រោះមិនឃើញផលទាំងឡាយ មានសភាពដូចលោក
ដ៏ចម្រើនផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផ្ទួសនេះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(២៨) ឯវិ វុត្ថេ អាយស្មា ឧទេនោ ចង្កមា
 ឡិរេហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
 និសីទិ ។ យោជមុទោចិ ទោ ព្រាហ្មណោ ចង្កមា
 ឡិរេហិត្វា វិហារំ បរិសិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ វិទំ ទោ យោជមុទំ ព្រាហ្មណំ អាយស្មា
 ឧទេនោ ឯតទិវេច សំវិជ្ជន្តេ ទោ ព្រាហ្មណ
 អាសនានិ សចេ អាកត្ត្វសំ និសីទានិ ។ ឯតទេវ
 ទោ បន មយំ កោតោ ឧទេនស្ស អាកមយមាទា
 ន^(១) និសីទាម កថំ ហំ នាម មាទិសោ បុព្វេ អនិ-
 មន្តតោ អាសនេ និសីទិតតំ មញ្ញេយ្យានិ ។ អថទោ
 យោជមុទោ ព្រាហ្មណោ អញ្ញតំ និចំ អាសនំ
 កហិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្នោ
 ទោ យោជមុទោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មន្តំ ឧទេនំ
 ឯតទិវេច អម្ពោ សមណា នត្ថំ ជម្ពីកោ
 បរិត្វជោ ឯវិ មេ ឯត្ថ ហោតិ តញ្ច ទោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៤៨) កាលយោដមុខព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ

ទុរទេនភិក្ខុមានអាយុ ក៏ចុះអំពីទីចង្រ្កមចូលទៅកាន់វិហារ ហើយអង្គុយ
 លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលបំរុងទុក ។ ចំណែកយោដមុខព្រាហ្មណ៍
 ក៏ចុះអំពីទីចង្រ្កម ហើយចូលទៅកាន់វិហារ បិតកងទ័ដ៍សមគួរដែរ ។
 លុះយោដមុខព្រាហ្មណ៍ បិតកងទ័ដ៍សមគួរហើយ ទើបទុរទេនភិក្ខុមាន
 អាយុនិយាយដូច្នេះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អាសនៈទាំងឡាយមានគ្រប់
 គ្រាន់ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការ អញ្ជើញអង្គុយចុះ ។ យោដមុខព្រាហ្មណ៍
 ឆ្លើយថា យើងរង់ចាំទុរទេនភិក្ខុដ៏ចំរើនទេតើ យើងមិនហ៊ានអង្គុយលើ
 អាសនៈនេះទេ ព្រោះថាបុគ្គលប្រវែងលង្ហូរដូចខ្ញុំ បើគេមិនអញ្ជើញមុនហើយ
 ធ្វើម្តេចនឹងហ៊ានអង្គុយលើអាសនៈ ។ លំដាប់នោះ យោដមុខព្រាហ្មណ៍
 កាន់យកអាសនៈដ៏ទាបមួយ ហើយអង្គុយកងទ័ដ៍សមគួរ ។ លុះយោដ-
 មុខព្រាហ្មណ៍ អង្គុយកងទ័ដ៍សមគួរហើយ បាននិយាយដូច្នេះនឹងទុរទេន-
 ភិក្ខុមានអាយុថា បពិត្រសមណដ៏ចំរើន ផ្ដួសប្រកបដោយធម៌មិនមាន
 ទេ សេចក្ដីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំ ក្នុងផ្ដួសយ៉ាងនេះ បានជាខ្ញុំចូលចិត្តដូច្នោះ

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ យោជិមុទសុត្តេ ចត្តារោ បុគ្គលា

កវន្ត្រចានំ វា អនុស្សនា យោ វា បនេត្ត ធម្មោតិ ។
 សចេ ខោ បន មេ ភំ ព្រាហ្មណ អនុមញ្ញេយ្យំ អនុ-
 ជាធម្មោសិ បដិក្កោសេតព្វញ្ច បដិក្កោសេយ្យោសិ
 យស្ស ច បន មេ ភាសិតស្ស អន្តំ ន ជាធម្មោសិ
 មម៌យេវ តត្ថ ឧត្តរី បដិបុច្ឆេយ្យោសិ ឥទំ ភោ
 ឧទេន កមំ ឥមស្ស ក្យត្តោតិ ឯវំ កត្វា សិយា
 នោ ឯត្ថ កថាសល្លាចោតិ ។ អនុមញ្ញេយ្យំ ខ្វាហំ
 ភោតោ ឧទេនស្ស អនុជាធិស្សមិ បដិក្កោសិតព្វញ្ច
 បដិក្កោសិតស្សមិ យស្ស ច បនាហំ ភោតោ
 ឧទេនស្ស ភាសិតស្ស អន្តំ ន ជាធិស្សមិ កវន្ត្រ-
 យេវ តត្ថ ឧទេនំ ឧត្តរី បដិបុច្ឆេស្សមិ ឥទំ ភោ
 ឧទេន កមំ ឥមស្ស ក្យត្តោតិ ឯវំ កត្វា ហោតុ
 នោ ឯត្ថ កថាសល្លាចោតិ ។

(២៩) ចត្តារោមេ ព្រាហ្មណ បុគ្គលា សន្តោ សំ-
 វិជ្ជមានា លោកស្មី កតមេ ចត្តារោ ឥធម ព្រាហ្មណ
 ឯកច្ឆោ បុគ្គលោ អត្តន្តចោ ហោតិ អត្តបរិតាបនា-
 នុយោកមនុយុត្តោ ឥធម បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ឆោ

ព្រាហ្មណ៍ត្ថ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលបូជពួក

ព្រោះមិនឃើញជនទាំងឡាយ មានសភាពដូចលោកដ៏ចម្រើនផង ព្រោះ
 មិនឃើញធម៌ ក្នុងផ្លូវនេះផង ។ ទុរទេនក៏កត់បថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ប្រសិនបើអ្នកត្រូវការបង់ដឹងកាសិកដែលគួរដឹង ត្រូវយាត់កាសិកដែលគួរ
 យាត់របស់អាត្មា បើអ្នកមិនដឹងនូវសេចក្តីនៃកាសិកណា របស់អាត្មាទេ
 អ្នកត្រូវសួរក្នុងកាសិកនោះ នឹងអាត្មាតទៅទៀតថា បពិត្រទុរទេនដ៏ចម្រើន
 កាសិកនេះដូចម្តេច សេចក្តីនៃកាសិកនេះដូចម្តេច កាលបើធ្វើយ៉ាងនេះ
 ហើយ យើងទាំង ២ នាក់ទើបគួរនឹងចរចាគ្នា ក្នុងកាសិកនេះ តទៅ
 ទៀតបាន ។ យោជមុខសូត្រព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ខ្ញុំត្រូវដឹងនូវកាសិកដែលគួរ
 ដឹង ត្រូវយាត់នូវកាសិកដែលគួរយាត់ របស់ទុរទេនដ៏ចម្រើន តែថាបើខ្ញុំមិន
 ដឹងនូវសេចក្តីនៃកាសិកណា របស់ទុរទេនដ៏ចម្រើនទេ ខ្ញុំនឹងសួរនូវទុរទេន
 ដ៏ចម្រើនក្នុងកាសិកនោះ តទៅទៀតថា បពិត្រទុរទេនដ៏ចម្រើន កាសិកនេះ
 ដូចម្តេច សេចក្តីនៃកាសិកនេះដូចម្តេច លុះធ្វើយ៉ាងនេះហើយ យើង
 ទាំង ២ នាក់ ទើបគួរនឹងចរចាគ្នា ក្នុងកាសិកនេះ តទៅទៀតបាន ។

(២៧) ទុរទេនក៏កត់បថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល ៤ ពួកនេះ
 មានក្នុងលោក បុគ្គល ៤ ពួកតែដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកកំដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យា-
 យាមកំដៅខ្លួនឯង ១ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោក

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

បុគ្គលោ បរន្តោ ហោតិ បរមរិសាបនានុយោកមនុ-
 យុត្តោ ឥធ បន ព្រាហ្មណា ឯកថោ បុគ្គលោ អត្ត-
 ន្តោ ច អត្តបរិសាបនានុយោកមនុយុត្តោ បរន្តោ ច
 បរមរិសាបនានុយោកមនុយុត្តោ ឥធ បន ព្រាហ្មណ
 ឯកថោ បុគ្គលោ នេវត្តន្តោ ហោតិ នាត្តបរិសាបនា-
 នុយោកមនុយុត្តោ ន បរន្តោ ន បរមរិសាបនា-
 នុយោកមនុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ អបរន្តោ និដ្ឋេវ
 ធម្មេ និព្វានោ និព្វតោ សីតិក្ខតោ សុខប្បដិសំវេទី
 ព្រហ្មក្ខតេន អត្តនា វិហរតិ ឥមេសំ ព្រាហ្មណ
 ចតុន្នំ បុគ្គលានំ កតមោ តេ បុគ្គលោ ចិត្តំ
 អារាធនីតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ
 អត្តន្តោ អត្តបរិសាបនានុយោកមនុយុត្តោ អយំ មេ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាធនី យោថាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ បរន្តោ បរមរិសាបនានុយោកមនុយុត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

នេះ ជាអ្នកកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កំដៅបុគ្គលដទៃ១ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 កំដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯងផង
 កំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ
 ផង១ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិន
 កំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង
 ជាអ្នកមិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ មិនកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គល
 ដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ
 ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ១ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំង ៤ ពួកនេះ តើបុគ្គលណាអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នក ឲ្យត្រេកអរបាន ។
 យោធម្មុទ្ធព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កំដៅ
 ខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង បុគ្គលនេះ
 មិនអាចញ៉ាំងចិត្តឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា
 កំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យាស្ស យោនីមុខសុត្តេ ចក្ការោ បុគ្គលា

អយម្បីមេ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាជេតិ យោ ហយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ អត្តន្តោចោ ច អត្តបរិសាបនាទុយោកមនុយុត្តោ
 បរន្តោចោ ច បរបរិសាបនាទុយោកមនុយុត្តោ អយម្បីមេ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាជេតិ យោ ច ខោ អយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ នេវត្តន្តោចោ នាត្តបរិសាបនាទុយោកមនុយុត្តោ
 ន បរន្តោចោ ន បរបរិសាបនាទុយោកមនាទុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តោចោ ច អបរន្តោចោ ច (១) ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិន្នាតោ
 វិន្នាតោ សីតិក្ខតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មក្ខតេន
 អត្តនា វិហារតិ អយំ មេ បុគ្គលោ ចិត្តំ អារាជេតិ ។
 កស្មា បន តេ ព្រាហ្មណា ឥមេ តយោ បុគ្គលា
 ចិត្តំ នារាជេតិ ។ យាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ
 អត្តន្តោចោ អត្តបរិសាបនាទុយោកមនុយុត្តោ សោ
 អត្តនំ សុខកាមំ ទុក្ខប្បដិក្ខលំ អាតាបេតិ បរិ-
 តាបេតិ ឥមំនា មេ អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នារាជេតិ

ព្រាហ្មណវត្ថុ យោជមុខសូត្រ បុគ្គលបូនព្វា

បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រទេវទេវ
 ដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា កំដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការ
 ព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវ
 ការព្យាយាម កំដៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនេះឯង មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ
 ឲ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រទេវទេវដ៏ចម្រើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកំដៅ
 ខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំ
 ដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ
 បុគ្គលនោះមិនបានកំដៅខ្លួនឯងផង មិនបានកំដៅបុគ្គលដទៃផង មិន
 មានសេចក្តីស្រេកយូន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួល
 សេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បុគ្គលនេះ ទើបអាច
 ញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរបាន ។ ទេវទេវភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ចុះហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលទាំង ៣ ពួកនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តអ្នកឲ្យត្រេកអរ
 បាន ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បពិត្រទេវទេវដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា
 កំដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង បុគ្គល
 នោះ ឈ្មោះថា ដុតកំដៅខ្លួន ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ខ្លើមសេចក្តីទុក្ខ
 ដោយហេតុនេះបានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តខ្ញុំឲ្យត្រេកអរបានទេ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កកសកំ

យោ ចាយំ ភោ ឧទេន បុគ្គលោ បរន្តោ
 បរមរិកាបនាធូយោកមនុយុត្តោ សោ បរិ សុខកាមំ
 ទុក្ខប្បដិក្ខុលំ អាតាបេតិ បរិកាបេតិ ឥមំនា មេ
 អយំ បុគ្គលោ ចិត្តំ នាវាជេតិ យោ ចាយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ អត្តន្តោ ច អត្តបរិកាបនាធូយោកមនុយុត្តោ
 បរន្តោ ច បរមរិកាបនាធូយោកមនុយុត្តោ សោ
 អត្តានញ្ចំ បរញ្ចំ សុខកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 អាតាបេតិ បរិកាបេតិ ឥមំនា មេ អយំ បុគ្គលោ
 ចិត្តំ នាវាជេតិ យោ ច ខោ អយំ ភោ ឧទេន
 បុគ្គលោ នេវត្តន្តោ នាត្តបរិកាបនាធូយោកមនុយុត្តោ
 ន បរន្តោ ន បរមរិកាបនាធូយោកមនុយុត្តោ សោ
 អនត្តន្តោ អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ វិន្នាតោ វិន្នាតោ
 សីតិក្ខតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មក្ខតេន អត្តនា វិហារតិ
 សោ អត្តានញ្ចំ បរញ្ចំ សុខកាមេ ទុក្ខប្បដិក្ខុលេ
 នេវ អាតាបេតិ ន បរិកាបេតិ ឥមំនា មេ អយំ
 បុគ្គលោ ចិត្តំ អាវាជេតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បពិត្រទេវទេវ បុគ្គលណា កំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកប
 រឿយៗ នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកំដៅ
 បុគ្គលដទៃ ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តឱ្យត្រេកអរបានទេ បពិត្រទេវទេវ
 ចំរើន បុគ្គលណា កំដៅខ្លួនឯង ទាំងបានប្រកបរឿយៗ នូវការព្យាយាម
 កំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងបានប្រកបរឿយៗ នូវការព្យា-
 យាមកំដៅបុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងផង
 បុគ្គលដទៃផង ដែលប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ
 បានជាបុគ្គលនេះ មិនអាចញ៉ាំងចិត្តឱ្យ ត្រេកអរបានទេ បពិត្រទេវទេវ
 ដ៏ចំរើន លុះតែបុគ្គលណា មិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រកបរឿយៗ
 នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនប្រកបរឿយៗ
 នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង
 មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 បុគ្គលនោះ មិនបានឈ្មោះថា ដុតកំដៅខ្លួនឯងផង បុគ្គលដទៃផង ដែល
 ប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ ឆ្លើមសេចក្តីទុក្ខ ដោយហេតុនេះ ទើបបុគ្គលនេះ
 អាចញ៉ាំងចិត្តឱ្យត្រេកអរបាន ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យាស្ស យោជិមុខសុត្តេ ទ្វេ បរិសា

(៥០) ទ្វេមា ព្រាហ្មណ បរិសា កតមា ទ្វេ
 ឥធិ ព្រាហ្មណ ឯកច្ឆា បរិសា សារត្តរត្តា មណិ-
 ក្យណ្ឌលេស្ស បុត្តករិយំ បរិយេសតិ ទាសីទាសំ
 បរិយេសតិ ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ ជាត្រូបរជតំ បរិយេ-
 សតិ ឥធិ បន ព្រាហ្មណ ឯកច្ឆា បរិសា អ-
 សារត្តរត្តា មណិក្យណ្ឌលេស្ស បុត្តករិយំ បហាយ
 ទាសីទាសំ បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាត្រូបរជតំ
 បហាយ អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតា យាយំ ។ (១)
 ព្រាហ្មណ បុត្តលោ លេវត្តន្តោ ឆាត្តបរិតាបនាទុយោ-
 កមនុយុត្តោ ន បរន្តោ ន បរបរិតាបនាទុយោកម-
 នុយុត្តោ សោ អនត្តន្តោ អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ជិត្តោ ជិត្តោ សីតិក្ខតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្ម-
 ក្ខតេន អត្តនា វិហរតិ ឥមំ វត្ថុំ ព្រាហ្មណ បុត្តលំ
 កតមស្សំ បរិសាយំ ពហុលំ សមនុបស្សសិ យា
 ចាយំ បរិសា សារត្តរត្តា មណិក្យណ្ឌលេស្ស បុត្តករិយំ
 បរិយេសតិ ទាសីទាសំ បរិយេសតិ ខេត្តវត្ថុំ បរិយេសតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោធិមុខសូត្រ បរិស័ទពីរព្វក

(៥០) ។ ទេនកិត្តបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទនេះមាន ២ ពួក
 បរិស័ទ ២ ពួកតើដូចម្តេចខ្លះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទខ្លះក្នុងលោកនេះ
 ប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណីនឹងកុណ្ឌលទាំងឡាយ ហើយ
 ស្វែងរកកូនប្រពន្ធ ស្វែងរកខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស ស្វែងរកស្រែចម្ការ ស្វែង
 រកមាសប្រាក់ ១ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បរិស័ទខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ មិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណីនឹងកុណ្ឌលទាំងឡាយ
 ទេ ហើយលះបង់កូនប្រពន្ធ លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស លះបង់ស្រែចម្ការ
 លះបង់មាសប្រាក់ រួចចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្ទះ ១ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលណាមិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យា-
 យាមកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិន
 កំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកយូរ មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីស្ងួត មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ នៃ
 ព្រាហ្មណ៍ បរិស័ទណា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកែវមណី
 នឹងកុណ្ឌល ស្វែងរកកូនប្រពន្ធ ស្វែងរកខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស ស្វែងរកស្រែចម្ការ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ជាត្រូវបរជន៍ បរិយេសតិ យា ចាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ បហាយ ទាសីទាសំ
 បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាត្រូវបរជន៍ បហាយ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតាតិ ។ យាយំ កោឡទេន
 បុគ្គលោ នេវត្ថន្តោ ទាត្ថបរិភាបនាទុយោកមទុយុត្តោ
 ន បរន្តោ ន បរេវរិភាបនាទុយោកមទុយុត្តោ សោ
 អនត្ថន្តោ អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិត្យតោ
 សីតិក្ខតោ សុខប្បដិសិវេទី ព្រហ្មក្ខតេន អត្តនា
 វិហរតិ ឥមាហំ បុគ្គលំ យាយំ បរិសា អសារត្តរត្តា
 មណិកុណ្ណាលេសុ បុត្តករិយំ បហាយ ទាសីទាសំ
 បហាយ ខេត្តវត្ថុំ បហាយ ជាត្រូវបរជន៍ បហាយ
 អការស្មា អនការិយំ បព្វជិតា ឥមិស្សំ បរិសាយំ
 ពហុលំ សមទុបស្សាមីតិ ។ ឥទានេវ ទោ បន
 តេ ព្រាហ្មណ កាសិនំ មយំ ឯវំ អាជាធាម អម្ពោ
 សមណ នត្ថំ ធម្មិកោ បរិព្វជា ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ស្វែងរកមាសប្រាក់ក្តី បរិស័ទណាដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងកែវមណីនឹងកុណ្ឌល បានលះបង់កូនប្រពន្ធ លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស
 លះបង់ស្រែចម្ការ លះបង់មាសប្រាក់ ហើយចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់
 ផ្នួសក្តី អ្នកពិចារណាបុគ្គលនេះមើល តើណាប្រសើរជាងក្នុងបរិស័ទ
 ណា ។ យោងមុខព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា បពិត្រឧទេនដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា
 មិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង
 មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ ទាំងមិនប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាមកំដៅបុគ្គល
 ដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅបុគ្គលដទៃ មិនមាន
 សេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលតែ
 សេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ បរិស័ទណា មិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកែវមណីនឹងកុណ្ឌល លះបង់កូននឹងប្រពន្ធ
 លះបង់ខ្ញុំស្រី ខ្ញុំប្រុស លះបង់ស្រែចម្ការ លះបង់មាសប្រាក់ រួច
 ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ខ្ញុំពិចារណាមើលឃើញតែបុគ្គលនេះ
 គ្រាន់បើជាងក្នុងបរិស័ទនេះ ។ ឧទេនភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 ឥឡូវនេះភាគ្នាបានដឹងសំដីរបស់អ្នកយ៉ាងនេះថា បពិត្រសមណៈដ៏ចម្រើន
 ផ្នួសប្រកបដោយធម៌គ្មានទេ សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងផ្នួសនេះយ៉ាងនេះ

ព្រាហ្មណ៍វត្ថុស្ស យោជីមុខសុត្តេ បឋមបុគ្គលោ

តញ្ច ទោ កវន្តរូបាទំ វា អនស្សនា យោ វា
 បនេត្ត ធម្មោតិ ។ អន្តា ទោ មេ សា ភោ
 ឧទេន សាទុក្កហា វាថា ភាសិតា អត្ថិ ធម្មិកោ
 បរិព្វដោ ឯវំ មេ ឯត្ថ ហោតិ ឯវញ្ច បន មំ កវំ
 ឧទេនោ ជារតុ យេ ចិមេ ភោតា ឧទេនេន
 ចត្តារោ បុគ្គលា សង្ខតេន វត្ថោ វត្ថារេន អវិកត្តា
 សាទុ មេ កវំ ឧទេនោ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលេ
 វត្ថារេន វិកជតុ អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ តេនហិ
 ព្រាហ្មណ សុណោហិ សាទុកំ មនសិករេហិ
 ភាសិស្សមីតិ ឯវំ ភោតិ ទោ យោជមុទោ
 ព្រាហ្មណោ អាយស្មតោ ឧទេនស្ស បច្ចស្សសិ ។

[៥០] អាយស្មា ឧទេនោ ឯតនរោច កតមោ
 ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ អត្តន្តោ អត្តបរិតាបនាទុ-
 យោគមនុយុត្តោ ឥន ព្រាហ្មណ ឯកតោ បុគ្គលោ

ព្រាហ្មណ៍វង្ស យោធិមុខសូត្រ បុគ្គលទីមួយ

ក៏សេចក្តីចូលចិត្តនោះឯង ព្រោះមិនបានឃើញជនទាំងឡាយដែលមាន
 សភាពដូចជាលោកដ៏ចម្រើនផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ក្នុងផសនេះផង ។
 យោធិមុខព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រទេវទេវដ៏ចម្រើន សំដែងប្រកប
 ដោយហេតុនោះ លោកម្ចាស់បានសំដែងហើយដល់ខ្ញុំព្រះករុណាដោយ
 ពិតថា ផសប្រកបដោយធម៌មាន សេចក្តីចូលចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា
 ក្នុងផសន៍⁺យ៉ាងនេះ មួយទៀត លោកម្ចាស់ទេវទេវដ៏ចម្រើន ចូរចាំទុក
 នូវខ្ញុំយ៉ាងហ្នឹងចុះ បុគ្គល ៤ ពួកណា ដែលលោកម្ចាស់ទេវទេវដ៏ចម្រើន
 សំដែងហើយដោយសន្ធឹច មិនធ្វើឲ្យពិស្តារដល់ខ្ញុំព្រះករុណា សូម
 លោកម្ចាស់ទេវទេវដ៏ចម្រើន ញែកចែកនូវបុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ ដោយ
 សេចក្តីពិស្តារ ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា ដោយអាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។
 ទេវទេវក៏ឆ្លើយថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់ចុះ ចូរ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ អាត្មានឹងសំដែង ។ យោធិមុខព្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ពាក្យទេវទេវក៏មានអាយុថា ព្រះករុណា លោកដ៏ចម្រើន ។

(៥១) ទេវទេវក៏មានអាយុ បានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលកំរើខ្លួនឯង ទាំងប្រកបរឿយ ។ នូវការព្យាយាម
 កំរើខ្លួនឯង តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អចេលកោ ហោតិ មុត្តាចារោ ហត្ថាវលេខោ ន
 ឯហិកទន្តិកោ ន តិដ្ឋកទន្តិកោ នាភិហតំ ន ឧទ្ទិស្ស
 កតំ ន ឯមន្តនំ សាទិយតិ សោ ន កុម្មត្ថមុខា បដិក្ក-
 ល្ហាតិ ន កឡោបិមុខា បដិក្កល្ហាតិ ន ឯឡកមន្តរំ
 ន ទណ្ឌមន្តរំ^១ ន ម្ភសលមន្តរំ ន ទ្ធិន្នំ កុញ្ញមាណនំ
 ន កត្តិនិយា ន ចាយមាណាយ ន បុរិសន្តរកតាយ
 ន សង្កត្តិសុ ន យត្ថ សា ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ ន យត្ថ
 មត្តិកា សណ្ឋាសណ្ឋាចារិដំ ន មទ្ធិ ន មិសំ ន សុរំ
 ន មេរយំ ន ដុសោទកំ បិវតិ សោ ឯកាការិកោ វា
 ហោតិ ឯកាលោបិកោ ទ្វាការិកោ វា ហោតិ
 ទ្វាលោបិកោ ។ បេ ។ សត្តាការិកោ វា ហោតិ

១ ន ទណ្ឌមន្តរន្តិបិ ។ ន ទណ្ឌមន្តរន្តិបិ អម្បាតំ បោត្តកេ បាហេ ទិស្សតិ ។ ឧ.
 រោបិយបោត្តកេ ន ទណ្ឌមន្តរន្តិ បាហេ ទិស្សតិ ។ ភត្ត ន ទណ្ឌមន្តរន្តិ បទំ យុត្តករំ
 សព្វដ្ឋិកថាសុ ភារិកោ ។ ន មណ្ឌមន្តរន្តិ បាហេ កត្តិបិ បោត្តកេ ទិស្សតិ ។ សោ ន
 សមេតិ អដ្ឋិកថាសុ អភារិកោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសក្ក

ជាអចលក៍ (អាក្រាត) លះបង់មានយោធន្ត ស៊ីលីទ្វៃដៃ (នឹងជម្រះច្បាប់
ដោយម្រាមដៃ) បើមានគេហៅថាចូរមក ក៏មិនមក គេយាត់ថាឈប់
ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងកត្តដែលគេនាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងកត្ត
ដែលគេធ្វើចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ចនិមន្តន៍ អចលក៍នោះ មិនទទួល
កត្តអំពីមាត់ឆ្នាំង មិនទទួលកត្តអំពីមាត់កញ្ជើ មិនទទួលកត្ត ដែលគេនាំ
មកកន្លងធរណីទ្វារ មិនទទួលកត្តដែលគេនាំមកកន្លងកំណាត់ឈើ មិន
ទទួលកត្តដែលគេនាំមកកន្លងអង្រែ មិនទទួលកត្ត របស់មនុស្សព្រំរនាក់
កំពុងបរិភោគ មិនទទួលកត្តរបស់ស្រីមានគភ៌ មិនទទួលកត្តរបស់ស្រី
ដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលកត្តរបស់ស្រីដែលកំពុងនៅរមនឹងបុរស
មិនទទួលកត្តដែលពួកសាវ័កអចលក៍អង្គាសមក មិនទទួលកត្តក្នុងទីដែល
មានឆ្អែក មិនទទួលកត្តក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស្ម័គ្រ មិនស្ម័គ្រសាច់
មិនផឹកស្ករ មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកថ្នាំ ដែលគ្រាំដោយស្រូវទាំងពួង
អចលក៍នោះទទួលកត្តចំពោះតែកងផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ដោយដុំបាយមួយពាន់ត្រូវ ទទួលកត្តចំពោះតែកងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយពីរពាន់ត្រូវ ។ បេ ។ ទទួលកត្តចំពោះតែកងផ្ទះ៧

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ យោធិមុខសុត្តេ បឋមបុគ្គលោ

សត្តាលោមិកោ ឯកេស្សបិ ទត្តិយា យាបេតិ
 ទ្ធិហិមិ ទត្តិហិ យាបេតិ តិហិមិ ទត្តិហិ យាបេតិ
 ។ បេ ។ សត្តហិមិ ទត្តិហិ យាបេតិ ឯកាហិកំបិ
 អាហារំ អាហារេតិ ទ្ធិហិកំបិ អាហារំ អាហារេតិ
 ។ បេ ។ សត្តហិកំបិ អាហារំ អាហារេតិ ឥតិ
 ឯវុបំ អឡមាសិកំបិ បរិយាយកត្តភោជនានុយោក.
 មនុយុត្តោ វិហរតិ សោ សាកកក្ខោ វា ហោតិ
 សាមាកក្ខោ វា ហោតិ ជីវរកក្ខោ វា ហោតិ
 ទទុលកក្ខោ វា ហោតិ ជិយាសកក្ខោ វា ហោតិ
 ហដកក្ខោ វា ហោតិ កណ្តកក្ខោ វា ហោតិ
 អាធមកក្ខោ វា ហោតិ បិញ្ញាកក្ខោ វា ហោតិ
 តិណ្ឌកក្ខោ វា ហោតិ តោមយកក្ខោ វា ហោតិ
 វិន្ទុលដលាហារោ វា យាបេតិ បវត្តដលភោជី

ប្រាហ្មណវិទ្យា យោជន្តសូត្រ បុត្តលទ្ធិមួយ

ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយ ៧ តំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាព
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកត្ត ១ កាជន៍តូចខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយកត្ត ២ កាជន៍តូចខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកត្ត ៣
 កាជន៍តូចខ្លះ ។ បេ ។ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកត្ត ៧ កាជន៍
 តូចខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ២ ថ្ងៃខ្លះ ។ បេ ។ ស៊ី
 អាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ អចេលក៍ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការ
 ផ្លាស់ប្តូរនូវការបរិភោគកត្តរំលងកន្លះខែខ្លះ មានសភាពយ៉ាងនេះដូច្នេះឯង
 អចេលក៍នោះ មានបន្ថែមស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងែជាអាហារ
 ខ្លះ មានស្លយជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែក (ចំនៀវស្បែក) ជា
 អាហារខ្លះ មានជ័រជាអាហារខ្លះ(១) មានស្បែកសាបាយ ជាអាហារ
 ខ្លះ មានកុណ្ឌកជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជា
 អាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោជាអាហារខ្លះ មាន
 មើមនិងផ្លែឈើក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រះឯងខ្លះ

១ ត្រូវថែមពាក្យថា មានជ័រជាអាហារខ្លះ ដូច្នេះ ទៅក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រ ២៩៣
 បន្ទាត់ទី ១៧ និងក្នុងសៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ១៣ បន្ទាត់ទី ១០ ឲ្យដូចជាសៀវភៅនេះនិងចុះ
 ហើយត្រូវថែមបាលីថា និយាសករោ វា ហោតិ ក្នុងទំព័រខាងបាលីត្រង់កន្លែងនេះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

សោ សាលាធិបំ ជារេតិ មសាលាធិបំ ជារេតិ

ធរុទ្ធស្សធិបំ ជារេតិ បិសុក្ខុលាធិបំ ជារេតិ តិវិដា-

ធិបំ ជារេតិ អជិន្ទិធិបំ ជារេតិ អជិន្ទិភិបំ ជារេតិ

កុសច័រិបំ ជារេតិ វាកច័រិបំ ជារេតិ ផលកច័រិបំ

ជារេតិ កេសកម្មលំបំ ជារេតិ វលកម្មលំបំ ជារេតិ

ឧឡ្ហកបក្ខំបំ ជារេតិ កេសមស្សុលោចកោបិ ហោ-

តិ កេសមស្សុលោចនាទុយោគមនុយុត្តោ ឧត្តដ្ឋកោបិ

ហោតិ អាសនបដិក្ខុត្តោ ឧត្តដ្ឋកោបិ ហោតិ

ឧត្តដ្ឋកប្បនាមនុយុត្តោ កណ្តាកាបស្សយិកោបិ

ហោតិ កណ្តាកាបស្សយេ សេយ្យិកប្បេតិ សាយត-

តិយកំបំ ឧទកោរោហណាទុយោគមនុយុត្តោ វិហាតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

អចេលក៏នោះ ទ្រទ្រង់សំពត់សម្បក្តែងខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញ
 លាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់
 បង្កក្បូលខ្លះ ទ្រទ្រង់សំបកឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែក
 ខ្លាចាំងក្រចកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បូវក្រងខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ត្បាញដោយសំបក
 ក្រចៅខ្លះ ទ្រទ្រង់ចំរៀកក្តារ^(១) ជាសំពត់ខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពុលដែល
 ត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពុលដែលត្បាញដោយរោម
 កន្ទុយសេះខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀមខ្លះ ទុក^(២)
 សក់នឹងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុងការព្យាយាមទុកសក់នឹងពុកមាត់ខ្លះ
 ឈរសម្រឹងហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោងប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុង
 ការព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ដេកលើបន្ទា សម្រេចការដេកលើបន្ទាខ្លះ
 ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺ ព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ

១ ត្រូវតែសព្វដែលថា សំបកផ្ទៃឈើ ក្នុងសៀវភៅទី ២០ ទំព័រទី ២៩៤ បន្ទាត់ទី ៩ និង
 សៀវភៅទី ២៣ ទំព័រទី ១៤ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថ្ងៃ ចំរៀងគ្នា ដូច្នេះវិញ ។ ២ ត្រូវតែ
 សព្វថ្ងៃ ដកសក់នឹងពុកមាត់ ក្នុងសៀវភៅទី ១៥ ទំព័រទី ៩០ បន្ទាត់ទី ៤ មកជាសព្វថ្ងៃ ទុក
 សក់នឹងពុកមាត់ ដូច្នេះវិញ ។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូត្រ យោជិមុខសុត្តន្ត ទុតិយបុគ្គលោ

ឥតិ ឯវុច្ចំ អនេកវិហិតំ កាយសង្ឃ អាតាបនបរិតាប-
នាទុយោកមទុយុត្តោ វិហរតិ អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ អត្តន្តោ អត្តបរិតាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ។

[៥២] កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ បរន្តោ
បរបរិតាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ឥធិ ព្រាហ្មណ ឯកោ
បុគ្គលោ ឌីរត្តិកោ ហោតិ ស្វករិកោ (១) សាក្កណិកោ
មាគរិកោ លុត្តោ មជ្ឈយាតកោ ចោរោ ឆោរ-
យាតកោ (២) ពន្ធនាគារិកោ យេ វា បនព្វេបិ
កេចិ ក្បវកម្មនា អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ
បុគ្គលោ បរន្តោ បរបរិតាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ។

[៥៣] កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ
អត្តន្តោ ច អត្តបរិតាបនាទុយោកមទុយុត្តោ
បរន្តោ ច បរបរិតាបនាទុយោកមទុយុត្តោ ឥធិ
ព្រាហ្មណ ឯកោ បុគ្គលោ រាជា វា ហោតិ
ទត្ថិយោ មុន្នាវសិតោ ព្រាហ្មណោ វា មហា-

ព្រាហ្មណវគ្គ យោជិមុទសូត្រ បុគ្គលទីពីរ

អចេលកំប្រកបការព្យាយាមដុតកំដៅកាយ ច្រើនប្រការ មានសភាព
យ៉ាងនេះដូច្នេះឯង ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកំដៅខ្លួនឯង
ប្រកបការព្យាយាមដុតកំដៅខ្លួនឯង ។

(៥២) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការ
ព្យាយាមដុតកំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម ជាអ្នកសម្លាប់ជ្រូក ជាអ្នកសម្លាប់
សត្វស្លាប ជាអ្នកសម្លាប់ម្រឹគ ជាព្រាន ជាអ្នកសម្លាប់ត្រី ជាអ្នកលួច
ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ ជានាយគុក តំនោះសោត បុគ្គលណាមួយ ជាអ្នក
ធ្វើការងារអាគ្រក់ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលដុតកំដៅអ្នក
ដទៃ ប្រកបការព្យាយាមដុតកំដៅអ្នកដទៃ ។

(៥៣) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលអ្នកដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
ព្យាយាមដុតកំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមដុត
កំដៅអ្នកដទៃផង តើដូចម្តេច ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ
ជាក្សត្រទ្រង់រាជ្យ ដែលបានម្ចាតិសេក្ខចេហ៊ីយក្តី ជាព្រាហ្មណមហា-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សាលោ សោ បុរត្ថមេន នករស្ស នរិំ សន្តាគារិ
 កាកាបេត្វា កេសមស្សំ ឱហារេត្វា ខរាជិនំ(១) និ-
 វាសេត្វា សប្បុរេលេន កាយំ អត្តញ្ញត្វា មិត-
 វិសាលោន បិដ្ឋិ កណ្តាវមាជោ សន្តាគារិ បរិសតិ
 សន្ធិំ មហេសីយា ព្រាហ្មណោន ច បុរោហិតេន
 សោ តត្ថ អនន្តរហិតាយ ភូមិយា ហរិត្តបលិត្តាយ
 សេយ្យំ កប្បេតិ សោ(២) ឯកេស្ស ការិយា សរូប-
 វច្ឆាយ យំ ឯកស្មី ថេន ទិរំ ហោតិ តេន
 រាជា យាបេតិ យំ នុតិយស្មី ថេន ទិរំ ហោតិ
 តេន មហេសី យាបេតិ យំ តតិយស្មី ថេន
 ទិរំ ហោតិ តេន ព្រាហ្មណោ បុរោហិតោ យាបេតិ
 យំ ចតុត្ថស្មី ថេន ទិរំ ហោតិ តេន អក្ខំ ជ្ជហតិ
 អវសេសេន វច្ឆកោ យាបេតិ សោ ឯវមាហា ឯត្តកា
 ឧសភា ហព្វាន យព្វត្តាយ ឯត្តកា វច្ឆតវា ហព្វាន
 យព្វត្តាយ ឯត្តកា វច្ឆតវិយោ ហព្វាន យព្វត្តាយ
 ឯត្តកា អជា ហព្វាន យព្វត្តាយ ឯត្តកា ឧរា

១ ម. ខរាជិនំ ។ ២ ម. សោតិ ឧ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្កោលៈ

សាលក្ខី ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍នោះ ឲ្យគេសាងរោងសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវ
យ៉ាងថ្មី ក្នុងទិសខាងកើតនៃនគរ ហើយគោរសក់ ពុកមាត់ នឹងពុកចង្កា
ស្ងៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបស្រឡាបកាយដោយទឹកដោះថ្នាំ
នឹងប្រេង អែរខ្នងដោយស្ម័គ្រនៃម្រឹគ ហើយចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់
ទទួលភ្ញៀវ ព្រមទាំងមហេសី នឹងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត ព្រះរាជា
បុត្រាហ្មណ៍នោះ ក៏សម្រេចសេយ្យលើផែនដី ប្រាសចាកកម្រាលដែល
គេលាបពណ៌ខៀវក្នុងទីនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះមួយ របស់
មេតាមួយដែលមានកូនខ្ចី ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍ ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណាមានក្នុងដោះទី ២ មហេសីក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៣ ព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត
ក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៤
ក៏បូជាភ្នៀងដោយទឹកដោះនោះ កូនតាចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះដ៏សេស
ព្រះរាជាបុត្រាហ្មណ៍នោះមានវត្ថុយ៉ាងនេះថា គោរឃ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ
ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយ័ត្តាចុះ កូនគោរឃ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់
ដើម្បីយ័ត្តាចុះ កូនតាញីទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយ័ត្តាចុះ
តាតែទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយ័ត្តាចុះ ចៀមទាំងប៉ុណ្ណោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស យោជិមុខសុត្តេ ភតិយបុគ្គលោ

ហត្ថានុ យញ្ញតាយ (១) ឯត្ថកា រុក្ខា ឯជ្ជនុ យុបត្ថា-
 យ ឯត្ថកា ទព្វា លុយនុ បរិសន្តាយាតិ យេ
 បិស្សុ តេ ហោន្តិ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា
 កម្មករាតិ វា តេបិ ទណ្ឌតជ្ជិតា កយតជ្ជិតា
 អស្សមុខា រោទមាថា បរិកម្មានិ ករោន្តិ អយំ
 វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ អត្តនុទោ ច អត្តបរិតា-
 បនានុយោកមនុយុត្តោ បរនុទោ ច បរបរិតាបនានុ-
 យោកមនុយុត្តោ ។

(៥៤) កតមោ ច ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ នេវត្តនុទោ
 នាត្តបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ ន បរនុទោ ន
 បរបរិតាបនានុយោកមនុយុត្តោ សោ អនត្តនុទោ
 អបរនុទោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និព្វានោ និព្វានោ សីតិក្ខតោ
 សុខប្បដិសំវេទី ព្រាហ្មក្ខតេន អត្តនា វិហារតិ
 វេទ ព្រាហ្មណ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតិ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណាសម្បជ្ជោ សុគតោ

១ ម. ឯត្តនុវេ ឯត្តកា អស្សា ហត្ថានុ យញ្ញតាយាតិ ទិស្សតិ ។ បរិហស្តាយាតិ
 ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ឃោធិមុខសូត្រ បុគ្គលទីបី

ចូរគេសម្លាប់ ដើម្បីយំញាច្ចះ ឈឺទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេកាប់ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ប្រាសាទចុះ ទ្រព្យទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរពុកផុយទៅដើម្បីលំបាក
 (ដល់ម្ចាស់ទ្រព្យ) ចុះ មួយទៀត ជនទាំងឡាយណា ដែលជាខ្ញុំក្តី
 ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាកម្មករក្តី របស់ព្រះរាជាឬព្រាហ្មណ៍នោះ ជនទាំងនោះ
 ត្រូវអាជ្ញាគម្រាម ត្រូវភ័យគម្រាម មានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក ទួញយំ
 ធ្វើបរិកម្ម ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
 ព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯងផង កំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបការព្យាយាមកំដៅអ្នក
 ដទៃផង ។

(៥៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះបុគ្គលមិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិន
 ប្រកបការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅអ្នកដទៃ ទាំងមិនប្រកបការ
 ព្យាយាមកំដៅអ្នកដទៃ តើដូចម្តេច បុគ្គលនោះ មិនកំដៅខ្លួនឯង មិន
 កំដៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក
 ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះតថាគតកើតឡើងក្នុងលោក ព្រះអង្គឆ្ងាយចាក
 សេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹង នូវញោចរិះទាំងពួង
 ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺ
 សេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រិត្យដែលព្រះអង្គគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរទៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបល្លាសកំ

លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្ពសារថិ សត្តា នេវមនុស្សា-
 នំ ពុទ្ធនោ ភកកា សោ ឥមំ លោកំ សនេវតំ
 សមារកំ សព្វហ្មតំ សស្សមណព្រាហ្មណី បដិ
 សនេវមនុស្ស សយំ អភិញ្ញា សច្ចិតត្វា បវេទេតិ
 សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ
 បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ កេវលបរិ-
 បុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ ។ តំ ធម្មំ
 សុណាតិ គហបតិ វា គហបតិបុត្តោ វា អញ្ញាតរស្មី
 វា កុលេ បច្ឆាជាតោ សោ តំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សុទ្ធិំ បដិលភតិ ។ សោ តេន សទ្ធាបដិលាភេន
 សមម្ពាគតោ ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ សម្ពាធា យវា-
 វាសោ រជាបថោ អញ្ញោកាសោ បព្វជ្ជា ន យំទំ
 សុករំ អតារំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្តបរិបុណ្ណំ ឯកន្ត-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

កាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកឲ្យនូវ
 បុរសដែលគួរឲ្យនូវបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មក
 កាន់កាប់ថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយ
 ប្រាជ្ញាចំពោះព្រះអង្គ នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្ស
 ជាសម្បត្តិទេព នឹងមនុស្សផ្លែសេស ហើយប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌
 មានលំអបទដ៏ម មានលំអបទកណ្តាល នឹងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាស
 ព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ព្រមទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌
 បរិសុទ្ធទាំងអស់ ។ គហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី បុគ្គលកើតក្រោយ
 ក្នុងត្រកូលណាមួយក្តី ស្តាប់ធម៌នោះ លុះបុគ្គលនោះស្តាប់ធម៌នោះ
 ហើយ បានចំពោះនូវសទ្ធា ក្នុងព្រះតថាគត ។ បុគ្គលនោះប្រកប
 ព្រមដោយការបានចំពោះ នូវសទ្ធានោះ ហើយមានសេចក្តីពិចារណា
 ដូច្នេះថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្អៀតណាស់ ជាផ្លូវហូរមកនៃធូលី
 គឺកិលេស មានវត្ថុបញ្ចូល ទើបមានឧកាស បុគ្គលអ្នកនៅគ្រប់គ្រង
 ផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែមួយយ៉ាង

ព្រាហ្មណវគ្គសូ យោជិមុខសុត្តេ សិក្ខាសាដីវសមាបទ្គតា

ចរិស្សន្តិ សង្ខលំខិតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតំ យន្តនាហំ
 កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អន្តាទេត្វា
 អការស្មា អនករិយំ បព្វជេយ្យន្តិ ។ សោ អបរេន
 សមយេន អប្ប វា ភោគត្តន្តំ បហាយ មហន្តំ
 វា ភោគត្តន្តំ បហាយ អប្ប វា ញាតិបរិវន្តំ បហាយ
 មហន្តំ វា ញាតិបរិវន្តំ បហាយ កេសមស្សំ ឌី.
 ហារេត្វា កាសាយានិ វត្ថានិ អន្តាទេត្វា អការស្មា
 អនករិយំ បព្វជតិ ។

[៥៥] សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាធ�ោ ភិក្ខុនំ
 សិក្ខាសាដីវសមាបទ្គតោ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ និហិតទណ្ឌោ
 និហិតសត្តោ លង្គិ ឧយាបទ្គោ សព្វចាណាភូតហិតានុ-
 កម្មី វិហរតិ អនិច្ចាទានំ បហាយ អនិច្ចាទាទា
 បដិវរតោ ហោតិ ទិច្ចាទាយំ ទិន្ទប្បជិតន្តំ អថេនេន
 សុចិត្តតេន អត្តនា វិហរតិ អព្រហ្មចរិយំ បហាយ
 ព្រហ្មចារី ហោតិ អារាចារី វិហរតោ មេដុតា តាមធម្មា
 មុសាវាទំ បហាយ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ សត្វ-

ព្រាហ្មណវគ្គ យោធិមុទសូត្រ ការសមាទានដោយសិក្ខានឹងសាដីវៈ

បរិសុទ្ធតែមួយយ៉ាង ឲ្យដូចជាសង្ខ័យដែលគេខាត់ឡើយ បើដូច្នោះ គួរ
តែអាត្មាអញការសក់ ពុកមាត់នឹងពុកចង្កា ហើយស្ងៀកដណ្តប់សំពត់
កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក
បុគ្គលនោះ ក៏លះបង់គំនរកោតៈតិចផង លះបង់គំនរកោតៈច្រើនផង
លះបង់នូវញាតិវង្សតិចផង លះបង់នូវញាតិវង្សច្រើនផង ហើយការសក់
ពុកមាត់នឹងពុកចង្កា ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូល
ទៅកាន់ផ្នួស ។

[៥៥] កាលបើបុគ្គលនោះ បួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏សមា-
ទាននូវសិក្ខានឹងសាដីវៈ របស់កិត្តុទាំងឡាយ លះបង់នូវបាណាតិបាត
វៀរចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់
ចុះហើយ មានសេចក្តីអៀនឱ្យស ដល់នូវសេចក្តីអាណិត ជាអ្នកអនុ-
គ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សត្វទាំងអស់ លះបង់នូវអទិន្នាទាន វៀរ
ចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នានូវរបស់ដែលគេឲ្យ
មិនមានចិត្តល្អច មានខ្លួនដ៏ស្អាត លះបង់នូវអព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រ-
ព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តល្អ ចៀសវាង វៀរចាកមេដុនដែលជាធម៌-
របស់អ្នកស្រុក លះបង់នូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ជាអ្នកពោលនូវ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

វាទី សុត្វសន្ធា ថេតោ បច្ឆយេកោ អវិសំវាទ-
 កោ លោកស្ស បិសុណំ វាទី បហាយ បិសុ-
 ណាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ ឥតោ សុត្វា
 ន អមុត្រ អត្តាតា ឥមេសំ ភេទាយ អមុត្រ វា
 សុត្វា ន ឥមេសំ អត្តាតា អម្ចសំ ភេទាយ ឥតិ
 ភិញ្ញាទំ វា សុត្វាតា សហិតាទំ វា អនុប្បនាតា
 សមត្តារាមោ សមត្តរតោ សមត្តនន្ទំ សមត្តករណី
 វាទី ភាសិតា ហោតិ ជុវសំ វាទី បហាយ ជុវសាយ
 វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ យា សា វាទា
 នេលា កណ្ណាសុខា បេមនីយា ហនយន្តមា ចោរ
 តហុជនកណ្ណា តហុជនមនាទា តថាវុប្បី វាទី
 ភាសិតា ហោតិ សម្មប្បលាបិ បហាយ សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ កាលវាទី ភូតវាទី អត្ថវាទី
 ធម្មវាទី វិនយវាទី វិនាវតី វាទី ភាសិតា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ពាក្យពិត តន្ត្រីពាក្យពិត មានសំដីខាប់ខ្លួន ពោលនូវពាក្យគួរអ្នកផងជឿ
បាន មិនពោលបំភ្លាត់សត្វលោកឡើយ លះបង់នូវបិសុណាវាចា វៀរ
ចាកបិសុណាវាចា ឮពាក្យពីខាងនេះមិនទៅប្រាប់ខាងនោះ ដើម្បីបំបែក
ជនខាងនោះឡើយ ឬឮអំពីខាងនោះ មិនមកប្រាប់ដល់ជនទាំងឡាយ
ខាងនេះ ដើម្បីបំបែកជនខាងនោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សា នូវពួកជន
ដែលបែកគ្នាហើយផង ជាអ្នកជួយផ្គុយផ្គង ដល់ពួកជន ដែលបាន
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយផង ជាអ្នករីករាយនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង
ត្រេកអរនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ពេញចិត្តនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជា
អ្នកពោលតែសំដីដែលធ្វើនូវសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកលះបង់ផុសវាចា
វៀរចាកផុសវាចា សំដីណា ដែលជាសំដីឥតទោស ជាសុខដល់
ត្រចៀកគួរជាទីស្រឡាញ់ តាំងនៅក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង ជា
ទីរីករាយដល់ជនច្រើន ជាទីគាប់ចិត្តដល់ជនច្រើន តែងពោលតែសំដី
មានសភាពដូច្នោះ លះបង់នូវសម្មប្បលាបៈ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ
ពោលតាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យជាអត្ថ ពោលពាក្យ
ជាធម៌ ពោលពាក្យជាវិន័យ ពោលសំដីដែលគួរកប់ទុកក្នុងហឫទ័យ

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្ស យោធិមុខសុត្តេ សិក្ខាសាដីវសមបទ្កតា

កាលេន សាបទេសំ បរិយន្តវតី អត្តសំហិតំ ។
 សោ វីជតាមក្ខតតាមសមារម្មា បដិវិរតោ ហោតិ
 ឯកកត្តិកោ ហោតិ វត្ថុបរត្តោ វិរតោ វិកាលភោជនា
 ធម្មតីតវាទិតវិស្វកទស្សនា បដិវិរតោ ហោតិ មា-
 លាកន្ធវិលេចនិរណាមណ្ឌនវិក្ខុសនដ្ឋានា បដិវិរតោ
 ហោតិ ឧទ្ទាសយនមហាសយនា បដិវិរតោ ហោតិ
 ជាត្របរជតប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមក-
 ធាប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ អាមកមិសប្បដិ-
 ក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ ឥត្ថិតុមារិកាបដិក្ខហណា
 បដិវិរតោ ហោតិ នាសីនាសប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ
 ហោតិ អដេឡកប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ កុត្តុ-
 ដស្វករប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ ហត្ថិតវាស្សវ-
 លវប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ ខេត្តវត្ថុប្បដិក្ខហណា
 បដិវិរតោ ហោតិ ទ្វតេយ្យប្បដិក្ខហណា បដិវិរតោ ហោតិ
 បដិវិរតោ ហោតិ កយវិត្តយា បដិវិរតោ ហោតិ

ព្រាហ្មណ៍ យោធិមុទ្ធសូត្រ អំពីការសមាទាននូវសិក្ខានិងសាដីរៈ

ជាសំដីប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រៀបធៀប ដោយកាល
 គួរ មានដើម មានចុង ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។ បុគ្គលនោះវៀរ
 ចាកការផ្តល់ផ្តាច់នូវពិជគាមនឹងកូតគាម ជាអ្នកបរិភោគកត្តតែ ១ ពេល
 វៀរចាកការបរិភោគក្នុងពត្រី វៀរចាកការបរិភោគក្នុងកាលខុស វៀរ
 ចាកការរាំ ច្រៀង ប្រគំ នឹងការមើលនូវល្បែងផ្សេង ៗ ដែលជាសត្រូវ
 ដល់សាសនា ជាអ្នកវៀរចាកការប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដោយផ្កា
 កម្រងនឹងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេង ៗ ជាអ្នកវៀរចាកការដេកលើ
 ទីសេនាសនៈខ្ពស់ នឹងទីសេនាសនៈប្រសើរ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវ
 មាសនឹងប្រាក់ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវធូលីជាតិស្រស់ ជាអ្នកវៀរ
 ចាកការទទួលនូវសាច់ស្រស់ ជាអ្នកវៀរចាកការទទួល នូវស្រីនឹងនាង
 កុមារិកា ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវខ្ញុំស្រីនឹងខ្ញុំប្រុស ជាអ្នកវៀរចាកការ
 ទទួលនូវពិធីនឹងចៀម ជាអ្នកវៀរចាកការទទួលនូវមាន់នឹងជ្រូក ជាអ្នក
 វៀរចាកការទទួលនូវដំរី គោ សេះ លា ឈ្មោល នឹងញី ជាអ្នកវៀរចាក
 ការទទួលនូវស្រីនឹងចម្ការ ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាប្រកបរឿយៗ នូវទូតកម្ម
 គឺ នាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រូហស្ត ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាលក់ដូរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបល្លាសកំ

តុលាក្ស័យកំសក្ស័យមាណក្សជា បដិវិរតោ ហោតិ

ឧក្កោដនវត្ថុននិកតិសាវិយោកា បដិវិរតោ ហោតិ

ធនេនវត្ថុននិកតិសាវិយោកា បដិវិរតោ ហោតិ ។ សោ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ កាយ.

បរិហារិកេន ចីវរេន ក្បួចបរិហារិកេន បិណ្ឌចារេន

យេន យេនេវ ចក្កមតិ សមាទាយេវ ចក្កមតិ ។

សេយ្យជាបិ នាម ចក្ខុ សកុណោ យេន យេនេវ

ធូតិ សបត្តការោ ធូតិ ឃីមេវ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ

ហោតិ កាយបរិហារិកេន ចីវរេន ក្បួចបរិហារិកេន

បិណ្ឌចារេន យេន យេនេវ ចក្កមតិ សមាទាយេវ ចក្កមតិ ។ សោ ឥមិនា

អរិយេន សីលក្ខន្ធន សមន្មាគតោ អជ្ឈតិ

អនវដ្ឋស្មំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ

ទិស្វា ន ទិមិត្តតាហី ហោតិ នាទុញ្ញាណតាហី

នាទុញ្ញាណតាហី ហោតិ នាទុញ្ញាណតាហី

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ជាអ្នកវៀរចាកការឆបោកដោយដង្ហើម ឆបោកដោយភាជន៍មាស ទាំង៤
 បោកដោយឆ្មាស់រង្វាល់ ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាសីរេ បញ្ចេត បន្តំ នឹង
 កោងកាច ជាអ្នកវៀរចាកកិរិយាគាត់ សម្លាប់ ចាប់ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យ
 រង្វេងផ្លូវ ឬនក់ហែងយកទ្រព្យ ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោសដោយ
 ចីវរគ្រាន់តែការពារនូវកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត គ្រាន់តែរក្សា
 នូវផ្ទៃ បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកត្រឹមតែចីវរ នឹងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះ
 ទៅ ។ ដូចជាបក្សសកុណជាតិ បើហើរទៅក្នុងទីណា ។ មានតែទម្ងន់
 ស្លាប់ទៅក្នុងទីនោះ ។ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ
 គ្រាន់តែរក្សានូវកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត គ្រាន់តែរក្សានូវផ្ទៃ
 បើទៅក្នុងទីណា ។ កាន់យកត្រឹមតែចីវរនឹងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះទៅ យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ដ៏ប្រសើរនេះហើយ
 រមែងបានតែសេចក្តីសុខ ដែលមិនមានទោសក្នុងសន្តាន ។ ភិក្ខុនោះ
 ឃើញរូបដោយភ្នែក មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុព្យញ្ជនៈ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោនិមុខសុត្តន្ត ឥន្ទ្រិយសំវេរោ

យត្វាធិករណមេនំ ចក្កន្ទ្រិយំ អសំវ័តំ វិហារនំ
 អភិជ្ឈោនោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវរាយ បដិបដ្ឋតិ រក្ខតិ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ចក្កន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបដ្ឋតិ ។ សោតេន
 សន្និ សុត្វា... យានេន ភន្នំ យាយិត្វា... ជីវ្ហាយ រសំ
 សាយិត្វា... កាយេន ដោដ្ឋតំ ធុសិត្វា... មនសា
 ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តត្តាហំ ហោតិ នាទុព្យញ្ញនត្តាហំ
 យត្វាធិករណមេនំ មន្ទ្រិយំ អសំវ័តំ វិហារនំ
 អភិជ្ឈោនោមនស្សា ចាបកា អកុសលា ធម្មា
 អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សំវរាយ បដិបដ្ឋតិ រក្ខតិ
 មន្ទ្រិយំ មន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបដ្ឋតិ ។ សោ
 ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវរេន សមន្នាគតោ អជ្ឈតិ
 អព្យាសេកសុខំ បដិសំវេទេតិ ។ សោ អភិក្កន្តេ
 បដិក្កន្តេ សម្មជាទការី ហោតិ អាណាគិតេ
 វិលោកិតេ សម្មជាទការី ហោតិ សម្មញ្ញិតេ បសា-
 វិតេ សម្មជាទការី ហោតិ សង្ឃដិបត្តចីវរធារណោ

ព្រាហ្មណវត្ថុ ឃោធិមុខសូត្រ ការសង្ខេបនិទ្ទេយ

ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីន៍ចោមនស្ស រមែងជាប់តាមភិក្ខុន៍⁺
 ព្រោះកិរិយាមិនសង្រួមនូវចក្ខុនិទ្ទេយណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម
 នូវចក្ខុនិទ្ទេយនោះ រក្សានូវចក្ខុនិទ្ទេយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុនិទ្ទេយ ។
 ភិក្ខុនោះ ឮសំឡេងដោយត្រចៀក... ធំភ្លឺដោយច្រមុះ... ទទួលរស
 ដោយអណ្តាត... ពាល់ត្រូវដោយផ្លូវដោយកាយ ... ដឹងនូវធម៌ដោយចិត្ត
 ក៏មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុញ្ញាត្តិ៖ ពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមក គឺអភិជ្ឈានីន៍ចោមនស្ស រមែងជាប់តាមភិក្ខុន៍⁺ ព្រោះ
 កិរិយាមិនសង្រួមនូវមន្តិទ្ទេយណា ភិក្ខុនោះក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម នូវ
 មន្តិទ្ទេយនោះ រក្សានូវមន្តិទ្ទេយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមន្តិទ្ទេយ ។
 ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយការសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះ ហើយរមែង
 ទទួលនូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនលាយឡំដោយកិលេស ក្នុងសន្តាន ។
 ភិក្ខុនោះ កាលឈានទៅមុខ ឬឈានថយក្រោយ ក៏ដឹងខ្លួន កាល
 មើលទៅមុខ ឬមើលទៅទិសផ្សេង ៗ ក៏ដឹងខ្លួន កាលបត់ដៃដើរ
 ឬលាដៃដើរ ក៏ដឹងខ្លួន កាលទ្រទ្រង់ នូវសង្ឃដ៏ បាត្រ បីរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

សម្មជានកាវី ហោតិ អសិទេ បីតេ ទាយិតេ សាយិតេ
សម្មជានកាវី ហោតិ ឧទ្ធការប្បស្សាវកម្មេ សម្មជាន-
កាវី ហោតិ កតេ បីតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាករិតេ
កាសិតេ តុល្លាការេ សម្មជានកាវី ហោតិ ។

[៥៦] សោ ឥមេនា ច អរិយេន សីលត្តន្ធទ្វេន
សមម្ពាគតោ ឥមេនា ច អរិយេន ឥន្ទ្រិយសំវេនេន ស-
មម្ពាគតោ ឥមេនា ច អរិយេន សតិសម្មជញ្ញេន
សមម្ពាគតោ វិវិកាសេនាសនំ កជិតិ អរញ្ញំ រុក្ខម្ពលំ
បព្វតំ កណ្តំ កិកុហំ សុសានំ វេនបត្តំ អញ្ញោកាសំ
បលាលបុញ្ញំ ។ សោ បច្ឆាកតំ បិណ្ឌមាតប្បដិក្កតោ
និសីទតិ បល្លង្គំ អាកុដិត្វា ឧជុំ កាយំ បណីឆាយ
បរិមុខំ សតី ឧបជ្ឈបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ
បហាយ វិភតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ
ចិត្តំ បរិសោធចតិ ព្យាបាទប្បនោសំ បហាយ
អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្វចាណក្ខតហិតានុ-
កម្ម្យំ ព្យាបាទប្បនោសា ចិត្តំ បរិសោធចតិ ជីនមិទ្ធិ
បហាយ វិភតជីនមិទ្ធា វិហរតិ អាលោកសញ្ញា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏ដឹងខ្លួន កាលស៊ី ដឹក ទំពារស៊ី ទទួលរស ក៏ដឹងខ្លួន កាលបន្ទាប់
នូវទុព្វារនឹងបស្សាវៈ ក៏ដឹងខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ដេកលក់
ភ្ញាក់ឡើង និយាយ ឬស្ងៀម ក៏ដឹងខ្លួន (ទាំងអស់) ។

(៥៦) ភិក្ខុនោះ ប្រកបព្រមដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រ-
កបព្រមដោយការសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបព្រមដោយ
សតិ នឹងសម្បជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះផង ស្វែងរកតែទីសេនាសនៈស្ងាត់
ត្រិះរិះ គល់ឈើ ភ្នំ ញកភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃស្នូសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរ
ចំបើង ។ ភិក្ខុនោះលុះត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតវិញ ក្នុងវេលាក្រោយភក្ត
ក៏អង្គុយតែងក្នុង តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ផ្ចង់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក
(កម្មជ្ជាន) ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់នូវអភិជ្ឈក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
ចេញចាកអភិជ្ឈក ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអភិជ្ឈក លះបង់នូវព្យាបាទ
ជាគ្រឿងប្រឡូស្ត មានចិត្តមិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
ដល់សព្វសត្វដោយប្រយោជន៍ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទជាគ្រឿង
ប្រឡូស្ត លះបង់នូវបីនម័ទ្ធៈ ប្រាសចេញចាកបីនម័ទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ ឃោធិមុខសុត្តេ ចតុរបដ្ឋានំ

សតោ សម្ពជានោ ដ៏នមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធនតិ
 ឧទ្ធចក្កក្កច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈតិ
 វ្របសន្តចិត្តោ ឧទ្ធចក្កក្កច្ចា ចិត្តំ បរិសោធនតិ វិចិត្តច្ចំ
 បហាយ តិណ្ណវិចិត្តោ វិហរតិ អកមិកមី កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ វិចិត្តោ ចិត្តំ បរិសោធនតិ ។

(៥៧) សោ ឥមេ បញ្ចុ ជីវរណោ បហាយ
 ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ចាយ ទុព្វលីករណោ
 វិវិច្ឆេ កាមេហំ វិវិច្ឆេ អកុសលេហំ ធម្មេហំ
 សវិតក្កំ សវិចារ វិវេកជំ ប័តិសុខំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្ពជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារាជំ វ្របសមា អជ្ឈតិ
 សម្ពសាទជំ ចេតសោ ឯកោធិភារំ អវិតក្កំ អវិចារំ
 សមាធិជំ ប័តិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្ពជ្ជ
 វិហរតិ ប័តិយា ច វិរាតា ឧបេក្កកោ ច វិហរតិ
 សតោ ច សម្ពជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទនតិ

ព្រាហ្មណវត្ថុ ឃោធិមុខសូត្រ រូបជ្ឈានបួន

នូវពន្លឺ មានសតិទីផ្សំសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកបីនមិទ្ធុៈ លះបង់
 នូវទុច្ចតកកចុះ មិនមានសេចក្តីរើរវាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន
 ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកទុច្ចតកកចុះ លះបង់នូវវិចិត្តិចារ មានវិចិត្តិចារកន្លង
 ហើយ មិនមានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្ត
 ឲ្យស្អាតចាកវិចិត្តិចារ ។

(៥៧) លុះភិក្ខុនោះ លះបង់នូវវិណៈទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដែល
 ជាទុបក្ខិលសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកំឡាំងថយបាន
 ហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានតែបីតិទីផ្សំសុខ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង៤
 លុះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈនឹងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ជា
 ធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺមាន
 សភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក ឥតមានវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានតែបីតិទីផ្សំសុខ
 ដែលកើតអំពីសមាធិប៉ុណ្ណោះ ក៏សម្រេចសម្រាន្តនៅ ដោយឥរិយាបថ
 ទាំង ៤ លុះមានចិត្តឡើយណាយចាកបីតិផង ប្រកបដោយទុបក្ខាផង
 ថែមទាំងមានសតិទីផ្សំសម្បជញ្ញៈផង សោយនូវសុខដោយនាមកាយផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យំនំ អរិយោ អាចិត្តនំ ឧបេក្ខតោ សតិមា
 សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ
 សុខស្ស ច បហាណា ទុក្ខស្ស ច បហាណា បុព្វេ
 សោមនស្សនោមនស្សានំ អត្ថដ្ឋមា អទុក្ខមសុខំ
 ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ចតុតំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។

(៥៨) សោ ឯវី សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ

បរិយោទានេត អនុដ្ឋណោ វិភត្តបត្តិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មជ័យេ វិតេ អានេញ្ចប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិជំន្នាមេតិ សោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ សេយ្យជីវំ ឯតំបិ ជាតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គល ដែលបានគតិយជ្ជាន
 នោះថា ធម្មតាបុគ្គលដែលបាននូវគតិយជ្ជានហើយ រមែងប្រកបដោយ
 ទេវេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នេះ ព្រោះហេតុ
 នៃគតិយជ្ជានណា ក៏បានដល់ នូវគតិយជ្ជាននោះ ទើបសម្រេច
 សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ លុះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវ
 ទុក្ខផង មានសោមនស្ស នឹងទោមនស្សអស់ទៅក្នុងកាលមុនផង ទើប
 បានដល់នូវចក្ខុវិស័យជ្ជាន មានអារម្មណ៍មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
 គឺជាទេវេក្ខា មានស្មារតីបរិសុទ្ធដោយទេវេក្ខាវេទនា ក៏សម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។

(៥៨) កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ តាំងនៅល្អបរិសុទ្ធថាកន្លឹកវណ្ណធម៌
 ជាចិត្តផ្លូវផង មិនមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មាន
 សភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវិនិច្ឆ័យ ជាចិត្តនឹងធឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាម
 អារម្មណ៍ដោយប្រការដូច្នេះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វ-
 និវាសនុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាលើកឃើញនូវលំដាប់ខន្ធដែលអាស្រ័យ
 នៅក្នុងកាលមុន ភិក្ខុនោះ លើកឃើញនូវបុព្វនិវាស គឺលំដាប់ខន្ធដែល
 អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនជាច្រើនប្រការ គឺលើកឃើញបាន ១ ជាតិខ្លះ

ព្រហ្មណវគ្គសូ ឃោធិបុរសុត្តេ ចុត្តបបទញ្ញាណំ

ទ្រេមិ ជាតិយោ តិស្សេនមិ ជាតិយោ ធនស្សេនមិ
 ជាតិយោ បញ្ចមិ ជាតិយោ ទសមិ ជាតិយោ វិសំមិ
 ជាតិយោ តីសំមិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសំមិ ជាតិយោ
 បញ្ចាសំមិ ជាតិយោ ជាតិសតំមិ ជាតិសហស្សំមិ
 ជាតិសតសហស្សំមិ អនេកេមិ សំវដ្តកប្ប អនេកេ-
 មិ វិវដ្តកប្ប អនេកេមិ សំវដ្តវិវដ្តកប្ប អមុត្រាសី
 ឯវិជារមោ ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវិ-
 សុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ
 ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទី តត្រាចាសី ឯវិជារមោ ឯវិ-
 គោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវិសុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥច្ច-
 បបន្នោតិ ឥតិ សាការិ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ
 ចុព្វេនិវាសំ អនុស្សវតិ ។

(៥៧) សោ ឯវិ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិ-

សុទ្ធេ បរិយោទិតេ អនុជ្ឈណេ វិភត្តបក្កិលេសេ

ព្រាហ្មណវង្ស ហោងមុខសូត្រ ចុក្ខបបាសញ្ញាណ

២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ
 ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១ ពាន់ ជាតិខ្លះ
 ១ សែនជាតិខ្លះ រហូតដល់អនេកសំវដ្តកប្បខ្លះ អនេកវិវដ្តកប្បខ្លះ នឹង
 អនេកសំវដ្តវិវដ្តកប្បខ្លះ ភិក្ខុនោះដឹងថា អាត្មាអញបានកើតក្នុងទីឯណោះ
 មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រកូលយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ
 មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
 ប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្បួតអំពីទីនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងទីឯណោះ
 ទៀត លុះអាត្មាអញទៅកើតក្នុងទីនោះហើយ ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគាត្រកូលយ៉ាងនេះ មានសម្បវយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ
 ច្បួតអំពីទីនោះ ក៏បានមកកើតក្នុងទីនេះ ភិក្ខុនោះ រលឹកឃើញនូវ
 បុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ គឺប្រឆាំងអាហារជាដើម
 ព្រមទាំងទទួល គឺឈ្មោះនឹងគាត្រកូល ដោយប្រការដូច្នេះ ។

(៥៩) កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុតាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធថាតនិវរណធម៌
 ជាចិត្តផ្លូវផង ឥតមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

មុនុត្ថតេ កម្មជ័យេ វិភេត អានេញ្ចប្បត្តេ សត្តានំ
 ទុក្ខបទានញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិជ្ឈាមេតិ សោ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធូន អតិក្កន្ធមាទុសកេន
 សត្តេ បស្ស័តិ ចរមាទេ ឧបបជ្ឈមាទេ ហីនេ
 បណ្ឌិតេ សុវណ្ណេ ទិព្វណ្ណេ សុគតេ ទុក្ខតេ
 យថាកម្មបកេ សត្តេ បជាធាតិ ឥមេ វត
 គោត្តោ សត្តា កាយទុច្ឆរិតេន សម្មាសមាសា ។ បេ ។
 អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមា-
 ទាទា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អហាយំ
 ទុក្ខតី វិនិច្ឆាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បទ
 គោត្តោ សត្តា កាយសុច្ឆរិតេន សម្មាសមាសា
 ។ បេ ។ អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា
 សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស ភេទា
 បរម្មរណា សុគតី សក្កំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ឥតិ
 ទិព្វេន ចក្កុនា វិសុទ្ធូន អតិក្កន្ធមាទុសកេន សត្តេ
 បស្ស័តិ ចរមាទេ ឧបបជ្ឈមាទេ ហីនេ បណ្ឌិតេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវិនាស ជាចិត្តនឹងជឿន មិនញាប់ញ័រ
 ទៅតាមការម្នាស់ ដោយប្រការដូច្នេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្កាន់ចិត្តទៅ
 ដើម្បីចូតបូជាតណ្ហាណ គឺប្រាជ្ញាជឿន នូវចិត្តនឹងបដិសន្ធិ របស់សត្វទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ក៏បាន
 ឃើញនូវពួកសត្វកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ
 មានប្រល្ល័ង្កខ្លះ អាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ គតិអាក្រក់ខ្លះ ភិក្ខុនោះដឹង
 ច្បាស់នូវសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងនេះ
 ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ។ បេ ។ តិះដៀលនូវព្រះអរិយបុគ្គល មាន
 សេចក្តីយល់ខុស ប្រកាន់អំពើដែលយល់ខុស លុះសត្វទាំងអម្បាល
 នោះ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងចូលទៅ
 កើត ក្នុងកំណើតនៃតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នឹងនរក អើហ្ន៎
 ចំណែកសត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ។ បេ ។ ជាសត្វមិន
 តិះដៀល នូវព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប្រកាន់នូវអំពើ
 ដែលយល់ត្រូវ លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយ ខាង
 មុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងទៅកាន់សុគតិស្នូតិទេវលោក ភិក្ខុនោះ
 មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញ
 នូវពួកសត្វកំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លះ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូ យោធិមុខសុត្តេ អាសវក្ខយញ្ញាណំ

សុវណ្ណោ ទុព្វណ្ណោ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មបកេ
សត្តេ បដាធាតិ ។

[៦០] សោ ឯវិ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិ-
យោធាតេ អនង្គណេ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ តម្ម-
នីយេ វិតេ អាធនញ្ញប្បត្តេ អាសវាធិំ ខយញ្ញាណាយ
ចិត្តំ អភិធិដ្ឋាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តំ យថាក្ខតិ
បដាធាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាក្ខតិ បដាធាតិ
អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្ខតិ បដាធាតិ អយំ ទុក្ខ-
និរោធតាមិធិំ បដិបទាតិ យថាក្ខតិ បដាធាតិ ឥមេ
អាសវាតិ យថាក្ខតិ បដាធាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ
យថាក្ខតិ បដាធាតិ អយំ អាសវនិរោធាតិ យថាក្ខតិ
បដាធាតិ អយំ អាសវនិរោធតាមិធិំ បដិបទាតិ
យថាក្ខតិ បដាធាតិ ។ តស្ស ឯវិ ជាធរោ ឯវិ
បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ
វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីតិ
ញ្ញាណំ ហោតិ ឡណា ជាតិ វុសិតិ ព្រាហ្មចរិយំ

ព្រាហ្មណវគ្គ យោធិមុខសូត្រ អាសវក្ខយញ្ញាណ

មានរូបល្អៗ រូបអាក្រក់ៗ មានឥតិល្អៗ ឥតិអាក្រក់ៗ រមែងដឹងនូវ
ពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន យ៉ាងនេះឯង ។

[៦១] កាលបើចិត្តរបស់ភិក្ខុតាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធ ជាចិត្តផ្លូវផ្សំ
មិនមានទីទួលពោលគឺកិលេស ប្រាសចាកទុក្ខកិលេស មានសភាពជាចិត្ត
ទន់ គួរដល់ការនាម ជាចិត្តនឹងធីន៍ មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាង
នេះហើយ ភិក្ខុនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជា
គ្រឿងដឹងនូវធម៌ ដែលធ្វើនូវអាសវៈឲ្យអស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុឲ្យកើតទុក្ខ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសភាពរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះជាសភាពរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាផ្លូវប្រតិបត្តិ
ទៅកាន់ទីរលត់អាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញ
យ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកតាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកភវៈផង
ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ សេចក្តី
ដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ក៏កើតមានប្រាកដ មួយទៀត ភិក្ខុ
ដឹងច្បាស់ថា ជាតិរបស់អញអស់ហើយ ព្រាហ្មចរិយធម៌សម្រេចហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥត្តត្ថាយាតិ បដាធាតិ
 អយំ វុច្ចតិ ព្រាហ្មណ បុគ្គលោ នេវត្ថន្តោ
 ធាតុបរិតាបនាទុយោកមនុយុត្តោ ន បរន្តោ ន
 បរបរិតាបនាទុយោកមនុយុត្តោ សោ អនត្ថន្តោ
 អបរន្តោ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទិច្ឆាតោ ទិព្វតោ
 សីតីភូតោ សុខប្បដិសំវេទី ព្រហ្មភូតេន អត្តនា
 វិហរតីតិ ។

(៦០) ឃីវុត្តេ យោជមុទោ ព្រាហ្មណោ អាយ-
 ស្មន្តំ ឧទេនំ ឯតទេវេច អភិក្កន្តំ ភោ ឧទេន អភិក្កន្តំ
 ភោ ឧទេន សេយ្យថាបិ ភោ ឧទេន ទិក្កន្តិតំ វា
 ឧក្កន្តេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡ្ហស្ស វា មត្តំ អា-
 ចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ធារេយ្យ ចក្ក-
 មន្តោ រូបាទិ ទត្តន្តិតំ ឯវមេវភោតា ឧទេនេន អនេក-
 បរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ ឯសាហំ កវន្តំ ឧទេនំ
 សរណំ កច្ឆាមិ ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ឧចាសកំ មំ កវំ
 ឧទេនោ ធារេតុ អដ្ឋតត្ថេ ចាណុបេតំ សរណន្តត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

កិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ក៏បានធ្វើស្រេចអស់ហើយ កិច្ចដទៃក្រៅពីនេះមិនមាន
 ឡើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលមិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំង
 មិនប្រកបការព្យាយាមកំដៅខ្លួនឯង មិនកំដៅអ្នកដទៃ ទាំងមិនប្រកប
 ការព្យាយាមកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មិនកំដៅខ្លួនឯង ទាំង
 មិនកំដៅអ្នកដទៃ មិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ត្រជាក់ត្រជុំ សោយសេចក្តីសុខ មានខ្លួនប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅ
 ដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

(៦១) កាលដែលទេវទេវកក្ក ពោលយ៉ាងនេះរួចហើយ យោជមុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ បាននិយាយនឹងទេវទេវកក្កមានអាយុដូច្នេះថា បពិត្រទេវទេវ
 ដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ បពិត្រទេវទេវដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ ធម៌ដែល
 លោកម្ចាស់ទេវទេវដ៏ចម្រើន សំដែងដោយអនេកបរិយាយយ៉ាងនេះ ដូចជា
 គេផ្សារបស់ដែលផ្គាប់ ឬដូចជាគេបើកបណ្ណាញរបស់ដែលបិទបាំង ពុំនោះ
 ដូចគេប្រាប់ផ្លូវ ដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំនោះសោតដូចជាគេច្រាលប្រទីប
 ក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា បុរសមានចក្ខុ រមែងឃើញរូបទាំងឡាយបាន
 ខ្ញុំសូមដល់នូវព្រះទេវទេវដ៏ចម្រើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផងជាទីពឹង
 ទីរលឹក ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះទេវទេវដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវ
 ខ្ញុំព្រះករុណាថាជាទុប្បាសក ដល់នូវសរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ។

ព្រាហ្មណវគ្គសូ យោធិមុខសុត្តេ យោធិមុខសូ សរណតមនំ

មា ខោ មំ តំ ព្រាហ្មណ សរណំ អគមាសំ តមេវ តំ
 កក្កដំ្គំ សរណំ គច្ឆាហំ យមហំ សរណំ តតោតិ ។
 កហំ បន កោ ឧទេន ឯតវហំ សោ កវំ កោតមោ
 វិហាតិ អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ បរិជិត្យតោ ខោ ព្រា-
 ហ្មណ ឯតវហំ សោ កកវា អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។
 សចេ ហំ មយំ កោ ឧទេន សុណោយ្យម តំ
 កក្កដំ្គំ កោតមំ ទិសសុ (១) យោជនេសុ ទិសមំ មយំ
 យោជនាធំ កច្ឆេយ្យម តំ កក្កដំ្គំ កោតមំ ទិស្សនាយ
 អហាធំ្គំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ សចេ (២) មយំ កោ ឧទេន
 សុណោយ្យម តំ កក្កដំ្គំ កោតមំ វិសតិយា យោជនេ-
 សុ... វិសតិយា យោជនេសុ... ចត្តាឡីសាយ យោជ-
 នេសុ... បញ្ញាសាយ យោជនេសុ បញ្ញាសិមំ មយំ
 យោជនាធំ កច្ឆេយ្យម តំ កក្កដំ្គំ កោតមំ ទិស្សនាយ
 អហាធំ្គំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ យោជនេសតេមំ មយំ កោ
 ឧទេន សុណោយ្យម តំ កក្កដំ្គំ កោតមំ យោជនេសតិមំ

ព្រាហ្មណ៍ យោជមុខសូត្រ យោជមុខព្រាហ្មណ៍និលំនូវសរណៈ

ទុរទេនកិក្ខុបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំយកកាត្មា ជាទីពឹងឡើយ
 កាត្មាយកព្រះមានព្រះភាគអង្គណាជាទីពឹង អ្នកចូរយកព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះជាទីពឹងចុះ ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍សួរថា បពិត្រព្រះទុរទេន
 ដ៏ចម្រើន ចុះឥឡូវនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គ
 នោះគង់នៅក្នុងទីណា ។ ទុរទេនកិក្ខុបថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ
 ព្រះភគវន្តអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ។ យោជមុខ
 ព្រាហ្មណ៍តបថា បពិត្រព្រះទុរទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮ
 ដំណឹងថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០ យោជន៍
 យើងខ្ញុំគួរទៅកាន់ទីចំនួន ១០ យោជន៍ ដើម្បីចូរបរិនិព្វានព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះទុរទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើ
 យើងខ្ញុំ ឮដំណឹងថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ២០
 យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៣០ យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៤០
 យោជន៍ . . . ក្នុងទីចំនួន ៥០ យោជន៍ យើងខ្ញុំ ក៏គួរទៅកាន់ទីចំនួន
 ៥០ យោជន៍ ដើម្បីចូរបរិនិព្វានព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 អង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះទុរទេនដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើយើងខ្ញុំ ឮដំណឹង
 ថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ គង់ក្នុងទីចំនួន ១០០ យោជន៍

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

មយំ កច្ឆយ្យាម តំ កវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិំ យតោ ច ខោ ភោ ឧទេន
 បរិនិព្វតោ សោ កវំ កោតមោ បរិនិព្វតំបិ មយំ
 តំ កវន្តំ កោតមំ សរណា កច្ឆាម ធម្មញ្ញ
 ភិក្ខុសង្ឃញ្ញ ឧបាសកំ មំ កវំ ឧទេនោ ជារតុ
 អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតំ សរណាជ្ជតំ អត្ថំ ច មេ ភោ
 ឧទេន អដ្ឋរាជា ទេវសិកំ ធិច្ចុភិក្ខុំ ទទាតិ
 តតោ អហំ ភោតោ ឧទេនស្ស ឯកំ ធិច្ចុភិក្ខុំ
 ទទាមីតិ ។

(៦២) កី បន តេ ព្រាហ្មណ អដ្ឋរាជា ទេវ-
 សិកំ ធិច្ចុភិក្ខុំ ទទាតិ ។ បញ្ចបិ (១) ភោ ឧទេន
 កហាបណសតាជីតិ ។ ន ខោ ព្រាហ្មណ កប្បតិ

១ ឧ. អបិសព្វោ ន ទំស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

យើងខ្ញុំ ក៏គួរតែទៅ កាន់ទីចំនួន ១០០ យោជន៍ ដើម្បីចូលនឹងព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះដែរ បពិត្រព្រះឧទេន
 ដ៏ចម្រើន កាលបើព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅហើយ ក៏យើង
 ខ្ញុំសូមដល់ នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើនអង្គនោះ ដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅ
 ហើយផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះ
 ឧទេនដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះករុណា ថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈ
 ស្មើដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមតទៅ បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន
 ព្រះរាជាក្នុងដែនអង្គៈ ទ្រង់ប្រទាននិច្ចកិត្តា ដល់ខ្ញុំព្រះករុណា តែ
 សព្វ ៗ ថ្ងៃ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមប្រគេននិច្ចកិត្តាមួយចំណែក អំពីនិច្ចកិត្តា
 នោះ ដល់ព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ។

[៦២] ឧទេនភិក្ខុសួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះព្រះបាទអង្គៈទ្រង់
 ប្រទាននិច្ចកិត្តាប៉ុន្មាន ដល់អ្នក សព្វ ៗ ថ្ងៃ ។ យោជមុខព្រាហ្មណ៍
 តបថា បពិត្រព្រះឧទេនដ៏ចម្រើន ព្រះបាទអង្គៈ ទ្រង់ប្រទាន ៥០០
 កហាបណៈ ។ ឧទេនភិក្ខុតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យើងមិនគួរ

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ យោជិមុខសុត្តេ សង្ឃសាលាការបទំ

ជាត្រូវបរិវេណំ បដិក្កហេតុន្តំ ។ សចេ តំ កោ
 ឧទេន(១) ន កប្បតិ វិហារំ កោតោ ឧទេនស្ស កា-
 រាបេស្សមីតិ ។ សចេ ខោ មេ តំ ព្រាហ្មណ
 វិហារំ កាភាវេតុកាមោ ចាដលីបុត្តេ សង្ឃស្ស
 ឧបដ្ឋានសាលំ កាភាវេហិតិ ។ ឥមិនាហំ(២) កោ-
 តោ ឧទេនស្ស ភិយ្យោសោ មត្តាយ អត្តមនោ
 អភិរទ្ធោ យំ មំ ភំ ឧទេនោ សង្ឃេ នាទេ(៣)
 សមាទបេតិ ឯសាហំ កោ ឧទេន ឯតិស្សា ច
 និច្ចកិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចកិក្ខាយ ចាដលីបុត្តេ
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាភាវេស្សមីតិ ។ អ.
 ឧខោ យោជមុខោ ព្រាហ្មណោ ឯតិស្សា ច និច្ច-
 កិក្ខាយ អបរាយ ច និច្ចកិក្ខាយ ចាដលីបុត្តេ
 សង្ឃស្ស ឧបដ្ឋានសាលំ កាភាវេសិ ។ សា
 ឯតិហិ យោជមុខិតិ វុច្ចតិ ។

យោជិមុខសុត្តំ ចតុត្ថំ ទិន្និតំ ។

១ ឧ. ម. កោតោ ឧទេនស្សតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឥមិនាហំ ។ ៣ ឧ. ម. ទានំ ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុង យោធិមុខសូត្រ ការឲ្យយោធិមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើសាលាសម្រាប់សង្ឃ

ទទួលមាសនឹងប្រាក់ទេ ។ យោធិមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើយថា បតិគ្រព្រះ
 ទេវទេនដ៏ចំរើន បើមាសប្រាក់នោះមិនគួរ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យជាងធ្វើ
 វិហារប្រគេនលោកម្ចាស់ទេវទេនដ៏ចំរើន ។ ទេវទេនក៏កត់បថា ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើអ្នកចង់ឲ្យជាងធ្វើវិហារឲ្យអាគ្នា ចូរឲ្យជាងសង់ទុបដ្ឋាន
 សាលាប្រគេនសង្ឃ នៅក្នុងក្រុងបាដលិបុត្តវិញចុះ ។ យោធិមុខ-
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា លោកម្ចាស់ទេវទេនដ៏ចំរើន បបួលខ្ញុំព្រះករុណាឲ្យ
 ធ្វើទានចំពោះសង្ឃ ដោយហេតុណា ខ្ញុំព្រះករុណាមានចិត្តត្រេកអរ
 រីករាយនាន់ប្រមាណ ចំពោះលោកម្ចាស់ទេវទេនដ៏ចំរើន ដោយហេតុនេះ
 បតិគ្រលោកម្ចាស់ទេវទេនដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណានេះ នឹងឲ្យជាងធ្វើ
 ទុបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលិបុត្ត ដោយនិច្ចកិក្ខុនេះផង
 ដោយនិច្ចកិក្ខុដទៃផង ។ លំដាប់នោះ យោធិមុខព្រាហ្មណ៍ ក៏ឲ្យ
 ជាងធ្វើទុបដ្ឋានសាលាប្រគេនសង្ឃក្នុងក្រុងបាដលិបុត្ត ដោយនិច្ចកិក្ខុ
 +
 នេះផង ដោយនិច្ចកិក្ខុដទៃផង ។ ឥឡូវនេះ សាលានោះ គេហៅ
 ថា យោធិមុខ ។

បញ្ចម៍ បង្កើត

[៦៣] ឯវច្ឆេ សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កា
កោសលេសុ ចារិកញ្ចុរមាធនោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
យេន ឌុចាសាទំ^(១) នាម កោសលាទំ ព្រាហ្មណត្ថា-
មោ តទវសវិ ។ តត្រេ សុទ្ធំ ភក្កា ឌុចាសាទេ វិហរតិ
ឧត្តរេន ឌុចាសាទំ ទេវវេន សាលវេន ។ តេន
ខោ បន សមយេន ធម្មំ ព្រាហ្មណោ ឌុចាសាទំ
អជ្ឈាវសតិ សត្តស្សទំ សតិណកដ្ឋោទតំ សធាញ្ញ
រាជកោតំ រញ្ញា បសេនទិនា កោសលេន ទិដ្ឋ
រាជនាយំ ព្រាហ្មនេយ្យំ ។

[៦៤] អស្សោសុំ ខោ ឌុចាសាទកា^(២)
ព្រាហ្មណាគហបតិកា សមណោ ខលុ កោ
តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ
កោសលេសុ ចារិកញ្ចុរមាធនោ មហតា ភិក្ខុ-
សង្ឃេន សទ្ធិំ ឌុចាសាទំ អនុប្បត្តោ ឌុចាសាទេ
វិហរតិ ឧត្តរេន ឌុចាសាទំ ទេវវេន សាលវេន

បង្គំសូត្រ ទី ៥

[៦៣] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ព្រមដោយកិក្ខុសង្ឃជាច្រើន ក៏បានដល់ទៅស្រុកព្រាហ្មណ៍ ឈ្មោះឧបាសាទរបស់ដែនកោសល ។ ដំណឹងនោះឮថា ព្រះមានជោគទ្រង់គង់ក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន^(១) នៅខាងជើងឧបាសាទគ្រាម ជិតឧបាសាទគ្រាម ។ ក្នុងសម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឈ្មោះបន្តី នៅអាស្រ័យនឹងឧបាសាទគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយសត្វនឹងមនុស្ស បរិបូណ៌ដោយស្មៅសនឹងទឹក បរិបូណ៌ដោយឆញាហារ ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះរាជាបរសេនទិកោសល ទ្រង់ព្រះរាជទានជាព្រះរាជអំណោយ ជ័ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ។

[៦៤] ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីនៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម បានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតមជាសក្យបុត្រទ្រង់ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរមកកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ព្រមដោយកិក្ខុសង្ឃជាច្រើន បានដល់មកឧបាសាទគ្រាម ឥឡូវនេះមកគង់ក្នុងឧបាសាទគ្រាម ក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន នៅខាងជើងឧបាសាទគ្រាម

១ ក្នុងព្រះនោះ អ្នកផងតែងធ្វើពិធីកម្មថ្វាយពូកទេវតា បានជាហៅថា ទេវវ័ន ឬនឹងហៅថា សាលវ័ន ក៏បាន ។ អន្តិកថា ។

ព្រាហ្មណវង្សស្ស ចង្អុលសុត្ត ពុទ្ធកុណប្បសំសា

តំ ខោ បន កវន្តំ តោតមំ ឯវំ កល្យាណោ

កិត្តិសង្ខោ អត្តកតោ ឥតិបំ សោ កកវំ

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាធរណសម្បជ្ជោ សុគតោ

លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទ្ធម្មសារថំ សត្តា

ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ កកវំ សោ ឥមំ លោកំ

សទេវតំ សមារតំ សព្វហ្មតំ សស្សមណព្រាហ្មណំ

បដំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា បវេទេតិ

សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេក-

ល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្តំ សព្វញ្ញំ

កោវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ

ព្រាហ្មណវេទ វង្សសូត្រ អំពីសេចក្តីសរសើរពុទ្ធភុណ្ណ

កិត្តិសព្វល ៃនព្រះគោតមដ៏ចម្រើន អង្គនោះ ត្បូងៗខ្លោយសុះសាយ
 យ៉ាងនេះថា ព្រះមានជោគអង្គនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកសេចក្តីសៅហ្មង
 គ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវព្យាយាមទាំងពួងដោយប្រពៃចំពោះ
 ព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិច្ចចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹង និង
 ក្រឹត្យដែលបុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានព្រះដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលា-
 ទិគុណ រកបគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែល
 គួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបាន
 ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់កតច្ចៀត
 ព្រះអង្គបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា ចំពោះព្រះអង្គ នូវ
 លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួក
 សត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព
 និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ មានលំអ
 បទដើម មានលំអបទកណ្តាលនិងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្តនិងព្យញ្ជនៈ ដ៏ពេញបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សាទុ ខោ បន តថាវចានំ អវហនំ ទស្សនំ ហោតីតំ ។
 អថខោ ឌីថាសាទកា ព្រាហ្មណាភហបតីកា ឌីថា-
 សាទកា និក្ខមិត្វា សង្ឃា សង្ឃកណ្ឌក្ខតា ឧត្តវេន
 មុខា កច្ចន្តិ យេន ទេវវនំ សាលវនំ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន ចន្តី ព្រាហ្មណោ ឧបវិ មាសាទេ
 និវា សេយ្យំ ឧបគតោ ហោតិ (១) ។

[៦៥] អនុសា ខោ ចន្តី ព្រាហ្មណោ ឌីថាសា-
 ទកេ ព្រាហ្មណាភហបតីកេ ឌីថាសាទា និក្ខមិត្វា
 សង្ឃេ សង្ឃកណ្ឌក្ខតេ ឧត្តវេន មុខេ កច្ចន្តេ យេន
 ទេវវនំ សាលវនំ និស្វាន ខត្តំ អាមន្តេសិ កំន្នុ ខោ
 ភោ ខត្តេ ឌីថាសាទកា ព្រាហ្មណាភហបតីកា ឌីថា-
 សាទា និក្ខមិត្វា សង្ឃា សង្ឃកណ្ឌក្ខតា ឧត្តវេន
 មុខា កច្ចន្តិ យេន ទេវវនំ សាលវនន្តិ ។ អត្ថំ ភោ
 ចន្តី សមណោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យ-
 កុលា បព្វជិតោ កោសលេសុ ចារិកញ្ចាមាធ�ោ
 មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្តិ ឌីថាសាទំ អនុប្បត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏ដំណើរដែលបានឃើញបានច្នៃបង្កើនព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាព
 យ៉ាងហ្នឹង ជាការប្រពៃពេក ។ លំដាប់នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍នឹង
 គហបតី នៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម ចេញអំពីឧបាសាទគ្រាមជាពួក ជាក្រុម
 ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ទុក្ខរទិស សំដៅទៅកាន់សាលវ័នជា
 ទេវវ័ន ។ ក៏សម័យនោះឯង ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅដេកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ព្រឹកប្រាសាទជាន់ខាងលើ ។

[៦៥] ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ បានឃើញពួកព្រាហ្មណ៍ នឹងគហបតី
 នៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម ចេញអំពីឧបាសាទគ្រាម ជាពួក ជាក្រុម
 ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ទុក្ខរទិស ដើរត្រសងទៅកាន់សាលវ័ន
 ជាទេវវ័ន លុះឃើញហើយ ក៏និយាយទៅរកខត្តាមាត្យថា ម្ចាស់ខត្តៈ
 ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី នៅក្នុងឧបាសាទ-
 គ្រាម ជាពួក ជាក្រុម ជាគណៈ មានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ទុក្ខរទិស ដើរ
 ត្រសងទៅកាន់សាលវ័នជាទេវវ័ន ។ ខត្តាមាត្យជំរាបថា បពិត្រលោក
 ចង្អុលជំរាប មានព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យ-
 ត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្នួស ទ្រង់ព្រះដំណើរមកកាន់ចារិកក្នុងដែនកោសល
 ព្រមដោយភិក្ខុសង្ឃ ជាច្រើន ឥឡូវ បានមកដល់ឧបាសាទគ្រាម

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្អុលត្តេ ពុទ្ធភុណ្ណសំសា

ឌីថាសាដេ វិហាវតិ ឧត្តរេន ឌីថាសាទំ ទេវវេន
 សាលវេន តំ ខោ បន កវន្តំ កោតមំ ឃំ កល្យាណោ
 កតិសន្នោ អត្តកតោ ឥតិបិ សោ កកវា អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាបរណសម្មុទ្ទោ សុគតោ លោកវិទូ
 អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ
 ពុទ្ធោ កកវាតិ តមេតេ កវន្តំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពីតិ ។ តេនហិ កោ ខត្តេ យេន
 ឌីថាសាទកោ ព្រាហ្មណាភហបតិកោ តេនុបសង្កម្ពី
 ឧបសង្កម្ពីតោ ឌីថាសាទកេ ព្រាហ្មណាភហបតិកេ ឃំ
 វេនហិ ចង្អុល កោ ព្រាហ្មណោ ឃំវេនហិ អាគមេន្ទ កិវ
 កវន្តោ ចង្អុល ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្ស-
 នាយ ឧបសង្កម្ពីតិ^(១) ។ ឃំ កោតិ ខោ សោ ខត្តា
 ចង្អុល ព្រាហ្មណស្ស បដិស្សតោ យេន ឌីថាសាទ-
 កោ ព្រាហ្មណាភហបតិកោ តេនុបសង្កម្ពី ឧបសង្កម្ពីតោ

១ ឧ. ម. ឧបសង្កម្ពីស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ត្ថ ចង្អុលព្រ អំពីសេចក្តីសរសើរព្រះគុណ

ទ្រង់គង់នៅក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន ក្បែរឧបាសាទគ្រាម ជាខាងជើង
 នៃឧបាសាទគ្រាម ក៏កិត្តិសព្ទល្អ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ពួល្យ័
 ខ្លួនខ្លាញ់សុះសាយមក យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិច្ចណិដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត
 ជ្រាបច្បាស់នូវលោក ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ជាសារថ្មីខ្លួននូវបុរស
 ជាសាស្តាវនៃទេវតា នឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវ
 ចតុករិយសច្ច ព្រះអង្គលែងវិលមកកាន់កាប់ថ្មីទៀត ពួកព្រាហ្មណ៍នឹង
 គហបតីទាំងនេះ ដើរចូលទៅដើម្បីគាល់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ចង្អុល
 ព្រាហ្មណ៍និយាយថា ម្ចាស់ខត្តៈដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ អ្នកចូរចូលទៅរក
 ពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីដែលនៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម លុះចូលទៅដល់
 ហើយ និយាយនឹងពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតីអ្នកនៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ចង្អុលព្រាហ្មណ៍បាននិយាយ
 យ៉ាងនេះថា សូមឲ្យអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ រង់ចាំបន្តិចសិន ដ្បិតចង្អុល
 ព្រាហ្មណ៍ចង់ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមដែរ។ ខត្តាមាត្យនោះទទួល
 ពាក្យចង្អុលព្រាហ្មណ៍ថា បាទ លោកដ៏ចម្រើន រួចចូលទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍
 នឹងគហបតី ដែលនៅក្នុងឧបាសាទគ្រាម លុះចូលទៅដល់ហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឌុំចាសានេកេ ព្រាហ្មណាភហបតិកេ ឯតទេវេច ចង្ក្រី
កោ ព្រាហ្មណោ ឯវមាហ អាគមេន្ទុ តិវ កវន្តោ
ចង្ក្រីបិ ព្រាហ្មណោ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
ឧបសង្កម៌្មស្សតីតិ ។

[៦៦] តេន ខោ បន សមយេន នាទាវេជ្ជកានំ
ព្រាហ្មណានំ បញ្ចមត្តានំ ព្រាហ្មណសតានំ ឌុំចាសានេ
បដិវសន្តំ តេនចិទេវ កវណីយេន ។ អស្សោសុំ ខោ
តេ ព្រាហ្មណោ ចង្ក្រី តិវ ព្រាហ្មណោ សមណំ
កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម៌្មស្សតីតិ ។ អថ (១) តេ
ព្រាហ្មណោ យេន ចង្ក្រី ព្រាហ្មណោ តេឧបសង្កម៌្មសុ
ឧបសង្កម៌្មត្វា ចង្ក្រី ព្រាហ្មណំ ឯតទេវេច្ចំ សច្ចំ តិវ
កវំ ចង្ក្រី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្ក-
ម៌្មស្សតីតិ ។ ឯវំ ខោ (២) កោ ហោតិ អហំបិ សមណំ
កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម៌្មស្សតីតិ ។ មា
កវំ ចង្ក្រី សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម៌្ម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បានពោលទៅកេត្តកព្រាហ្មណ៍នឹងតហបតី ដែលនៅក្នុងឧបាសាទត្រាម
ដូច្នេះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ចង្អុលព្រាហ្មណ៍និយាយយ៉ាងនេះថា
សូមឲ្យអ្នកទាំងឡាយ រង់ចាំបន្តិចសិន ដ្បិតចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ចង់ចូល
ទៅគាល់ព្រះគោតមដែរ ។

(៦៦) ក៏សម័យនោះឯង បណ្ណាកេត្តកព្រាហ្មណ៍ ដែលមកអំពី
ដែនដីខេត្តស្រី មានកេត្តកព្រាហ្មណ៍ចំនួន ៥០០ នាក់ នៅអាស្រ័យក្នុង
ឧបាសាទត្រាម ដោយកិច្ចណានីមួយ ។ កេត្តកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
បានឮថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ ទើប
ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ នាំគ្នាចូលទៅកេត្តកព្រាហ្មណ៍ ត្រង់កន្លែងដែល
គាត់នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយទៅកេត្តកព្រាហ្មណ៍
ដូច្នេះថា ឮថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ នឹងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមមែន
ឬ ។ ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ឆ្លើយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ យ៉ាងហ្នឹង
ហើយ ខ្ញុំឯងនឹងទៅគាល់ព្រះសមណគោតមមែន ។ កេត្តកព្រាហ្មណ៍
និយាយយាត់ថា ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ កុំចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ ចង្អុលសុត្តន្ត ចង្អុលសុត្តន្ត

ន អរហត្តិ ករំ ចង្អុល សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហត្តិ
 ករំ ចង្អុល ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតំ ករំ ញា
 ចង្អុល ឧកតោសុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ ច
 សំសុទ្ធកហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហាយុតា
 អត្ថិតោ អនុបត្តិដ្ឋោ ជាតិវន្តេន យម្បិ ករំ
 ចង្អុល ឧកតោសុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ ច
 សំសុទ្ធកហណិកោ យាវ សត្តមា បិតាមហាយុតា
 អត្ថិតោ អនុបត្តិដ្ឋោ ជាតិវន្តេន ឥមិនាបន្តេន ន
 អរហត្តិ ករំ ចង្អុល សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហត្តិ ករំ ចង្អុល
 ចង្អុល ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតំ ករំ ញា ចង្អុល អន្តោ
 មហាទ្ធលោ មហាកោតោ ករំ ញា ចង្អុល តិណ្ឌំ
 វេនានំ មារត្តំ សនិយណ្ឌកេដ្ឋកានំ សាគ្គរាប្ប-
 ភេនានំ ឥតិហាសបញ្ចមាជំ បទកោ វេយ្យាករ-
 ណោ លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អនុវេយោ

ព្រាហ្មណវគ្គ ចង្អុលសូត្រ អំពីសេចក្តីសរសើរចង្អុលព្រាហ្មណ៍

ឡើយ ចង្អុលដំបូង មិនគួរចូលទៅក្នុងព្រះសមណគោតមទេ គួរ
 តែព្រះសមណគោតម ចូលមកចូបនឹងចង្អុលដំបូងវិញ ដ្បិតចង្អុលដំបូង
 មានកំណើតបរិសុទ្ធាំណើតពីរចំណែក គឺខាងមាតានឹងខាងបិតា ប្រសូត
 ចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងអំពីកំណើនដ៏ដូនដីតាជាគំរប់ ៧ មក មិនមានអ្នក
 ណាមួយ រិះគន់គំរប់ដៀលដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ចង្អុល
 ដំបូង មានកំណើតបរិសុទ្ធ តាំងពីរចំណែក គឺខាងមាតានឹងខាង
 បិតា ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងអំពីកំណើនដ៏ដូនដីតាជាគំរប់ ៧
 មក មិនមានអ្នកណាមួយ រិះគន់គំរប់ដៀល ដោយពោលដល់ជាតិ
 កំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ បានជាចង្អុលដំបូង
 មិនគួរចូលទៅក្នុងព្រះសមណគោតមទេ គួរតែព្រះសមណគោតមចូល
 មកចូបនឹងចង្អុលដំបូងវិញ មួយទៀត ចង្អុលដំបូង ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ
 មានទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិភោគច្រើន មិនតែប៉ុណ្ណោះ ចង្អុលដំបូង
 ចេះចប់ត្រូវទេ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយម នឹងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំង
 អក្ខរាវិរុទ្ធនេះ គឺសិទ្ធិនឹងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរវេទិកាសៈ ជាគំរប់ ៥
 ជាអ្នកស្គាល់នូវបទ នឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទាន់ថយ គឺស្មាត់
 ដំនាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

កវ្យញ្ញំ ចន្ទី អភិរូចោ នស្សជីយោ ចាសាទិកោ បរ-
 មាយ វណ្ណោត្តរតាយ សមន្មាគតោ ព្រហ្មវណ្ណំ
 ព្រហ្មវច្ឆសំ អទុន្តាវកាសោ នស្សនាយ កវ្យញ្ញំ ចន្ទី
 សីលវា តុឡ្យសីលំ តុឡ្យសីលេន សមន្មាគតោ កវ្យញ្ញំ
 ចន្ទី កល្យាណវាចោ កល្យាណវត្តរណោ ចោវយា
 វាចាយ សមន្មាគតោ វិសដ្ឋាយ អនេលគឡាយ
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយោ កវ្យញ្ញំ ចន្ទី ឧប្បាជំ អាចរិយ-
 ប្បាចរិយោ វីលា មាណាវកសតានិ មន្តេ វាចេតិ កវ្យញ្ញំ
 ចន្ទី រញ្ញោ បសេនទិស្សំ កោសលល្បំ សក្កតោ
 កុកតោ មាជិតោ ប្បជិតោ អបចិតោ កវ្យញ្ញំ ចន្ទី
 ព្រាហ្មណស្សំ ចោត្តរសាវិស្សំ សក្កតោ កុកតោ
 មាជិតោ ប្បជិតោ អបចិតោ កវ្យញ្ញំ ចន្ទី ឌុចាសាទិ
 អជ្ឈាវសតិ សត្តស្សទំ សតិណកដ្ឋានិកំ សធាញ្ញំ
 រាជកោកំ រញ្ញោ បសេនទិសា កោសលេន ទិដ្ឋំ
 រាជនាយំ ព្រហ្មនេយ្យំ យម្យំ កវំ ចន្ទី

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មួយទៀត ចង្អីដ៏ចំរើន មានរូបល្អ គួរពិតពិលរមើលមើល គួរជាទីជ្រះថ្លា
 ប្រកបដោយពណ៌សម្បុរដ៏ល្អក្រៃលែង មានព្រះវណ្ណស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានសរីរៈស្រដៀងគ្នានឹងព្រហ្ម មានសព្វាង្គពងកាយគួរឲ្យចង់មើលមិន
 លែង មួយទៀត ចង្អីដ៏ចំរើន ជាអ្នកមានសីល មានសីលដ៏ចំរើន ប្រកប
 ដោយសីលដ៏ចំរើន មួយទៀត ចង្អីដ៏ចំរើន មានសំដីពិរោះ និងយាយ
 សំដីពិរោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុង ជាសំដីច្បាស់លាស់ប្រាសចាក
 ទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីជាក់លាក់បាន មួយទៀត
 ចង្អីដ៏ចំរើន ជាអាចារ្យ ជាប្រធានលើអាចារ្យនៃពួកជនច្រើន បាន
 បង្រៀនមន្តមាណព ៣ រយនាក់ មួយទៀត ចង្អីដ៏ចំរើន ព្រះបាទ
 បសេនទិកោសលតែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់អាន បូជា
 កោតក្រែង ទាំងបោកូរសាតិព្រាហ្មណ៍ ក៏តែងធ្វើសក្ការៈ ធ្វើសេចក្តី
 គោរព រាប់អាន បូជា កោតក្រែងចង្អីដ៏ចំរើនដែរ មួយទៀត ចង្អីដ៏
 ចំរើន នៅគ្រប់គ្រងឧបាសាទត្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្ស
 នឹងសត្វ សម្បូណ៌ដោយស្មៅ ទស នឹងទឹក បរិបូណ៌ដោយធុញ្ញា ហារ
 ជាស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះបាទបសេនទិកោសល ប្រទានជា
 ព្រះរាជអំណោយដ៏ប្រសើរ គឺទ្រង់ប្រទានដោយដាច់ខាត ចង្អីដ៏ចំរើន

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្អុលសុត្ត រាជវត្តវណ្ណកថា

ឡំតាសាទំ អដ្ឋាវសតិ សត្តស្សទំ សតិណកេដ្ឋានិកំ
 សធាញ្ចំ រាជកោតំ រញ្ញា បសេនទីនា កោសលេន
 ទិដ្ឋំ រាជនាយំ ព្រហ្មនេយ្យំ ឥមិនាបដ្ឋេន ន
 អរហតិ ករំ ចង្អុលំ សមណំ កោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតុំ សមណោ ត្រូវ កោតមោ អរហតិ
 ករំ ចង្អុលំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុំ ។

(៦៧) ឃី វុត្តេ ចង្អុលំ ព្រហ្មណោ តេ ព្រាហ្មណោ
 ឯតទវេច តេនហិ ភោ មមាបិ សុណាថ យថា
 យថា មយមេវ អរហាម នំ សមណំ កោតមំ
 ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុំ ន ត្រូវ អរហតិ សោ
 ករំ កោតមោ អម្បាកំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុំ
 សមណោ ខលុ ភោ កោតមោ ឧភតោសុជាតោ
 មាតិតោ ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធកុហណិកោ យាវ
 សត្តមា បិតាមហាយុតា អត្ថិតោ មនុបក្កដោ
 ជាតិវំទេន យម្យំ សមណោ កោតមោ ឧភតោ-
 សុជាតោ ។ បេ ។ ជាតិវំទេន ឥមិនាបដ្ឋេន

ព្រាហ្មណវង្ស ចង្អុលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

នៅគ្រប់គ្រងឧបាសាទគ្រាម ដែលជាស្រុកកុះករដោយមនុស្សនឹងសត្វ
 សម្បូណ៌ដោយស្មៅ ទស នឹងទឹក បរិបូណ៌ដោយឆញ្ញាហារ ជា
 ស្រុកព្រះរាជទ្រព្យ ដែលព្រះបាទបរសេនទិកាសល ប្រទានជាព្រះរាជ-
 អំណោយដ៏ប្រសើរ គឺព្រះរាជទានដោយដាច់ខាត ដោយហេតុណា
 ហេតុនេះបានជាថាចង្អុលដ៏ចម្រើន មិនគួរចូលទៅចូបនឹងព្រះសមណគោតម
 ឡើយ គួរតែព្រះសមណគោតម ចូលមកចូបនឹងចង្អុលដ៏ចម្រើនវិញ ។

(៦៧) កាលបើពួកព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ចង្អុល-
 ព្រាហ្មណ៍ក៏និយាយនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា នៃអ្នកដ៏ចម្រើន
 បើដូច្នោះ ចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំសិនថា បើទុកជាយ៉ាងណា ។ ក៏គួរតែយើង
 ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមនោះវិញ មិនគួរឲ្យព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះចូលមកចូបនឹងយើងទេ នៃអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ពូជាព្រះសមណ-
 គោតម មានជាតិបរិសុទ្ធទាំងពីរចំណែក គឺខាងព្រះមាតានឹងព្រះបិតា
 ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ តាំងពីតំណ នៃព្រះអយ្យកោអយ្យិកា ជាគំរប់
 ៧ មក មិនមានអ្នកណាតិះដៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន
 ឡើយ ព្រះសមណគោតម មានជាតិដ៏ល្អ ទាំងពីរចំណែក ។ បេ ។
 ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

ន អរហត្ថិ សោ ភវី តោតមោ អម្ពាតិំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្ពិតំ អថោ មយមេវ អរហាម តំ ភវន្តិ
 តោតមិ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្ពិតំ សមណោ ខលុ
 ភោ តោតមោ បហូតំ ហិរញ្ញាស្សវណ្ណំ ឌីហាយ
 បព្វជិតោ ភូមិកតំ ច វេហាសដ្ឋញ្ច សមណោ ខលុ
 ភោ តោតមោ ទហារោ វ សមាទោ សុសុកាឡ-
 កេសោ កម្រេន យោព្វនេន សមន្មាគតោ បវមេន
 វយសា អភាវស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ សមណោ
 ខលុ ភោ តោតមោ អកាមកាទំ មាតាបិត្វទំ
 អស្សុម្ពាទំ រុទ្ធាទំ កេសមស្សំ ឌីហារេត្វា កា-
 សាយានិ វត្តានិ អន្តាទេត្វា អភាវស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិតោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ អភិក្ខុទោ
 ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ បរមាយ វណ្ណោចោក្ខរតាយ
 សមន្មាគតោ ព្រហ្មវណ្ណំ ព្រហ្មវច្ឆសី អឧទ្ធាវកាសោ
 ទស្សនាយ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ សីលវា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មិនគួរឱ្យព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ចូលមកចូបនឹងយើងទេ គួរតែយើងរាល់
 គ្នា ចូលទៅកាលព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះដោយពិត នៃអ្នកទាំងឡាយ
 ដ៏ចម្រើន ពួកព្រះសមណគោតម ទ្រង់លះបង់មាសប្រាក់មានប្រមាណ
 ច្រើន ដែលបិតនៅលើផែនដី ទាំងបិតនៅក្នុងវេហាស៍ គឺក្នុង
 ប្រាសាទជាន់លើ ហើយចេញទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួក
 ព្រះសមណគោតម ព្រះអង្គជាកំឡោះនៅឡើយ មានព្រះកេសាខ្លៅ
 ស្រលៃ ប្រកបដោយវ័យដ៏ចម្រើន គឺបឋមវ័យ ទ្រង់ចេញចាកគេហដ្ឋាន
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណគោតម កាលព្រះ
 វរមាតាបិតាមិនពេញព្រះហឫទ័យ (នឹងការទ្រង់ព្រះផ្នួស) កំពុងមាន
 ព្រះភក្ត្រជោកជាំ ដោយទឹកព្រះនេត្រ ទ្រង់ព្រះកន្សែងសោយសោក
 ព្រះអង្គទ្រង់ដាក់ព្រះកេសា នឹងព្រះមស្សុ ទ្រង់ព្រះកាសាវតស្ត្រ
 ហើយចេញចាកគេហដ្ឋាន ចូលទៅកាន់ផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួក
 ព្រះសមណគោតម មានព្រះបូល្ហ គួរឱ្យមើលមើល គួរជាទីជ្រះថ្លា
 ប្រកបដោយព្រះវណ្ណៈដ៏ល្អក្រលែង មានព្រះវណ្ណៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម
 មានព្រះសរីរៈស្រដៀងនឹងព្រហ្ម មានព្រះសព៌ាង្គពងកាយ គួរឱ្យចង
 មើលមិនលែង នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណគោតម ទ្រង់មានសីល

ព្រាហ្មណ៍ធួស្ស ចង្កៀលុត្តេ រាត្រីស្តោកាថា

អរិយសីលំ កុសលសីលំ កុសលេន សីលេន

សមដ្ឋានតោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ ក-

ល្យាណវាចោ កល្យាណវាគ្គរណោ ចោរិយា វាចាយ

សមដ្ឋានតោ វិសង្ខាយ អនេលគឡាយ អត្ថសង្ឃ

វិញ្ញាបនិយោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ ពហុន្ន្ត

អាចរិយប្បាចរិយោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ

ខីណកាមរាតោ វិគតចាបល្លោ សមណោ ខលុ

ភោ តោតមោ កម្មវាទំ តិរិយវាទំ អចាបបុរេត្តារោ

ព្រហ្មញ្ញាយ បជាយ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ

ឧទ្ធាកុលា បព្វជិតោ អសំគិដ្ឋា ខត្តិយកុលា សមណោ

ខលុ ភោ តោតមោ អទ្ធកុលា បព្វជិតោ មហាទ្ធជា

មហារោតា សមណំ ខលុ ភោ តោតមំ តិរោដ្ឋា

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាព

មានសីលដ៏ប្រសើរ មានសីលជាកុសល ប្រកបដោយសីលជាកុសល
 នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណគោតម មានព្រះវតីព្រះ មានព្រះពុទ្ធ-
 ដ៏កាដីព្រះ ប្រកបដោយវតីជារបស់អ្នកក្រុង ជាព្រះវតីច្បាស់លាស់
 ប្រាសចាកទោស អាចញ៉ាំងអ្នកស្តាប់ឲ្យចូលចិត្តសេចក្តីច្បាស់លាស់បាន
 នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណគោតម ជាអាចារ្យជាប្រធានលើអាចារ្យ
 របស់ពួកជនច្រើន នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណគោតម អស់កាលរត
 ហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីស្រីបស្រាលហើយ នៃគ្នាយើង ពួកព្រះ
 សមណគោតម ជាកម្មវាទី ជាកិរិយាវាទី ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើធម៌ដែលគ្មាន
 បាបទុកជាខាងមុខ ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍នឹងពួកសត្វ នៃគ្នាយើង ពួក
 ព្រះសមណគោតម ចេញចាកត្រកូលដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាត្រកូលក្សត្រិយ៍
 មិនលាយឡំ ហើយមកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួកព្រះសមណ-
 គោតម ចេញចាកត្រកូលដ៏ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
 ច្រើន មកទ្រង់ព្រះផ្នួស នៃគ្នាយើង ពួកពួកមនុស្សអ្នកនៅដែនក្រៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តិរោជនបទា សំបុត្តំតំ អាគច្ឆន្តិ សមណំ ខលុ ភោ
 តោតមំ អនេកានិ ទេវតាសហស្សានិ ចាលោហិ
 សរណំ កតានិ សមណំ ខលុ ភោ តោតមំ
 ឯវំ កល្យាណោ តិរិច្ឆសន្នោ អកុក្កតោ ឥតិបំ សោ
 កកវំ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្មន្នោ
 សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្តា
 ទេវមនុស្សានិ ពុទ្ធោ កកវតិ សមណោ ខលុ ភោ
 តោតមោ ទ្ធរិសមហាបុរិសលត្តលោហិ សមន្នាកតោ
 សមណំ ខលុ ភោ តោតមំ រាជា មាគជោ
 សេនិយោ តិម្ពិសារោ សបុត្តនារោ ចាលោហិ សរណំ
 កតោ សមណំ ខលុ ភោ តោតមំ រាជា
 បសេនទិ កោសលោ សបុត្តនារោ ចាលោហិ
 សរណំ កតោ សមណំ ខលុ ភោ តោតមំ
 ព្រាហ្មណោ ចោត្តរសាតិ សបុត្តនារោ ចាលោហិ
 សរណំ កតោ សមណោ ខលុ ភោ តោតមោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

អ្នកនៅជនបទក្រៅ តែងនាំគ្នាមកសាកសួរព្រះសមណគោតម នៃគ្នា
យើង ឮថា ទេវតាច្រើនពាន់ បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹង
ស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា កិត្តិសព្ទល្អនៃព្រះសមណគោតម
ល្បីខ្លួនខ្លោយសុសសាយទៅ យ៉ាងនេះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាប
ច្បាស់ទូរវិគ្រលោក ប្រសើរបំផុត ជាសារថ្មីទូន្មាននូវបុរស ជាសាស្តា
នៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ បានត្រាស់ដឹងនូវចក្ខុវិស័យសច្ចធម៌ ទ្រង់
លែងវិលមកកាន់កាប់ថ្មីទៀត នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះសមណគោតម
ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ ៣២ ប្រការ នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះ
បាទមាគង្គសេនិយតិម្ភិសារ ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
បានដល់ព្រះសមណគោតម ជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮ
ថា ព្រះបាទបសេនទិកោសល ព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ព្រះអគ្គមហេសី
បានដល់ព្រះសមណគោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា
បោក្ខរសាគីព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំងបុត្រនឹងករិយា បានដល់ព្រះសមណ-
គោតមជាទីពឹងស្មើដោយជីវិត នៃគ្នាយើង ឮថា ព្រះសមណគោតម

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ចង្អុលត្ថេ រាជវត្តវណ្ណាថា

ឌីថាសាទំ អនុប្បត្តោ ឌីថាសាទេ វិហាវតិ ឧត្តរេន
 ឌីថាសាទំ ទេវវេន សាលវេន យេ បន ខោ កេចិ
 សមណា វា ព្រាហ្មណា វា អម្ពាតំ តាមក្ខេត្តំ
 អាគច្ឆន្តិ អតិថិជោ តេ ហោន្តិ អតិថិ ខោ បនម្ពេហិ
 សក្កាតញ្ច កុកាតញ្ច មាទេតញ្ច បូជេតញ្ច យម្បិ
 កោ សមណោ តោតមោ ឌីថាសាទំ អនុប្បត្តោ
 ឌីថាសាទេ វិហាវតិ ឧត្តរេន ឌីថាសាទំ ទេវវេន
 សាលវេន អតិថិម្ពាតំ សមណោ តោតមោ អតិថិ
 ខោ បនម្ពេហិ សក្កាតញ្ច កុកាតញ្ច មាទេតញ្ច
 បូជេតញ្ច ឥមិទាបន្តេន ន អរហតិ សោ ករំ
 តោតមោ អម្ពាតំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតំ អថខោ
 មយមេវ អរហាម តំ កវន្តំ តោតមិ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតំ ឯត្ថកំ ខោ អហំ កោ តស្ស កោតោ
 តោតមស្ស វណ្ណំ បរិយាប្បណាមិ ន ច សោ ករំ
 តោតមោ ឯត្ថកវណ្ណា អបរិមាណវណ្ណា ហិ សោ ករំ
 តោតមោ ឯកមេកេនបិ កោ អន្តេន សមណាគតោ

ព្រាហ្មណ៍វត្ថុ ចង្អុលសូត្រ ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

ស្តេចមកដល់ឧបាសាទគ្រាមហើយ ឥឡូវនេះ គង់នៅក្នុងសាលវ័ន ជា
 ទេវវ័ន ជាខាងជើងឧបាសាទគ្រាម ជិតឧបាសាទគ្រាម ពួកសមណៈ
 ឬព្រាហ្មណ៍ ណាមួយ ដែលមកដល់តាមរក្ខត របស់យើងហើយ
 ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សុទ្ធតែជាក្ស័រ របស់យើង ក្ស័រ
 ហ្នឹងឯង ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា នៃគ្នាយើង
 ក៏ព្រះសមណគោតមនេះឯង ស្តេចមកដល់ ឧបាសាទគ្រាមហើយ
 ឥឡូវនេះ គង់ក្នុងសាលវ័នជាទេវវ័ន ជាខាងជើងឧបាសាទគ្រាម ជិត
 ឧបាសាទគ្រាម ឯព្រះសមណគោតមជាក្ស័ររបស់យើង ក្ស័រហ្នឹង
 ឯង ក៏ត្រូវតែយើងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា ដោយហេតុ
 នេះហើយ បានជាមិនគួរឱ្យព្រះសមណគោតមដ៏ចម្រើននោះ ចូលមកចូប
 នឹងយើងឡើយ តាមពិតគួរតែពួកយើងចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើននោះវិញ នៃគ្នាយើង ខ្ញុំដឹងគុណ (ដែលគួរសរសើរ) របស់
 ព្រះគោតម ដ៏ចម្រើននោះ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណេះឯង តែព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នោះ មិនមែនមានគុណ ដែលគួរសរសើរ ត្រឹមតែប៉ុណ្ណេះទេ ព្រោះព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននោះ មានគុណនឹងរាប់នឹងប្រមាណពុំបាន នៃគ្នាយើង
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ទោះបីព្រះអង្គប្រកប ដោយអង្គតែមួយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គកាសកំ

ន អរហត្ថំ សោ ករំ តោតមោ អម្ហាតំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតំ អថោ មយមេវ អរហាម តំ កវន្តំ
 តោតមំ ទស្សនាយ ឧបសង្កម្មិតុន្តំ (១) ។ តេនហិ
 កោ សព្វេវ មយំ សមណំ តោតមំ ទស្សនាយ
 ឧបសង្កម្មិតស្សាមាតិ ។ អថោ ចន្តី ព្រាហ្មណោ
 មហតា ព្រាហ្មណាគណោន សន្និ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កម្មិ ឧបសង្កម្មិតា ភកវតា សន្និ សម្មោទិ
 សម្មោទនីយំ កមិ សារាណីយំ វីតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសិទិ ។ តេន ោ បន សមយេន ភកវា វុឡ្ហហិ
 វុឡ្ហហិ ព្រាហ្មណហិ សន្និ តិញ្ច តិញ្ច កមិ
 សារាណីយំ វីតិសារេត្វា និសិទ្ធោ ហោតិ ។

[៦៨] តេន ោ បន សមយេន កាបទិកោ
 ធាម (២) មាណវេ ទហវេ វុត្តសិវេ សោឡសវស្សុទ្ធោ-
 សិកោ ជាតិយា តិណ្ឌំ វេនានំ ចារត្វ សនិយណ្ឌ-
 កេជ្ជកានំ សាគ្វរវ្យកេនានំ ឥតិហាសបញ្ចមានំ

១ ឧ. ម ឥតិសព្វោ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. កាបទិកោ នាម ។ ម. កាបទិកោ នាម ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ក៏មិនគួរនឹងចូលមកចូបនឹងយើងទេ តាមពិតគួរ
តែពួកយើងចូលទៅចូបនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះវិញ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
និយាយគ្នាថា នែគ្នាយើង បើដូច្នោះ ពួកយើងទាំងអស់គ្នានឹងនាំគ្នា
ចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម ។ ទើបចង្អៀតព្រាហ្មណ៍ ព្រមទាំង
ពួកព្រាហ្មណ៍ច្រើននាក់ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យសំណេះសំណាល ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះ
ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ
ក៏អង្គុយកងទីដ៏សមគួរ ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់
ពោលពាក្យណាមួយ ទៅរកពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ៗ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររលឹកហើយ ក៏ទ្រង់គង់ ។

[៦៨] សម័យនោះឯង មានមាណពកំឡោះម្នាក់ ឈ្មោះ
កាបទិកៈ មានក្បាលកោរ មានអាយុប្រមាណ ១៦ ឆ្នាំ អំពីកំណើត
ចេះចប់ត្រៃវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្ឌ នឹងគម្ពីរកេដុកៈ ព្រមទាំង
អក្ខរាវិរុទ្ធគេត គឺសិក្ខានឹងនិរុត្តិ ដែលមានគម្ពីរឥតិហាសៈជាគំរប់ ៥

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូត្រ ចង្អុលសុត្តន្ត ភគវន្តអប្បសាទន៍

បទគោ វេយ្យាករណោ លោកាយតមហាបុរិសលត្ថ-
 លោសុ អនុវយោ តស្សី បរិសាយំ និសិន្នោ ហោតិ ។
 សោ វុឡានំ វុឡានំ ព្រាហ្មណានំ ភគវតា សន្ធិ
 មន្តយមាណំ អន្តរន្តរ កថំ ឌុចាតេតិ ។ អថទោ
 ភគវា កាបទិតំ មាណវំ អប្បសានេសិ មា អាយស្មា
 ការទ្វាដោ វុឡានំ វុឡានំ ព្រាហ្មណានំ មន្តយមាណំ
 អន្តរន្តរ កថំ ឌុចាតេសិ^(១) កថាបរិយោសានំ អា-
 យស្មា ការទ្វាដោ អាគមេត្វតិ ។

[៦៩] ឃំ វុត្តេ ចង្អុលព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតទលេច
 មា កវំ គោតមោ កាបទិតំ មាណវំ អប្បសានេសិ
 កុលបុត្តោ ច កាបទិតោ មាណវេ តហុស្សុតោ
 ច កាបទិតោ មាណវេ បណ្ឌិតោ ច កាបទិតោ
 មាណវេ កល្យាណវត្តរណោ ច កាបទិតោ មាណ-
 វេ បហោតិ ច កាបទិតោ មាណវេ គោតា គោតមេន
 សន្ធិ អស្មី វចនេ បតិមន្តេត្ថន្តំ ។ អថទោ ភគវតោ

១ ឱ. ឱបាតេត្ថ ។ ម. ឱបាតេហិ ។

ព្រាហ្មណវត្ត ចង្អុលសូត្រ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់យាត់កាបទិកមាណព

ជាអ្នកស្គាល់ នូវបទនឹងវេយ្យាករណ៍ ជាអ្នកមិនទាន់ថយ គឺស្អាតដ៏-
នាញក្នុងលោកាយតសាស្ត្រ នឹងមហាបុរិសលក្ខណព្យាករណសាស្ត្រ
អង្គុយនៅក្នុងប្រជុំបរិស័ទនោះ ។ មាណពនោះ ក៏និយាយស្អាត
សំដីរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។ ដែលកំពុងតែប្រឹក្សា ទៅរកព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ទើបព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាត់កាបទិកមាណពថា
ការទ្វាជៈមានអាយុ កុំនិយាយស្អាតសំដី របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ចាស់ ។
ដែលកំពុងតែប្រឹក្សាឡើយ ការទ្វាជៈមានអាយុ ចូរបង្អង់ចាំឲ្យចប់
សំដីគេសិន ។

(៦៧) កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
ចង្អុលព្រាហ្មណ៍ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន កុំយាត់កាបទិកមាណពឡើយ ដ្បិតកាបទិកមាណព ជា
កុលបុត្រផង ជាពហុស្សត្រផង កាបទិកមាណព ជាបណ្ឌិតផង កាបទិក-
មាណព ជាអ្នកនិយាយពាក្យពីរោះផង កាបទិកមាណព អាចនឹង
ប្រឹក្សាក្នុងពាក្យនោះ ជាមួយនឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើនបានផង ។ ទើបព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឯតទិហោសិ អន្ធា ខោ កាបទិកស្ស មាណវស្ស
 តេវជ្ជកេ ពាវចនេ កកំ ភវិស្សតិ តថា ហំ មិ
 ព្រាហ្មណា សំបុរេត្តារោដ្ឋតិ ។ អថខោ កាបទិកស្ស
 មាណវស្ស ឯតទិហោសិ យទា មេ សមណោ
 តោតមោ ចក្កនា ចក្កំ ឧបសំហវិស្សតិ អថាហំ
 សមណំ តោតមំ បញ្ញំ បុច្ឆស្សម័តិ ។ អថខោ
 ភកវំ កាបទិកស្ស មាណវស្ស ចេតសា ចេតោ
 បរិតក្កមញ្ញាយ យេន កាបទិកោ មាណវោ តេន
 ចក្កនំ ឧបសំហាសិ ។ អថខោ កាបទិកស្ស
 មាណវស្ស ឯតទិហោសិ សមន្នាហរតិ ខោ មិ
 សមណោ តោតមោ យន្ធជាហំ សមណំ តោតមំ
 បញ្ញំ បុច្ឆេយ្យន្តិ ។ អថខោ កាបទិកោ មាណវោ
 ភកវំន្តំ ឯតទិវេច យទិទំ ភោ តោតម ព្រាហ្មណាជំ
 ចោរណំ មន្តបទំ ឥតិហិតិហាបរម្បរាយ ចិដកសម្ប-
 នាយ តត្ថ ច ព្រាហ្មណា ឯកំសេន ជំដ្ឋំ កត្តន្តំ
 ឥនមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញន្តំ ឥន ភវំ តោតមោ
 តិមាហាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មានជោគ មានព្រះគម្រិះយ៉ាងនេះថា កាបទិកមាណព មុខជានឹងបាន
សម្រេចត្រីវិជ្ជា ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដោយពិត ព្រោះហេតុនោះបាន
ជាពួកព្រាហ្មណ៍ លើកកាបទិកមាណពនោះជាត្រីមុខ ។ គ្រានោះ
កាបទិកមាណព មានសេចក្តីគ្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាបើព្រះ
សមណគោតម ទ្រង់ឆ្លៀងព្រះនេត្រមកចំភ្នែករបស់អញ អញនឹងសួរ
ប្រស្នាចំពោះព្រះសមណគោតម ក្នុងកាលនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបនូវបរិវិតក្កៈក្នុងចិត្តរបស់កាបទិកមាណពដោយ
ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គហើយ ទើបឆ្លៀងព្រះនេត្រចំពោះទៅរកកាប-
ទិកមាណព ។ គ្រានោះ កាបទិកមាណព មានសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាង
នេះថា ព្រះសមណគោតម មើលមកអញហើយភើ បើដូច្នោះមាន
តែអញសួរប្រស្នាចំពោះព្រះសមណគោតម ។ លំដាប់នោះ កាបទិក-
មាណព ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះមានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន បទេមន្តចាស់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលប្រកាន់ត ។ គ្នាថាដូច្នេះ ។
ប្រកាន់តាមក្បួន ក៏បណ្តាពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ដែល
ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តដោយចំណែកមួយថា ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យ
ដទៃជាមោឃៈ ក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់សំដែងថា
ដូចម្តេចទៅវិញ ។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្យ ចង្អុលសុត្តន្ត កថាវគ្គបិដក

(៧០) ភី បន ភារទ្វាជ អត្ថំ កោចំ ព្រាហ្មណ៍ ឯកព្រាហ្មណ៍ យោ ឯវមាហ អហមេតំ ជាធាមិ អហមេតំ បស្សមិ ឥទមេវ សុច្ឆំ មោយ. មញ្ញំ ។ ឆោ ហិទំ ភោ កោតម ។ ភី បន ភារទ្វាជ អត្ថំ កោចំ ព្រាហ្មណ៍ ឯកាចរិយោបិ ឯកាចរិយប្បាចរិយោបិ យាវ សត្តមា អាចរិយមហ. យុតា^(១) យោ ឯវមាហ អហមេតំ ជាធាមិ អហមេតំ បស្សមិ ឥទមេវ សុច្ឆំ មោយមញ្ញំ ។ ឆោ ហិទំ ភោ កោតម ។ ភី បន ភារទ្វាជ យេបិ តេ ព្រាហ្មណ៍ បុព្វកា សសយោ មន្ទាទំ កត្តារោ មន្ទាទំ បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតរហិ ព្រាហ្មណា ចោរាណិ មន្ទបទំ ភីតំ បុត្តំ សមិហិ. តំ តទទុកាយន្តំ តទទុកាសន្តំ កាសិតមន្ទកាសន្តំ វាចិតមន្ទវាចេន្តំ សេយ្យបីទំ អដ្ឋកោ វាមកោ

ព្រាហ្មណ៍វង្ស ចង្គ្គិសូត្រ ការទ្រង់សួរតបទៅកាបទិកមាណព

(៧០) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះបណ្តា
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មានព្រាហ្មណ៍ណាខ្លះ សូម្បីតែម្នាក់ ពោល
 យ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត
 ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ដូច្នេះមានដែរឬទេ ។ កាបទិកមាណព ឆ្លើយ
 ថា បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
 ចុះបណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ខ្លះ មានអាចារ្យជាមួយ
 គ្នាផង ជាប្រធានលើអាចារ្យជាមួយគ្នាផង តាំងអំពីគូនៃអាចារ្យ
 ជាគំរប់ ៧ មក ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញ
 ហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ដូច្នេះមានដែរឬទេ ។
 បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ចុះ
 បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មានពួកព្រាហ្មណ៍ណា ជាឥសីមានក្នុង
 ជាន់មុន ជាអ្នកភាគតែនៃនូវមន្ត អ្នកពោលនូវមន្ត បទនៃមន្តចាស់នេះ
 ដែលពួកព្រាហ្មណ៍ណា បានសូត្រហើយ បានពោលហើយ បាន
 តាំងទុកហើយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ សូត្រតាមមន្តនោះ ពោល
 តាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តដែលគេពោលហើយ បង្រៀនមន្តដែលគេ
 បង្រៀនហើយ ពួកឥសីទាំងនោះ គឺឥសីឈ្មោះ អដ្ឋកៈ ឈ្មោះវាមកៈ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបល្លាសកំ

វាមទេវេ វេស្សាមិត្តោ យមតត្ថិ អន្តីរសោ ភារទ្វាដោ
 វាសេដ្ឋោ កស្សបោ ភក្កុ តេបិ ឯវមាហំសុ
 មយមេតំ ជាធាម មយមេតំ បស្សាម ឥទមេវ
 សច្ចំ មោយមញ្ញត្ថំ ។ នោ ហំទំ ភោ តោតម ។

[៧០] ភតិ ភិរ ភារទ្វាដ ទត្ថិ កោចិ ព្រាហ្ម-
 ណាទំ ឯកព្រាហ្មណេបិ យោ ឯវមាហា អហមេតំ
 ជាធាមិ អហមេតំ បស្សាមិ ឥទមេវ សច្ចំ មោយ-
 មញ្ញត្ថំ ទត្ថិ កោចិ ព្រាហ្មណាទំ ឯកាចរិយោបិ ឯ-
 កាចរិយប្បាចរិយោបិ យោវ សត្តមា អាចរិយមហយុតា
 យោ ឯវមាហា អហមេតំ ជាធាមិ អហមេតំ បស្សាមិ
 ឥទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញត្ថំ យេបិ តេ ព្រាហ្មណាទំ
 បុព្វកា ឥសយោ មន្តាទំ កត្តារោ មន្តាទំ
 បវត្តារោ យេសមិទំ ឯតវហិ ព្រាហ្មណា ចោរណំ
 មន្តបទំ ភិភិ បវត្តំ សមិហិតំ តទទុកាយន្តំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ឈ្មោះវាមទេវៈ ឈ្មោះវេស្សមិត្តៈ ឈ្មោះយមគគ្គិ ឈ្មោះអង្គីរសៈ
 ឈ្មោះភារទ្វាជៈ ឈ្មោះវាសេដ្ឋៈ ឈ្មោះកស្សបៈ ឈ្មោះភក្កុ ក៏
 ពួកឥសីទាំងនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា យើងទាំងឡាយ ដឹងហេតុនេះ
 យើងទាំងឡាយឃើញហេតុនេះ ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ
 ដូច្នេះមានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពុំមានទេ ។

(៧១) ព្រះភគវន្តមុនៗនាថទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ មិន
 មានឮថា បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ
 សូម្បីតែម្នាក់ ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ
 ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃ ជាមោឃៈ បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដែលមានអាចារ្យជាមួយគ្នា ឬមានអាចារ្យ
 ជាប្រធានលើអាចារ្យជាមួយគ្នា ដរាបតាំងអំពីគូនៃអាចារ្យជាគំរប់ ៧ មក
 ពោលយ៉ាងនេះថា អញដឹងហេតុនេះ អញឃើញហេតុនេះ ពាក្យ
 នេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ដែលជាឥសី មានក្នុងជាន់មុន ជាអ្នកភាគតែងមន្ត អ្នក
 ពោលមន្ត បទនៃមន្តចាស់នេះ ដែលពួកឥសីណា បានសូត្រហើយ
 បានពោលហើយ បានតាំងទុកហើយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យាសូត្រ ចង្អុលសុត្តន្ត កាបទិកប្បដិប្បនា

តទទុក្ខាសន្តិ ភាសិតមទុក្ខាសន្តិ វាចិតមទុក្ខាចេន្តិ
 សេយ្យបីដំ អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវេ វេស្សាមិត្តោ
 យមតត្ថំ អន្តរសោ ភារទ្វាជោ វាសេដ្ឋោ កស្សបោ
 កតុ តេបិ ន ឯវាមាហំសុ មយមេតំ ជាធាម
 មយមេតំ បស្សម ឥទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញន្តំ ។
 សេយ្យថាបិ ភារទ្វាជ អនុវេណិ បរម្មវាសំសត្តា
 បុរិមោបិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោបិ ន បស្សតិ
 ចច្ចិមោបិ ន បស្សតិ ឯវាមេវ ទោ ភារទ្វាជ
 អនុវេណ្ឌបមំ មញ្ញ ព្រាហ្មណាដំ ភាសិតំ សម្ម
 ជ្ជតិ បុរិមោបិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោបិ ន បស្សតិ
 ចច្ចិមោបិ ន បស្សតិ តំ កី មញ្ញាសិ ភារទ្វាជ
 នទុ ឯវំ សន្តេ ព្រាហ្មណាដំ អម្ពលីកា សទ្វា
 សម្មជ្ជតីតិ ។ ន ខ្មេត្ត(១) ភោ ភោតម ព្រាហ្មណ
 សទ្វាយយេវ បយិកុទាសន្តិ អនុស្សវាបេត្ត ព្រាហ្មណ
 បយិកុទាសន្តិតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលសូត្រ ការទ្រង់សួរតបទៅកាបទិកមាណា

បានសូត្រតាមមន្តនោះ បានពោលតាមមន្តនោះ បានពោលតាមមន្ត
 ដែលគេពោលហើយ បានបង្រៀនមន្តដែលគេបង្រៀនហើយ ពួកឥសី
 ទាំងនោះ គឺឥសីឈ្មោះអដ្ឋកៈ ឈ្មោះវាមកៈ ឈ្មោះវាមទេវៈ ឈ្មោះ
 វេស្សមិត្តៈ ឈ្មោះយមគគ្គិ ឈ្មោះអគ្គិវសៈ ឈ្មោះការទ្វាដៈ ឈ្មោះ
 វាសេដ្ឋៈ ឈ្មោះកស្សបៈ ឈ្មោះភគុ ក៏ពួកឥសីទាំងនោះ មិនពោលថា
 យើងទាំងឡាយដឹងហេតុនេះ យើងទាំងឡាយឃើញហេតុនេះ ពាក្យ
 នេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃៈ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ ដូចបុរសខ្វាក់
 ទាំងជួរដែលជាប់ត ។ គ្នា បុរសដែលដើរមុន ក៏មើលមិនឃើញ បុរស
 ដែលដើរកណ្តាលក៏មើលមិនឃើញ បុរសដែលដើរក្រោយ ក៏មើលមិន
 ឃើញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាដៈ កាសិវរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ក៏មានទំនងដូចបុរសខ្វាក់ទាំងជួរ បុរសដែលដើរមុន ក៏មើលមិនឃើញ
 បុរសដែលដើរកណ្តាល ក៏មើលមិនឃើញ បុរសដែលដើរក្រោយក៏
 មើលមិនឃើញ យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលការទ្វាដៈ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូច
 ម្តេច កាលបើយ៉ាងនេះ តើសទ្ធាដែលគ្មានឫសគល់របស់ពួកព្រាហ្មណ៍
 សម្រេចបានដែរឬ ។ កាបទិកមាណាគ្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន សម្រេចមិនបានទេ ពួកព្រាហ្មណ៍តែងចូលទៅអង្គុយជិតដោយ
 សទ្ធា ពួកព្រាហ្មណ៍តែងចូលទៅអង្គុយជិតដោយការស្តាប់ត ។ គ្នាមក ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កោសកំ

[៧២] បុត្រោ ខោ ភិក្ខុ ភារទ្វាជ សន្និ អគ-
 មាសិ អនុស្សវំ ឥនាទិ វនេសិ បញ្ច ខោ ឥមេ
 ភារទ្វាជ ធម្មា ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទ្វិជាវិចាគា កតមេ
 បញ្ច សទ្ធា វុចិ អនុស្សវេ អាការបរិវិតក្តោ ទិដ្ឋិ-
 ទិដ្ឋ្យានក្ខន្ធិ ឥមេ ខោ ភារទ្វាជ បញ្ច ធម្មា ទិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទ្វិជាវិចាគា អបិច ភារទ្វាជ សុស្សន្ត-
 ហិតំយេវ ហោតិ តញ្ច ហោតិ វិត្តំ តុច្ឆំ មុសា
 នោ ចេបិ សុស្សន្តហិតំ ហោតិ តញ្ច ហោតិ ភ្លត្តំ
 តុច្ឆំ អនញ្ញថា អបិច ភារទ្វាជ សុវុចិតំយេវ ហោតិ
 ។ បេ ។ ស្វានុស្សវិតំយេវ ហោតិ ។ បេ ។ សុបរិវិ-
 តក្កំយេវ ហោតិ ។ បេ ។ សុទិដ្ឋាយិតំយេវ ហោតិ
 តញ្ច ហោតិ វិត្តំ តុច្ឆំ មុសា នោ ចេបិ សុទិដ្ឋា-
 យិតំ ហោតិ តញ្ច ហោតិ ភ្លត្តំ តុច្ឆំ អនញ្ញថា
 សន្និ អនុវត្តតា ភារទ្វាជ វិញ្ញាណ បុរិសេន នាល-

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៧២) ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលធិមុន
អ្នកថាជឿ ឥឡូវនេះ អ្នកថាពួតតាមគេ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ធម៌ទាំង ៥
យ៉ាងនេះ មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងតើដូច
ម្តេច ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងគឺ សេចក្តីជឿ ១ សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ការពួតតាម
គ្នា ១ ការគ្រិនរិនូវអាការ ១ សេចក្តីចូលចិត្តតាមការយល់ ១ ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ ធម៌ទាំង ៥ នេះឯង មានវិបាក ២ យ៉ាង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ គឺហេតុណា ដែលបុគ្គលជឿស៊ប់ តែហេតុនោះ ជា
ហេតុសោះសូន្យ ទេ ទេ កុហកសោះក៏មាន ហេតុណា ដែលបុគ្គលមិន
ជឿស៊ប់ទេ តែហេតុនោះ ជាហេតុពិត ប្រាកដ មិនមែនជាដទៃក៏មាន
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មួយទៀត ហេតុណា ដែលបុគ្គលគាប់ចិត្តស៊ប់ ។ បេ ។
ពាក្យណា ដែលបុគ្គលព្យាប្បស័តាមគ្នា ។ បេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គល
គ្រិនរិនូវឃើញជាក់ ។ បេ ។ ហេតុណា ដែលបុគ្គលចូលចិត្តស៊ប់ តែ
ហេតុនោះ ជាហេតុសោះសូន្យ ទេ ទេ កុហកសោះក៏មាន ហេតុណាដែល
បុគ្គលមិនចូលចិត្តស៊ប់ទេ តែហេតុនោះជាហេតុពិត ប្រាកដ មិនមែនជា
ដទៃក៏មាន ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បុរសជាអ្នកប្រាជ្ញ អ្នករក្សាសច្ចៈ មិនគួរ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ធម្មសូត្រ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា

មេត្ត ឯកំសេន និដ្ឋំ កុដ្ឋំ ឥនមេវ សច្ចំ មោយ-

មញ្ញំ ។ កត្តាវតា បន ភោ តោតម សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា

ហោតិ កត្តាវតា សច្ចមនុស្សតិ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា

មយំ កុដ្ឋំ តោតម បុណ្ណាមតិ ។

[៧៣] សម្មា ចេចិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ

ឯវំ មេ សម្មាតិ ឥតិ វទំ^(១) សច្ចមនុស្សតិ ន

ត្រូវ តាវ ឯកំសេន និដ្ឋំ កុដ្ឋតិ ឥនមេវ សច្ចំ

មោយមញ្ញំ ឯត្តាវតា ទោ ការទ្វាជ សច្ចមនុស្សតិ

ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុស្សតិ ឯត្តាវតា ច មយំ

សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា បញ្ញាបេម ន ត្រូវ តាវ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនា

ហោតិ វុចិ ចេចិ ការទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...

១ ម. ឯវមេវ សិដ្ឋតិ ឥតិ វទំ វិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលស្រី ទ្រង់ព្យាករណ៍ការរក្សាសច្ចៈ

ចូលចិត្តដោយដាច់ខាត ក្នុងហេតុនេះថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ
 ជាមោឃៈ ដូច្នេះឡើយ ។ កាបទិកមាណាពក្រាបទូលសួរថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការរក្សាសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុន្មាន ឬគុណរក្សាសច្ចៈតើ
 ត្រឹមប៉ុន្មាន យើងខ្ញុំព្រះអង្គ សូមសួរចំពោះការរក្សាសច្ចៈ នឹង
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

[៧៣] ព្រះលោកនាថត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមាន

ជំនឿថា ជំនឿរបស់អញយ៉ាងនេះ កាលដែលនិយាយតាមគំនិតដូច្នេះ
 ឈ្មោះថារក្សាសច្ចៈ តែមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្ត ដោយដាច់ខាត
 ថា ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃជាមោឃៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈ ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ឬគុណរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើង
 ក៏បញ្ចាតការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការត្រាស់ដឹងសច្ចៈមិនទាន់មានដល់
 បុរសនោះនៅឡើយទេ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បើបុរសមានសេចក្តីគាប់ចិត្ត...

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អនុស្សវេ ចេហិ ភារទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 អាភារបរិវិតក្តោ ចេហិ ភារទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ...
 ទិដ្ឋនិដ្ឋានក្ខន្តិ ចេហិ ភារទ្វាជ បុរិសស្ស ហោតិ ឯ
 មេ(១) ទិដ្ឋនិដ្ឋានក្ខន្តិតិ ឥតិ វទំ(២) សច្ចមនុស្សក្ខតិ ន
 ត្រូវ តាវ ឯកំសេន ទិដ្ឋិ កច្ចតិ ឥទមេវ សក្ខិ
 មោយមញ្ញាតិ ឯត្តាវតា ខោ ភារទ្វាជ សច្ចមនុស្សក្ខណា
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុស្សក្ខតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
 សច្ចាមនុស្សក្ខណំ បញ្ញាបេម ន ត្រូវ តាវ សច្ចានុពោធា
 ហោតីតិ ។ ឯត្តាវតា កោ កោតម សច្ចមនុស្សក្ខណា
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុស្សក្ខតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
 សច្ចាមនុស្សក្ខណំ បញ្ញាបេម កិត្តាវតា បន កោ កោតម
 សច្ចានុពោធា ហោតិ កិត្តាវតា សច្ចមនុស្សក្ខតិ
 សច្ចានុពោធិ មយំ កវន្តំ កោតមំ បុប្ផាមាតិ ។

(៧៤) ឥធិ កិវ ភារទ្វាជ ភិក្ខុ អញ្ញាតិវំ តាមិ
 វា និកមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហារតិ ។ តមេវ(៣)
 កហាបតិ វា កហាបតិបុត្តោ វា ឧបសង្កម្ភិត្វា

១ ម. ឯវមេវ ។ ២ ម. វិភិ ។ ៣ ឧ. ម. ធម្មេវ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមចណ្ឌសកៈ

ម្នាលការព្វាជៈ បើបុរសមានការព្វតាម ។ គ្នា... ម្នាលការព្វាជៈ បើ
 បុរសមានសេចក្តីត្រិះរិះនូវភាគការ... ម្នាលការព្វាជៈ បើបុរសមានសេចក្តី
 ចូលចិត្តដោយការយល់ថា សេចក្តីចូលចិត្ត តាមការយល់របស់អញ
 យ៉ាងនេះ កាលបើនិយាយតាមសេចក្តីចូលចិត្ត ដោយការយល់ដូច្នេះ
 ឈ្មោះថា រក្សាសច្ចៈ តែមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តដោយដាច់ខាតថា
 ពាក្យនេះពិត ឯពាក្យដទៃជាមោឃាយៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះឡើយ ម្នាល
 ការព្វាជៈ ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលរក្សាសច្ចៈត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ
 យើងក៏បញ្ចត្តការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែការគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈ មិនទាន់
 មានដល់បុរសនោះនៅឡើយទេ ។ កាបទិកមាណព ក្រាបបង្គំទូល
 សួរថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការរក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
 រក្សាសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំចាំឡាយ ក៏បញ្ចត្តការរក្សាសច្ចៈត្រឹម
 ប៉ុណ្ណោះដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 បុគ្គលគ្រាស់ជីវិតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំសូមសួរ ចំពោះការគ្រាស់ជីវិត
 សច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

(៧៤) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្នាលការព្វាជៈ មានសេចក្តី
 ដំណាលថា ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅស្រ្តីយន្តស្រុក ឬ
 និគមណាមួយ ។ គហបតីភិក្ខុ កូនគហបតីភិក្ខុ ចូលទៅរកភិក្ខុនោះឯង

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្អុលសុត្តេ សព្វាទុក្ខណាច្ចករណ៍

តិស្ស ធម្មេស្ស សមន្នេសតិ លោកនិយេស្ស ធម្មេស្ស
 ទោសនិយេស្ស ធម្មេស្ស មោហនិយេស្ស ធម្មេស្ស អត្ថ
 នុ ខោ ឥមស្ស អាយស្សតោ តថាភូតា លោកនិ-
 យា ធម្មា យថាភូតេហិ លោកនិយេហិ ធម្មេហិ
 បរិយាទិន្នចិត្តោ អជាជំ វា វេទេយ្យ ជាតាម័តិ
 អបស្សំ វា វេទេយ្យ បស្សាម័តិ បរិ វា តថត្តាយ
 សមាទិបេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ជីយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយាតិ ។ តមេជំ សមន្នេសមាតោ ឯវំ ជាតាតិ
 នត្ថំ ខោ ឥមស្សយស្សតោ តថាភូតា លោកនិយា
 ធម្មា យថាភូតេហិ លោកនិយេហិ ធម្មេហិ បរិយា-
 ទិន្នចិត្តោ អជាជំ វា វេទេយ្យ ជាតាម័តិ អបស្សំ
 វា វេទេយ្យ បស្សាម័តិ បរិ វា តថត្តាយ សមាទិបេយ្យ
 យំ បរេសំ អស្ស ជីយរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។
 តថា^(១) ខោ បនិមស្សយស្សតោ កាយសមាចា-
 រោ តថា^(២) វច័សមាចារោ យថាតំ អលុទ្ធស្ស

១-២ ម. តថាភូតោ ។

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលសូត្រ ទ្រង់ព្យាករណ៍ព្យាសច្ចៈ

ល្បងមើលក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៣ ប្រការ គឺធម៌ជាទីតាំងនៃលោកៈ ធម៌
 ជាទីតាំងនៃទោសៈ ធម៌ជាទីតាំងនៃមោហៈ ដោយគំនិតថា បុគ្គលមាន
 ចិត្ត ដែលធម៌ជាទីតាំងនៃលោកៈ មានសភាពយ៉ាងណា គ្របសង្កត់
 ហើយមិនដឹង និយាយថា អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា
 អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ
 ក៏បបួលប្តូរបុគ្គលដទៃ ដើម្បីហេតុនោះ ធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃ
 សេចក្តីលោក មានសភាពដូច្នោះ តើមានដល់លោកមានអាយុនេះ
 ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលកិត្តនោះ ក៏
 ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលធម៌ទាំងឡាយ ជាទីតាំងនៃសេចក្តី
 លោក មានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា
 អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 អស់កាលយូរ ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលប្តូរបុគ្គលដទៃ ដើម្បី
 ហេតុនោះ ធម៌ទាំងឡាយជាទីតាំងនៃសេចក្តីលោក មានសភាពដូច្នោះ
 មិនមានដល់លោកមានអាយុនេះទេ ។ កាយសមាចារ នឹងរឹចសមា-
 ចារ របស់លោកមានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនលោកដែរ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបល្លាសកំ

យំ ខោ បន អយមាយស្មា ធម្មំ ទោសេតិ កម្មំរោ
សោ ធម្មោ ទុទ្ទិសោ ទុរុទ្ទតោនោ សន្តោ បណ្ឌិតោ
អតក្ការាវចរោ ធម្មោ និព្វលោក បណ្ឌិតវេទនីយោ ន
សោ សុទេសនីយោ^(១) លុទ្ធនាតិ ។ យតោ នំ ស.
មន្ទេសមាណោ វិសុទ្ធិំ លោកនីយេហំ ធម្មេហំ បស្សតិ
សមនុបស្សតិ តតោ នំ ឧត្តរំ សមន្ទេសតិ
នោសនីយេសុ ធម្មេសុ អត្ថំ នុ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ
តថារូចា នោសនីយោ ធម្មោ យថារូបេហំ នោសនី-
យេហំ ធម្មេហំ បរិយាទិន្នចិត្តោ អជាជំ វា វិទេយ្យ
ជាតាម័តិ អបស្សំ វា វិទេយ្យ បស្សាម័តិ បរិ វា
តថត្តាយ សមាទិបេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ជីយរត្ថំ
អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ តថេនំ សមន្ទេសមាណោ
ឃរំ ជាតាតិ នត្ថំ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថារូចា
នោសនីយោ ធម្មោ យថារូបេហំ នោសនីយេហំ
ធម្មេហំ បរិយាទិន្នចិត្តោ អជាជំ វា វិទេយ្យ

១ ម. សុទេសនីយោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បើលោកមានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបាន
 ដោយក្រ ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ទុក្ខម ជាធម៌
 ដែលគេស្គាល់មើលដោយការត្រិះរិះពុំបាន ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញ
 ទើបដឹងបាន ធម៌នោះបុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីលោភ មិនន័យសំដែងបាន
 ឡើយ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលភិក្ខុនោះ បានឃើញ
 ច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិសុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃលោភៈ ដោយ
 ហេតុណាហើយ ក៏ល្បងមើលភិក្ខុនោះក្នុងធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ
 ឲ្យក្រៃលែងជាងហេតុនោះ តទៅទៀតថា បុគ្គលមានចិត្តដែលធម៌ជាទី
 តាំងនៃទោសៈមានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
 ថាអាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់
 កាលយូរ ដល់ដទៃទាំងឡាយដទៃ ក៏បច្ចូលនូវបុគ្គលដទៃដើម្បីហេតុនោះ
 ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ មានសភាពដូច្នោះ មានដល់លោក
 មានអាយុនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើល
 ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីតាំងនៃ
 ទោសៈ មានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា

ព្រហ្មណវត្តស្ស ចង្អុលត្តេ សព្វាធុរក្កណ្ឌាណំ

ជាតាមីតិ អបស្សំ វា វិទេយ្យ បស្សមីតិ បរិ វា

តថតាយ សមាធិបេយ្យ យំ បរេសំ អស្សំ ធីយរត្តំ

អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ តថា ទោ បនិមស្សា-

យស្មតោ កាយសមាធារោ តថា វិចីសមាធារោ

យថាតិ អទុដ្ឋស្សំ យំ ទោ បន អយមាយស្មា

ធម្មំ ទេសេតិ កម្ពីរោ សោ ធម្មោ ទុទ្ធសោ

ទុរុត្តោចោ សន្តោ បណីតោ អតក្កាវចរោ និប្បណោ

បណីតវេទនីយោ ន សោ ធម្មោ សុទេសីយោ

ទុដ្ឋនាតិ ។ យតោ នំ សមន្នេសមាធា វិស្សទ្ធិ

នោសនីយហំ ធម្មហំ បស្សតិ សមនុបស្សតិ

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលសូត្រ ទ្រង់ព្យាករណ៍ការព្យាសច្ចៈ

អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
 អស់កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បច្ចុប្បន្នជនដទៃ ដើម្បីហេតុ
 នោះ ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនមានដល់
 លោកមានអាយុនេះឡើយ ។ កាយសមាចារនឹងវិចីសមាចារ របស់
 លោកមានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនមានទោសៈដែរ បើ
 លោកមានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបានដោយក្រ
 ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ទុក្ខម ជាធម៌ដែលគេស្គន់
 មើលដោយការគ្រិនរិះពុំបាន ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន
 ធម៌នោះបុគ្គលអ្នកមានទោសៈមិនងាយសំដែងបានឡើយ ។ កាលគហ-
 បតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលកិត្តុនោះបានឃើញច្បាស់ថា ជាអ្នកបរិ-
 សុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយដែលជាទីតាំងនៃទោសៈ ដោយហេតុណាហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តតោ នំ ទុត្តរំ សមន្នេសតិ មោហនីយេសុ ធម្មេសុ
អត្ថំ នុ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថាវុចា មោហនី-
យា ធម្មា យថាវុចេហិ មោហនីយេហិ ធម្មេហិ
បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វទេយ្យ ជានាមីតិ
អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរិ វា តថត្តាយ
សមាទិបេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយវត្ថំ អហិតាយ
ទុក្ខាយាតិ ។ តមេនំ សមន្នេសមាណោ ឃំ ជានាតិ
នត្ថំ ខោ ឥមស្សាយស្មតោ តថាវុចា មោហ-
នីយា ធម្មា យថាវុចេហិ មោហនីយេហិ ធម្មេហិ
បរិយាទិន្នចិត្តោ អជានំ វា វទេយ្យ ជានាមីតិ
អបស្សំ វា វទេយ្យ បស្សាមីតិ បរិ វា តថត្តាយ
សមាទិបេយ្យ យំ បរេសំ អស្ស ធិយវត្ថំ អហិតាយ
ទុក្ខាយាតិ ។ តថា ខោ បទិមស្សាយស្មតោ
កាយសមាចារោ តថា វចីសមាចារោ យថាតិ
អម្បជ្ឈស្ស យំ ខោ បទ អយមាយស្មា
ធម្មំ ទេសេតិ កត្តំវោ សោ ធម្មោ ទុទេសោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសន្ធិស្កកៈ

ក៏ល្បងមើលភិក្ខុនោះ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈឲ្យ
 ក្រែលង់ជាងហេតុនោះតទៅទៀតថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទី
 តាំងនៃមោហៈ មានសភាពយ៉ាងណា គ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយ
 ថា អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏
 ហេតុណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តី
 ទុក្ខអស់កាលយូរ ដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលអ្នកដទៃ ដើម្បីហេតុ
 នោះ ពួកធម៌ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈ មានសភាពដូច្នេះ មានដល់
 លោកមានអាយុនេះ ដែរឬហ្ន៎ ។ កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បង
 មើលភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គលមានចិត្តដែលពួកធម៌ជាទីតាំងនៃ
 មោហៈមានសភាពយ៉ាងណាគ្របសង្កត់ហើយ មិនដឹង និយាយថា
 អាត្មាអញដឹង ឬមិនឃើញ និយាយថា អាត្មាអញឃើញ ឬក៏ហេតុ
 ណាដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកម្មមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខអស់
 កាលយូរដល់ជនទាំងឡាយដទៃ ក៏បបួលអ្នកដទៃដើម្បីហេតុនោះ ពួក
 ធម៌ដែលជាទីតាំងនៃមោហៈ មានសភាពដូច្នេះ មិនមានដល់លោកមាន
 អាយុនេះទេ ។ កាយសមាចារ នឹងវិចីសមាចារ របស់លោក
 មានអាយុនេះ ក៏ដូចជារបស់អ្នកដែលមិនមានមោហៈដែរ បើលោក
 មានអាយុនេះ សំដែងធម៌ណា ធម៌នោះជ្រៅ ឃើញបានដោយក្រ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្អុលសុត្តេ សុត្តន្តបិដកសុត្តន្តបិដក

ឱវន្តុពោធា សន្តោ បណ្ឌិតោ អតក្កាវចរោ
 និប្បណោ បណ្ឌិតវេទនិយោ ន សោ ធម្មោ
 សុខសិយោ ម្យឡោនាតិ ។ យតោ និ
 សមន្នេសមាធា វិសុទ្ធិ មោហនិយោហិ ធម្មហិ
 បស្សតិ សមនុបស្សតិ អថ តម្អិ សុទ្ធិ និវេសតិ
 សទ្ធាជាតោ ឧបសង្កមតិ ឧបសង្កមន្តោ បយិរុចាសតិ
 បយិរុចាសន្តោ សោតិ ឱទហតិ ឱហិតស្សោតោ ធម្ម
 សុណាតិ សុត្វា ធម្មំ ជារតិ ធានំ ធម្មានំ អត្ថំ
 ឧបបរិក្ខតិ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតោ ធម្មា និជ្ឈានំ ឧមន្ត
 ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា សតិ ធានោ ជាយតិ ធន្តជាតោ
 ឧស្សហតិ ឧស្សហិត្វា តុលេតិ តុលយិត្វា បទហតិ
 បហិតតោ សមាធា កាយេន ចេវ បរមត្ថសុទ្ធិ
 សច្ចិករោតិ បញ្ញាយ ច តំ អតិវិជ្ជោ បស្សតិ ។
 ឯត្តាវតា ខោ ការាជ សទ្ធានុពោធា ហោតិ

ប្រាហ្មណវត្ថុ ចង្អុលសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈ

ត្រាស់ដឹងបានដោយក្រ ជាធម៌ស្ងប់ ជាធម៌ទុក្ខម ជាធម៌ដែលគេស្គាល់
 មើលដោយការត្រិះរិះពុំបានទេ ជាធម៌ល្អិត មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើបដឹងបាន
 ធម៌នោះ បុគ្គលអ្នកមានមោហៈ មិនងាយនឹងសំដែងបានឡើយ ។

កាលគហបតី ឬកូនគហបតី ល្បងមើលនូវភិក្ខុនោះ បានឃើញច្បាស់
 ថា ជាអ្នកបរិសុទ្ធចាកធម៌ទាំងឡាយជាទីតាំងនៃមោហៈ ដោយហេតុ
 ណាហើយ ក៏ញ៉ាំងសទ្ធាឲ្យជ្រួតជ្រាបក្នុងហេតុនោះ ជាអ្នកមានសទ្ធា
 កើតឡើងក្នុងកាលនោះ ទើបចូលទៅរក (ភិក្ខុនោះ) កាលចូល
 ទៅរក ក៏បានអង្គុយជិត កាលទៅអង្គុយជិត ក៏ដាក់នូវសោតប្ប-
 សាទ លុះមានសោតប្បសាទដាក់ចុះហើយ ទើបស្តាប់ធម៌ លុះស្តាប់
 ហើយ ទើបទ្រទ្រង់នូវធម៌ ពិចារណានូវសេចក្តីនៃធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួន
 ទ្រទ្រង់ហើយ កាលបើពិចារណានូវសេចក្តីហើយ ក៏ចូលចិត្តនូវធម៌នឹង
 គំនិត កាលមានសេចក្តីចូលចិត្តនូវធម៌នឹងគំនិតហើយ ក៏មានឆន្ទៈកើត
 ឡើង លុះមានឆន្ទៈកើតឡើងហើយ ក៏ប្រឹងប្រែង លុះប្រឹងប្រែងហើយ
 ក៏ត្រិះរិះ លុះត្រិះរិះហើយ ក៏តម្កល់ (នូវសេចក្តីព្យាយាមដើម្បីមគ្គ)
 ជាអ្នកមានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវបរមត្ថ-
 សច្ចៈដោយនាមកាយផង បានចាក់ឆ្មុះឃើញច្បាស់នូវបរមត្ថសច្ចៈនោះ
 ដោយបញ្ចាផង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឯត្តាវតា សច្ចមនុពុជ្ឈតិ ឯត្តាវតា ច មយំ
 សច្ចានុពោធិំ បញ្ញាបេម នត្វេវ សច្ចានុប្បតិ
 ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ភោ គោតម សច្ចានុពោធា
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុពុជ្ឈតិ ឯត្តាវតា ច
 មយំ សច្ចានុពោធិំ បញ្ញាបេម តិត្តាវតា បន
 ភោ គោតម សច្ចានុប្បតិ ហោតិ តិត្តាវតា សច្ច-
 មនុប្បាប្បណាតិ សច្ចានុប្បតិ មយំ កវន្តំ គោតម
 បុត្តាមាតិ ។

(៧៥) តេសំយេវ ភាវទ្ធាជ ធម្មានំ អាសេវនា
 ភាវនា តហល័កម្មំ សច្ចានុប្បតិ ហោតិ ឯត្តាវតា
 ។ ភាវទ្ធាជ សច្ចានុប្បតិ ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ច-
 មនុប្បាប្បណាតិ ឯត្តាវតា ច មយំ សច្ចានុប្បតិ
 បញ្ញាបេមាតិ ។ ឯត្តាវតា ភោ គោតម សច្ចានុប្បតិ
 ហោតិ ឯត្តាវតា សច្ចមនុប្បាប្បណាតិ ឯត្តាវតា
 ច មយំ សច្ចានុប្បតិ បញ្ញាបេម សច្ចានុប្បតិយា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បុគ្គលត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងក៏បញ្ចាតការត្រាស់ដឹងសច្ចៈ
ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ តែមិនទាន់ហៅថា កើតសច្ចធម៌ទេ ។ តាមទិកមាណព
ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ
ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងខ្ញុំក៏បញ្ចាត
ការត្រាស់ដឹងសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះការ
កើតសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុណ្ណាន បុគ្គលបាននូវសច្ចៈតើត្រឹមប៉ុណ្ណាន យើងខ្ញុំ សូម
សួរនូវការកើតសច្ចៈ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។

(៧៥) ព្រះបរមគ្រូត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការធ្វើឲ្យប្តីក ការ
ចម្រើន ការធ្វើរឿយ ។ នូវធម៌ទាំងនោះឯង ឈ្មោះថា ការកើតសច្ចៈ ម្ចាស់
ការទ្វាដៈ ការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គលបាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើង
ក៏បញ្ចាតការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះដែរ ។ តាមទិកមាណពក្រាប
ទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ការកើតសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ បុគ្គល
បាននូវសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ យើងបញ្ចាតនូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈត្រឹមប៉ុណ្ណោះ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្យ ចង្អុលសុត្តេ សព្វាទុប្បត្តិព្យាករណ៍

បទ កោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុការោ
 សព្វាទុប្បត្តិយា ពហុការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ កោតមំ
 បុច្ឆាមាតិ ។

(៧៦) សព្វាទុប្បត្តិយា ទោ ភាវទ្ធាជ បដានំ
 ពហុការំ ឆោ ចេ នំ បទហេយ្យ នយំទំ សច្ច-
 មទុប្បាបុណេយ្យ យស្មា ច ទោ បទហតិ តស្មា
 សច្ចមទុប្បាបុណាតិ តស្មា សព្វាទុប្បត្តិយា បដានំ
 ពហុការន្តំ ។ បដានស្ស បទ កោ កោតម កតមោ
 ធម្មោ ពហុការោ បដានស្ស ពហុការ ធម្មំ មយំ
 ភវន្តំ កោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ បដានស្ស ទោ ភាវទ្ធាជ
 តុលនា ពហុការោ ឆោ ចេ នំ តុលេយ្យ នយំទំ
 បទហេយ្យ យស្មា ច ទោ តុលេតិ តស្មា បទហតិ

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលស្រ ទ្រង់ព្យាករនូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ឲ្យកើតសច្ចៈតែដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នូវធម៌មាន
ទុបការៈច្រើន ដើម្បីឲ្យកើតសច្ចៈ ។

(៧៦) ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាដៈ សេចក្តីព្យាយាមជា
ធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ បើបុគ្គលមិនតាំងទុក
នូវសេចក្តីព្យាយាមនោះទេ មិនគប្បីបាននូវសច្ចៈនេះឡើយ ព្រោះហេតុ
នោះ បុគ្គលល្អិតតាំងព្យាយាមទើបបាននូវសច្ចៈ ហេតុនោះបានថា
សេចក្តីព្យាយាម ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើនដល់ការកើតឡើងនៃសច្ចៈ។
កាបទិកមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌ដូចម្តេច
ដែលជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើនដល់សេចក្តីព្យាយាម យើងខ្ញុំសូមសួរ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នូវធម៌ដែលជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើន ដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការពិចារណា
ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើន ដល់សេចក្តីព្យាយាម បើបុគ្គលមិនថ្វីនូវ
ការពិចារណានោះទេ មិនគប្បីតាំងនូវសេចក្តីព្យាយាមនេះបានឡើយ
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្អិតពិចារណា ទើបតាំងសេចក្តីព្យាយាមបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តស្មា បដាទស្ស តុលនា ពហុកាវេតិ ។ តុលនាយ
 បទ កោ តោតម កតមោ ធម្មោ ពហុកាវេ
 តុលនាយ ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ
 បុច្ឆាមាតិ ។ តុលនាយ ខោ ភាវន្ទាជ ឧស្សហោ
 ពហុកាវេ នោ ចេ តំ ឧស្សហេយ្យ ន-
 យិទំ តុលេយ្យ យស្មា ច ខោ ឧស្សហតិ តស្មា
 តុលេតិ តស្មា តុលនាយ ឧស្សហោ ពហុកាវេតិ ។
 ឧស្សហស្ស បទ កោ តោតម កតមោ ធម្មោ
 ពហុកាវេ ឧស្សហស្ស ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ
 ភវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ឧស្សហស្ស ខោ
 ភាវន្ទាជ ធម្មោ ពហុកាវេ នោ ចេ តំ
 ធម្មោ ជាយេថ នយិទំ ឧស្សហេយ្យ យស្មា
 ច ខោ ធម្មោ ជាយតិ តស្មា ឧស្សហតិ តស្មា
 ឧស្សហស្ស ធម្មោ ពហុកាវេតិ ។ ធន្ទស្ស
 បទ កោ តោតម កតមោ ធម្មោ ពហុកាវេ
 ធន្ទស្ស ពហុកាវំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ
 បុច្ឆាមាតិ ។ ធន្ទស្ស ខោ ភាវន្ទាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រោះហេតុនោះបានជាថា ការពិចារណា ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើន
 ដល់សេចក្តីព្យាយាម ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈ
 ច្រើនដល់ការពិចារណា តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 នូវធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់ការពិចារណា ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការ
 ប្រឹងប្រែងជាសភាវៈមានទុបការៈច្រើន ដល់ការពិចារណា បើបុគ្គល
 មិនផ្ដន្ទានូវការប្រឹងប្រែងនោះទេ មិនគប្បីថ្វីនូវការពិចារណានេះបាន
 ឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែផ្ដន្ទាទើបពិចារណាបាន ហេតុ
 នោះបានជាថា ការប្រឹងប្រែង ជាសភាពមានទុបការៈច្រើនដល់ការពិចា-
 រណា ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការ
 ប្រឹងប្រែង តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះគោតមដ៏ចម្រើននូវធម៌មាន
 ទុបការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ឆន្ទៈមានទុប-
 ការៈច្រើនដល់ការប្រឹងប្រែង បើឆន្ទៈមិនញ៉ាំងការប្រឹងប្រែងនោះឲ្យកើត
 ឡើងទេ បុគ្គលមិនគប្បីប្រឹងប្រែងបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ លុះតែ
 កើតឆន្ទៈទើបបុគ្គលប្រឹងប្រែងបាន ហេតុនោះបានជាថា ឆន្ទៈជាធម៌
 មានទុបការៈច្រើន ដល់សេចក្តីប្រឹងប្រែង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននូវធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចត្តសុត្តេ ពហុការធម្មព្យាករណ៍

ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិ ពហុការា ឆោ ចេ នំ ធម្មា និជ្ឈានំ
 ខមេយ្យំ នយំទំ ឆន្ទោ ជាយេវ យស្មា ច ខោ
 ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តំ ភស្មា ឆន្ទោ ជាយតិ
 ភស្មា ឆន្ទស្ស ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិ ពហុការាតិ ។
 ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា បន ភោ តោតម កតមោ ឆន្ទោ
 ពហុការា ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា ពហុការំ ធម្ម
 មយំ កវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា
 ខោ ការាជ អត្ថបបរិក្ខា ពហុការា ឆោ ចេ
 នំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ នយំទំ ធម្មា និជ្ឈានំ
 ខមេយ្យំ យស្មា ច ខោ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ ភស្មា
 ធម្មា និជ្ឈានំ ខមន្តំ ភស្មា ធម្មនិជ្ឈានក្ខន្ធិយា
 អត្ថបបរិក្ខា ពហុការាតិ ។ អត្ថបបរិក្ខាយ បន
 ភោ តោតម កតមោ ឆន្ទោ ពហុការា អត្ថប-
 បរិក្ខាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវន្តំ តោតមំ បុច្ឆា-
 មាតិ ។ អត្ថបបរិក្ខាយ ខោ ការាជ ធម្មបរិក្ខា
 ពហុការា ឆោ ចេ នំ ធម្មំ ជារេយ្យ នយំទំ
 អត្ថំ ឧបបរិក្ខេយ្យ យស្មា ច ខោ ធម្មំ ជារេតិ ភស្មា

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ចត្តិសូត្រ ទ្រង់ព្យាករនូវធម៌មានទុបការៈច្រើន

សេចក្តីចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ បើមិន
 ចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិតនោះទេ ឆន្ទៈក៏កើតឡើងមិនបាន ព្រោះហេតុនោះ
 លុះតែចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ទើបឆន្ទៈកើតឡើងបាន ហេតុនោះបានជាថា
 ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ជាធម្មជាតិមានទុបការៈច្រើនដល់ឆន្ទៈ ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត
 តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌
 ក្នុងគំនិត ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការពិចារណា
 នូវអត្ត មានទុបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត បើបុគ្គលមិនពិ-
 ចារណានូវអត្តនោះទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនគួរដល់ការចូលចិត្តបានឡើយ
 ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែពិចារណានូវអត្ត ទើបធម៌ទាំងឡាយគួរ
 ដល់ការចូលចិត្តបាន ហេតុនោះបានជាថា ការពិចារណានូវអត្ត មាន
 ទុបការៈច្រើនដល់ការចូលចិត្តធម៌ក្នុងគំនិត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូម
 សួរនូវធម៌ មានទុបការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត ចំពោះព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ ការចេះចាំនូវធម៌ មានទុបការៈច្រើនដល់
 ការពិចារណានូវអត្ត បើបុគ្គលមិនចេះចាំនូវធម៌នោះទេ ក៏មិនអាចពិចា-
 រណា នូវអត្តបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលលុះតែចេះចាំនូវធម៌

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អត្ថំ ឧបបរិក្ខតំ តស្មា អត្ថបបរិក្ខាយ ធម្មដារណា
 ពហុការតិ ។ ធម្មដារណាយ បន ភោ តោតម
 កតមោ ធម្មោ ពហុការោ ធម្មដារណាយ ពហុ-
 ការំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។
 ធម្មដារណាយ ខោ ភាវន្ទាជំ ធម្មស្សវនំ ពហុការំ
 ឆោ ចេ តំ ធម្មំ សុណោយ្យ នយំទំ ធម្មំ ជារេយ្យ
 យស្មា ច ខោ ធម្មំ សុណាតិ តស្មា ធម្មំ ជារេតិ
 តស្មា ធម្មដារណាយ ធម្មស្សវនំ ពហុការន្តំ ។
 ធម្មស្សវនស្ស បន ភោ តោតម កតមោ ធម្មោ
 ពហុការោ ធម្មស្សវនស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ
 ភវន្តំ តោតមំ បុច្ឆាមាតិ ។ ធម្មស្សវនស្ស ខោ
 ភាវន្ទាជំ សោតាវជានំ ពហុការំ ឆោ ចេ តំ
 សោតំ ឌុំធិហេយ្យ នយំទំ ធម្មំ សុណោយ្យ យស្មា
 ច ខោ សោតំ ឌុំធិហតិ តស្មា ធម្មំ សុណាតិ
 តស្មា ធម្មស្សវនស្ស សោតាវជានំ ពហុការន្តំ ។
 សោតាវជានស្ស បន ភោ តោតម កតមោ ធម្មោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ទើបពិចារណានូវអត្តបាន ហេតុនោះបានជាថា ការចេះចាំនូវធម៌ មានទុ-
 បការៈច្រើនដល់ការពិចារណានូវអត្ត ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌
 មានទុបការៈច្រើនដល់ការទ្រទ្រង់នូវធម៌ តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវ
 ធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំនូវធម៌ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។
 ម្នាលភារទ្វាជៈ ការស្តាប់ធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់ការចេះចាំនូវធម៌ បើ
 បុគ្គលមិនស្តាប់ធម៌នោះទេ មិនអាចចេះចាំនូវធម៌បានឡើយ ព្រោះហេតុ
 នោះ បុគ្គលល្មុះតែស្តាប់ធម៌ ទើបចេះចាំនូវធម៌បាន ហេតុនោះបានជា
 ថា ការស្តាប់ធម៌ មានទុបការៈច្រើនដល់ការចេះចាំនូវធម៌ ។ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើនដល់ការស្តាប់ធម៌ តើដូចម្តេច
 យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានទុបការៈច្រើន ដល់ការស្តាប់ធម៌ចំពោះព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ការផ្ទង់ត្រចៀក មានទុបការៈច្រើន
 ដល់ការស្តាប់នូវធម៌ បើបុគ្គលមិនផ្ទង់ត្រចៀកនោះទេ មិនអាចស្តាប់ធម៌
 បានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្មុះតែផ្ទង់ត្រចៀក ទើបស្តាប់
 ធម៌បាន ហេតុនោះបានជាថា ការផ្ទង់ត្រចៀកមានទុបការៈច្រើនដល់ការ
 ស្តាប់ធម៌ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុបការៈច្រើន ដល់

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ចង្អុលសុត្តន្ត ពហុការណមុក្ខព្យាសនា

ពហុការណ សោតាវជានស្ស ពហុការំ ធម្មំ មយំ
 កវុទ្ធំ កោតមំ បុប្ផាមាតិ ។ សោតាវជានស្ស ខោ
 ការទ្វាជ បយិរុចាសនា ពហុការណ នោ ចេ នំ
 បយិរុចាសេយ្យ នយិទំ សោតំ ឌុទហេយ្យ យស្មា
 ច ខោ បយិរុចាសតិ តស្មា សោតំ ឌុទហតិ តស្មា
 សោតាវជានស្ស បយិរុចាសនា ពហុការណតិ ។ បយិរុ
 ចាសនាយ បន ភោ កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុ
 ការណ បយិរុចាសនាយ ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវុទ្ធំ
 កោតមំ បុប្ផាមាតិ ។ បយិរុចាសនាយ ខោ ការទ្វាជ
 ឧបសង្កមមំ ពហុការំ នោ ចេ នំ ឧបសង្កមេយ្យ
 នយិទំ បយិរុចាសេយ្យ យស្មា ច ខោ ឧបសង្ក
 មតិ តស្មា បយិរុចាសតិ តស្មា បយិរុចាសនាយ
 ឧបសង្កមមំ ពហុការុទ្ធំ ។ ឧបសង្កមនស្ស បន ភោ
 កោតម កតមោ ធម្មោ ពហុការណ ឧបសង្កមនស្ស
 ពហុការំ ធម្មំ មយំ កវុទ្ធំ កោតមំ បុប្ផាមាតិ ។
 ឧបសង្កមនស្ស ខោ ការទ្វាជ សទ្ធា ពហុការណ
 នោ ចេ នំ សទ្ធា ជាយេថ នយិទំ ឧបសង្កមេយ្យ

ព្រាហ្មណ៍ ចង្អុលសូត្រ ការព្យាករណ៍ធម៌មានទុក្ខការព្រើន

ការផ្លង់ត្រចៀក តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានទុក្ខការព្រើន
 ដល់ការផ្លង់ត្រចៀក ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលការទ្វាដៈ ការ
 ចូលទៅអង្គុយជិតមានទុក្ខការព្រើន ដល់ការផ្លង់ត្រចៀក បើបុគ្គលមិន
 ចូលទៅអង្គុយជិតទេ មិនអាចផ្លង់ត្រចៀកបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលល្អះតែចូលទៅអង្គុយជិត ទើបផ្លង់ត្រចៀកបាន ហេតុនោះបាន
 ជាថា ការចូលទៅអង្គុយជិតមានទុក្ខការព្រើន ដល់ការផ្លង់ត្រចៀក ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុក្ខការព្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយ
 ជិត តើដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានទុក្ខការព្រើនដល់ការចូល
 ទៅអង្គុយជិត ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលការទ្វាដៈ ការចូល
 ទៅរក មានទុក្ខការព្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត បើបុគ្គលមិនចូល
 ទៅរកទេ មិនអាចចូលទៅអង្គុយជិតបានឡើយ ព្រោះហេតុនោះ
 បុគ្គលល្អះតែចូលទៅរក ទើបចូលទៅអង្គុយជិតបាន ហេតុនោះបានជាថា
 ការចូលទៅរក មានទុក្ខការព្រើនដល់ការចូលទៅអង្គុយជិត ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះធម៌មានទុក្ខការព្រើន ដល់ការចូលទៅរក តើ
 ដូចម្តេច យើងខ្ញុំសូមសួរនូវធម៌ មានទុក្ខការព្រើន ដល់ការចូលទៅ
 រក ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ។ ម្នាលការទ្វាដៈ សព្វមានទុក្ខការ
 ព្រើនដល់ការចូលទៅរក បើសព្វាមិនកើតទេ គេមិនអាចចូលទៅរកបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យស្មា ច ខេ សទ្ធា ជាយតិ តស្មា
 ឧបសង្កមតិ តស្មា ឧបសង្កមនស្ស សទ្ធា
 ពហុកាវតិ ។

(៧៧) សទ្ធានុវត្តណំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ
 អប្បច្ច័ម្ហា^(១) សទ្ធានុវត្តណំ ភវំ តោតមោ ព្យាកាសិ
 តញ្ច បនម្ហាកំ វុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហា
 អត្ថមនា សច្ចមនុពោធិំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ អប្បច្ច័ម្ហា
 សច្ចមនុពោធិំ ភវំ តោតមោ ព្យាកាសិ តញ្ច បនម្ហា-
 កំ វុច្ចតិ ចេវ ខមតិ ច តេន ចម្ហា អត្ថមនា
 សទ្ធានុបត្តិ មយំ ភវន្តំ តោតមំ អប្បច្ច័ម្ហា សទ្ធានុបត្តិ
 ភវំ តោតមោ ព្យាកាសិ តញ្ច បនម្ហាកំ វុច្ចតិ ចេវ
 ខមតិ ច តេន ចម្ហា អត្ថមនា សទ្ធានុបត្តិយា ពហុ-
 កាវំ ធម្មំ មយំ ភវន្តំ តោតមំ អប្បច្ច័ម្ហា សទ្ធានុ-
 បត្តិយា ពហុកាវំ ធម្មំ ភវំ តោតមោ ព្យាកាសិ តញ្ច

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលល្អិតសទ្ធាកើត ទើបចូលទៅរកបាន ហេតុ
នោះបានជាថា សទ្ធាមានឧបការៈច្រើនដល់ការចូលទៅរក ។

(៧៧) កាបទិកមាណព ក្រាបបង្គំទូលតបថា យើងខ្ញុំ បាន
សួរនូវការរក្សាសច្ចៈនឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏បាន
ព្យាករនូវការរក្សាសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករណ៍នោះ គាប់ចិត្តផង គួរ
ផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាករណ៍នោះ យើងខ្ញុំបានសួរនូវការត្រាស់ដឹងនូវសច្ចៈ នឹងព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏បានព្យាករនូវការត្រាស់ដឹងសច្ចៈ
ហើយ ការព្យាករណ៍នោះ គាប់ចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំង
យើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយការព្យាករណ៍នោះ យើងខ្ញុំ
បានសួរនូវការកើតសច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ក៏បានព្យាករនូវការកើតសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករណ៍នោះ គាប់ចិត្តផង
គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ដោយ
ការព្យាករណ៍នោះ យើងខ្ញុំបានសួរនូវធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការ
កើតសច្ចៈ នឹងព្រះគោតមដ៏ចំរើន ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ក៏បានព្យាករ
នូវធម៌មានឧបការៈច្រើន ដល់ការកើតសច្ចៈហើយ ក៏ការព្យាករណ៍នោះ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា ចង្អុលត្រូវ តិសរណតមន៍

បន្ទាត់ រុច្ឆតិ ចេរ ខមតិ ច តេន ចម្លា
 អត្តមនា យំ យនេវ ច មយំ ករុន្តិ តោតមំ
 អប្បច្ចមា នំ តនេវ ករិ តោតមោ ព្យាកាសិ
 តញ្ច បន្ទាត់ រុច្ឆតិ ចេរ ខមតិ ច តេន
 ចម្លា អត្តមនា មយំ ហិ កោ តោតម បុព្វ
 ឯវំ ជាធាម កេ ច មុណ្ឌាកា សមណាកា ឥញ្ញ
 កណ្ណា ពន្ធបាទប្បថា កេ ច ធម្មស្ស អញ្ញាតារោតិ
 អជនេសិ វត មេ ករិ តោតមោ សមណោសុ
 សមណោប្បមំ សមណោសុ សមណោប្បសាទំ សមណោ-
 សុ សមណាការិ អភិក្កន្តំ កោ តោតម ។ បេ ។
 ឧបាសតិ មំ ករិ តោតមោ ជារេតុ អជ្ជតក្កេ
 បាល្យបេតិ សរណាជ្ជតន្តិ ។

ចង្អុលត្រូវ បញ្ចប់ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណ៍វត្ត ចង្អុលសូត្រ កាបទិកមាណាពន្យល់នូវត្រៃសរណៈ

គាបចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំងយើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្ត
 ត្រេកអរ ដោយការព្យាករណ៍នោះ យើងខ្ញុំបានសួរ នូវប្រសាណា ។
 នឹងព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក៏បានព្យាករនូវប្រសាណោះ ។
 ហើយ ក៏ការព្យាករណ៍នោះ គាបចិត្តផង គួរផង ដល់យើងខ្ញុំ ទាំង
 យើងខ្ញុំសោត ក៏មានចិត្តត្រេកអរដោយការព្យាករណ៍នោះ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថាកាលពីដើមយើងខ្ញុំបានដឹងយ៉ាងនេះថា បុគ្គល
 ពួកណា ជាសមណៈត្រឡាច ជាគហបតីជាតិ មានសម្បូរខ្មៅ ជា
 កូនកើតមកអំពីព្រះបាទនៃមហាព្រហ្ម បុគ្គលពួកណា ជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវ
 ធម៌ ឧហ្ម្ម (ឥឡូវនេះ) ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បាននាំខ្ញុំឲ្យមានសេចក្តីស្រ-
 ឡាញ់ក្នុងពួកសមណៈ ឲ្យមានសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងពួកសមណៈ ឲ្យមាន
 សេចក្តីគោរព ក្នុងពួកសមណៈ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្ជួច្បាស់
 ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើនទ្រង់ជ្រាប នូវខ្ញុំព្រះអង្គ
 ថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវត្រៃសរណៈគមន៍ ស្មើដោយជីវិត តាំងពី
 ថ្ងៃនេះជាដើមតទៅ ។

ឆ្លើយ ឯសុការីសុត្តិ

(៧៨) ឯវម្មេ សុត្តំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សាវត្ថយំ វិហាវតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អា-
រមេ ។ អថខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ យេន កកវា
តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវតា សន្ធិ្ធំ សម្មោទិ
សម្មោទនីយំ កថំ សារណីយំ វិតិសាវេត្វា ឯក-
មន្តំ និសីទិ ។

(៧៩) ឯកមន្តំ និសីទ្នោ ខោ ឯសុការី ព្រាហ្មណោ
កកវន្តំ ឯតទកោច ព្រាហ្មណោ ភោ តោតម ចតស្សោ
ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្តិ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ
ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ វេស្សស្ស ចារិចរិយំ
បញ្ញាបេន្តិ សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ ។ តត្រិទំ ភោ
តោតម ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តិ
ព្រាហ្មណោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ ខត្តិយោ វា
ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ វេស្សោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យ

ឯសុការីសូត្រ ទី ៦

(៧៨) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងជេតវនាម របស់អនាថបិណ្ឌិកសង្ឃ រៀប
ក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះឯសុការី បានចូល
ទៅគាល់ព្រះមានបុណ្យ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏កត់ទាក់ទារក
ព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររក់ទាក់ទង់គួររលឹកហើយ
ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(៧៩) លុះឯសុការីព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏
ក្រាបទូលព្រះមានបុព្វាសីយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
ព្រាហ្មណ៍តែងបញ្ញត្តិការបំរើ ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញត្តិការបំរើសម្រាប់ព្រាហ្ម-
ណ៍ ១ បញ្ញត្តិការបំរើសម្រាប់ក្សត្រិយ៍ ១ បញ្ញត្តិការបំរើសម្រាប់វេស្សៈ ១
បញ្ញត្តិការបំរើសម្រាប់សុទ្ធៈ ១ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងរឿងនោះ
ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិការបំរើសម្រាប់ព្រាហ្មណ៍យ៉ាងនេះថា ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ
បំរើព្រាហ្មណ៍ ឬក្សត្រិយ៍ត្រូវបំរើព្រាហ្មណ៍ វេស្សៈត្រូវបំរើព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងសុត្តន្តបិដក ធម្មបទបិដក

សុទ្ធោ វា ព្រាហ្មណំ បរិចរេយ្យាតិ ឥទ្ធិ ទោ ភោ ភោ-
 តម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តំ ។
 តត្រិទ្ធិ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ
 បញ្ញាបេន្តំ ខត្តិយោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ វេស្សោ វា
 ខត្តិយំ បរិចរេយ្យ សុទ្ធោ វា ខត្តិយំ បរិចរេយ្យាតិ
 ឥទ្ធិ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស ចារិចរិយំ
 បញ្ញាបេន្តំ ។ តត្រិទ្ធិ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស
 ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តំ វេស្សោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យ
 សុទ្ធោ វា វេស្សំ បរិចរេយ្យាតិ ឥទ្ធិ ទោ ភោ ភោតម
 ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តំ ។ តត្រិទ្ធិ
 ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តំ
 សុទ្ធោ វា សុទ្ធិំ បរិចរេយ្យ ភោ បនត្តោ សុទ្ធិំ
 បរិចរិស្សតីតិ ឥទ្ធិ ទោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា
 សុទ្ធស្ស ចារិចរិយំ បញ្ញាបេន្តំ ព្រាហ្មណា ភោ ភោតម
 ឥមា ចតស្សោ ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្តំ ឥទ្ធិ(១) ករិ
 ភោតមោ តិមាហាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុករសូត្រ កាលនៃឯនូវការបំរើ

សុទ្ធត្រូវបំរើព្រាហ្មណ៍ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 បញ្ចត្តការបំរើនេះឯង សម្រាប់ព្រាហ្មណ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ក្នុងរឿងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ចត្តការបំរើសម្រាប់ក្សត្រិយ៍
 យ៉ាងនេះថា ក្សត្រិយ៍ត្រូវបំរើក្សត្រិយ៍ វេស្សៈត្រូវបំរើក្សត្រិយ៍ សុទ្ធៈ
 ក៏ត្រូវបំរើក្សត្រិយ៍ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ចត្ត
 ការបំរើនេះឯង សម្រាប់ក្សត្រិយ៍ ។ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
 ក្នុងរឿងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តការបំរើសម្រាប់វេស្សៈ យ៉ាងនេះ
 ថា វេស្សៈត្រូវបំរើវេស្សៈ សុទ្ធក៏ត្រូវបំរើវេស្សៈ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ចត្តការបំរើនេះឯង សម្រាប់វេស្សៈ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងរឿងនោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តការបំរើ
 សម្រាប់សុទ្ធៈ យ៉ាងនេះថា ត្រូវតែសុទ្ធបំរើសុទ្ធៈ តើអ្នកដទៃណាទៅ
 ទៀតនឹងបំរើសុទ្ធៈ (នោះ) បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍
 បញ្ចត្តការបំរើនេះឯង សម្រាប់សុទ្ធៈ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
 ព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តការបំរើទាំង៤ យ៉ាងនេះ តើព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់
 ត្រាស់សំដែងនូវដំណើរនេះ ថាដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គកសកំ

(៨០) ភី បន ព្រាហ្មណ សព្វោ លោកោ
 ព្រាហ្មណាទំ ឯតទត្តនុដានាតិ សមា ចតស្សោ
 ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្និតិ^(១) ។ នោ ហិទំ ភោ ភោ-
 តម ។ សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ បុរិសោ ទទ្បិទ្កោ
 អស្សកោ អនាទ្បិយោ តស្ស អកាមស្ស វិសំ^(២)
 ឡិលក្កេយ្យំ សទន្តេ អម្ពោ បុរិស មំសំ ខានិតតំ
 មូលញ្ច អនុប្បនាតព្វន្តិ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ
 ព្រាហ្មណា អប្បដិញ្ញាយ^(៣) ភេសំ សមណាព្រាហ្មណ-
 ទំ អថ ច បនិមា ចតស្សោ ចារិចរិយា បញ្ញាបេន្និតិ ។
 នាហំ ព្រាហ្មណ សត្វំ ចរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ន បនា-
 ហំ ព្រាហ្មណ សត្វំ ន ចរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ។ យំ
 ហិស្ស ព្រាហ្មណ ចរិចរតោ ចារិចរិយាហេតុ ចាបិយោ
 អស្ស ន សេយ្យេ នាហន្តំ ចរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ យញ្ច
 ឡស្ស ព្រាហ្មណ ចរិចរតោ ចារិចរិយាហេតុ សេយ្យេ
 អស្ស ន ចាបិយោ តមហំ ចរិចរិតព្វន្តិ វនាមិ ។

១ ម. បញ្ញាបេន្និតិ ។ ២ ឧ. ព័លំ ។ ម. ព័លំ ។ ៣ ឧ. អប្បដិញ្ញាយេភេសំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៨០) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចុះលោក
 ទាំងមូលយល់ព្រមដាច់ស្រេច នូវការបញ្ញត្តិ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះ
 ថា ចូរពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិការបំរើទាំង ៤ យ៉ាងនេះចុះ ដូច្នេះដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន លោកទាំងមូលមិនយល់ព្រម នូវការបញ្ញត្តិនេះ
 ទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ ឥតយស មិនសុកសម្ប ពួកឈ្មួញ
 រទេះ យកចំណែកសាច់ (គោរបស់ខ្លួនដែលស្លាប់តាមផ្លូវ) ផ្អែកវេរឲ្យ
 ដល់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បានដោយបង្ខំថា នៃវិធីបុរស ឯង
 ត្រូវតែស៊ីសាច់នេះ ទាំងត្រូវសងថ្លៃផង សេចក្តីនេះមានទុបមាយ៉ាងណា
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដោយការដែលពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានយល់
 ព្រមសោះ ស្រាប់តែពួកព្រាហ្មណ៍ មកបញ្ញត្តិការបំរើទាំង ៤ យ៉ាងនេះ
 ក៏មានទុបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គឺថាគតមិនពោល
 ថាត្រូវតែបំរើអ្នកទាំងអស់ (នោះ) ទេ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តែគឺថាគត
 នឹងបានពោលថាមិនត្រូវបំរើទាំងអស់ក៏ទេដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
 ថាកាលបើគេបំរើបុគ្គលណា ត្រឡប់ជាបានបាបក្រៃពេក មិនបានប្រ-
 យោជន៍ ព្រោះហេតុការបំរើ គឺថាគតមិនពោលថាត្រូវបំរើបុគ្គលនោះទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ តែថាកាលគេបំរើបុគ្គលណា បានប្រយោជន៍មិនបាន
 បាប ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ គឺថាគតពោលថាត្រូវបំរើបុគ្គលនោះចុះ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ឯសុការិសុត្តេ ពារិច្ឆិយានថា

ខត្តិយោភិ ព្រាហ្មណ ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ យំ វា តេ
 បរិចារតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ ចាបិយោ អស្ស ន សេយ្យោ
 យំ វា តេ បរិចារតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ សេយ្យោ
 អស្ស ន ចាបិយោ កមេត្ត បរិចារយ្យាសីតិ ។
 ខត្តិយោភិ ហំ ព្រាហ្មណ សម្មា ព្យាករមាថោ
 ឯវំ ព្យាករេយ្យ យំ ហំ មេ បរិចារតោ ចារិច្ឆិយា-
 ហេតុ ចាបិយោ អស្ស ន សេយ្យោ នាហន្តំ
 បរិចារយ្យំ យត្ថា ទោ មេ បរិចារតោ ចារិច្ឆិយា-
 ហេតុ សេយ្យោ អស្ស ន ចាបិយោ តមហំ
 បរិចារយ្យន្តំ ។ ព្រាហ្មណំ ចេចិ ព្រាហ្មណ ... វេស្សំ
 ចេចិ ព្រាហ្មណ... សុន្តំ ចេចិ ព្រាហ្មណ ឯវំ
 បុច្ឆេយ្យំ យំ វា តេ បរិចារតោ ចារិច្ឆិយាហេតុ
 ចាបិយោ អស្ស ន សេយ្យោ យំ វា តេ បរិចារតោ
 ចារិច្ឆិយាហេតុ សេយ្យោ អស្ស ន ចាបិយោ

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុករសូត្រ ការសំដែងការបំរើ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើគេសួរក្សត្រិយ៍យ៉ាងនេះថា កាលបើព្រះ
អង្គបំរើបុគ្គលណា ទ្រង់ក្លាយទៅជាមនុស្សលាមកក្រៃពេក មិនបាន
ជាមនុស្សប្រសើរវិសេស ព្រោះហេតុតែការបំរើ មួយទៀត កាល
បើព្រះអង្គបំរើបុគ្គលណា បានជាបុគ្គលគាប់ប្រសើរ មិនក្លាយជា
បុគ្គលថោកថយ ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ បណ្តាបុគ្គលទាំងពីរខ្លះ
តើព្រះអង្គត្រូវបំរើបុគ្គលណា ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាលបើក្សត្រិយ៍
ឆ្លើយតបដោយត្រឹមត្រូវ គួរឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាលខ្ញុំបំរើបុគ្គល
ណា ក្លាយខ្លួនទៅជាមនុស្សលាមកក្រៃពេក មិនបានជាមនុស្ស
ប្រសើរវិសេស ព្រោះហេតុតែការបំរើទេ ខ្ញុំមិនត្រូវបំរើបុគ្គលនោះ
ឡើយ លុះតែខ្ញុំបំរើបុគ្គលណា បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការ
អាក្រក់ ព្រោះហេតុតែការបំរើ ទើបខ្ញុំត្រូវបំរើបុគ្គលនោះ ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរ
វេស្សៈ... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើគេសួរសុទ្ធាយ៉ាងនេះថា កាលបើ
អ្នកបំរើបុគ្គលណា ត្រឡប់ជាបានបាប មិនបានការគាប់ប្រសើរ
ព្រោះការបំរើជាហេតុទេ មួយទៀត កាលបើអ្នក បំរើបុគ្គលណា
បានការគាប់ប្រសើរ មិនបានការអាក្រក់ ព្រោះការបំរើជាហេតុទេ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កមេត្ត បរិចរេយ្យាសីតិ ។ សុទ្ធាចិ^(១) ព្រាហ្មណ សង្ខា
 ព្យាករមាដោ ឯវំ ព្យាករេយ្យ យំ ហិ មេ បរិចរេតោ
 ចារិចរិយាហេតុ ចាចិយោ អស្ស ន សេយ្យោ នាហន្តិ
 បរិចរេយ្យំ យត្ថា ទោ មេ បរិចរេតោ បរិចរិយាហេតុ
 សេយ្យោ អស្ស ន ចាចិយោ តមហំ បរិចរេយ្យន្តិ ។

(៨០) នាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្ធាកុល្លនតា
 សេយ្យសោតិ^(២) វនាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ
 ឧទ្ធាកុល្លនតា ចាចិយសោតិ^(៣) វនាមិ ។ នាហំ
 ព្រាហ្មណ ឧទ្យារវណ្ណតា សេយ្យសោតិ វនាមិ ន
 បនាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារវណ្ណតា ចាចិយសោតិ
 វនាមិ ។ នាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារភោគតា សេយ្យ-
 សោតិ វនាមិ ន បនាហំ ព្រាហ្មណ ឧទ្យារភោគតា
 ចាចិយសោតិ វនាមិ ។ ឧទ្ធាកុល្លនោចិ ហិ ព្រាហ្ម-
 ណ ឥនេកថ្វោ ចាណាតិចាតិ ហោតិ អទិន្នាទាយិ
 ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ

១ ខ. ម. ឯត្ថន្តរេ ហិសេថោ ទិស្សតិ ។ ២-៣ ខ. ម. សេយ្យំ សោតិ ។
 បាបិយំ សោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បណ្ណបុគ្គលទាំងពីរនេះ តើអ្នកត្រូវបំរើបុគ្គលណា ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 កាលបើសុទ្ធុឆ្លើយតបដោយត្រឹមត្រូវ គប្បីឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា កាល
 បើខ្ញុំបំរើបុគ្គលណា បានការអាគ្រក់ មិនបានការគាប់ប្រសើរ ព្រោះ
 ហេតុតែការបំរើទេ ខ្ញុំមិនត្រូវបំរើបុគ្គលនោះឡើយ កាលបើខ្ញុំបំរើបុគ្គល
 ណា បានការគាប់ប្រសើរ មិនមែនជាការអាគ្រក់ ព្រោះហេតុតែ
 ការបំរើទេ ទើបខ្ញុំត្រូវបំរើបុគ្គលនោះ ។

(៨១) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គឺថាគតមិនពោលថា បុគ្គលគាប់ប្រសើរ
 ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពស់ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺថាគតនឹងបាន
 ពោលថាបុគ្គលថោកថយ ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពស់ក៏ទេដែរ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ គឺថាគតមិនពោលថាបុគ្គលគាប់ប្រសើរ ព្រោះតែមានជាតិថ្ម
 ថ្នាំទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺថាគតនឹងបានពោលថាបុគ្គលថោកទាប
 ព្រោះតែមានជាតិថ្មថ្នាំក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គឺថាគតមិន
 ពោលថា បុគ្គលប្រសើរវិសេស ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុបទេ
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងគឺថាគតនឹងបានពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះ
 តែមានភោគៈលើសលុបក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សូម្បីមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ តែជាអ្នកសម្លាប់
 សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា ប្រព្រឹត្តពោលពាក្យមុសា

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូ ឯសុកាវសុត្តេ បរិច្ឆេទិយាគថា

បិសុណាវាចោ ហោតិ ឝុសវាចោ ហោតិ សម្មប្បឈាប័
 ហោតិ អភិជ្ឈាណុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធាគុលីនតា សេយ្យសោតិ
 វទាមិ ។ ឧទ្ធាគុលីនោបិ ហិ ព្រាហ្មណ ឥនេកេច្ឆោ
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ
 ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាទាវា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ឝុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បឈាចា
 បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈាណុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធាគុលីនតា
 ចាបិយសោតិ វទាមិ ។ ឧទ្ធាវវណ្ណោបិ ហិ ព្រាហ្មណ
 ឥនេកេច្ឆោ ចាណាតិចាតិ ហោតិ អទិន្នាទាយិ ហោតិ
 កាមេសុមិច្ឆាទាវិ ហោតិ មុសាវាទិ ហោតិ បិសុណា-
 វាចោ ហោតិ ឝុសវាចោ ហោតិ សម្មប្បឈាប័ ហោតិ
 អភិជ្ឈាណុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ធាវវណ្ណតា សេយ្យសោតិ វទាមិ ។

ព្រាហ្មណ៍នៃ ឯសុការសូត្រ ការសំដែងទូរការបំរើ

មានវត្ថុញ្ច័ញ្ច មានវត្ថុទ្រោះគោះ និយាយតែពាក្យឥតប្រយោជន៍
 ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះបានជា
 គេថាគតមិនពោលថា បុគ្គលប្រសើរវិសេស ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់
 ខ្ពស់ទេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះថាបុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
 អ្នកមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ ហើយបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
 អទិន្នាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆា វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិ-
 សុណាវតា វៀរចាកផុសវតា វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា
 មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ក៏មាន ហេតុនោះ បានជាគេថាគតមិន
 ពោលថាបុគ្គលថោកទាប ព្រោះតែមានត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ទេ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ មនុស្សពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ទុកជាមានជាតិថ្លៃថ្លា ក៏ដោយ
 តែជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា ពោល
 ពាក្យមុសា មានវត្ថុញ្ច័ញ្ច មានសំដីពាក្យ និយាយពាក្យឥតប្រ-
 យោជន៍ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យាបាទ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះ បានជា
 គេថាគតមិនពោលថា បុគ្គលវិសេសវិសាល ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្លាទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឧទ្ទ្យាវណ្ណាបិ ហិ ព្រាហ្មណា ឥនេកត្ថោ ចា-
 ណាភិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា
 បដិវរតោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតោ
 ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ
 វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ ឝរុសាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាចា បដិវរតោ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ទ្យាវណ្ណាតា ចាបិយសោតិ
 វនាមិ ។ ឧទ្ទ្យាវគោតោបិ ហិ ព្រាហ្មណា ឥនេកត្ថោ
 ចាណាភិចាតិ ហោតិ អទិន្នាទាយិ ហោតិ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារី ហោតិ មុសាវាទី ហោតិ បិសុណាវាចោ
 ហោតិ ឝរុសាវាចោ ហោតិ សម្មប្បលាបិ ហោតិ
 អភិជ្ឈាលុ ហោតិ ព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ហោតិ តស្មា ន ឧទ្ទ្យាវគោកតា សេយ្យសោតិ
 វនាមិ ។ ឧទ្ទ្យាវគោតោបិ ហិ ព្រាហ្មណា ឥនេកត្ថោ
 ចាណាភិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទានា
 បដិវរតោ ហោតិ កាមេសុមិច្ឆាចារា បដិវរតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានជាតិថ្លៃថ្លា
 ហើយបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុ-
 មិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាទ វៀរចាកផរុសាវាទ
 វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
 ទិដ្ឋិក៍មាន ហេតុនោះ បានជាគេថាគតមិនពោលថា បុគ្គលថេកទាប
 ព្រោះតែមានជាតិថ្លៃថ្លាទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ សូម្បីមានភោគៈលើសលុប តែជាអ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យរេត
 ប្រព្រឹត្តកាមេសុមិច្ឆា និយាយពាក្យមុសា មានវាចាញុះញង់ មាន
 ពាក្យអាគ្រក់ និយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តព្យា-
 បាទ ជាមនុស្សមិច្ឆាទិដ្ឋិ ហេតុនោះ បានជាគេថាគតមិនពោលថា បុគ្គល
 វិសេសវិសាល ព្រោះតែមានភោគៈលើសលុបទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានភោគៈលើសលុប ហើយបាន
 វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូត្រ ឯសុការីសុត្តេ សទ្ធាបិដក

មុសាវត្ថា បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ជុសាយ វាចាយ បដិវរតោ
 ហោតិ សម្មប្បឈាថា បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ
 ហោតិ អព្យបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 តស្មា ន ឧទ្ធករភោគតា ចាបិយសោតិ វនាមិ
 ធាហំ ព្រាហ្មណ សត្វំ បរិច្ឆេតត្វន្តំ វនាមិ ន
 បធាហំ ព្រាហ្មណ សត្វំ ន បរិច្ឆេតត្វន្តំ វនាមិ ។
 យំ ហិស្ស ព្រាហ្មណ បរិច្ឆេតោ ចារិច្ឆេយាហេតុ
 សទ្ធា វុឡតិ សីលំ វុឡតិ សុតំ វុឡតិ ចាកោ
 វុឡតិ បញ្ញា វុឡតិ តមហំ បរិច្ឆេតត្វន្តំ វនាមិតិ ។

(៨២) ឯវំ វុត្តេ ឯសុការី ព្រាហ្មណ
 ភកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណ ភោ តោតម
 ចត្តារិ ធានិ បញ្ញបេន្តំ ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធនំ^(១)
 បញ្ញបេន្តំ ឧត្តយស្ស សទ្ធនំ បញ្ញបេន្តំ វេស្សស្ស
 សទ្ធនំ បញ្ញបេន្តំ សុទ្ធស្ស សទ្ធនំ បញ្ញបេន្តំ ។

១ ឧ. ម. សទ្ធនំ ។

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុការីសូត្រ សំដែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន

វៀរចាកមុសាវត៌ វៀរចាកបិសុណាវត៌ វៀរចាកផុសាវត៌ វៀរ
ចាកសម្ពុប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ
ក៏មាន ហេតុនោះបានជាគេថាគតមិនពោលថា បុគ្គលថេកទាប ព្រោះ
តែមានភោគៈលើសលុបទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ គេថាគតមិនពោលថា
ត្រូវតែបំរើអ្នកទាំងអស់ (នោះ) ទេ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ទាំងគេថាគតនឹង
បានពោលថា មិនត្រូវបំរើអ្នកទាំងអស់ក៏ទេដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
ព្រោះថាកាលបើគេបំរើបុគ្គលណា សព្វចំរើន សីលចំរើន សុត្ថៈចំរើន
ចាតៈចំរើន ប្រាជ្ញាចំរើន ព្រោះការបំរើ (នោះ) ជាហេតុ គេថាគត
ទើបពោលថា ត្រូវបំរើបុគ្គលនោះ ។

(៨២) កាលបើព្រះមានបុណ្យ សំដែងយ៉ាងនេះហើយ ឯសុ-
ការីព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានបុណ្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាង គឺបញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់
ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍ ១ បញ្ញត្តិ
ទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ១ បញ្ញត្តិទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈ ១ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តត្រិទ្ធិំ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស
 សទ្ធីំ បញ្ញាបេន្តំ ភិក្ខាវរិយំ ភិក្ខាវរិយញ្ច បន
 ព្រាហ្មណោ សទ្ធីំ អតិមញ្ញមាដោ អតិច្ឆកាវ
 ហោតិ តោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាដោតិ ឥទ្ធិំ ខោ
 ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណស្ស សទ្ធីំ
 បញ្ញាបេន្តំ ។ តត្រិទ្ធិំ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណ
 ខត្តិយស្ស សទ្ធីំ បញ្ញាបេន្តំ ធនុកលាបំ ធនុក-
 លាបញ្ច បន ខត្តិយោ សទ្ធីំ អតិមញ្ញមាដោ
 អតិច្ឆកាវ ហោតិ តោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាដោតិ
 ឥទ្ធិំ ខោ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា ខត្តិយស្ស សទ្ធីំ
 បញ្ញាបេន្តំ ។ តត្រិទ្ធិំ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា វេស្ស-
 ស្ស សទ្ធីំ បញ្ញាបេន្តំ កសិភោតត្ថំ កសិភោតត្ថញ្ច
 បន វេស្សោ សទ្ធីំ អតិមញ្ញមាដោ អតិច្ឆកាវ
 ហោតិ តោចោវ អទិន្នំ អាទិយមាដោតិ ឥទ្ធិំ ខោ ភោ
 ភោតម ព្រាហ្មណា វេស្សស្ស សទ្ធីំ បញ្ញាបេន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្ត
 ការប្រព្រឹត្តិសូមនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ ប្រសិនបើ
 ព្រាហ្មណ៍មើលឆាយនូវការប្រព្រឹត្តិសូម ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើអំពើដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចយក
 ទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្ត
 ការប្រព្រឹត្តិសូមនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះឯង ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្ត
 ធន៍បំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍ ប្រសិនបើ
 ក្សត្រិយ៍មើលឆាយធន៍បំពង់ព្រួញ ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកមិនធ្វើការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តធន៍
 បំពង់ព្រួញនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់ក្សត្រិយ៍យ៉ាងនេះឯង ។ បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្ណាទ្រព្យទាំង៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តការក្ក
 រាស់នឹងការរក្សាគោនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈ ប្រសិនបើ
 វេស្សៈមើលឆាយការក្ករាស់នឹងការរក្សាគោដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនធ្វើកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចត្តការក្ក
 រាស់នឹងការរក្សាគោនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់វេស្សៈយ៉ាងនេះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ម័គ្រសុត្តន្ត សុខុមារា

តត្រិទំ ភោ ភោតម ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស សទ្ធានំ
 បញ្ញាបេន្តិ អសិទ្ធាកន្តិ អសិទ្ធាកន្តិញ បន
 សុទ្ធា សទ្ធានំ អតិមញ្ញមាណោ អតិច្ឆកាវ ហោតិ
 ភោហោវ អទិដ្ឋំ អទិយមាណោតិ ឥទំ ខោ ភោ ភោតម
 ព្រាហ្មណា សុទ្ធស្ស សទ្ធានំ បញ្ញាបេន្តិ ។ (១) ឥមាធិ
 ចត្តាវ ធជានិ បញ្ញាបេន្តិ ឥធិ កវំ ភោតមោ
 តិមាហាតិ ។

(៨៣) តី បន ព្រាហ្មណ សព្វោ លោកោ
 ព្រាហ្មណានំ ឯតទត្តនុជាតាតិ ឥមាធិ ចត្តាវ ធជានិ
 បញ្ញាបេន្តិ ។ នោ ហិទំ ភោ ភោតម ។ សេយ្យថាបិ
 ព្រាហ្មណ បុរិសោ ទិដ្ឋិទ្ធោ អស្សកោ អនាទិដ្ឋិយោ
 តស្ស អកាមស្ស វិសំ ឱលក្កេយ្យំ ឥទន្តេ អម្ពោ
 បុរិស មិសំ ខាទិតតំ មូលេ អនុប្បនាតត្វន្តំ ឯវមេវ
 ខោ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណា អប្បដិញ្ញាយ តេសំ
 សមណាព្រាហ្មណានំ អថ ច បដិមាធិ ចត្តាវ ធជានិ
 បញ្ញាបេន្តិ ។ អរិយំ ខោ បន អហំ ព្រាហ្មណ

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុករសូត្រ សំនែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បណ្តាទ្រព្យទាំង ៤ នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិ
 កណ្តៀវនឹងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈ ប្រសិនបើសុទ្ធៈ
 មើលឆាយកណ្តៀវនឹងអម្រែក ដែលជាទ្រព្យរបស់ខ្លួនហើយ ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកមិនធ្វើការងារដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ដូចអ្នករក្សាទ្រព្យ លួចយកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិ
 កណ្តៀវនឹងអម្រែកនេះ ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់សុទ្ធៈយ៉ាងនេះឯង ។
 ពួកព្រាហ្មណ៍ បញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាងនេះ តើព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សំដែង
 ថាដូចម្តេច ត្រង់រឿងនេះ ។

(៨៣) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះលោកទាំងមូល យល់ព្រមនូវការ
 បញ្ញត្តិរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍នេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ ចូរបញ្ញត្តិទ្រព្យ ៤ យ៉ាង
 នេះចុះ ដូច្នេះដែរឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះលោកទាំង
 មូលមិនយល់ព្រមទេ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុរសកំសត់ ឥតយស ក្រីក្រ
 ពួកឈ្នួញរទេះយកចំណែកសាច់ (គោរបស់ខ្លួន ដែលស្លាប់តាមផ្លូវ)
 ផ្អែកវេរឲ្យដល់បុរសកំសត់នោះ ដែលមិនចង់បាន ដោយការបង្ខំថា នែ
 វ៉ុយបុរស ឯងត្រូវស៊ីសាច់នេះ ទាំងត្រូវសងវិថូផង សេចក្តីនេះមាន
 ទុបមាយ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ កាលបើពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះមិនបានយល់ព្រម ស្រាប់តែពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ញត្តិទ្រព្យទាំង ៤ នេះ
 ក៏មានទុបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ឯតថាគតបញ្ញត្តិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសតំ

លោកុត្តរំ នម្មំ បុរិសស្ស សទ្ធនំ បញ្ញាបេមិ ហោរាណំ
 ទោ បទស្ស មាតាបេត្តិកំ កុលរំសំ អនុស្សវតោ
 យត្ថ យត្ថេវ អត្តភាវស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ តេន
 តេនេវ សំឡំ^(១) កច្ចតិ ខត្តិយកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស
 អភិធម្មតិ ហោតិ ខត្តិយោត្ថេវ សំឡំ កច្ចតិ ព្រា-
 ហ្មណកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ
 ព្រាហ្មណោត្ថេវ សំឡំ កច្ចតិ វេស្សកុលេ ចេ
 អត្តភាវស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ វេស្សោត្ថេវ សំឡំ
 កច្ចតិ សុទ្ធកុលេ ចេ អត្តភាវស្ស អភិធម្មតិ ហោតិ
 សុទ្ធាត្ថេវ សំឡំ កច្ចតិ ។ សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ
 យំ យនេវ បច្ចយំ បដិច្ច អត្តិ ជលតិ តេន តេនេវ
 សំឡំ កច្ចតិ ។ កដ្ឋញ្ចេ បដិច្ច អត្តិ ជលតិ
 កដ្ឋត្តិទ្ធរេវ សំឡំ កច្ចតិ សកលិកញ្ចេ បដិច្ច អត្តិ
 ជលតិ សកលិកត្តិទ្ធរេវ សំឡំ កច្ចតិ តិណញ្ចេ បដិច្ច
 អត្តិ ជលតិ តិណត្តិទ្ធរេវ សំឡំ កច្ចតិ តោមយញ្ចេ
 បដិច្ច អត្តិ ជលតិ តោមយត្តិទ្ធរេវ សំឡំ កច្ចតិ

១ ខ. លង្គំ

លុត្តបទិក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

លោកុត្តរធម៌ដ៏ប្រសើរតែម្យ៉ាង ថាជាទ្រព្យសំរាប់ខ្លួនរបស់បុរសស្រ្តី ចំ-
ណែកបុរសស្រ្តីនោះ ដែលអន្ទោលតាមវង្សត្រកូល ជាចំណែកខាងមាតា
បិតាមកពីដើម បានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលណា ៗ ក៏ដល់នូវការរាប់តាម
ត្រកូលនោះ ៗ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់
ថាជាក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក៏ដល់នូវការ
រាប់ថាជាព្រាហ្មណ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ក៏ដល់នូវ
ការរាប់ថាជាវេស្សៈ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលសុទ្ធៈ ក៏ដល់នូវការ
រាប់ថាជាសុទ្ធៈ ៗ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ភ្លើងឆេះព្រោះអាស្រ័យរបស់ណា ៗ
ជាបច្ច័យ ក៏ដល់នូវការរាប់តាមរបស់នោះ ៗ ។ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹង
ឧស ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងឧស បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹងចំណាំង
ឈើ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងចំណាំងឈើ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹង
ស្មៅ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងស្មៅ បើភ្លើងឆេះអាស្រ័យនឹងអាចម៍គោ
ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ភ្លើងអាចម៍គោ សេចក្តីទាំងនេះមានទុបមាយ៉ាងណា

ព្រាហ្មណ៍ធួស្ស ឯសុភារិស្សត្ថេ កុសលាភគកាវេ

ឯវមេវ ខោ អហំ ព្រាហ្មណ អរិយំ លោកុត្តរំ
 ធម្មំ បុរិសស្ស សន្ធិនំ បញ្ញាបេមិ ចោរាណំ ខោ
 បនស្ស មាតាបេតិកំ កុលរិសំ អនុស្សរតោ យត្ថ
 យត្ថេវ អត្តភាវស្ស អភិធិព្វតិ ហោតិ តេន តេនេវ
 សំឡំ កច្ឆតិ ខត្តិយកុលេ ថេ អត្តភាវស្ស អភិធិព្វតិ
 ហោតិ ខត្តិយោត្ថេវ សំឡំ កច្ឆតិ ព្រាហ្មណកុលេ
 ថេ អត្តភាវស្ស អភិធិព្វតិ ហោតិ ព្រាហ្មណោត្ថេវ
 សំឡំ កច្ឆតិ វេស្សកុលេ ថេ អត្តភាវស្ស អភិ-
 ធិព្វតិ ហោតិ វេស្សោត្ថេវ សំឡំ កច្ឆតិ សុន្ទកុលេ
 ថេ អត្តភាវស្ស អភិធិព្វតិ ហោតិ សុន្ទោត្ថេវ
 សំឡំ កច្ឆតិ ។

(៨៤) ខត្តិយកុលា ថេវ ព្រាហ្មណ អតា-
 រស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច តថា-
 កតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាធានា បដិវរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរ-
 តោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ឯសុការវិស្វត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុលលធម៌

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គឺជាគតបញ្ចត្តលោកុត្តរធម៌ដ៏ប្រសើរ ថាជាទ្រព្យសំរាប់
 ខ្លួននៃបុរសស្រ្តី កាលបើបុគ្គលរលឹកនូវវិន្យត្រកូល ជាចំណែកខាងមាតា
 បិតាដែលមានមកពីបូរណ ហើយបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូលណា ។
 ក៏ដល់នូវការរាប់តាមត្រកូលនោះ ។ ដែរ បើបានកើតអត្តភាពក្នុងត្រកូល
 ក្សត្រិយ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាក្សត្រិយ៍ បើបានកើតអត្តភាពក្នុង
 ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាព្រាហ្មណ៍ បើបានកើត
 អត្តភាពក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា វេស្សៈ បើបានកើត
 អត្តភាពក្នុងត្រកូលសុទ្ធៈ ក៏ដល់នូវការរាប់ថា សុទ្ធៈ ក៏មានឧបមេយ្យ
 ដូច្នោះដែរ ។

(៨៤) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើបុគ្គលចេញចាកផ្ទះអំពីខត្តិយត្រកូល
 ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក៏អ្នកបួសនោះ បានអាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែល
 គឺជាគតសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
 អទិន្នាបាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុ-

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គក្កសកំ

ជនុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ អនតិជ្ឈាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធខោ ហោតិ ញាយំ
 ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ចេចិ ព្រាហ្មណ
 អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធខោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ វេស្សកុលា ចេចិ ព្រាហ្មណ
 អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច
 តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធខោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ណាវេតា វៀរចាកផុសវេតា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិន
 មានចិត្តព្យាបាទ មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌
 ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូល
 ព្រាហ្មណ៍ ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យ
 ធម៌វិន័យដែលគេថាគតសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណាតិបាត
 វៀរចាកអទិន្នាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជា
 សម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាល
 ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្របានចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលវេស្សៈហើយចូលទៅ
 កាន់ផ្ទះស កុលបុត្រនោះសោត អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលគេថាគតសំដែង
 ហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាន វៀរចាក
 អព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ ។ បេ ។ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូ ឯសុករសុត្តេ ពុសលាភធម្មាវា

ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ សុទ្ធកុលា ចេបិ
 ព្រាហ្មណ អតារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ
 សោ ច តថាភតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណា-
 តិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អនិទ្ទាទានា បដិវរតោ
 ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា
 បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ
 ហោតិ ធុរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 សម្មប្បលាទា បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ
 ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ
 អារាធកោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 តំ ភី មញ្ញាសិ ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណោ វ ទុ
 ខោ បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ អព្យាបជ្ឈិ
 មេត្តចិត្តំ ភាវេតិ នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ
 សុទ្ធោតិ ។ នោ ហិទំ ភោ កោតម ខត្តិយោបិ
 ហិ ភោ កោតម បហោតិ អស្មី បទេសេ អវេរំ
 អព្យាបជ្ឈិ មេត្តចិត្តំ ភាវេតិ ព្រាហ្មណោបិ ហិ
 ភោ កោតម... វេស្សោបិ ហិ ភោ កោតម...

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុការីសូត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

នឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ
បានចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រូកូលសុទ្ធុហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះ
សោត អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គល
បានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ
វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរ
ចាកសម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មា-
ទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច មានតែព្រាហ្មណ៍ទើបអាច
ចំរើនមេត្តចិត្ត ជាចិត្តមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ
ក្សត្រិយ៍ចំរើនមិនបាន វេស្សៈចំរើនមិនបាន សុទ្ធុចំរើនមិនបានទេ ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ទោះក្សត្រិយ៍អាចចំរើនមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ
មិនមានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ទោះជាព្រាហ្មណ៍ . . បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទោះជាវេស្សៈ...

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សុទ្ធោបិ ហំ ភោ តោតម... សព្វេបិ ហំ ភោ
តោតម ចត្តារោ វណ្ណា បហោន្តិ អស្មី បទេសេ
អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ មេត្តចិត្តំ ភាវេតុន្តិ ។

(៨៥) ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ ខត្តិយកុលា
ចេបិ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ
ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាកម្ម ចាណាតិចាតា
បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ ហោតិ
អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
ហោតិ ចិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
នរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា
បដិវរតោ ហោតិ អនកិដ្ឋាលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ
ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធខោ ហោតិ ញាយំ
ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្មណកុលា ចេបិ ព្រាហ្ម-
ណ... វេស្សកុលា ចេបិ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធកុលា
ចេបិ ព្រាហ្មណ អតារស្មា អនការិយំ បព្វជិតោ
ហោតិ សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាកម្ម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទោះជាសុទ្ធៈ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធតែអាចចម្រើនមេត្តចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិន
មានព្យាបាទ ក្នុងប្រទេសនេះ បានទាំងអស់ ។

(៨៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ យ៉ាងហ្នឹងហើយ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ
អំពីត្រកូលក្សត្រ័យហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯង អាស្រ័យ
ធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណា-
តិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ
វៀរចាកចិស្តណវាចា វៀរចាកផរុសវាចា វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ មិន
មានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹង
កុសលធម៌ ដែលជាគួរហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូល
ព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីត្រកូលវេស្សៈ... ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីត្រកូលសុទ្ធៈហើយចូលទៅកាន់
ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯង អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលតថាគតបានសំដែងហើយ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ឯសុករវស្សត្ថេ ពុស្សណាធករកាវេ

ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាធានា
 បដិវរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយោ បដិវរតោ ហោតិ
 មុសាវាធា បដិវរតោ ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ឝរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 សម្មច្បណាថា បដិវរតោ ហោតិ អនគិជ្ឈាលុ ហោតិ
 អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធកោ
 ហោតិ ញាយំ នម្មំ កុសលំ ។ តំ កី មញ្ញសិ
 ព្រាហ្មណ ព្រាហ្មណោវ នុ ទោ បហោតិ សោត្តិ
 សំនាធំ អាធាយ នទី កត្វា រដោជល្វំ បវហោតុំ
 នោ ខត្តិយោ នោ វេស្សោ នោ សុន្តោតិ ។ នោ
 ហិធំ ភោ តោតម ខត្តិយោបិ ហិ ភោ តោតម
 បហោតិ សោត្តិ សំនាធំ អាធាយ នទី កត្វា
 រដោជល្វំ បវហោតុំ ព្រាហ្មណោបិ ហិ ភោ តោត-
 ម... វេស្សោបិ ហិ ភោ តោតម... សុន្តោបិ ហិ
 ភោ តោតម... សព្វេបិ ហិ ភោ តោតម ចត្តារោ
 វណ្ណា បហោតិ សោត្តិ សំនាធំ អាធាយ នទី
 កត្វា រដោជល្វំ បវហោតុំ ។

ព្រាហ្មណ៍រត្ន ឯសុករិស្សត្រ ភាពនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

ជាបុគ្គលបានវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាក
អព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកបិសុណាវាទា វៀរចាក
ផុសវាទា វៀរចាកសម្ពប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ
ជាសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច មានតែព្រាហ្មណ៍
ទើបអាចនាំយកនូវកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ឆ្លូត ទៅកាន់ស្ទឹង ដុះជំរះ
ក្តែលបាន ក្សត្រិយ៍ជំរះមិនបាន វេស្សៈជំរះមិនបាន សុទ្ធៈជំរះមិនបាន
ទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីក្សត្រិយ៍ក៏អាចយកកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ឆ្លូត
ទៅកាន់ស្ទឹង ជំរះក្តែលបានដែរ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បី
ព្រាហ្មណ៍... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីវេស្សៈ... បពិត្រ
ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូម្បីសុទ្ធៈ... បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួក
វណ្ណៈទាំង ៤ សុទ្ធតែអាចយកកញ្ចប់លំអិតសម្រាប់ឆ្លូត ទៅកាន់ស្ទឹង
ជំរះក្តែលបានទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសានំ

[៨៦] ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណ ខត្តិយគុលា
 ធម៌ អការស្មា អនតរិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ
 ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ មិសុណាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ដវសាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បធានា
 បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈលុ ហោតិ អព្យបន្នចិត្តោ
 ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាធភោតោ ហោតិ ញាយំ
 ធម្មំ គុសលំ ។ ព្រាហ្មណគុលា ធម៌ ព្រាហ្ម-
 ណា.. វេស្សគុលា ធម៌ ព្រាហ្មណ... សុទ្ធគុលា
 ធម៌ ព្រាហ្មណ អការស្មា អនតរិយំ បព្វជិតោ
 ហោតិ សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម
 ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា
 បដិវរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ
 មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ មិសុណាយ វាទាយ
 បដិវរតោ ហោតិ ដវសាយ វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៨៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រកូល
 ក្សត្រិយ៍ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ ក៏កុលបុត្រនោះ អាស្រ័យធម៌វិន័យ
 ដែលគេធាតុបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក
 អទិន្នាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកចិ-
 សុណាវតា វៀរចាកផុសាវតា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមាន
 អភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹង
 កុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីគ្រកូល
 ព្រាហ្មណ៍... ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើចេញអំពីគ្រកូលវេស្សៈ... ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះអំពីគ្រកូលសុទ្ធៈហើយចូលទៅកាន់
 ផ្ទះ ក៏កុលបុត្រនោះ អាស្រ័យធម៌វិន័យ ដែលគេធាតុបានសំដែងហើយ
 ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាន វៀរចាកអព្រហ្ម-
 ចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកចិសុណាវតា វៀរចាកផុសាវតា

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្យ ឯសុករសុត្តេ កុសលាភគម្ពកោ

សម្មប្បឈាថា បដិវរតោ ហោតិ អនតិជ្ឈាសុ ហោតិ
អព្យបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាជគោ
ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ តំ ភី មញ្ញា-
សំ ព្រាហ្មណ វេទ រាជា ខត្តិយោ មុន្ទាវសិត្តោ
នាធាជន្ទាទំ បុរិសាទំ បុរិសសតំ សន្និទានេយ្យ អា-
យន្តុកោន្តោ យេ ឥត្ត ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា
រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នា សាកស្ស វា សាលស្ស វា
សលទ្ធស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា ឧត្ត-
ករណី អាទាយ អភី អភិទិត្តេន្ត តេជោ ចាតុ-
ករោន្ត អាយន្ត បទ កោន្តោ យេ ច ឥត្ត ចណ្ណា-
លកុលា ធនសាទកុលា វេលាកុលា វេការកុលា
បុក្កសកុលា ឧប្បន្នា សាចាននោណីយា វា ស្វ-
ករនោណីយា វា វជកនោណីយា វា ឯលណ្ណក-
ដស្ស វា ឧត្តករណី អាទាយ អភី អភិទិត្តេន្ត
តេជោ ចាតុករោន្តតិ ។ តំ ភី មញ្ញាសំ ព្រាហ្មណ

ព្រាហ្មណ៍ ឯសុការីសូត្រ ភាគនៃបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

វៀរចាកសម្បជ្ឈលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជា
 សម្មាទិដ្ឋិ ជាបុគ្គលត្រេកអរនឹងកុសលធម៌ ដែលជាតួហេតុ ក៏ដូច
 គ្នាយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះ
 ថាដូចម្តេច ក្សត្រិយ៍ជាកជាដែលបានមុខភាពសេកហើយ ក្នុងលោកនេះ
 ប្រជុំពួកបុរស ១០០ នាក់ ដែលមានជាតិផ្សេងៗ គ្នាថា អ្នកដ៏ចម្រើន
 ទាំងឡាយ ចូរមក បណ្តាបុរសទាំងនោះ ពួកបុរសណាដែលកើតអំពី
 ខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណត្រកូល អំពីវាជញ្ញត្រកូល^(១) ពួកបុរសនោះ
 ចូរកាន់យកនូវឈើតំនូតខាងលើ (កូនតំនូតជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយ
 ឬឈើខ្លឹម ស្រល់ ខ្លឹមចន្ទន៍ ឬឈូក ពួកបណ្ឌិតភ្លើង ឲ្យភ្លើងឆេះប្រាកដ
 ឡើង មួយទៀត អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ចូរមក បណ្តាបុរសទាំង
 នោះ ពួកបុរសណា ដែលកើត អំពីត្រកូលចណ្ឌល អំពីត្រកូល
 នេសាទ អំពីវេណុត្រកូល (ត្រកូលត្បាញផែង) អំពីរថការត្រកូល
 (ត្រកូលអ្នកធ្វើរថ) អំពីបុក្កុសត្រកូល (ត្រកូលអ្នកកើបសំរាម) ពួក
 បុរសទាំងនោះ ចូរយកឈើតំនូតខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃស្លឹកត្រៃឬ
 ស្លឹកជ្រូក ស្លឹកជាងជ្រូក ឬដើមល្អង់ប្រេង ពួកបណ្ឌិតភ្លើង ឲ្យភ្លើង
 ឆេះប្រាកដឡើង ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកយល់នូវហេតុនោះថាដូចម្តេច

១ ស្តេចដែលមិនទាន់បានរាជានិសេក ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសានំ

យោ ឯវ នុ ខោ សោ ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា
 រាជញ្ញកុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស
 វា សលធឿស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស
 វា ឧត្តរាណី អាទាយ អត្ថំ អភិធិព្វត្តោ តេជោ
 ចាតុកតោ ស្មេវ នុ ខុស្ស អត្ថំ អច្ចិមា ថេវ
 វណ្ណិមា ន បកស្សរោ ន តេជ សក្កា អត្ថំនា
 អត្ថំករណីយំ កាតុំ យោ បន សោ ចល្លាលកុលា
 នេសាទកុលា វេលុកុលា រថការកុលា បុត្តសកុ-
 លា ឧប្បន្នេហិ សាទាននោណីយា វា សូករនោណីយា
 វា រជកនោណីយា វា ឯលល្លាកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាណី
 អាទាយ អត្ថំ អភិធិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ ស្មាស្ស
 អត្ថំ ន ថេវ អច្ចិមា ន ន វណ្ណិមា ន ន
 បកស្សរោ ន ន តេជ សក្កា អត្ថំនា អត្ថំករណីយំ
 កាតុន្តំ ។ នោ ហិទំ ភោ តោតម យោបិ សោ
 ភោ តោតម ខត្តិយកុលា ព្រាហ្មណកុលា រាជញ្ញ-
 កុលា ឧប្បន្នេហិ សាកស្ស វា សាលស្ស វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ភ្លើងណា ដែលពួកបុរសកើតអំពីខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណត្រកូល
អំពីក្រព្វញ្ញត្រកូល យកតំនូតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយភ្នំ
ឈើខ្ទឹមភ្នំ ដើមស្រល់ភ្នំ ដើមចន្ទីភ្នំ ដើមឈូកក្រហមភ្នំ មកពួក
បង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង
មានពន្លឺផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះបាន
ចំណែកភ្លើងណាដែលពួកបុរសកើតអំពីចណ្ឌលត្រកូល នេសាទត្រកូល
វេណ្យត្រកូល វេការត្រកូល បុក្កសត្រកូល យកតំនូតភ្លើងខាងលើ
(ជាវិការៈ) នៃស្លកនៃភ្នំ ស្លកជ្រកភ្នំ ស្លកជាងជ្រលកភ្នំ ដើមល្អងប្រេង
ភ្នំ មកពួកបង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដឡើងដែរ តែភ្លើងនោះ មិនមាន
អណ្តាតផង មិនមានពណ៌ផង មិនមានពន្លឺផង គេមិនអាចធ្វើការដែល
ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះ បានទេឬ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ហេតុនេះមិនមែនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លើងណាដែល
ពួកបុរសកើតអំពីខត្តិយត្រកូល អំពីព្រាហ្មណត្រកូល អំពីក្រព្វញ្ញត្រកូល
យកតំនូតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃឈើស្រាយភ្នំ ឈើខ្ទឹមភ្នំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុករវស្ស ពុសលាវធការវា

សលឡស្ស វា ចន្ទនស្ស វា បទុមកស្ស វា
 ឧត្តរាណី អាទាយ អត្ថំ អភិនិព្វត្តោ តេជោ
 ចាតុកតោ ស្វាស្ស អត្ថំ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា ច
 បកស្សរោ ច តេជ ច សក្កា អត្ថំនា អត្ថិករ-
 ណីយំ កាតុំ យោបិ សោ ចណ្ណាលកុលា នេសា-
 ធកុលា វេណុកុលា រថការកុលា បុត្តិសកុលា
 ឧប្បន្នេហិ សាចាននោណិយា វា សូករនាណិយា
 វា រជគនោណិយា វា ឯលណ្ឌកដ្ឋស្ស វា ឧត្តរាណី
 អាទាយ អត្ថំ អភិនិព្វត្តោ តេជោ ចាតុកតោ សោ-
 បិស្ស អត្ថំ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា ច បកស្សរោ
 ច តេជ ច សក្កា អត្ថំនា អត្ថិក ណីយំ កាតុំ
 សព្វេហិ ហិ កោ កោតម អត្ថំ អច្ចិមា ចេវ វណ្ណិមា
 ច បកស្សរោ ច សព្វេជ ច សក្កា អត្ថំនា
 អត្ថិករណីយំ កាតុន្តំ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ ឯសុការវិស្វត្រ ភាគនៃបុគ្គលព្រឹកអរនិងរុសលធម៌

ដើមស្រល់ក្តី ដើមចន្ទីក្តី ឬដើមឈូកក្រហមក្តី មកពួតបង្កាត់ ភ្លើង
 ក៏ឆេះប្រាកដឡើង ភ្លើងនោះ មានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មាន
 ពន្លឺផង គេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះក៏បាន
 ចំណែកភ្លើងណា ដែលពួកបុរសកើតអំពីចណ្ឌាលត្រកូល អំពីនេសាទ-
 ត្រកូល អំពីវេណុត្រកូល អំពីរថការត្រកូល អំពីបុក្សត្រកូល
 កាន់យកនូវតំនូតភ្លើងខាងលើ (ជាវិការៈ) នៃសូកឆៃក្តី សូកជ្រូកក្តី
 សូកជាន់ជ្រលក់ក្តី ដើមលង់ប្រេងក្តី មកពួតបង្កាត់ ភ្លើងក៏ឆេះប្រាកដ
 ឡើង ភ្លើងនោះសោត ក៏មានអណ្តាតដូចគ្នា មានពណ៌ដូចគ្នា
 មានពន្លឺដូចគ្នាដែរ ទាំងគេអាចធ្វើការដែលត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹង
 ភ្លើងនោះក៏បាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដ្បិតភ្លើងទាំងអស់ សុទ្ធ
 តែមានអណ្តាតផង មានពណ៌ផង មានពន្លឺផង ទាំងគេអាចធ្វើការដែល
 ត្រូវធ្វើដោយភ្លើង នឹងភ្លើងនោះបាន ទាំងអស់ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(៨៧) ឯវមេវ ខោ ព្រាហ្មណា ខត្តិយកុលា

ថេបិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ
 ច តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា
 បដិវរតោ ហោតិ អទិន្នាទាទា បដិវរតោ ហោតិ
 អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ
 ហោតិ បិសុណាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ
 ដរុសាយ វាចាយ បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា
 បដិវរតោ ហោតិ អនភិជ្ឈលុ ហោតិ អព្យាបន្ន-
 ចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតិ អារាជគោ
 ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។ ព្រាហ្ម-
 ណកុលា ថេបិ ព្រាហ្មណា... វេស្សកុលា ថេបិ
 ព្រាហ្មណា... សុទ្ធកុលា ថេបិ ព្រាហ្មណា អគារស្មា
 អនគារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ ច តថាគតប្បវេទិតំ
 ធម្មវិនយំ អាគម្ម ចាណាតិចាតា បដិវរតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទ្កោសកៈ

(៨៧) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ អំពីខត្តិយ-

ត្រកូលហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះបានអាស្រ័យធម៌វិន័យដែល

គឺថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាក

អទិន្នាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកចិសុណ-

វាទ វៀរចាកផរុសវាទ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមានអភិជ្ឈា

មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងកុសលធម៌

ដែលជាតួហេតុ ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ

អំពីព្រាហ្មណត្រកូល... ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះ

អំពីវេស្សត្រកូល... ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បើកុលបុត្រ ចេញចាកផ្ទះអំពីសុទ្ធ-

ត្រកូល ហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះ កុលបុត្រនោះឯង បានអាស្រ័យធម៌

វិន័យ ដែលគឺថាគតបានសំដែងហើយ ជាបុគ្គលវៀរចាកបាណាតិបាត

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឯសុករវិសុត្តេ កុសលាភគរកថា

អនិច្ចាទានា បដិវរតោ ហោតិ អព្រហ្មចរិយា បដិវរតោ
 ហោតិ មុសាវាទា បដិវរតោ ហោតិ មិសុណាយ
 វាទាយ បដិវរតោ ហោតិ ឝរុសាយ វាទាយ
 បដិវរតោ ហោតិ សម្មប្បលាទា បដិវរតោ ហោតិ
 អនកិដ្ឋលុ ហោតិ អព្យាបន្នចិត្តោ ហោតិ សម្មាទិដ្ឋិ
 ហោតិ អារាជគោ ហោតិ ញាយំ ឝម្ម
 កុសលន្តិ ។

(៨៨) ឝវំ វុត្តេ ឝសុការី ព្រាហ្មណេ កកវន្តំ
 ឝតទរោច អភិក្កន្តំ ភោ កោតម ។ បេ ។ ឝ.
 ទាសកំ មំ ករំ កោតមោ ជារេតុ អជ្ជតត្តេ ទាលុបេតំ
 សវណ្ឌត្តន្តំ ។

ឝសុករវិសុត្តំ ឝន្នំ ឝន្នំ ។

ប្រាហ្មណ៍ ឯសុករវិស្វត្រ ភាពនៃបុគ្គលព្រឹកអរនឹងកុសលធម៌

វៀរចាកអទិដ្ឋាន វៀរចាកអព្រហ្មចរិយៈ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាក
 ចិត្តសុណវាទ វៀរចាកផុសវាទ វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ មិនមាន
 អភិជ្ឈា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងកុសល-
 ធម៌ ដែលជាតួហេតុ ក៏ដូចគ្នានឹងរឿងបង្កាត់ភ្លើងយ៉ាងនោះដែរ ។

(៨៨) កាលបើព្រះសព្វញ្ញ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ឯសុករវិ-
 ប្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ភ្ជួច្យាស់ណាស់ ។ បេ ។ តាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ សូម
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក អ្នកដល់នូវ
 សរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ ឯសុករវិស្វត្រ ទី ៦ ។

សត្វមិ ធនញ្ញាធិសុត្តិ^(១)

[៨៩] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា
 រាជគហោ វិហារតិ វេទ្យវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា សាវីបុត្តោ ទិក្ខុ-
 ណាភិវស្មី ចារិកញ្ចាវតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិ ។
 អថខោ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ រាជគហោ វស្សំ វុត្តោ
 យេន ទិក្ខុណាភិវ យេនាយស្មា សាវីបុត្តោ តេនុ-
 បសង្កមិ ឧបសង្កមិត្ថា អាយស្មតា សាវីបុត្តេន សទ្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទន្តយំ កមិ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីនិ ។

[៩០] ឯកមន្តំ ឯសីន្តំ ខោ តំ ភិក្ខុំ អា-
 យស្មា សាវីបុត្តោ ឯតទរោច កញ្ចាវុសោ ភក្កវា
 អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។ អរោតោ ចាវុសោ
 ភក្កវា ពលវា ចាតិ ។ កិច្ចំ បរាវុសោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។

១ ឧ ធនញ្ញាធិសុត្តិ ។ ម. ធនញ្ញាធិសុត្តិ ។

ធនញ្ញានិស្សត្រ ទី ៧

[៨៩] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តវេទ្យវ័ន ជាគលន្ទកនិវាសន ទៀប
ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ គ្រាច់
ទៅកាន់ចារិក ក្នុងទុក្ខណាគិរិជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ។
គ្រានោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅចាំវិស្សក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ រួចហើយក៏ចូល
ទៅរកព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ឯទុក្ខណាគិរិជនបទ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ក៏និយាយរាក់ទាក់ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្រមានអាយុ លុះបញ្ចប់
ពាក្យដែលគួររាក់ទាក់នឹងគួររីករាយហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

[៩០] ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ បានសួរភិក្ខុនោះ ដែលអង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា ព្រះមានព្រះភាគ មិន
មានអាពាធ តាំងមានព្រះកាយពលទេ ។ ម្ចាស់អាវុសា ព្រះមាន
ព្រះភាគមិនមានអាពាធ តាំងមានព្រះកាយពលទេ ។ ម្ចាស់
អាវុសា ចំណែកខាងភិក្ខុសង្ឃ មិនមានរោគ តាំងមានកំឡាំងទេ ។

ព្រាហ្មណវគ្គសូ ធនញ្ញនិសុត្តេ ធនញ្ញនិបត្តិបុព្វនំ

ភិក្ខុសង្ឃេបិ ខោ អាវុសោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។

ឯត្ថ អាវុសោ តណ្ហាលចាលន្ទារាយំ ធនញ្ញនិ នាម

ព្រាហ្មណោ អត្ថំ កន្ទាវុសោ ធនញ្ញនិ^(១) ព្រាហ្ម-

ណោ អរោតោ ច ពលវា ចាតិ ។ ធនញ្ញនិបិ

ខោ អាវុសោ ព្រាហ្មណោ អរោតោ ច ពលវា

ចាតិ ។ កថ្វំ បនាវុសោ ធនញ្ញនិ ព្រាហ្មណោ

អប្បមត្តោតិ ។ កុតោ^(២) ខោ អាវុសោ ធនញ្ញនិស្ស

ព្រាហ្មណស្ស អប្បមាទោ ធនញ្ញនិ អាវុសោ

ព្រាហ្មណោ រាជានំ និស្សាយ ព្រាហ្មណគហបតិកេ

វិលុម្ពតិ ព្រាហ្មណគហបតិកេ និស្សាយ រាជានំ

វិលុម្ពតិ យាបិស្ស ភវិយា សទ្ធា សទ្ធា កុលា

អាណតា សាបិ^(៣) កាលកតា អញ្ញស្ស ភវិយា

១ ខ. ម. ឯត្ថន្តរេ នាមាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ម. កុតោ បនាវុសោ ។ ៣ ខ. សាបិស្ស ។

ព្រាហ្មណ៍ឆ្លុះឆ្លាយសូត្រ ការស្វែងរកដំណឹងឆ្លុះឆ្លាយព្រាហ្មណ៍

ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុសង្ឃ មិនមានរោគ ទាំងមានកំឡាំង ដែរ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងស្រុកតណ្ហាលបាលទ្វារ^(១) ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ⁺ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះឆន្ទានិ ម្ចាស់អាវុសោ ឆន្ទានិព្រាហ្មណ៍ (នោះ)
 មិនមានរោគ ទាំងមានកំឡាំង ដែរឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ឯឆន្ទានិ-
 ព្រាហ្មណ៍មិនមានរោគ ទាំងមានកំឡាំង ដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ចុះឆន្ទានិព្រាហ្មណ៍ មិនប្រហែសធ្វេសទេឬ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 សេចក្តីមិនធ្វេសប្រហែស របស់ឆន្ទានិព្រាហ្មណ៍ មានព័ណ្ណ ម្ចាស់
 អាវុសោ ព្រោះឆន្ទានិព្រាហ្មណ៍ អាងព្រះរាជាក៏រេបដាន់ពួកព្រាហ្មណ៍
 នឹងគហបតី អាងពួកព្រាហ្មណ៍នឹងគហបតី ក៏បោកប្រាស់ព្រះរាជា
 ឯភរិយារបស់គាត់ មានសទ្ធា ដែលគាត់នាំមកអំពីត្រកូលមានសទ្ធា
 នាងនោះ ក៏ធ្វើកាលភរិយាទៅហើយ ភរិយាឯទៀត ដែលគាត់

១ ក្នុងអដ្ឋកថា ថា ក្នុងព្រះរាជគ្រឹះ មានទ្វារធំ ៗ ៣២ មានទ្វារតូច ៗ ៦៤ ។ ក្នុងទ្វារ
 ទាំងនោះមានទ្វារ ១ ទេ ឈ្មោះតណ្ហាលបាលទ្វារ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អស្សុទ្ធា អស្សុទ្ធា កុលា អាជីតាតិ ។ ទុស្សុតំ
 វត្តាសោ អស្សុទ្ធា យេ មយំ ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណំ
 បមត្តំ អស្សុទ្ធា អប្បេវ នាម មយំ កតាចិ ករហចិ
 ធនញ្ញានីតា ព្រាហ្មណោន សុទ្ធិ សមាគច្ឆេយ្យម
 អប្បេវ នាម សិយា កោចិទេវ កថាសល្លាហោតិ ។
 អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទត្តិណាភិវស្ថិ
 យថាភិវត្តំ វិហរិត្វា យេន រាជគហំ តេន ចារិកំ
 បក្កាមិ អនុបុព្វេន ចារិកញ្ចាមាដោ យេន រាជ-
 គហំ តទវសវិ ។

(៧០) តត្រ សុទ្ធិ អាយស្មា សារីបុត្តោ រាជ-
 គហោ វិហរិតិ វេទ្យវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថ-
 ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ បុព្វត្ថាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាទាយ រាជគហំ ចារិសិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន ធនញ្ញានី ព្រាហ្មណោ តហ៍នករេ តាវេ
 តោដ្ឋេ ទុហាបេតិ ។ អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

នាំមកអំពីត្រកូល មិនមានសត្វ ក៏ជាស្រ្តីមិនមានសត្វ ។ ម្នាល
 អារុសោ យើងបានឮថា ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍មានសេចក្តីប្រហែសធ្វេស
 ឈ្មោះថាបានឮដំណឹងមិនល្អហើយ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ យើងនឹងបានចូល
 ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ម្តងទៅអេះ ធ្វើម្តេចហ្ន៎ នឹងបាននិយាយចរចាម្តង
 ទៅអេះ ។ ទើបព្រះសារីបុត្រមានអាយុ នៅតាមសប្បាយក្នុងទុក្ខិណា-
 គរី ហើយចេញទៅកាន់ចារិកសំដៅទៅត្រង់ក្រុងរាជគ្រឹះ កាលគ្រាច់
 ទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។

(៩១) សេចក្តីដំណាលថា ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ នៅ
 អាស្រ័យក្នុងវត្តវេឡូវ័ន ជាកលន្ទុកនិវាសន ជិតក្រុងរាជគ្រឹះនោះ ។
 គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ទ្រង់បាត់ច្រើន
 ក្នុងបុព្វលាសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះ ។ ចួនសម័យនោះឯង
 ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ឲ្យពួកមនុស្សត្រឡប់ទៅរកគេទាំងឡាយ ក្នុងយូធី
 គោ នាខាងក្រៅនគរ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូ ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិបសង្កម្មំ

រាជគហោ បិណ្ឌាយ ចរិត្តា បច្ឆាកត្តំ បិណ្ឌា-
 ចាតប្បដិក្កត្តោ យេន ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
 តេនុបសង្កម្មំ ។ អន្តសា ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ទ្វារតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន
 យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្តា
 អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទរោច ឥតោ ភោ សារីបុត្ត
 បយោ ប័យតំ តាវ កត្តស្ស កាលោ ករិស្សតីតិ ។
 អលំ ព្រាហ្មណ កតំ មេ អជ្ឈ កត្តកិច្ចំ អមុ-
 កស្មី មេ វុត្តម្បលេ ទិវាវិហារោ ករិស្សតិ តត្រ
 អាគច្ឆេយ្យាសីតិ ។ ឯវំ ភោតិ ខោ ធនញ្ញានិ ព្រា-
 ហ្មណោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បច្ឆស្សោសិ ។
 អថខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ បច្ឆាកត្តំ កត្ត-
 ចាតរាសោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ តេនុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មិត្តា អាយស្មតា សារីបុត្តេន សន្ធិ
 សម្មោទិ សម្មោទន័យំ កមំ សារាណីយំ វិតិសារត្តា
 ឯកមន្តំ ទិសីទិ ។

ព្រាហ្មណវត្ថុ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ កាលក្រឡប់ពីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេល
 ខាងក្រោយនៃកត្ត ក៏ចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ។ ធនញ្ញានិ-
 ព្រាហ្មណ៍ បានឃើញព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ កំពុងនិមន្តមក
 អំពីចម្ងាយ ក៏ដើរចូលទៅរកព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ និយាយនឹងព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ យ៉ាងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន សូមលោកនិមន្តមកណេះបន្តិច សូមព្រះសាវ័បុត្រ
 ឆាន់ទឹកដោះសិន ទម្រាំដល់កត្តកាល ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍កុំឡើយ
 ថ្ងៃនេះ អាត្មាធ្វើកត្តកិច្ចរួចហើយ អាត្មានឹងទៅនៅសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ឯម្លប់ឈើឯណោះ អ្នកត្រូវមកក្នុងទីនោះ ។ ឯធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ក៏ទទួលស្តាប់ព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុថា កុរុណា លោកដ៏ចម្រើន ។
 ពេលនោះ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ បរិភោគក្នុងវេលាព្រឹករួចហើយ
 ដល់ពេលជាខាងក្រោយនៃកត្ត ក៏ចូលទៅរកព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រកទាក់ជាមួយព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ
 លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររកទាក់នឹងគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១២) ឯកមន្តំ និស្សន្ទំ ខោ ធនញ្ញានំ ព្រាហ្មណំ
 អាយស្មា សាវ័បុត្តោ ឯតទរោច កក្ខុសិ ធនញ្ញានំ
 អប្បមត្តោតិ ។ កុតោ ភោ សាវ័បុត្ត អម្ហាតំ
 អប្បមាដោ យេសន្នោ មាតាបិតរោ ចោសេតព្វា
 បុត្តនារោ ចោសេតព្វោ ទាសកម្មករចោវិសំ
 ចោសេតតំ មិត្តាមច្ចានំ មិត្តាមច្ចករណីយំ កាតតំ
 ញាតិសាលោហិតានំ ញាតិសាលោហិតករណីយំ
 កាតតំ អតិថីនំ អតិថីករណីយំ កាតតំ បុព្វបេតានំ
 បុព្វបេតករណីយំ កាតតំ ទេវតានំ ទេវតាករណីយំ
 កាតតំ រញ្ជោ រាជករណីយំ កាតតំ អយម្យំ
 កាយោ បិណេតព្វោ ព្រហេតព្វោតិ ។

(៧៣) តំ ភី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានំ ឥនេកេន្ទោ
 មាតាបិត្ធនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេ-
 នំ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ^(១) និរយំ និរយ-
 ចាលា ឧបកក្ខេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

(៩២) ព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុ បារនិយាយនឹងធនញ្ញានិ-
 ព្រាហ្មណ៍ ដែលអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ធនញ្ញានិ
 អ្នកជាបុគ្គលមិនប្រហែសធ្វេសទេឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ ដំបំរើន
 សេចក្តីមិនប្រហែសធ្វេសរបស់យើង នឹងមានមកពីណា ព្រោះយើងត្រូវ
 ចិញ្ចឹមមាតាបិតា ត្រូវចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធ ត្រូវចិញ្ចឹមខ្ញុំនឹងបុរសអ្នកធ្វើការ
 ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់មិត្តភាមិត្រកូល ដល់ពួកមិត្តភាមិត្រកូល ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់
 ញាតិសាលាហិត ដល់ពួកញាតិសាលាហិត ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់ភៀវ
 ដល់ពួកភៀវ ត្រូវធ្វើកិច្ចរបស់បុព្វបេត ដល់ពួកបុព្វបេត ត្រូវធ្វើកិច្ច
 របស់ទេវតា ដល់ពួកទេវតា ត្រូវធ្វើរាជកិច្ចដល់ព្រះរាជា សូម្បីកាយ
 នេះ យើងក៏ត្រូវចិញ្ចឹមឲ្យឆាត់ដំបំរើន ។

(៩៣) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
 ខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសគន្លងធម៌^(១) ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 មាតាបិតា ពួកនិរយបាល ទង់ទាញបុគ្គលនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះ
 ហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ តើបុគ្គលនោះគួរអង្វរថា

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ ធនញ្ញាឥសុត្តេ អធិប្បចរិយវិសមចរិយា

អហំ ខោ មាតាបិតុនំ ហេតុ អធិប្បចរិ វិសមចរិ
 អហោសី មា មំ និរយំ និរយទាលាតិ មាតាបិតុភេ
 វា បនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ ខោ អម្ហាតំ ហេតុ
 អធិប្បចរិ វិសមចរិ អហោសី មា នំ និរយំ
 និរយទាលាតិ ។ នោ ហិដំ ភោ សាវីថុត្ត
 អថខោ នំ វិត្តន្តន្តិយេវ និរយេ និរយទាលា
 បត្តិបេយ្យំ ។

[៥២] តំ តី មញ្ញាសិ ធនញ្ញាជិ ឥនេតកថោ
 បុត្តនាវស្ស ហេតុ អធិប្បចរិ វិសមចរិ អស្ស
 តមេនំ អធិប្បចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយ-
 ទាលា ឧបកឡេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ
 អហំ ខោ បុត្តនាវស្ស ហេតុ អធិប្បចរិ
 វិសមចរិ អហោសី មា មំ និរយំ និរយទា-
 លាតិ បុត្តនាភេ វា បនស្ស លកេយ្យ
 ឯសោ ខោ អម្ហាតំ ហេតុ អធិប្បចរិ វិសមចរិ
 អហោសី មា នំ និរយំ និរយទាលាតិ ។

ព្រាហ្មណវត្ថុ ធនញ្ញាវិស្វក្រ ការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ទំងកាប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ

ខ្ញុំបានជាអ្នកប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
 សូមកុំឲ្យពួកនិយបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ឬក៏
 មាតាបិតា អង្វរដើម្បីអ្នកនោះថា កូននោះបានជាប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិយបាលនាំយក
 វាទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏ពួក
 និយបាលនៅតែទម្លាក់បុគ្គល កំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

(៩៤) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 កូនប្រពន្ធ ពួកនិយបាលទង់ទាញបុគ្គល⁺នេះ ទៅទម្លាក់ក្នុងនរក
 ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ អ្នកនោះគួរអង្វរថា
 ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូនប្រពន្ធ
 សូមកុំឲ្យពួកនិយបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបាន
 ដែរឬ ឬក៏កូននឹងប្រពន្ធអ្នកនោះអង្វរថា អ្នកនេះបានជាប្រព្រឹត្តិខុស
 ធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិយ-
 បាល ទង់ទាញអ្នកនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គញ្ញបកំ

នោ ហំទំ ភោ សាវ័ប្បត្ថ អថខោ ទំ វិក្កន្ធន្តិយេវ
និរយេ និរយថាលា បត្ថិមេយ្យំ ។

[៩៥] តំ ភី មញ្ញាសិ ធនញ្ញាសិ ឥនេកតោ
នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
អស្ស តមេទំ អធម្មចារីយវិសមចារីយាហេតុ និរយំ
និរយថាលា ឧបកឡេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ
អហំ ខោ នាសកម្មករោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
វិសមចារី អហោសី មា មិ និរយំ និរយថាលាតិ
នាសកម្មករោវិសំ វា បទស្ស លកេយ្យ ឯសោ
ខោ អញ្ញាតំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសិ
មា ទំ និរយំ និរយថាលាតិ ។ នោ ហំទំ ភោ
សាវ័ប្បត្ថ អថខោ ទំ វិក្កន្ធន្តិយេវ និរយេ និរយ-
ថាលា បត្ថិមេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជា
យ៉ាងនោះក៏គង់តែពួកនិយមបាល ទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះ
ទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

(៩៥) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុទាសៈ
នឹងបុរសជាតម្ករ ពួកនិយមបាលទង់ទាញបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទាសៈនឹងបុរស
ជាតម្ករ សូមកុំឲ្យពួកនិយមបាល ទង់ទាញខ្ញុំទៅទម្លាក់ក្នុងនរកឡើយ
ដូច្នេះបានដែរឬ ឬក៏ទាសៈនឹងបុរសជាតម្កររបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
ចៅហ្វាយខ្ញុំនេះបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើង
ទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិយមបាល ទម្លាក់ចៅហ្វាយខ្ញុំនោះទៅក្នុងនរក
ឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ
មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិយមបាលក៏នៅតែទម្លាក់
អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ ធម្មញ្ញសុត្តន្ត អធិប្បវាយវិសមចរិយា

[៩៦] តំ កី មញ្ញាសំ ធម្មញ្ញំ ឥន្ទេកក្កោ

មិត្តាមច្ចាទំ ហេតុ អធិប្បចារី វិសមចារី អស្ស តមេទំ

អធិប្បចរិយវិសមចរិយាហេតុ ជិវយំ ជិវយថាណា ឧ-

បកក្កេយ្យំ លកេយ្យំ នុ ខោ សោ អហំ ខោ

មិត្តាមច្ចាទំ ហេតុ អធិប្បចារី វិសមចារី អហោសី

មា មំ ជិវយំ ជិវយថាណាតិ មិត្តាមច្ចា វា បទស្ស

លកេយ្យំ ឯសោ ខោ អម្ហាភំ ហេតុ អធិប្បចារី វិស-

មចារី អហោសី មា ទំ ជិវយំ ជិវយថាណាតិ ។

នោ ហិទំ ភោ សាវ័ច្ចត្ត អថខោ ទំ វិភទ្ធន្តិយេវ

ជិវយេ ជិវយថាណា បក្កិបេយ្យំ ។

ព្រាហ្មណ៍ ធនញ្ញានិស្សត្រ កា ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ

(៧៦) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុ

មិត្តភាពអាត្មាទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលទង់ទាញបុគ្គលនោះទម្លាក់ទៅក្នុង

នរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរ

អង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុមិត្ត

ភាពអាត្មាទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ

យ៉ាងនេះបានដែរឬ ឬក៏ពួកមិត្តភាពអាត្មារបស់បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា អ្នក

នុ៎ះបានជាប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុយើងទាំងឡាយ

សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ យ៉ាងនេះបាន

ដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត

បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាលក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកុំពុំកាន់កុំ

កាន់ញ៉ាំងនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[៧៧] តំ ភី មញ្ញាសំ ធនញ្ញាធំ ឥនេកោច្ឆោ

ញ្ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី

អស្ស តមេនំ អធម្មចារីយវិសមចារីយាហេតុ ជិវយំ

ជិវយថាលា ឧបកឡេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ

អហំ ខោ ញ្ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី

វិសមចារី អហោសី មា មំ ជិវយំ ជិវយថាលាតិ

ញ្ញាតិសាលោហិតា វា បធនស្ស លកេយ្យំ ឯសោ

ខោ អម្ពាតំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី

មា នំ ជិវយំ ជិវយថាលាតិ ។ ខោ ហំនំ ភោ

សារីបុត្ត អថខោ នំ វិក្កន្ធន្តយេវ ជិវយេ ជិវយថាលា

បត្តិបេយ្យំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(៩៧) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល

ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ

ញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ ពួកនិរយបាលទង់ទាញអ្នកនោះទម្លាក់ទៅ

ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ អ្នកនោះ

គួរអង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ

ញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុង

នរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ឬក៏ពួកញាតិសាលាហិតរបស់អ្នកនោះគួរ

អង្វរថា អ្នកនេះបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ

ហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកនេះក្នុងនរក

ឡើយ យ៉ាងនេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ

មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ក៏គង់តែពួកនិរយបាលទម្លាក់អ្នក

ដែលកំពុងកន្ទុកកន្ទួញនោះ ទៅក្នុងនរកដែរ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស ធនញ្ញានិសុត្តេ អធិប្បវិយវិសមចរិយា

(៩៨) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកោច្ឆោ
 អតិថីនំ ហេតុ អធិប្បចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ
 អធិប្បចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ អធិប្បចរិយវិស-
 មចរិយាហេតុ និរយំ និរយចាលា ឧបកក្កោយ្យំ
 លកេយ្យ នុ ខោ សោ អហំ ខោ អតិថីនំ ហេតុ
 អធិប្បចារី វិសមចារី អហោសី មា មំ និរយំ និរ-
 យចាលាតិ អតិថីនោ វា បទស្ស លកេយ្យំ ឯសោ
 ខោ អញ្ញាតំ ហេតុ អធិប្បចារី វិសមចារី អហោសី
 មា នំ និរយំ និរយចាលាតិ ។ នោ ហិទំ ភោ
 សារីបុត្ត អធិខោ នំ វិកន្ធន្តិយេវ និរយេ និរយចាលា
 បត្តិបេយ្យំ ។

(៩៩) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកោច្ឆោ
 បុព្វបេតានំ ហេតុ អធិប្បចារី វិសមចារី អស្ស
 តមេនំ អធិប្បចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយ-
 ចាលា ឧបកក្កោយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ

ក្រាហ្វិកាវុធ ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ

[៩៨] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួក
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុក្សៀវ
ទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទង់ទាញអ្នកនោះទៅទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះ
ហេតុតែការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ អ្នកនោះគួរអង្វរថា ខ្ញុំបានជា
ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែក្សៀវទាំងឡាយ សូមកុំ
ឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ បុគ្គលក្សៀវ
របស់អ្នកនោះគួរអង្វរថា អ្នកនេះឯងបានជាប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិ
មិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាលទម្លាក់
អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយ-
បាលក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញនោះទៅក្នុងនរកពុំខាន ។

[៩៩] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គលពួកខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុបុព្វបេតៈ
ទាំងឡាយ ពួកនិរយបាល ទង់ទាញមនុស្សនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

អហំ ខោ បុព្វបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អហោសី មា មំ និរយំ និរយទាលាតិ បុព្វបេតា វា
 បទស្ស លកេយ្យំ ឯសោ ខោ អម្ពាតំ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា នំ និរយំ
 និរយទាលាតិ ។ នោ ហំនំ ភោ សាវីបុត្ត អថខោ
 នំ វិក្កទ្ធន្តិយេវ និរយេ និរយទាលា បត្តិមេយ្យំ ។

(១០០) តំ ភី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកត្ថោ
 ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ
 អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេតុ និរយំ និរយទាលា
 ឧបកខ្មៀយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ អហំ ខោ
 ទេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា
 មំ និរយំ និរយទាលាតិ ទេវតា វា បទស្ស លកេយ្យំ
 ឯសោ ខោ អម្ពាតំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អហោសី មា នំ និរយំ និរយទាលាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុបុព្វបេកៈទាំងឡាយ
 សូមកុំឲ្យពួកនិយបាលទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ឬក៏
 ពួកបុព្វបេកៈរបស់អ្នកនោះ អង្វរថា មនុស្សនោះ បានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិយបាល
 ទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជាយ៉ាងនោះ
 ពួកនិយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទុកកន្ទេញនោះ ទៅក្នុង
 នរកដែរ ។

(១០០) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុគ្គល
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 ទៅតាមទាំងឡាយ ពួកនិយបាល ទង់ទាញអ្នកនោះទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
 ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ បុគ្គលនោះគួរអង្វរថា
 ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទៅតាមទាំង
 ឡាយ សូមកុំឲ្យពួកនិយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបាន
 ដែរឬ ឬក៏ពួកទៅតាមរបស់អ្នកនោះ គួរអង្វរថា បុគ្គលនេះ បានជា
 ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើងទាំងឡាយ សូម
 កុំឲ្យពួកនិយបាលទម្លាក់អ្នកនោះទៅក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្ស ធនញ្ញទិសុត្តេ ធនញ្ញទិប្បដិប្បញ្ញ

នោ ហិទំ កោ សារីប្បុត្ត អថោ នំ វិក្កន្តន្តិយេវ
 និរយេ និរយថាលា បក្កិមេយ្យំ ។

[១០០] តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកោ
 រញ្ញោ ហេតុ អនម្មចារី វិសមចារី អស្ស តមេនំ
 អនម្មចារីយវិសមចារីយាហេតុ និរយំ និរយថាលា ឧប-
 ក្កន្តេយ្យំ លកេយ្យ នុ ខោ សោ អហំ ខោ រញ្ញោ
 ហេតុ អនម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា មំ និរយំ
 និរយថាលាតិ វាជា វា បនស្ស លកេយ្យ ឯសោ
 ខោ អម្ហាគំ ហេតុ អនម្មចារី វិសមចារី អហោសី
 មា នំ និរយំ និរយថាលាតិ ។ នោ ហិទំ កោ
 សារីប្បុត្ត អថោ នំ វិក្កន្តន្តិយេវ និរយេ និរយថា-
 លា បក្កិមេយ្យំ ។

ព្រាហ្មណវង្ស ធនញ្ញានិស្សត្រ ការសូតបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុក
ជាយ៉ាងនោះពួកនិយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
នោះទៅក្នុងនរកដែរ ។

[១១១] ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រះរាជា ពួកនិយបាលក៏ទង់ទាញយកមនុស្សនោះ ទម្លាក់ទៅក្នុងនរក
ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបាន
ពាក្យប្រកែកថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
តែព្រះរាជា សូមកុំឲ្យពួកនិយបាលទម្លាក់ខ្ញុំក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះដែរឬ
ឬក៏ព្រះរាជាបស់អ្នកនោះ ត្រូវបានសេចក្តីហាមប្រាមថា មនុស្សនោះ
បានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែយើង សូម
កុំឲ្យពួកនិយបាល ទម្លាក់អ្នកនោះក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះដែរឬ ។
បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុកជា
យ៉ាងនោះ ពួកនិយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
នោះទៅក្នុងនរកដែរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គក្កសកំ

(១០២) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ ឥនេកេថោ
 កាយស្ស បិណាណាហេតុ ព្រហ្មណាហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អស្ស តមេនំ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហេ-
 តុ និរយំ និរយចាលា ឧបកឡេយ្យំ លកេយ្យ នុ
 ខោ សោ អហំ ខោ កាយស្ស បិណាណាហេតុ
 ព្រហ្មណាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា
 មំ និរយំ និរយចាលាតិ បរេ វា បទស្ស លកេយ្យំ
 ឯសោ ខោ កាយស្ស បិណាណាហេតុ ព្រហ្ម-
 ណាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អហោសី មា នំ
 និរយំ និរយចាលាតិ ។ នោ ហំនំ កោ សាវ័ចុត្ត
 អថខោ នំ វិក្កន្តន្តិយេវ និរយេ និរយចាលា
 បត្តិមេយ្យំ ។

(១០៣) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ
 វា មាតាបិតុនំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស យោ វា មាតាបិតុនំ ហេតុ ធម្ម-
 ចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបល្លាសកៈ

(១០២) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះ
 ហេតុតែចិញ្ចឹមកាយ ឲ្យធាត់ធំចំរើន ពួកនិរយបាល ចាប់ទាញ
 មនុស្សនោះទម្លាក់ក្នុងនរក ព្រោះហេតុតែការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ មនុស្សនោះត្រូវបានសេចក្តីអង្វរថា ខ្ញុំបានជាប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចំរើន សូមកុំ
 ឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់ខ្ញុំក្នុងនរកឡើយ ឬក៏ពួកមនុស្សឯទៀតរបស់
 អ្នកនោះ ត្រូវបានសេចក្តីជួយអង្វរថា មនុស្សនោះបានជាប្រព្រឹត្តខុស
 ធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយ ឲ្យធាត់ធំចំរើន
 សូមកុំឲ្យពួកនិរយបាល ទម្លាក់អ្នកនោះក្នុងនរកឡើយ ដូច្នេះបានដែរឬ ។
 បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចំរើន ដំណើរនេះ មិនបានជាដាច់ខាត បើទុក
 ជាយ៉ាងនោះ ពួកនិរយបាល ក៏នៅតែទម្លាក់អ្នកដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ
 នោះក្នុងនរកដែរ ។

(១០៣) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុមាតា
 នឹងបិតាទាំងឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌^(១) ប្រព្រឹត្តស្មើ
 ព្រោះហេតុតែមាតានឹងបិតាទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។

១ អដ្ឋកថាថា បានដល់ការងារទាំងឡាយមានភូមិរាសីនឹងជំនួញដែលប្រកបដោយធម៌ជាដើម។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស ធនញ្ញាទិសុត្តេ ធនញ្ញាទិប្បដិបុត្តា

យោ ហំ ភោ សាវ័ប្បុត្ត មាតាបិតុំ ហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អស្ស នំ នំ សេយ្យោ យោ ច ខោ
 ភោ សាវ័ប្បុត្ត មាតាបិតុំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហំ
 ភោ សាវ័ប្បុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។
 អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មនា យេហំ សក្កា មាតាបិតរោ ចេវ
 ខោសេតិំ ន ចាបកម្មំ កាតិំ បុញ្ញញ្ច បដិបទិ
 បដិបដ្ឋិតិំ ។

(១០៤) នំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានំ យោ វា
 បុត្តនាវស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា បុត្តនាវស្ស ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហំ ភោ
 សាវ័ប្បុត្ត បុត្តនាវស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ ធនញ្ញាធិស្វត្រ ការសូត្របធនញ្ញាធិព្រាហ្មណ៍

បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
 ព្រោះហេតុមាតាបិតា អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុមាតាបិតា
 អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រសើរ
 ជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញាធិ
 ការងារទាំងឡាយដទៃ ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួក
 មនុស្សអាចចិញ្ចឹមមាតាបិតាបានផង មិនធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិ
 នូវបដិបទជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យផង មានដែរតើ ។

(១០៤) ម្ចាស់ធនញ្ញាធិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះតែកូននឹងប្រពន្ធក៏
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននឹងប្រពន្ធ
 ក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែកូននឹងប្រពន្ធ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អស្ស នំ តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ ភោ សា-
 វីបុត្ត បុត្តនារស្ស ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស
 តនេវេត្ត សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ
 សាវីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោតិ ។ អត្ថ
 ខោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មកា កម្មនា
 យេហិ សក្កា បុត្តនារ ចេវ ខោសេត្ថំ ន ច
 ចាបកម្មំ កាត្ថំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបដ្ឋិត្ថំ ។

(១០៥) តំ កី មញ្ញាសំ ធនញ្ញានំ យោ វា នាស-
 កម្មករចោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា នាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ ធម្មចារី
 សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យោតិ ។ យោ ហិ ភោ
 សាវីបុត្ត នាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ អធម្មចារី
 វិសមចារី អស្ស នំ តំ សេយ្យោ យោ ច ខោ
 ភោ សាវីបុត្ត នាសកម្មករចោវិសស្ស ហេតុ
 ធម្មចារី សមចារី អស្ស តនេវេត្ត សេយ្យោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ចំណែកឯមនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មី ព្រោះហេតុតែកូននឹងប្រពន្ធ អំពើនោះ
 ឯង ទើបប្រសើរក្នុងហេតុនេះ⁺ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា)
 ការប្រព្រឹត្តិធម៌ ការប្រព្រឹត្តិស្មី ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុស
 ធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយ
 ដទៃដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកមនុស្សអាចចិញ្ចឹមកូន
 នឹងប្រពន្ធបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទជា
 ហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

(១០៥) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ព្រោះហេតុតែទាសៈ នឹងបុរសជា
 កម្មករក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មី ព្រោះហេតុតែទាសៈ
 នឹងបុរសជាកម្មករក្តី តើអំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មី ព្រោះហេតុតែ
 ទាសៈ នឹងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះមិនប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មី ព្រោះហេតុតែទាសៈ
 នឹងបុរសជាកម្មករ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនេះ⁺

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូ ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បដិបុព្វ

អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយ-
 សមចរិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ទោ ធនញ្ញានិ
 អញ្ចេ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មតា យេហិ
 សក្កា នាសកម្មករោវិសំ ចេវ ហោសេត្ថំ ន ច
 ចាបកម្មំ កាត្ថំ បុព្វញ្ច បដិបទំ បដិបដ្ឋិត្ថំ ។

(១០៦) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស
 យោ វា មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស កតមំ សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ
 សារីបុត្ត មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស ន តំ សេយ្យេ យោ ច ទោ ភោ សា-
 រីបុត្ត មិត្តាមច្ចានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវេត្ថ សេយ្យេ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ
 ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យេតិ ។

ព្រាហ្មណវេទ ធនញ្ញនិស្សត្រ ការសួររកធនញ្ញនិព្រាហ្មណ៍

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ការ
ប្រព្រឹត្តិស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិ
មិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញនិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ដែលពួកមនុស្សអាចចិញ្ចឹមទាសៈ នឹងបុរសជាតិម្នាក់
បានផង មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទជាហេតុឲ្យ
បានបុណ្យផង មានដែរតើ ។

(១០៦) ម្ចាស់ធនញ្ញនិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្រអាមាត្យទាំង
ឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្រ
អាមាត្យទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែ
មិត្រអាមាត្យទាំងឡាយ អំពើនោះមិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តិស្មើ ព្រោះហេតុតែមិត្រ
អាមាត្យទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ទើបបានឈ្មោះថាប្រសើរ ក្នុងហេតុ
នេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន ព្រោះថាការប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តិ
ស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានសកំ

អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មនា យេហំ សក្កា មិត្តាមច្ចានញ្ញោ មិត្តាមច្ចក-
 រណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បញ្ចញ្ញា
 បដិបទំ បដិបដ្ឋិតុំ ។

[១០៧] តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានំ យោ វា
 ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី
 អស្ស យោ វា ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ ធម្ម-
 ចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យេតិ ។ យោ
 ហំ ភោ សារីបុត្ត ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ
 ច ខោ ភោ សារីបុត្ត ញាតិសាលោហិតានំ ហេតុ
 ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេត្ថ សេយ្យោ អធម្ម-
 ចរិយវិសមចរិយាហំ ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសម-
 ចរិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ
 សហេតុកា ធម្មិកា កម្មនា យេហំ សក្កា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវធម៌ ប្រកប
ដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយអាចធ្វើកិច្ចរបស់មិត្តភាពាមាត្យ ដល់
មិត្តភាពាមាត្យបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា
ជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យផង មានដែរតើ ។

(១០៧) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិត
ទាំងឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុ
តែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រ
ព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ
បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ
ព្រោះហេតុតែញាតិសាលាហិតទាំងឡាយ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះ
ថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌
នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត
ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាច

ព្រាហ្មណវគ្គសូត្រ ធនញ្ញានិសុត្តេ ធនញ្ញានិប្បតិបុត្ត

ញាតិសាលោហិតានញ្ចេវ ញាតិសាលោហិតករណីយំ
 កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
 បដិបដ្ឋិតុំ ។

(១០៨) តំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 អតិថីនំ ហេតុ អធម្មចារី សមចារី អស្ស យោ
 វា អតិថីនំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
 សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត អតិថីនំ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យោ យោ
 ច ខោ ភោ សារីបុត្ត អតិថីនំ ហេតុ ធម្មចារី សម-
 ចារី អស្ស តទេវេត្ថ សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមច-
 រិយាហិ ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យោ-
 តិ ។ អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្ម-
 កា កម្មន្តា យេហិ សក្កា អតិថីនញ្ចេវ អតិ-
 ថីករណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច
 បដិបទំ បដិបដ្ឋិតុំ ។

ព្រាហ្មណ៍វត្ត ធនញ្ញានិស្សត្រ ការស្វរេបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

ធ្វើនូវកិច្ចការ របស់ញាតិសាលាហិត ដល់ញាតិសាលាហិតបានផង
មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទ ជាហេតុឲ្យបានបុណ្យ
ផង មានដែរតើ ។

(១០៨) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែក្ស័រទាំងឡាយក្តី
មនុស្ស ដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែក្ស័រទាំង
ឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស
ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែក្ស័រទាំងឡាយ
អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែល
ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែក្ស័រទាំងឡាយ អំពើ
នោះ ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន
(ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាង
ការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ការងារ
ទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្ស
ទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់ក្ស័រ ដល់ក្ស័រទាំងឡាយបានផង
មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទ ដែលជាហេតុឲ្យកើត
បុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១០៧) តំ ភី មញ្ញសំ ធនញ្ញានំ យោ វា

បុព្វបេតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ

វា បុព្វបេតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ

សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ សាវ័ប្បត្ត បុព្វបេតានំ

ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យេ

យោ ច ខោ ភោ សាវ័ប្បត្ត បុព្វបេតានំ ហេតុ

ធម្មចារី សមចារី អស្ស តទេវេត្ថ សេយ្យេ អធម្ម-

ចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ សាវ័ប្បត្ត ធម្មចរិយសម-

ចរិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានំ អញ្ញោ

សហេតុកា ធម្មកា កម្មនា យេហិ សក្កា

បុព្វបេតានញ្ញោ បុព្វបេតកករណីយំ កាតុំ ន ច ចាប-

កម្មំ កាតុំ បញ្ញាញា បដិបទំ បដិបដ្ឋិតុំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១០៩) ម្នាលធនញ្ជានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វបេតៈទាំង
 ឡាយក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែ
 បុព្វបេតៈទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុ
 តែបុព្វបេតៈទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រ
 ដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែបុព្វ-
 បេតៈទាំងឡាយ អំពើនោះ ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរ ក្នុងហេតុនេះ បពិត្រ
 ព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ
 ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាល
 ធនញ្ជានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់បុព្វបេតៈ ដល់
 បុព្វបេតៈទាំងឡាយបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិ
 បទ ដែលជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

ប្រាសាទស្នាម ធនញ្ញាសិក្ខា ធនញ្ញាសិក្ខា

[១១០] តំ ក៏ មញ្ញាសិ ធនញ្ញាសិ យោ វា

នេវតានំ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ

វា នេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ

សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត នេវតានំ

ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន តំ សេយ្យេ

យោ ច ខោ ភោ សារីបុត្ត នេវតានំ ហេតុ ធម្មចារី

សមចារី អស្ស តទេវេតុ សេយ្យេ អធម្មចរិយវិស-

មចរិយាហិ ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា

សេយ្យេតិ ។ អត្ថិ ខោ ធនញ្ញាសិ អញ្ញោ សហេតុកា

ធម្មិកា កម្មន្តា យេហិ សក្កា នេវតានញ្ញោ នេវតា-

ករណីយំ កាតុំ ន ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ញ

បដិបទំ បដិបដ្ឋិតុំ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្ត ការសូត្របធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

(១១០) ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតាទាំងឡាយ
 ក្តី មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតា
 ទាំងឡាយក្តី អំពើណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតា
 ទាំងឡាយ អំពើនោះ មិនប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន
 មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែទេវតាទាំង
 ឡាយ អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះ
 សាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការប្រព្រឹត្តិត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តិស្មើ
 ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តិខុសធម៌ ការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ ។ ម្ចាស់
 ធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយ
 ហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើនូវកិច្ចការរបស់ទេវតាដល់ទេវតា
 ទាំងឡាយបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទ
 ដែលជាហេតុឱ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១១១] កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ វា
 រញ្ញោ ហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស យោ វា
 រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ
 សេយ្យេតិ ។ យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ
 អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ន ភំ សេយ្យោ យោ
 ច ខោ ភោ សារីបុត្ត រញ្ញោ ហេតុ ធម្មចារី សមចារី
 អស្ស តទេវេត្ថ សេយ្យោ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ
 ភោ សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យេតិ ។
 អត្ថំ ខោ ធនញ្ញានិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា
 កម្មនា យេហិ សក្កា រញ្ញោ ចេវ វាជករណីយំ
 កាតុំ ន ច បាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ
 បដិបដ្ឋិតុំ ។

[១១២] ភំ កី មញ្ញាសិ ធនញ្ញានិ យោ វា កា-
 យស្ស បិណាដាហេតុ ព្រូហាដាហេតុ អធម្មចារី វិសម-
 ចារី អស្ស យោ វា កាយស្ស បិណាដាហេតុ ព្រូហាដា-
 ហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស កតមំ សេយ្យេតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១១១) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជាក្តី មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តតាមធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជាក្តី តើអំពើ
 ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្ស ដែល
 ប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជា អំពើនោះ មិន
 ប្រសើរឡើយ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌
 ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះហេតុតែព្រះរាជា អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះថា
 ប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
 ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរជាងការប្រព្រឹត្តខុសធម៌
 នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំងឡាយឯទៀត
 ដែលត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំងឡាយ អាចធ្វើ
 រាជការរបស់ព្រះរាជាបានផង មិនបាច់ធ្វើបាបកម្មផង អាចប្រតិបត្តិទូរ
 បដិបទា ជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មានដែរតើ ។

(១១២) ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកយល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច មនុស្ស
 ដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយ
 ឲ្យធាត់ធំចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ ព្រោះ
 ហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន តើអំពើណាប្រសើរជាង ។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូត្រ ធនញ្ញាធិសុត្តន្ត ពាក្យទុក្ខារោធន៍

យោ ហិ ភោ សារីបុត្ត កាយស្ស បិណ្ឌាបាហេតុ
 ព្រូហាបាហេតុ អធម្មចារី វិសមចារី អស្ស ធនំ
 តំ សេយ្យេ យោ ច ខោ ភោ សារីបុត្ត កាយស្ស
 បិណ្ឌាបាហេតុ ព្រូហាបាហេតុ ធម្មចារី សមចារី អស្ស
 តទេវេតុ សេយ្យេ អធម្មចរិយវិសមចរិយាហិ ភោ
 សារីបុត្ត ធម្មចរិយសមចរិយា សេយ្យេតិ ។ អត្ថ
 ខោ ធនញ្ញាធិ អញ្ញោ សហេតុកា ធម្មិកា កម្មន្តា
 យេហិ សក្កា កាយស្ស ថេវ បិណ្ឌាតំ ព្រូហេតុំ ធនំ
 ច ចាបកម្មំ កាតុំ បុញ្ញញ្ច បដិបទំ បដិបទ្ធីតុន្តំ ។
 អថខោ ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតោ សារី-
 បុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនិច្ឆិតា អនុមោទិតា ឧដ្ឋាយា-
 សនា បក្កាមិ ។

(១១៣) អថខោ ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណោ អបរេន
 សមយេន អាពាធិកោ ហោតិ^(១) ទុត្តតោ ពាទ្ធិត្ថិ-
 លាដោ ។ អថខោ ធនញ្ញាធិ ព្រាហ្មណោ
 អញ្ញាតរំ បុរិសំ អាមន្តេសិ ឯហិ តំ អញ្ញោ បុរិស

ព្រាហ្មណ៍ធនញ្ញានិស្សត្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់

បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសធម៌ ប្រព្រឹត្ត
 មិនស្មើ ព្រោះហេតុតែចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន អំពើនោះមិនប្រសើរ
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន មនុស្សដែលប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ប្រព្រឹត្តស្មើ
 ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើន អំពើនោះឯង ទើបឈ្មោះ
 ថាប្រសើរក្នុងហេតុនេះ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចម្រើន (ព្រោះថា) ការ
 ប្រព្រឹត្តត្រូវធម៌ ការប្រព្រឹត្តស្មើ ត្រូវតែប្រសើរវិសេសជាងការប្រព្រឹត្ត
 ខុសធម៌ នឹងការប្រព្រឹត្តមិនស្មើ ។ ម្នាលធនញ្ញានិ ការងារទាំង
 ឡាយឯទៀត ត្រូវតាមធម៌ ប្រកបដោយហេតុ ដែលមនុស្សទាំង
 ឡាយ អាចចិញ្ចឹមកាយឲ្យធាត់ធំចម្រើនបានផង មិនបាច់ធ្វើនូវបាបកម្ម
 ផង អាចប្រតិបត្តិនូវបដិបទា ដែលជាហេតុឲ្យកើតបុណ្យបានផង មាន
 ដែរតើ ។ គ្រានោះ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ គ្រេកអរអនុមោទនានូវ
 ភាសិតរបស់ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ រួចក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ក៏ចៀសចេញទៅ ។

(១១៣) លុះចំណេរកាលតមក ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអា-
 ពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានដើម្បីជាទម្ងន់ ។ ទើបធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ហៅបុរសម្នាក់ មកនិយាយបង្ហាត់ថា នៃបុរសដ៏ចម្រើន ចូរអ្នកមកនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កោសកំ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន
 ភក្កវតោ ចានេ សិរសា វដ្ឋាហិ ធនញ្ញានិ កន្លេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុត្តិតោ ពាឡិកិលានោ
 សោ ភក្កវតោ ចានេ សិរសា វដ្ឋាត្ថិតិ យេន
 ហាយស្មា សាវ័ប្បត្តោ តេនុបសង្កម ឧបសង្កមិត្វា
 មម វចនេន អាយស្មតោ សាវ័ប្បត្តស្ស ចានេ
 សិរសា វដ្ឋាហិ ធនញ្ញានិ កន្លេ ព្រាហ្មណោ
 អាពាធិកោ ទុត្តិតោ ពាឡិកិលានោ សោ អា-
 យស្មតោ សាវ័ប្បត្តស្ស ចានេ សិរសា វដ្ឋាត្ថិតិ
 ឯវេសនំ វដ្ឋេហិ សាធុ តេវ កន្លេ អាយស្មា សាវ័ប្បត្តោ
 យេន ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ
 តេនុបសង្កមតុ អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។

(១១២) ឯវំ កន្លេតិ ចោ សោ បុរិសោ ធន-
 ញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស^(១) បដិស្សត្វា យេន ភក្កវា
 តេនុបសង្កមិត្វា ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវដ្ឋំ អភិវាទេត្វា ឯក-
 មន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ចោ សោ បុរិសោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាស្ត្រៈ

ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទនៃព្រះមានបុណ្យ ហើយក្រាបបង្គំទូល តាមពាក្យអញ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខ-
 វេទនា មានជម្ងឺជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមានព្រះភាគ
 ដោយត្បូង ដូច្នេះរួច ឯងចូរទៅរកព្រះសាវីបុត្រមានអាយុ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំបាទព្រះសាវីបុត្រមានអាយុ តាមពាក្យអញថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទ-
 នា មានជម្ងឺជាទម្ងន់ គាត់ថ្វាយបង្គំបាទព្រះសាវីបុត្រមានអាយុដោយ
 ត្បូង ដូច្នេះរួចហើយ ឯងទូលលោកយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះថេរៈ
 ដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំសូមអង្វរ សូមព្រះសាវីបុត្រមានអាយុ និមន្តទៅ
 និវេសនដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។

(១១២) បុរសនោះ ក៏ទទួលពាក្យ របស់ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ថា
 បាទអ្នកដ៏ចម្រើន យ៉ាងនេះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមានព្រះភាគ រួចហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្យ ធនញ្ញានិស្សន្ទ ពាឡុក្ខាហោរំ

កកវន្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញានិ កន្តេ ព្រាហ្មណោ អាពា-
 ជិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡុក្ខិលាលោ សោ កកវតោ ចារិ-
 សិរសា វន្តតិ យេនាយស្មា^(១) សាវ័ប្បត្តោ តេនុប-
 សង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ សាវ័ប្បត្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ទោ សោ បុរិ-
 សោ អាយស្មន្តំ សាវ័ប្បត្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញានិ កន្តេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាជិកោ ទុក្ខិតោ ពាឡុក្ខិលាលោ
 សោ អាយស្មតោ សាវ័ប្បត្តស្ស ចារិ សិរសា វន្តតិ
 ឯវេញ វាទេតិ សាធុ កិរ កន្តេ អាយស្មា សាវ័ប្បត្តោ
 យេន ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស និវេសនំ តេនុប-
 សង្កមតុ អនុកម្មំ ឧបាទាយាតិ ។ អភិវាសេសិ ទោ
 អាយស្មា សាវ័ប្បត្តោ តុណ្ហិកាវេន ។

១ ឧ. ម. យេន ហយស្មា ។

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សក្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់

ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គ ដ៏ចម្រើន
ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានជម្ងឺជាទម្ងន់
គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមានបុណ្យ ដោយត្បូង ដូច្នេះរួចហើយ
ចូលទៅរកព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះបុរសនោះ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទុក្ខ-
វេទនា មានជម្ងឺជាទម្ងន់ គាត់ថ្វាយបង្គំបាទព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុ
ដោយត្បូង មួយទៀត គាត់មានប្រសាសន៍យ៉ាងនេះថា សូមឧកាស
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ និមន្តចូលទៅ
និវេសនដ្ឋានរបស់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យសេចក្តីអនុគ្រោះ ។
ព្រះសាវ័បុត្រមានអាយុ ក៏ទទួលដោយតុណ្ហភាព ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១១៥) អថខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ និវាសេត្វា
 បត្តចីវរមាណាយ យេន ធនញ្ញានិស្ស័ ព្រាហ្មណស្ស
 និវេសនំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ចត្តេ អាស-
 នេ និសីទំ ។ និសង្ខ ខោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 ធនញ្ញានំ ព្រាហ្មណំ ឯតទិវោច កក្ខំ តេ ធនញ្ញានំ
 ខមន័យំ កក្ខំ យាបន័យំ កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា
 បដិក្កមន្តំ នោ អភិក្កមន្តំ បដិក្កមោសានំ បញ្ចា-
 យតិ នោ អភិក្កមោតិ ។

(១១៦) ន មេ ភោ សារីបុត្ត ខមន័យំ ន
 យាបន័យំ ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ
 នោ បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសានំ បញ្ចាយតិ នោ
 បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ ភោ សារីបុត្ត តលវា បុ-
 រិសោ តិល្លោន សិខវេន មុទ្ធានំ^(១) អភិ-
 មត្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ ភោ សារីបុត្ត
 អធិមត្តា វាតា មុទ្ធានំ^(២) ឌុហនន្តំ ន
 មេ ភោ សារីបុត្ត ខមន័យំ ន យាបន័យំ

• ម មុទ្ធានំ ។ ២ ម. មុទ្ធានុ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១១៥) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ស្មើកស្សង្គីប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចំរើរ ចូលទៅនិវេសនផ្ទះរបស់ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកប្រគេន ។

លុះព្រះសារីបុត្រមានអាយុគង់ហើយ ក៏និយាយនឹងធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ យ៉ាងនេះថា នៃធនញ្ញានិ (យន្តគីសរីរៈដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៩) អ្នកអត់សង្កត់បានទេឬ អ្នកឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលឬលឬទេ ទុក្ខវេទនា ស្រាកស្រាន្ត មិនរឹតឡើងទេឬ ប្រាកដជាសះស្បើយ មិនរឹតចំរើនឡើងទេឬ ។

(១១៦) ធនញ្ញានិព្វាហ្មណ៍ទូលថា បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សរីរយន្តដែលមានចក្រ ៤ មានទ្វារ ៩ ខ្ញុំព្រះករុណាអត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនា របស់ខ្ញុំព្រះករុណារឹតតែចំរើនឡើង មិនស្រាកស្រាន្តទេ មានតែចំរើនឡើង មិនប្រាកដជាស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំង ចាក់ក្បាលដោយដៃកស្រួចដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ខ្យល់ទាំងឡាយដ៏ខ្លាំងហួសប្រមាណ ចាក់ដោតនូវក្បាលខ្ញុំព្រះករុណា ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សរីរយន្តខ្ញុំព្រះករុណា អត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ

ព្រហ្មណវគ្គសូ ធម្មញ្ញនិសុត្តេ ពាហ្មុក្ខុរោចនំ

ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ បដិក្កមន្តំ
 អភិក្កមោសាទំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ
 ភោ សាវ័ប្បត្ត ពលវា បុរិសោ ទន្សៀន វត្ថុក្ខន្ធន
 សីសេ សីសវេទនំ ទន្សៀយ ឯវមេវ ទោ មេ ភោ
 សាវ័ប្បត្ត អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា ន មេ ភោ
 សាវ័ប្បត្ត ខមន្តិយំ ន យាបន្តិយំ ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា
 វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសាទំ
 បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោ សេយ្យថាបិ ភោ សាវ័ប្បត្ត
 ទក្ខោ តោយាតកោ វា តោយាតកន្តោវាសី វា
 តិស្តាន តោវិកន្តនេន កុច្ឆិ បរិកន្តេយ្យ ឯវមេវ
 ទោ មេ ភោ សាវ័ប្បត្ត អធិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិ-
 កន្តន្តំ ន មេ ភោ សាវ័ប្បត្ត ខមន្តិយំ ន យាប-
 ន្តិយំ ពាណ្ឌ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ
 បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសាទំ បញ្ញាយតិ នោ បដិក្កមោ
 សេយ្យថាបិ ភោ សាវ័ប្បត្ត ទ្វេ ពលវន្តោ បុរិសោ

ព្រាហ្មណ៍/ធុ ធនញ្ញាទិសូត្រ ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខឆាទម្ងន់

ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែចំរើនឡើង មិនមានធូរថយទេ
 ចេះតែចំរើនឡើង មិនមានស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន
 ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំង យកព្រីត្រដ៏មាំមកត្របែងក្បាល យ៉ាងណា
 បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សីសវេទនាក្នុងក្បាលខ្ញុំខ្លាំងហួសប្រមាណ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន សរីរយន្តខ្ញុំព្រះករុណា
 អត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះ
 ករុណា រឹតតែចំរើនឡើង មិនធូរថយទេ មានតែចំរើនឡើង មិន
 ស្រាកស្រាន្តទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចអ្នកសម្លាប់គោ
 ឬកូនសិស្សអ្នកសម្លាប់គោ ដ៏ឈ្លាសវៃ រះពោះគោនឹងកាំបិតសំរាប់ការ
 គោដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ខ្យល់ចាំងឡាយ
 ខ្លាំងហួសប្រមាណ ក៏ការពោះខ្ញុំព្រះករុណា យ៉ាងនោះដែរ បពិត្រព្រះ
 សារីបុត្រដ៏ចំរើន សរីរយន្ត ខ្ញុំព្រះករុណាអត់សង្កត់មិនបានទេ ឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅមិនបានស្រួលបួលទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែ
 ចំរើនឡើង មិនបានធូរថយទេ មានតែចំរើនឡើង មិនស្រាកស្រាន្ត
 ទេ បពិត្រព្រះសារីបុត្រដ៏ចំរើន ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំង ពីរនាក់

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានសកំ

ទុក្ខលតរំ បុរិសំ នាណាតាហាសុ គហេត្វា អន្តរ-
 កាសុយា សន្តាបេយ្យំ សម្មរិកាបេយ្យំ ឯវមេវ
 ខេ មេ ភោ សារីបុត្ត អនិមត្តា កាយស្មី ធាហោ
 ន មេ ភោ សារីបុត្ត ខមន័យំ ន យាបន័យំ
 តាណ្ហ មេ ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ នោ
 បដិក្កមន្តំ អភិក្កមោសានំ បញ្ចាយតិ នោ
 បដិក្កមោតិ ។

(១១៧) តំ ភី មញ្ញាសំ ធនញ្ញានំ កតមំ
 សេយ្យេ និវយោ វា វិវច្ឆានយោនំ វាតិ ។
 និវយោ ភោ សារីបុត្ត វិវច្ឆានយោនំ សេ-
 យ្យេតិ ។ តំ ភី មញ្ញាសំ ធនញ្ញានំ កតមំ
 សេយ្យេ វិវច្ឆានយោនំ វា បិត្តវិសយោ វាតិ ។
 វិវច្ឆានយោនំយា ភោ សារីបុត្ត បិត្តវិសយោ
 សេយ្យេតិ ។ តំ ភី មញ្ញាសំ ធនញ្ញានំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ចាប់បុរសខ្សោយជាង ត្រង់ដើមដៃទាំងពីរ ហើយឆ្កើរពេលកំដៅលើ
 រន្ទឹមភ្នែង យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន សេចក្តីក្តៅអន្ទះ
 អន្ទែងក្នុងកាយ របស់ខ្ញុំព្រះករុណា ក៏ហួសប្រមាណ យ៉ាងនោះដែរ
 បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន សរីរយន្ត ខ្ញុំព្រះករុណាអត់ធន់មិនបានទេ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅមិនបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រឹតតែចម្រើនឡើង
 មិនអន់ថយសោះ មានតែចម្រើនខ្លាំងឡើង ឥតស្រាកស្រាន្តទេ ។

(១១៧) ម្នាលធនញ្ជានី អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច
 នរកក្តី កំណើតតិរច្ឆានក្តី ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន កំណើតតិរច្ឆាន ប្រសើរជាងនរក ។ ម្នាលធនញ្ជានី អ្នក
 សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច កំណើតតិរច្ឆានក្តី បិត្តវិស័យក្តី ណា
 ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន បិត្តវិស័យប្រសើរជាង
 កំណើតតិរច្ឆាន ។ ម្នាលធនញ្ជានី អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច

ព្រហ្មណវត្ថុស្ស ធម្មញ្ញនិស្សេទ្ទ ធម្មញ្ញនិប្បដិបុព្វ

កតមំ សេយ្យោ ចិត្តិវិសយោ វា មនុស្សា វាតិ ។
 ចិត្តិវិសយា ភោ សាវីបុត្ត មនុស្សា សេយ្យោតិ ។
 តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ
 មនុស្សា វា ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា វាតិ ។
 មនុស្សេហិ ភោ សាវីបុត្ត ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា
 សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ
 កតមំ សេយ្យោ ចាតុម្មហារាជីកា ទេវា វា
 តាវត្ថីសា ទេវា វាតិ ។ ចាតុម្មហារាជីកេហិ
 ភោ សាវីបុត្ត ទេវេហិ តាវត្ថីសា ទេវា សេ-
 យ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ កតមំ
 សេយ្យោ តាវត្ថីសា ទេវា វា យាមា ទេវា
 វាតិ ។ តាវត្ថីសេហិ ភោ សាវីបុត្ត ទេវេហិ
 យាមា ទេវា សេយ្យោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ
 ធនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យោ យាមា ទេវា វា
 តុសិតា ទេវា វាតិ ។ យាមេហិ ភោ សាវីបុត្ត

ព្រាហ្មណវង្ស ធនញ្ញានិស្សត្រ ការស្វរគបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍

បិត្តវិស័យក្តី ពួកមនុស្សក្តី ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកមនុស្សប្រសើរជាងបិត្តវិស័យ ។ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នក
 សំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកមនុស្សក្តី ពួកទេវតាដែលនៅក្នុង
 ឋានចាតុមហារាជិកៈក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកចាតុមហារាជិកទេវតា ប្រសើរជាងពួកមនុស្ស ។ ម្ចាស់ធន-
 ញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកចាតុមហារាជិកទេវតាក្តី
 ពួកតាវត្ថីសទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកតាវត្ថីសទេវតា ប្រសើរជាងពួកចាតុមហារាជិកទេវតា ។
 ម្ចាស់ធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកតាវត្ថីសទេវតា
 ក្តី ពួកយាមទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន ពួកយាមទេវតា ប្រសើរជាងពួកតាវត្ថីសទេវតា ។ ម្ចាស់
 ធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះ ដូចម្តេច ពួកយាមទេវតាក្តី ពួក
 តុសិកទេវតាក្តី ណាប្រសើរជាងណា ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ទេវេហំ តុសិតា ទេវា សេយ្យេតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ
 ធនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យេ តុសិតា ទេវា វា និម្មានតី
 ទេវា វាតិ ។ តុសិតេហិ ភោ សាវ័បុត្ត ទេវេហិ និម្មាន-
 តី ទេវា សេយ្យេតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ
 កតមំ សេយ្យេ និម្មានតី ទេវា វា បរិនិម្មិតវស្សត្ថំ
 ទេវា វាតិ ។ និម្មានតីហិ ភោ សាវ័បុត្ត ទេវេហិ
 បរិនិម្មិតវស្សត្ថំ ទេវា សេយ្យេតិ ។ តំ កី
 មញ្ញសិ ធនញ្ញានិ កតមំ សេយ្យេ បរិនិម្មិតវស-
 ត្ថំ ទេវា វា ព្រហ្មលោកោ វាតិ ។ ព្រហ្មលោកោតិ
 ករំ សាវ័បុត្តោ អាហា ព្រហ្មលោកោតិ ករំ សាវ័-
 បុត្តោ អាហាតិ ។ អថេខោ អាយស្មតោ សាវ័បុត្តស្ស
 ឯតទយោសិ ឥមេ ខោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកា-
 និម្មត្តា យទ្ធជាហំ ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស
 ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មគ្គំ ទេសេយ្យន្តិ ។
 ព្រហ្មានំ^(១) ធនញ្ញានិ សហព្យតាយ មគ្គំ
 ទេសេស្សាមិ តំ សុណាហិ សាធុកំ មនសិករេហិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ពួកគុសិតទៅតា ប្រសើរជាងពួកយាមទៅតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នក
សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកគុសិតទៅតា ពួកនិម្មានតិទៅតា ក្តី
ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ពួកនិម្មានតិទៅតា
ប្រសើរជាងពួកគុសិតទៅតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នកសំគាល់នូវហេតុ
នោះដូចម្តេច ពួកនិម្មានតិទៅតា ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទៅតា ក្តី ណា
ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិ-
ទៅតា ប្រសើរជាងពួកនិម្មានតិទៅតា ។ ម្នាលធនញ្ញានិ អ្នក
សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច ពួកបរនិម្មិតវសវត្តិទៅតា ក្តី ព្រហ្មលោក
ក្តី ណាប្រសើរជាង ។ ព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន សំដែងថាព្រហ្មលោក
ព្រះសាវ័បុត្រដ៏ចម្រើន សំដែងថាព្រហ្មលោក ។ គ្រានោះ ព្រះសាវ័-
បុត្រមានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ
ចុះចិត្តសិបតែនឹងព្រហ្មលោក បើដូច្នោះ គួរតែអញ្ជាស់ដែនផ្លូវដើម្បីឲ្យ
បានកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ ដល់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ទើប
ព្រះថេរៈសំដែងថា នៃធនញ្ញានិ អាត្មានឹងសំដែងផ្លូវដើម្បីបានកើតរួមនឹង
ព្រហ្មទាំងឡាយ អ្នកចូរស្តាប់រឿងនោះចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យស្រួលចុះ

ព្រាហ្មណ៍វង្សស្ស ធនញ្ញាធិសុត្តេ អប្បមញ្ញការវា

ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវិ កោតិ ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ
អាយស្មតោ សាវីបុត្តស្ស បច្ចុស្សាសិ ។

(១១៨) អាយស្មា សាវីបុត្តោ ឯតនោត ក-
តមោ ច ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មានំ សហព្យតាយ មត្តោ
ឥធនញ្ញានិ ភិក្ខុ មេត្តាសហគុតេន ចេតសា
ឯកំ ទិសំ ជរិត្វា វិហរតិ តថា ទុតិយំ តថា
តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមដោ តិរិយំ សព្វជិ
សព្វត្ថតាយ សព្វាវនំ លោកំ មេត្តាសហគុតេន
ចេតសា វិបុលេន មហគុតេន អប្បមាលោន
អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ជរិត្វា វិហរតិ អយម្យំ
ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មានំ សហព្យតាយ មត្តោ
បុន ចបរំ ធនញ្ញានិ ភិក្ខុ កក្កុណាសហ-
គុតេន ចេតសា... មុទិតាសហគុតេន ចេតសា...
ឧបេត្តាសហគុតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ជរិត្វា វិហរតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ ធនញ្ញានិស្សត្រ អប្បមញ្ញការវោ

អាត្មានឹងសំដែងប្រាប់ ។ ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ ទទួលស្តាប់ព្រះ
សារីបុត្រមានអាយុថា ព្រះករុណា លោកដ៏ចម្រើន ។

[១១៨] ព្រះសារីបុត្រ មានអាយុ ក៏សំដែងយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ តើ
ដូចម្តេច ម្ចាស់ធនញ្ញានិ ក៏កក្កដសាសនានេះ មានចិត្តប្រកបដោយ
មេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹងក៏ដូចគ្នា
មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាដ៏ធំទូលាយ រកប្រមាណមិនបាន មិនមាន
ពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ក្នុងទិសទាំង
ពួង ដោយយកខ្លួនប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ម្ចាស់ធនញ្ញានិ នេះឯង
ជាផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកើតរួមនឹងព្រហ្មទាំងឡាយ ម្ចាស់ធនញ្ញានិ
មួយទៀត ក៏មានចិត្តប្រកបដោយករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយ
មុទិតា... មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ ឥតិ
 ឧទ្ទមនោ តិរិយំ សព្វដំ សព្វត្ថតាយ សព្វាវន្តំ
 លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន វេទសា វិបុលេន
 មហាគ្គតេន អប្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន
 ដរិត្វា វិហរតិ អយំ ទោ ធនញ្ញាដំ ព្រហ្មាដំ
 សហព្យតាយ មត្តោតិ ។ តេនហិ កោ សារីបុត្ត
 មម វចនេន ភក្កវតោ ចារេ សិរសា វដ្ឋាហិ
 ធនញ្ញាដំ កន្លេ ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុត្តិតោ
 ពាឡុតិលាមោ សោ ភក្កវតោ ចារេ សិរសា វដ្ឋតីតិ ។

(១១៩) អថទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 ធនញ្ញាដំ ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ
 ហំនេ ព្រហ្មណេកេ បតិដ្ឋាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា
 បក្កាមិ ។ អថទោ ធនញ្ញាដំ ព្រាហ្មណោ អចរ-
 ប្បត្តន្តេ អាយស្មន្តេ សារីបុត្តោ កាលមកាសិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយៈ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយ
 ទុក្ខក្នុងចំណោម រកប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមាន
 ព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ក្នុងទិសទាំងពួង ដោយយក
 ខ្លួនទៅប្រៀបនឹងសត្វទាំងពួង ម្សាលធនញ្ញានិ នេះឯងក៏ជាផ្លូវប្រព្រឹត្ត
 ដើម្បីកើតរមនឹងពួកព្រហ្ម ។ ធនញ្ញានិផ្តាំថា បពិត្រព្រះសាវ័បុត្រ
 ដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាន
 បុណ្យដោយត្បូង តាមពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ មានអាពាធ ដល់នូវទីក្នុងវេទនា មានជម្ងឺ
 ជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ នៃព្រះមានបុណ្យដោយត្បូង ។

[១១៧] គ្រានោះ ព្រះសាវ័បុត្រ មានអាយុ កាលបើ
 មានកិច្ច ដែលលោកត្រូវធ្វើតទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍
 ឲ្យតម្កល់នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប រួចក្រោកចាកអាសនៈ ហើយ
 ក៏ចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ កាលបើព្រះ
 សាវ័បុត្រមានអាយុ និមន្តចេញទៅ មិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ធ្វើមរណកាល

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូត្រ ធនញ្ញនិស្សក្ខេ រាជវន្តបសង្កមនំ

ព្រាហ្មណ៍កំ ឧបបជ្ជិ ។ អថខោ ភកវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឯសោ ភិក្ខុវេ សាវីបុត្តោ ធនញ្ញនំ
 ព្រាហ្មណំ សតិ ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រាហ្មណេកេ
 បតិជ្ឈាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បត្តិន្តោតិ ។

(១២០) អថខោ អាយស្មា សាវីបុត្តោ យេន
 ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសីទិ ។ ឯកមន្តំ ឯសីន្នោ ខោ អាយស្មា
 សាវីបុត្តោ ភកវន្តំ ឯតទរោច ធនញ្ញនំ កន្តេ
 ព្រាហ្មណោ អាពាធិកោ ទុត្តតោ ពាជ្ឈិតិលានោ
 សោ ភកវតោ ចានេ សាសា វន្តតិ ។ កំ
 បន វំ សាវីបុត្ត ធនញ្ញនំ ព្រាហ្មណំ សតិ
 ឧត្តរិករណីយេ ហីនេ ព្រាហ្មណេកេ បតិជ្ឈាបេត្វា

ព្រាហ្មណ៍ ធនញ្ញនិព្វាណ៍ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ហើយទៅកើត ឯព្រហ្មលោក ។ គ្រានោះ ព្រះមានបុណ្យ ទ្រង់
ត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្រនុ៎ះ កាលបើ
មានកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើតទៅទៀត ក៏ញ៉ាំងធនញ្ញនិព្វាណ៍ ឲ្យតម្កល់
នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប រួចគ្រោកចាកអាសនៈ ចេញមក ។

(១២០) គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្រមានអាយុ ចូលទៅគាល់
ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយក៏អង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្រមាន
អាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាង
នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធនញ្ញនិព្វាណ៍ មានអាពាធ
ដល់នូវទុក្ខវេទនា មានដង្ហើមជាទម្ងន់ គាត់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃ
ព្រះមានព្រះភាគដោយត្បូង ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ហៃ
សារីបុត្រ កាលបើកិច្ចដែលអ្នកត្រូវធ្វើតទៅទៀតនៅមាន ហេតុម្តេច
ក៏អ្នកញ៉ាំងធនញ្ញនិព្វាណ៍ ឲ្យតម្កល់នៅត្រឹមព្រហ្មលោកថោកទាប

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដ្ឋានសកំ

ឧដ្ឋាយាសនា បក្កនោតិ ។ មយ្ហំ ទោ កន្តេ ឯវិ
 អហោសិ ឥមេ ទោ ព្រាហ្មណា ព្រហ្មលោកានិមុត្តា
 យន្ធនាហំ ធនញ្ញានិស្ស ព្រាហ្មណស្ស ព្រហ្មនំ
 សហព្យតាយ មក្កំ ទេសេយ្យន្តំ ។ កាលកតោ
 វ សារីបុត្ត ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណោ ព្រហ្មលោកោ
 ឧបបន្នោតិ ។

ធនញ្ញានិសុត្តំ សត្តមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបល្លាសកៈ

រួចក្រោកចាកអាសនៈចេញមក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ មានចិត្តជឿស្រប
នឹងព្រហ្មលោក បើដូច្នោះ គួរតែខ្ញុំព្រះអង្គសំដែងផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតរួមនឹងពួកព្រាហ្ម ដល់ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ចុះ ។ ហែសាវ័បុត្រ
ធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍ស្លាប់ហើយ ទៅកើតឯព្រហ្មលោកហើយ ។

ចប់ ធនញ្ញានិស្សត្រ ទី ៣ ។

អធិប្បិ វិលេង្គសត្តិ

(១២០) ឯវេទ្ធ សុត្តិ ។ ឯកំ សមយំ ភក្កវា

ឥន្ទាន្ទ្រេវ វិហារតិ ឥន្ទាន្ទ្រេវ វេសសោ ។ តេន ខេ

បន សមយេន សម្មហុណ អភិញ្ញតា អភិញ្ញតា

ព្រាហ្មណមហាសាលា ឥន្ទាន្ទ្រេវ បដិវសន្តិ សេយ្យ-

បីទំ ចន្តី ព្រាហ្មណោ តារុក្ខោ ព្រាហ្មណោ ចោត្តរ-

សាតិ ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ តោ-

នេយ្យោ ព្រាហ្មណោ អញ្ចេ ច អភិញ្ញតា អភិញ្ញតា

ព្រាហ្មណមហាសាលា ។ អថខេ វាសេដ្ឋការទ្វាជានំ

មាណវំនំ ជង្គ្រវិហារំ អនុចន្តមន្តានំ អនុវិចារន្តានំ

អយមន្តរកថា ឧទទានិ កថម្ពោ ព្រាហ្មណោ

ហោតីតិ ។ ការទ្វាជោ មាណវោ ឯវេមហ

វិលេដ្ឋសូត្រ ទី ៨

[១២១] ឧំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយព្រះមាន

ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងផងព្រះឈ្មោះឥន្ទ្រន័លៈ ជិតស្រុកឈ្មោះ

ឥន្ទ្រន័លៈ ។ សម័យនោះឯង មានព្រាហ្មណ៍មហាសាលជាច្រើន

សុទ្ធតែជាអ្នកមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ ល្បីល្បាញ អាស្រ័យនៅក្នុងស្រុកឥន្ទ្រ-

ន័លៈ គឺ ចង្កីព្រាហ្មណ៍ ១ តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ ១ បោតុរសាតិព្រាហ្មណ៍ ១

ជាណុស្សាណ៍ព្រាហ្មណ៍ ១ តោធម្យព្រាហ្មណ៍ ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះ

សោត មានទាំងពួកព្រាហ្មណ៍មហាសាលដទៃទៀត ក៏សឹងជាអ្នក

មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញដែរ ។ វេលានោះ ពសេដ្ឋមាណាពិនី

ការទ្វាដមាណាពិនីទាំងពីរនាក់ កំពុងដើរទៅដើរមក ដើម្បីសម្រួលស្ទង់

ក៏ផ្ដើមនូវអន្តរាគមន៍ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចម្រើន មនុស្សឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍

តើដោយហេតុដូចម្ដេច ។ ការទ្វាដមាណាពិនី បានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យតោ ខោ ភោ ឧភតោ សុជាតោ ហោតិ មាតិតោ
 ច បិតិតោ ច សំសុទ្ធកុហារិកោ យាវ សត្តមា
 បិតាមហយុតា អត្តតោ អនុបកុដ្ឋោ ជាតិវន្តេន
 ឯត្តាវតា ខោ ភោ ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ ។
 វសេដ្ឋមាណវេ ឯវមាហ យតោ ខោ ភោ សីលវា
 ច ហោតិ វត្តសម្បជ្ជោ ច ឯត្តាវតា ខោ ភោ
 ព្រាហ្មណោ ហោតីតិ ។ នេវ ខោ អសត្តិ ភារទ្វាជោ
 មាណវេ វសេដ្ឋំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ ន បរាសត្តិ
 វសេដ្ឋោ មាណវេ ភារទ្វាជំ មាណវំ សញ្ញាបេតុំ ។

(១២២) អថខោ វសេដ្ឋោ មាណវេ ភារទ្វាជំ
 មាណវំ អាមន្តេសិ អយំ ខោ ភោ ភារទ្វាជ សម-
 ណោ តោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ
 ឥន្ទានន្តលេ វិហរតិ ឥន្ទានន្តលវនសណ្ណោ តំ ខោ
 បន កវន្តំ តោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសន្នោ
 អពុកតោ ឥតិបំ សោ ភកវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាលក្ខណៈ

ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន បើកាលណាបុគ្គលមានជាតិល្អទាំងពីរចំណែក គឺ ទាំង
 ខាងមាតានឹងខាងបិតា ប្រសូតចាកគភ៌ដ៏បរិសុទ្ធ ដរាបអំពីគ្លីនៃជីវិតជា
 តំបើ ៧ មក មិនមានអ្នកណា គំរេងៀលចំអកចំអន់ដោយការពោលផល
 ជាតិបាន ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង មនុស្សទើបឈ្មោះថា
 ព្រាហ្មណ៍ ។ វាសេដ្ឋមាណព បានពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នក
 ដ៏ចម្រើន បើកាលណាបុគ្គលមានសីលផង បរិបូណ៌ដោយវត្ថុផង ដោយ
 ហេតុប៉ុណ្ណោះ មនុស្សទើបឈ្មោះថាជាព្រាហ្មណ៍បាន ។ ការទ្វាដមាណព
 មិនអាចដើម្បីឲ្យលះវាសេដ្ឋមាណពបាន ចំណែកខាងវាសេដ្ឋមាណព
 ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងឲ្យលះការទ្វាដមាណពបានដែរ ។

[១២២] លំដាប់នោះ វាសេដ្ឋមាណព និយាយនឹងការទ្វាដ-
 មាណពថា ម្នាលការទ្វាដៈ ដ៏ចម្រើន ព្រះសមណគោតមនេះឯង
 ជាសក្យបុត្រ ចេញចាកសក្យត្រកូល ទ្រង់ព្រះផ្ទុយ ឥឡូវមកគង់នៅ
 ក្នុងដងព្រៃ ឈ្មោះឥច្ឆាន្ទីលៈ ជិតស្រុកឈ្មោះឥច្ឆាន្ទីលៈ កិត្តិសព្ទ
 ដ៏ល្អ នៃព្រះគោតមដ៏ចម្រើននោះ ល្បីឮខ្លួនខ្លាយសុះសាយយ៉ាង
 នេះថា ព្រះមានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គឆ្ងាយចាកកិលេសហើយ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ដឹងនូវញោយរាជមិទាំងពួង ដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស វិសេដ្ឋសុត្តេ ភគវន្តបសង្កមមំ

វិជ្ជាជរណាសម្បជ្ជោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិស.

ឧម្មសារថិ សត្តា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធា ភក្កវតិ

អាយាម ភោ ការទ្វាជ យេន សមណោ តោតមា

តេនុបសង្កមិស្សម ឧបសង្កមិត្វា សមណំ តោតមំ

ឯតមត្ថំ បុច្ឆិស្សម យថា ឆោ សមណោ តោតមោ

ព្យាករិស្សតិ តថា នំ ឆារេស្សមាតិ ។ ឯវំ ភោតិ

ទោ ការទ្វាជោ មាណវោ វិសេដ្ឋស្ស មាណវស្ស

ចត្វស្សោសិ ។ អថទោ វិសេដ្ឋការទ្វាជមាណវោ

យេន ភក្កវតិ តេនុបសង្កមិស្ស ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា

សទ្ធិ សម្មោទីសុ សម្មោទនីយំ កបំ សារាណីយំ

វិតិសារេត្វា ឯតមន្តំ និសីទីសុ ។

ព្រាហ្មណ៍វត្ត វិសេដ្ឋសូត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ

ព្រះអង្គបរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានឹងចរណៈ គឺសេចក្តីចេះដឹងនឹងក្រិក្សដែល
 បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្ត ព្រះអង្គមានដំណើរល្អទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គ
 ជ្រាបច្បាស់នូវគ្រលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយសីលាទិតុណារកបុគ្គល
 ណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មានបាន ព្រះអង្គ
 ជាសាស្ត្រាចារ្យនៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវ
 អរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀតហើយ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈដ៏ចម្រើន មក យើងនឹងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតម
 លុះចូលទៅដល់ហើយ យើងនឹងទូលសួរសេចក្តីនេះនឹងព្រះសមណគោតម
 ព្រះសមណគោតមនឹងដោះស្រាយ ដល់យើងទាំងពីរនាក់ យ៉ាងណា
 យើងនឹងចាំទុកសេចក្តីនោះយ៉ាងនោះ ។ ឯការទ្វាជមាណាត ក៏បាន
 ទទួលពាក្យរបស់វិសេដ្ឋមាណាតថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ អ្នកដ៏ចម្រើន ។
 គ្រានោះ វិសេដ្ឋមាណាតនឹងការទ្វាជមាណាត បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់
 ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលរក់ទាក់ សំណេះ
 សំណាលទៅរកព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹង
 ពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១២៣) ឯកមន្តំ ឯសិដ្ឋោ ទោ វាសេដ្ឋោ មាលារោ
ភកវន្តំ កាថាហិ អជ្ឈកាសិ

អនុញាតប្បដិញាតា

តេវជ្ជា មយមស្មកោ

អហំ ចោត្តរសាតិស្ស

តាវុត្តស្សយ មាលារោ

តេវជ្ជានំ យទក្ខាតំ

តត្រ កេវលីនោស្ម សេ

បទកស្មា នោ ព្យាករណា

ជប្បេ(១) អាចរិយសាទិសា

តេសដ្ឋោ ជាតិវាទស្មី

វិវាទោ អត្ថំ កោតម

ជាតិយា ព្រាហ្មណោ ហោតិ

ការទ្វាដោ ឥតិ ភាសតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាគៈ

(១២៣) លុះពេលសេដ្ឋមានាមាត អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន
ពោលនឹងព្រះមានព្រះភាគ ដោយភាសាដ៏ទឿនយ៉ាងថា

ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ បានចូលអនុញ្ញាត អំពីអាចារ្យ
ដែលបានឲ្យរៀនសូត្រស្រេចហើយ ទាំងបានប្តេជ្ញាខ្លួនឯង
ថា បានរៀនសូត្រចេះចំនួនវេទទាំង ៣ ខ្ញុំព្រះអង្គជាសិស្ស
ច្បងរបស់បោក្ខរសាត្រាហ្មណ៍ ឯមានាមាតនេះ ជាសិស្ស
ច្បង របស់តារុក្ខត្រាហ្មណ៍ បទណាដែលពួកត្រាហ្មណ៍
ចេះនូវវេទទាំង ៣ បានប្រាប់ ដោយអត្តក្ខី ដោយ
ព្យញ្ជនៈក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ ក៏បានចូលចិត្តក្នុងបទ
នោះទាំងអស់ ទាំងសេចក្តីព្យាករណ៍នូវបទរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ
ទាំងពីរនាក់ ក៏ប្រាកដស្មើនឹងអាចារ្យ ត្រង់កន្លែងជាទី
ពោលមន្ត បពិត្រព្រះគោតម ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់
មានសេចក្តីវិវាទ ក្នុងការពោលអំពីជាតិ ការទ្វាដមានាមាត
ពោលថា បុគ្គលដែលឈ្មោះថាត្រាហ្មណ៍ ព្រោះជាតិ

ព្រាហ្មណ៍ឆ្កែស្ប វិសេដ្ឋិសុត្តេ ព្រាហ្មណប្បញ្ញា

អហញ្ច កម្មនា ព្រម

ឯវំ ជាតាហិ ចក្កម

តេន សក្កោម ញាបេតិ

អញ្ចាមញ្ចំ មយំ ឧភោ

កក្កន្តំ បុដ្ឋំ អាគម្ម (១)

សម្មន្តំ ឥតិ វិស្សន្តិ

ចន្តំ យថា ឧយាត្តតំ

បេច្ច បញ្ចាលកា ជនា

វន្តមាតា នមស្សន្តំ

ឯវំ លោកស្មំ តោតមំ

ចក្កំ លោកេ សមុប្បន្តំ

មយំ បុប្ផាម តោតមំ

ជាតិយា ព្រាហ្មណោ ហោតិ

ឧទាហុ កវតិ កម្មនា

អជានតិ នោ ច ព្រហ្ម

យថា ជានេមុ ព្រាហ្មណំ ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ វិសេដ្ឋសូត្រ បញ្ញាបស័ព្ទព្រាហ្មណ៍

ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គពោលថា ព្រោះកម្ម បពិត្រព្រះអង្គអ្នក

មានចក្ខុ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងនេះ ដោយហេតុនោះ

ហើយ បានជាខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ មិនអាចញ៉ាំងគ្នានឹង

គ្នាឲ្យដឹងបាន ទើបនាំគ្នាមកក្រាបទូលសួរព្រះមានព្រះ

ភាគដែលប្រាកដថាជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ពួកជនតាំងអញ្ជាលក្ខម្ម

ថ្វាយបង្គំ ចំពោះទៅរកព្រះចន្ទពេញវង់ យ៉ាងណា

គេក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះគោតមក្នុងលោក យ៉ាងនោះដែរ

ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ សូមទូលសួរព្រះគោតម ដែល

មានដួងចក្ខុកើតឡើងបរិសុទ្ធស្មាតក្នុងលោកថា បុគ្គលដែល

ជាព្រាហ្មណ៍នោះ តើព្រោះជាតិឬព្រោះកម្ម ដ្បិតខ្ញុំព្រះ

អង្គទាំងពីរនាក់មិនស្គាល់ សូមព្រះអង្គទ្រង់សំដែង ល្មម

ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គទាំងពីរនាក់ ស្គាល់ថាព្រាហ្មណ៍បានផង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គក្កសកំ

[១២៤] តេសំ វេហំ ព្យាចិត្តិស្សំ (វាសេដ្ឋាតិ ភគវា)

អនុប្បត្ថំ យថា កមំ

ជាតិវិភង្គំ ចាណាជំ

អពាមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
ញ ញ

តិណ្ហក្កេត្តិ ជាតាថ

ន វាចំ បដិជាននេ

លិង្គំ ជាតិមយំ តេសំ

អពាមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
ញ ញ

តតោ កីដេ បដន្តេ ច

យាវ ក្កន្ធកិច្ចិល្លកេ

លិង្គំ ជាតិមយំ តេសំ

អពាមញ្ញា ហិ ជាតិយោ
ញ ញ

ចតុប្បនេចិ ជាតាថ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

[១២៤] (ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វេសេដ្ឋៈ)

តថាគតនឹងចែករំលែកជាតិ នៃសត្វទាំងឡាយនោះ តាម

លំដាប់ ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ដ្បិតជាតិរបស់សត្វទាំងឡាយ

ផ្សេងៗ គ្នា អ្នកទាំងឡាយស្គាល់គណនាជាតិនឹងរក្ខជាតិហើយ

ចំណែកគណនាជាតិនឹងរក្ខជាតិនោះ មិនស្គាល់ខ្លួនវាថា យើង

ជាតិណាជាតិ ជារក្ខជាតិដូច្នេះឡើយ សណ្ឋានក៏សម្រេច

មកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វាទី១ ៗ ពីគ្នា តាំងពីកណ្តាប់

កន្លែង រហូតដល់ស្រមោចខ្មៅស្រមោចក្រហម សណ្ឋាន

ក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា ទី១ ៗ ពីគ្នា

មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងសត្វជើង ៤ ទាំងឡាយ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស វិសេដ្ឋិសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណ៍

ឧទ្ទកេ ច មហាល្លកេ

លំដ្ឋំ ជាតិមយំ តេសំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

ចាទ្ធទទេវេ ជានាថ

ឧរកេ ទីយបដ្ឋកេ

លំដ្ឋំ ជាតិមយំ តេសំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

តតោ មច្ឆេបំ ជានាថ

ឧទកេ វារិកោចវេ

លំដ្ឋំ ជាតិមយំ តេសំ

អញ្ញាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

តតោ បក្ខំបំ ជានាថ

បត្តយានេ វិហាជ្ឈមេ

លំដ្ឋំ ជាតិមយំ តេសំ

ព្រាហ្មណវត្ត វាសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវការព្យាបាទព្រាហ្មណ៍
 ទាំងភូមិទាំងធំ សណ្ឋានក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិ

របស់វា ទី១១ ព័ត្តា មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹង

ពួកសត្វដែលមានពោះជាដើម ដូចជាឧទាហរណ៍ ដែលមាន

ខ្នងវែង សណ្ឋានក៏សម្រេចមកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា

ទី១១ព័ត្តា មួយទៀត អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងពួកមច្ឆជាតិ

ដែលនៅក្នុងទឹក មានទឹកជាទីគោចរ សណ្ឋានក៏សម្រេច

មកអំពីជាតិ ព្រោះជាតិរបស់វា ទី១១ ព័ត្តា មួយទៀត

អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងពួកសត្វបក្សី ដែលមានស្លាបជាយាន

ហើរទៅក្នុងអាកាស សណ្ឋានក៏សម្រេចមក អំពីជាតិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមវណ្ណសកំ

អតាមញ្ញា ហំ ជាតិយោ

យថា ឯតាសុ ជាតិសុ

លំន្ហំ ជាតិមយំ ចុដ្ឋ

ឯវំ នត្ថំ មនុស្សសុ

លំន្ហំ ជាតិមយំ ចុដ្ឋ

ន កេសេហំ ន សីសេន

ន កណ្ណេហំ ន អត្តភិ

ន មុខេន ន នាសាយ

ន ឌុដ្ឋេហំ ភក្ខុហំ វា

ន ភីវាយ ន អសេហំ

ន ឧទេវេន ន បិដ្ឋយា

ន សោណិយា ន ឧរស្មា

ន សត្តានេន ន មេដ្ឋនេ(១)

ន ហត្ថេហំ ន តានេហំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ព្រោះជាតិរបស់វា ទី១ ១ ពីគ្នា សណ្ឋានដែលសម្រេច
 អំពីជាតិក្នុងជាតិទាំងនេះច្រើន ដូចម្តេចមិញ សណ្ឋានដែល
 សម្រេចមកអំពីជាតិ ក្នុងមនុស្សទាំងឡាយ មិនមាន
 ច្រើនដូច្នោះទេ ព្រោះមិនបាននិយមដោយសក់ទាំងឡាយ
 មិនបាននិយមដោយក្បាល មិនបាននិយមដោយត្រចៀក
 ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយភ្នែកទាំងពីរ មិនបាននិយម
 ដោយមាត់ មិនបាននិយមដោយច្រមុះ មិនបាននិយម
 ដោយបបូរមាត់ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយចិញ្ចឹមទាំងពីរ
 មិនបាននិយមដោយក មិនបាននិយមដោយស្មាទាំងសង
 ខាង មិនបាននិយមដោយពោះ មិនបាននិយមដោយខ្នង
 មិនបាននិយម ដោយត្រគាក មិនបាននិយមដោយទ្រូង
 មិនបាននិយមដោយទីចង្អៀត មិនបាននិយមដោយមេថ្កន
 មិនបាននិយមដោយដៃទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយជើង

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស វិសេដ្ឋិសុត្តេ ព្រាហ្មណ៍ឡករណំ

ន អង្គលីហិ (១) ន ខេហិ វា

ន ជង្គហិ ន ឡហិ

ន វិណ្ឌន សរេន វា

លីដ្ឋំ ជាតិមយន្នេវ

យថា អញ្ញាសុ ជាតិសុ

បច្ចុត្តញ្ច សវ័រេសុ

មនុស្សេស្វតំ ន វិជ្ជតិ

វេកាវំ ច មនុស្សេសុ

សមញ្ញាយ បុព្វតិ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

តោវត្ថំ ឧបជីវតិ

ឃី វាសេដ្ឋ ជាតាហិ

តស្សកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

បុត្តសិល្បេន ជីវតិ

ព្រាហ្មណ៍ វិសេន្ទសូត្រ ការព្យាករណ៍ឡូតាព្យថាព្រាហ្មណ៍

ទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយម្រាមដៃទាំង ១០ មិនបាន

និយមដោយក្រចកទាំង ១០ មិនបាននិយមដោយស្មុងទាំង

ពីរ មិនបាននិយមដោយភ្លៅទាំងពីរ មិនបាននិយមដោយ

សម្បុរ មិនបាននិយមដោយសំឡេង ជាសណ្ឋានសម្រេច

មកអំពីជាតិ ដូចជាក្នុងជាតិពួកសត្វដទៃក៏ទេ មួយទៀត

របស់ដែលអាស្រ័យចំពោះខ្លួន ក្នុងសក្ខីរបស់មនុស្ស នឹង

បានដូច្នោះក៏ទេ ឯការផ្សេងគ្នារបស់មនុស្សទាំងឡាយ គេ

ហៅតាមឈ្មោះ ព្រោះថាបណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្ស

ណាមួយចិត្តមជ្ឈិមដ៏រិតដោយការគ្រវាស់ មាលវសេដ្ឋៈ អ្នក

ចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាអ្នកគ្រវាស់ មិនមែនជា

ព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណា

ចិត្តមជ្ឈិមដ៏រិតដោយសិច្ចៈផ្សេង ។ (មានការត្បាញជាដើម)

សុត្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឯវំ ភសេដ្ឋ ជាតាហំ

សិប្បិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

ភេហារំ ឧបជីវតិ

ឯវំ ភសេដ្ឋ ជាតាហំ

ភណ្ឌោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

បរេសេដ្ឋន ជីវតិ

ឯវំ ភសេដ្ឋ ជាតាហំ

បេស្សិកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

អទិន្នំ ឧបជីវតិ

ឯវំ ភសេដ្ឋ ជាតាហំ

ចោរោ ឯសោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហិ កោចិ មនុស្សេសុ

ឥស្សន្តំ ឧបជីវតិ

លុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្នាលវរសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះឈ្មោះថាជា

អ្នកមានសិប្បៈ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំង

ឡាយ មនុស្សណាមួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយការជួញ ម្នាល

វរសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាពាណិជ្ជ មិន

មែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណា

មួយចិញ្ចឹមជីវិតដោយការបំរើអ្នកដទៃ ម្នាលវរសេដ្ឋៈ អ្នកចូរ

ដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះជាអ្នកបំរើគេ មិនមែនព្រាហ្មណ៍

ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណាមួយ ញឹមជីវិត

ដោយការលួច ម្នាលវរសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនេះ⁺

ជាចោរ មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ

មនុស្សណាមួយចិញ្ចឹមជីវិត ដោយការកាន់គ្រឿងស្រ្តាវុធ

ព្រាហ្មណ៍វត្តស្ស វាសេដ្ឋីសុត្តេ ព្រាហ្មណ៍ព្យាបាលំ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាធាហំ

យោធាជីវេ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហំ កោចិ មនុស្សេសុ

ចោរេហិច្ឆេន ជីវិតំ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាធាហំ

យាជកោ សោ ន ព្រាហ្មណោ

យោ ហំ កោចិ មនុស្សេសុ

តាមំ រដ្ឋញ្ច កុញ្ចតិ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាធាហំ

រាជា ឯសោ ន ព្រាហ្មណោ

ន ចាហំ ព្រាហ្មណំ ព្រូមំ

យោនិជំ មន្តិសម្បំ

កោវាជី ធាម សោ ហោតិ

សវេ ហោតិ សតិញ្ចោ

អតិញ្ចំ អនាទាមំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

ព្រាហ្មណ៍ វាសេដ្ឋីសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះ⁺ជា ទាហាន

មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្ស

ណាមួយចំពោះដីវិតដោយនាទីជាបុរោហិត ម្នាលវាសេដ្ឋៈ

អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះ⁺ជាអ្នកបូជា មិនមែនព្រាហ្មណ៍

ទេ បណ្តាមនុស្សទាំងឡាយ មនុស្សណាមួយបរិភោគ

ស្រុកឬដែន ម្នាលវាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនុ៎ះ⁺

ជាព្រះរាជា មិនមែនព្រាហ្មណ៍ទេ មួយទៀត គឺថាគតមិន

បានពោលបុគ្គលដែលកើតអំពីកំណើត ឬកើតអំពីសំណាក់

នៃមាតាថាជាព្រាហ្មណ៍ទេ បុគ្គលនោះ គ្រាន់តែឈ្មោះ

ថាភោរាទី (អ្នកពោលថាភោរោ) ព្រោះបុគ្គលនោះឯង

នៅមានកង្វល់គឺកិលេស លុះតែបុគ្គលមិនមានកង្វល់ មិន

មានសេចក្តីប្រកាន់មាំ ទើបគេថាគតពោលថាជាព្រាហ្មណ៍

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សត្វំ សញ្ញោជនំ ធម្មា
 យោ វេ ន បរិតស្សតិ
 សង្កាតតំ (១) វិសំយុត្តំ
 តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 ធម្មា នន្ទី វរតត្ថា
 សទ្ធានំ សហនុក្កមំ
 ឧត្តតបលយំ តុន្ទិ
 តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោសំ វេទតន្ធា
 អនុដ្ឋោ យោ តតត្ថត្ថ
 ខន្ធតលំ តលានតំ
 តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ
 អក្កោជនំ ធម្មវន្តំ
 សីលវន្តំ អនុស្សនំ
 នន្ទំ អន្តមសារីរំ
 តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមវណ្ណសកៈ

បុគ្គលណា កាត់បង់នូវសំយោជនៈទាំងអស់ ហើយមិនបាន
 ភក់ស្លុតដោយតណ្ហា គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល
 ជាអ្នកកន្លងបង់នូវសេចក្តីចំពាក់ ជាអ្នកប្រាសចាកកិលេស
 ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា កាត់បង់នូវឡើងវិញ គឺការចង
 គំនុំ នឹងព្រឹត្តតតណ្ហា នឹងទី-តតកិលេស គ្រឿងស្អាតគឺទិដ្ឋ
 ព្រមទាំងទិដ្ឋានុស័យចេញបាន គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ
 ដែលមានបង្ហាញតិរិះជាដក់ចេញហើយ អ្នកគ្រាស់ជីវិតនូវ
 ចតុរិយសច្ច ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនបានប្រទេស្ត
 អត់សង្កត់នូវពាក្យដេរ នឹងការវាយដំ នឹងចំណង់បាន គឺថា
 គតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានអធិវាសនក្នុងជាកំឡុង
 មានពួកពលគឺខន្តី ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធ មានធុតង់វត្ត មានសីលគុណ មិនប៉ោង
 ដោយរាគាទិកិលេស មិនមានពុតត្បូត មានសរីរៈតាំងនៅ
 កងទីបំផុត គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស វិសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាគណ៍

វារិចោត្តរាបត្ថេវ

អារត្ថេវិវ សាសចោ

យោ ន លិម្បតិ កាមេសុ

តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

យោ ទុក្ខស្ស បដាធាតិ

ឥដេវ ខយមត្ថនោ

បន្ទការំ វិសំយុត្តំ

តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

កម្មីរបញ្ចំ មេធាវី

មត្តាមក្ខស្ស កោវិទំ

ទុត្តមត្ថំ អនុបត្ថំ

តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

អសំសដ្ឋំ កហដ្ឋហិ

អនាគារេហិ ច្ចកយំ

អនោកសារី អប្បជ្ឈំ

តមហំ ព្រមំ ព្រាហ្មណំ

វិជាយ ទណ្ឌំ ក្ខតេសុ

ព្រាហ្មណ៍ឆ្នាំ វិសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនជាប់ ក្នុងកាមទាំងឡាយ ដូចទឹកមិនជាប់លើ

ស្លឹកឈូក ឬដូចគ្រាប់ស្ពៃ មិនជាប់លើចុងនៃដែកស្រួច

គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុង

លោកនេះ ដឹងច្បាស់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខរបស់ខ្លួន គឺថាគត

ពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែលមានការដាក់ចុះហើយ ប្រាស

ចាកកិលេសហើយ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជាអ្នកប្រាជ្ញ

មានប្រាជ្ញាជ្រាលជ្រៅល្អាសវៃ ក្នុងមគ្គនឹងមិនមែនមគ្គ មាន

ប្រយោជន៍ដ៏ខ្ពស់សម្រេចហើយ គឺថាគតពោល នូវបុគ្គល

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនច្រឡំដោយបុគ្គលទាំង

ពីរពួក គឺគ្រហស្ថនឹងបព្វជិត មិនបានជាប់នៅក្នុងអាល័យគឺ

កាមគុណ ទាំងមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា គឺថាគតពោល នូវ

បុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា ដាក់ចុះនូវគាត់ក្នុង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តសេស្ស ថាវេស្ស ច

យោ ន ហន្តំ ន យាតេតិ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

អវិរុទ្ធិំ វិរុទ្ធស្ស

អត្តទណ្ឌេស្ស និព្វតិ

សាទានេស្ស អនាទានំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យស្ស រកោ ច នោសោ ច

មាដោ មក្ខោ ច ចាតតោ

សាសថោវិវ អារត្តា

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

អកក្កសំ វិញ្ញាបនី

តិរំ សទ្ធិំ ឧទ្ទិរយេ

យាយ នាភិសដេ តិញ្ច

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យោចំ ទីយំ វ វស្សំ វ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាលកៈ

ពួកសត្វ អ្នកដែលនៅមានសេចក្តីភក់ស្លុតគឺតណា មាន
 សេចក្តីខាប់ខ្វែងគឺមិនមានតណា មិនសំឡាប់ដោយខ្លួនឯង
 មិនប្រើអ្នកដទៃឲ្យសំឡាប់ គឺជាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ
 ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនខឹង ក្នុងពួកសត្វដែលខឹង
 មានសេចក្តីត្រជាក់ទៅលើពួកសត្វ ដែលមានអាជ្ញាក្នុងខ្លួន
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ក្នុងពួកបុគ្គល ដែលមានសេច-
 ក្តីប្រកាន់ គឺជាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍
 រាគៈ ទោសៈ មានៈ នឹងសេចក្តីលុបគុណរបស់បុគ្គលណា
 ជ្រុះចេញហើយ បីដូចជាគ្រាប់ស្ពឺធ្លាក់អំពីចុងនៃដែកស្រួច
 គឺជាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា
 ពោលវាចាឥតទោស ជាវាចាញាំងបុគ្គលឲ្យស្គាល់ប្រយោ-
 ជន ជាវាចាពិត ទាំងមិនបានធ្វើបុគ្គលណាមួយឲ្យចំពាក់
 ដោយវាចាណាឡើយ គឺជាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថា
 ជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាមិនបានបង្កាន់ របស់វៃឯមួយ

ព្រាហ្មណវត្ថុស្ស វិសេដ្ឋិតុក្កេ ព្រាហ្មណព្យាបាលំ

អណ្ណំ ជ្ជលំ សុភាសុភំ

លោកេ អនិទ្ទំ ជាមេតិ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

អាសា យស្ស ន វិជ្ជន្តំ

អស្មី លោកេ បរម្មំ ច

និរាសាសំ វិសំយុត្តំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យស្សាលយា ន វិជ្ជន្តំ

អញ្ញាយ អកថិកថំ

អមតោគនំ អនុប្បត្តំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យោធិ បុព្វញ្ច ចាបញ្ច

ឧកោ សន្និំ ឧបច្ចតា

អសោកំ វិវដិំ សុទ្ធិំ

ព្រាហ្មណវង្ស វិសេន្ទសូត្រ ការព្យាករណ៍ទូទៅពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

ភូមិបុគ្គល ល្អប្បភាគក្រក់ ដែលគេមិនបានឲ្យ ក្នុងលោកនេះ

គឺថាគតពោល នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងលោកនេះ នឹងលោកខាង

មុខ គឺថាគតពោល នូវបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តី

ប្រាថ្នា ជាអ្នកប្រាសចាកកិលេសនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនមានសេចក្តីអាល័យ ជាអ្នកដឹងច្បាស់ មិន

មានសេចក្តីសង្ស័យ គឺថាគតពោលនូវបុគ្គល ដែលបាន

សម្រេចនូវល្បែងនៃព្រះនិព្វាននោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល

ណាក្នុងលោកនេះ កន្លងបង្វែរនូវសេចក្តីចំពាក់ទាំងពីរគឺបុណ្យ

នឹងបាបចេញបានហើយ គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមិន

មានសោក ប្រាសចាកធូលីគីកិលេស ជាអ្នកបរិសុទ្ធស្អាត

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

ចន្ទំ វិមលំ សុទ្ធំ

វិប្បសន្តំ អនាវលំ

នន្ទិកវបរិត្តំណំ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យោ ឥមំ បលបដំ ទុក្ខំ

សំសារំ ខោហមច្ចតា

តិណ្ណោ ចារិ កតោ ឈាយំ

អនេជោ អកបំកបំ

អនុចាទាយ និព្វតោ

តមហំ ព្រូមំ ព្រាហ្មណំ

យោធិ កាមេ^(១) បហន្ធាន

អនាគារោ បរិព្វជេ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាឥតមានមន្ទិលសៅហ្មង

ជាបុគ្គលស្អាតផ្លូវផង មិនលក់ដោយកិលេស មានតម្រេក

ក្នុងភពអស់ហើយ ដូចព្រះចន្ទប្រាសចាកមន្ទិល គឺថាគត

ពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាឆ្លងផុត

នូវផ្លូវវៀចផ្លូវផង ដែលនាំសត្វឲ្យអន្ទាលទៅ នាំសត្វឲ្យ

វង្វេងនេះ បានដល់ត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ជាអ្នកដុតបង្គំនូវ

កិលេស ឥតមានតណ្ហា ឥតមានសេចក្តីសង្ស័យ ឥតមាន

ប្រកាន់អ្វីបន្តិចបន្តួចហើយបរិនិព្វាន គឺថាគតពោលនូវបុគ្គល

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ លះបង់នូវ

កាមទាំងឡាយចេញបាន ហើយបួសជាបុគ្គលមិនមានផ្ទះ

ព្រាហ្មណវង្សស្ស វិសេដ្ឋិសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

កាមកវបរិក្ខណំ (១)

តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

យោធនំ តណ្ហំ បហុន្តានំ

អនាគារោ បរិព្វជេ

កាមកវបរិក្ខណំ (២)

តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

ហិត្វា មាណុសកំ យោកំ

ទិព្វយោកំ ឧបច្ចតា

សព្វយោកវិស័យុត្តំ

តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

ហិត្វា រតី អរតិត្វា

ព្រាហ្មណវត្ត វិសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

តថាគតពោលនូវបុគ្គល ដែលមានកាមនឹងភពអស់ហើយ

នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ លះ

បង់នូវតណ្ហាចេញបាន ហើយបួស ជាបុគ្គលមិនមាន

ផ្ទះ តថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមានកាម(១)នឹងភពអស់

ហើយនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា លះបង់ នូវ

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប គឺកាមគុណ ៥ ជាបស់មនុស្ស នឹង

ធម៌ជាគ្រឿងប្រកប គឺកាមគុណ ៥ ជាបស់ទិព្វ តថា-

គតពោល នូវបុគ្គល ដែលប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងប្រកប

ទាំងអស់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណា លះបង់នូវ

តម្រេក (ក្នុងកាមគុណ ៥ ផង) នូវសេចក្តីអផ្សុកផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានសកំ

សីតិក្ខតំ និរុបដិ

សព្វលោកានិកុំ វិរិ

តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណំ

ចុតី យោ វេទិ សត្តានំ

ឧបបត្តិញ្ច សព្វសោ

អសត្តំ សុកតិ ពុទ្ធំ

តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណំ

យស្ស កតី ន ជានន្តំ

នេវ កន្ធាមាទុសា

ឧណាសរំ អរហន្តំ

តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណំ

យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច

មជ្ឈេ ច នត្តំ កត្តានំ

អកត្តានំ អនាទានំ

តមហំ ព្រម ព្រាហ្មណំ

ឧសកំ បវិ វិរិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ជាអ្នកគ្រជាក់គ្រង់ មិនមានកិលេស គ្របសង្កត់នូវខន្ធ-

លោកទាំងអស់បាន ជាអ្នកមានព្យាយាម គឺជាគតពោល

នូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដឹងនូវចុកនឹង

បដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ ដោយប្រការទាំងពួង គឺថា-

គតពោលនូវបុគ្គលដែលមិនចំពាក់ (ក្នុងការម្នាស់) មាន

ដំណើរល្អ អ្នកត្រាស់ដឹងនូវចតុរិយសច្ចនោះ ថាជា

ព្រាហ្មណ៍ ទេវតា គន្ធា នឹងមនុស្សទាំងឡាយ មិនដឹង

នូវគតិរបស់បុគ្គលណា គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ដែល

ជាអ្នកមានភាសវៈអស់ហើយ ជាអរហន្ត ថាជាព្រាហ្មណ៍

បុគ្គលណាមិនមានកង្វល់គិលេសក្នុងអតីត អនាគតនឹងបច្ចុ-

ប្បន្នទេ គឺថាគតពោលនូវបុគ្គលដែលមិនមានកង្វល់ មិន

មានសេចក្តីប្រកាន់នោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាជា

ទសភៈ (អង្គភាព) ជាអ្នកប្រសើរ អ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ វិសេដ្ឋសុត្តន្ត ព្រាហ្មណ៍ព្យាករណ៍

មហេសី វិជិតាវិជិតំ

អនេជំ ប្រាតកំ តុទ្ធិ

តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

បុត្រេនិវាសំ យោ វេទិ

សត្តាចាយញ្ច បស្សសិ(១)

អថា ជាតិក្ខយំ បត្តោ

តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ

សមញ្ញា ហេសា លោកស្មី

នាមកោត្តំ បកប្ប័តំ

សមុច្ចំ សមុនាគតំ

តត្ថ តត្ថ បកប្ប័តំ

ទីយវត្ថមនុសយិតំ

ទិដ្ឋិកតមជានតំ

អជានន្តា នោ ច ព្រូហន្តិ

ជាតិយា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

ព្រាហ្មណ៍ វិសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ អ្នកមានជ័យជំនះ អ្នកមិនមានសេចក្តី

ញាប់ញ័រ (ដោយតណ្ហា) អ្នកលាងបង្គំនូវកិលេស អ្នក

គ្រាស់ដីនូវចតុរិយសច្ចៈ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថា

ជាព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលណាដឹងនូវខន្ធ ដែលខ្លួនអាស្រ័យនៅ

ក្នុងភពមុនផង ឃើញស្នូតនឹងអបាយផង ដល់នូវការអស់

ទៅនៃជាតិផង តថាគតពោលនូវបុគ្គលនោះ ថាជាព្រាហ្មណ៍

នាមនឹងគោត្រដែលគេបានកំណត់តាំងទុក ហៅត ។ គ្នាមក

ឈ្មោះនេះ គ្រាន់តែជារៀងរាល់ក្នុងលោក ដែលពួកញាតិ

នឹងសាលាហិត បានកំណត់តាំងទុក ក្នុងកាលព្រាហ្មណ៍

កើតហើយ ក្នុងទីនោះៗ ក៏កើតជាទិដ្ឋិដេកគ្រាំនៅក្នុងពួកជន

ដែលមិនដឹងអស់កាលជាយូរអង្វែង កាលបើពួកជនទាំងនោះ

មិនដឹង ក៏នាំគ្នានិយាយថា បុគ្គលជាព្រាហ្មណ៍ព្រោះជាតិ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ន ជន្វា វសលោ ហោតិ

ន ជន្វា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

កម្មនា វសលោ ហោតិ

កម្មនា ហោតិ ព្រាហ្មណោ

កស្សកោ កម្មនា ហោតិ

សិប្បិកោ ហោតិ កម្មនា

វណ្ណិកោ កម្មនា ហោតិ

បេស្សិកោ ហោតិ កម្មនា

ចោរោបិ កម្មនា ហោតិ

យោធាជីវោបិ កម្មនា

យាជកោ កម្មនា ហោតិ

រាជាបិ ហោតិ កម្មនា

ឯវមេតំ យថាភូតំ

កម្មំ បស្សន្តិ បណ្ឌិតា

បដិច្ចសមុប្បាទទសា

កម្មវិទាកកោវិទា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ឯបុគ្គលខូចកាច មិនមែនព្រោះជាតិទេ បុគ្គលដែល

ជាព្រាហ្មណ៍ ក៏មិនមែនព្រោះជាតិដែរ បុគ្គលដែលខូច

កាចព្រោះកម្ម គឺការងារដែលធ្វើក្នុងបច្ចុប្បន្ន បុគ្គលដែល

ជាព្រាហ្មណ៍ក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកស្រែក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នក

មានសិប្បៈក៏ព្រោះកម្ម ជាពាណិជ្ជក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកបំរើ

គេក៏ព្រោះកម្ម ទោះបីជាចោរក៏ព្រោះកម្ម ជាទាហាន

ក៏ព្រោះកម្ម ជាអ្នកបូជាក៏ព្រោះកម្ម ជាព្រះរាជាក៏

ព្រោះកម្ម អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ អ្នកឃើញច្បាស់នូវធម៌ជា

បច្ច័យអាស្រ័យកើតត ។ តា អ្នកឈ្លាសក្នុងវិបាករបស់

កម្ម តែងឃើញកម្មនេះ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា

ព្រាហ្មណ៍វត្ថុស្ស វាសេដ្ឋសុត្តេ ព្រាហ្មណព្យាករណំ

កម្មនា វត្ថុតិ លោកោ

កម្មនា វត្ថុតិ បដា

កម្មនំ តន្ត្រនា សត្តា

វេស្សណីវ យាយតោ

តបេន ព្រហ្មចរិយេន

សំយមេន ធមេន ច

ឯតេន ព្រាហ្មណោ ហោតិ

ឯតំ ព្រហ្មានុត្តមំ

តីហំ វិជ្ជាហំ សម្មន្នោ

សន្នោ ទីណាបុនព្ពរោ

ឯវំ វាសេដ្ឋ ជាតាហំ

ព្រហ្មា សក្កោ វិជានតន្តំ ។

[១២៥] ឯវំ វត្ថុ វាសេដ្ឋការទ្វាជមាណាវ

ភក្កវន្តំ ឯតនេវេចំ អភិក្កន្តំ កោ កោតម

ព្រាហ្មណ៍វន្ត វិសេដ្ឋសូត្រ ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍

លោកតែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ប្រជាជន តែងប្រព្រឹត្តទៅ

តាមកម្ម សត្វទាំងឡាយ ដែលជាប់នៅក្នុងកម្ម ទើប

ប្រព្រឹត្តទៅបាន ដូចជាទេះដែលមានភ្លៅ ទើបបរទៅបាន

បុគ្គលដែលជាព្រាហ្មណ៍ព្រោះកម្ម ៤ យ៉ាងនេះ គឺតបៈ ១

ព្រហ្មចរិយៈ ១ សំយមៈ ១ ទេមៈ ១ កម្ម ៤ យ៉ាង ដ៏

ប្រសើរបំផុតនេះ ជាគុណរបស់ព្រហ្មទាំងឡាយ សប្បុរស

ដែលបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា ៣ មានកតប្បីអស់ហើយ ម្ចាស់

វាសេដ្ឋៈ អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះថា អ្នកនោះហៅថាព្រហ្មក៏

បាន ហៅថាឥន្ទក៏បាន សម្រាប់ពួកបណ្ឌិតជាអ្នកដឹង ។

[១២៥] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

វាសេដ្ឋមានព វិនិច្ឆ័យទ្វាដមាណព បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ

ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពីរោះណាស់ បពិត្រព្រះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អភិក្កន្ធនំ ភោ តោតម សេយ្យថាបិ ភោ តោតម
 និក្កន្ធនំ វា ឧក្កន្ធយេយ្យ បដិច្ចន្ធនំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
 វា មន្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលឡង្គោតំ
 ជារេយ្យ ចក្កមន្តោ រូបានិ និក្កន្ធនិ ឯវេមេ ភោតា
 តោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ
 ឯតេ មយំ ភវន្តំ តោតមំ សរណំ កថាម ធម្មញ្ញ
 ភិក្ខុសង្ឃញ្ញ ឧបាសកេ នោ ភវំ តោតមោ ជា-
 រេតុ អជ្ជតក្កេ ចាណុបេតេ សរណាជ្ជតេតិ ។

វាសេដ្ឋិសុត្តំ អដ្ឋមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា:

គោតមដ៏ចំរើន ពីពោះណាស់ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែល
 ព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយនេះ ដូចគេផ្សារបស់ដែល
 ដាច់ចុះ ឬដូចជាគេបើកបង្ហាញរបស់ដែលបិទបាំង ពុំទោះដូចគេប្រាប់
 ផ្លូវដល់អ្នកវង្វេងទិស ពុំទោះសោត ដូចគេកាន់ប្រទីបច្រាលបំភ្លឺក្នុងទី
 ងងឹតដោយគិតថា មនុស្សមានចក្ខុមើលឃើញរូបទាំងឡាយបាន យើងខ្ញុំ
 ទាំងឡាយនេះ សូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះ
 ភិក្ខុសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ចាំទុកនូវយើងខ្ញុំទាំងឡាយ ថាជាឧបាសក ដល់នូវ
 សរណៈ ស្មើដោយជីវិត ។

ចប់ វិសេន្តសូត្រ ទី ៨ ។

នវិមំ លុភ័ស្តុ

[១២៦] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
សាវត្ថយំ វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
តេន ខោ បន សមយេន សុកោ មាណវោ តោ-
នេយ្យបុត្តោ សាវត្ថយំ បដិវសតិ អញ្ញតរស្ស កហ-
បតិស្ស និវេសនេ កេនចិនេវ ករណីយេន ។
អថខោ សុកោ មាណវោ តោនេយ្យបុត្តោ យស្ស
កហបតិស្ស និវេសនេ បដិវសតិ តំ កហបតី ឯតន-
វោច សុតមេតំ កហបតី អវិវត្តោ សាវត្ថ អរហន្តោហិ
កំ នុ ខ្លួន^(១) សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បយ័រុ-
ចាសេយ្យមាតិ ។ អយំ កន្លេ កកវា សាវត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ តំ កន្លេ
កកវន្តំ បយ័រុចាសស្សតិ ។

សុភវិស្វត្រ ទី ៩

(១២៦) ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន

ព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀប

ក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង សុភមាណព ជាបុត្រតោធម្យ-

ព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍របស់គហបតីម្នាក់ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី

ដោយកិច្ចដែលត្រូវធ្វើណានីមួយ ។ កាលដែលសុភមាណព ជាបុត្រ

របស់តោធម្យព្រាហ្មណ៍ អាស្រ័យនៅក្នុងនិវេសន៍ របស់គហបតីណា

ក៏ពោលពាក្យនេះ នឹងគហបតីនោះថា ម្ចាស់គហបតី ខ្ញុំបានឮពាក្យ

នេះថា ក្រុងសាវត្ថីមិនស្ងាត់ចាកព្រះអរហន្តទាំងឡាយឡើយ ក្នុងវិថីនេះ

គួរឃើញទាំងពីរនាក់ ចូលទៅអង្គុយជិតសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណាម្នាក់ ។

គហបតីឆ្លើយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគនេះ គង់នៅ

ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី បពិត្រ

អ្នកដ៏ចម្រើន សូមអ្នកចូលទៅអង្គុយជិត ព្រះមានព្រះភាគនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១២៧] អថទោ សុកោ មាណវោ តោទេយ្យ-

បុត្តោ តស្ស កហបតិស្ស បដិស្សត្វា យេន កកវា
 តេនុបសង្កម៌ ឧបសង្កម៌ត្វា កកវតា សន្តិ សម្មោទិ
 សម្មោទន្តីយំ កតំ សារាណីយំ វិតិសារេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ ទោ សុកោ មាណវោ
 តោទេយ្យបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច ព្រាហ្មណា កោ
 តោតម ឯវមាហំសុ កហដ្ឋោ អារាជកោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ន បព្វជិតោ អារាជកោ
 ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តំ ឥន កវំ តោតមោ
 តិមាហាតិ ។ វិតិជវនោ ទោ អហមេត្ថ មាណវ
 ធាហមេត្ថ ឯតិសវនោ តិហិស្ស វហំ មាណវ
 បព្វជិតស្ស វា មិច្ឆាបដិបត្តិ វណ្ណមិ^(១) តិហិ
 វា ហិ មាណវ បព្វជិតោ វា មិច្ឆាបដិបដ្ឋោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្កោតៈ

(១២៧) លុះសុភមាណព ជាបុត្រគោរពទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ទទួល
 ពាក្យរបស់គហបតីនោះហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់ទាក់សំណេះសំណាលទៅរកព្រះ
 មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹក
 ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសុភមាណព ជាបុត្រគោរពទេយ្យ-
 ព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបត្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ
 ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍ច្រើននិហោយគ្នាយ៉ាង
 នេះថា គ្រហស្ថទើបជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌បាន ឯបព្វជិត
 បំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌មិនបានឡើយ ដូច្នេះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើននឹងទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់មាណព ក្នុងសេចក្តីនេះ គឺថាគតជាអ្នកពោលញែក ក្នុង
 សេចក្តីនេះ គឺថាគតមិនបានពោលដោយចំណែកមួយទេ ម្ចាស់មាណព
 គឺថាគតពណ៌នានូវសេចក្តីប្រតិបត្តិខុសរបស់គ្រហស្ថខ្លះ របស់បព្វជិតខ្លះ
 ម្ចាស់មាណព ព្រោះថា គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី តែប្រតិបត្តិខុសហើយ

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ប លុកលុក ចក្ខុវិស័យ

មិនប្រាប់ដឹងត្រង់ជិតរណ្តៅហេតុ ន អាវាធកោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលំ តិហិស្ស វាហំ មាណវ
 បព្វជិតស្ស វា សម្មាបដិបត្តិ វណ្ណមិ តិហិ វា
 ហិ មាណវ បព្វជិតោ វា សម្មាបដិបទ្ទោ
 សម្មាបដិបត្តាជិតរណ្តៅហេតុ អាវាធកោ ហោតិ
 ញាយំ ធម្មំ កុសលន្តិ ។

(១២៨) ព្រាហ្មណ៍ គោ តោតម វិមាហំសុ
 មហាត្ថមិនំ មហាតិច្ឆំ មហាជិតរណំ មហាសមាវម្ពំ
 យវាសកម្មជ្ជានំ មហាច្ចលំ ហោតិ អប្បត្ថមិនំ
 អប្បតិច្ឆំ អប្បាជិតរណំ អប្បសមាវម្ពំ បព្វជាកម្ម
 ជ្ជានំ អប្បច្ចលំ ហោតិ វេទ ករំ តោតមោ
 តិមាហាតិ ។ វត្ថុបិ ខោ អហំ មាណវ
 វិគជវនោ ធាហមេត្ត វិកិសវនោ អត្ថំ មាណវ
 កម្មជ្ជានំ មហាត្ថំ មហាតិច្ឆំ មហាជិតរណំ

ព្រាហ្មណ៍ ឬ សុរាស្ត្រ ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ យ៉ាង

ខឹងហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌ ព្រោះហេតុប្រតិបត្តិខុស
មិនបានឡើយ ម្នាលមាណាព តថាគតពាណិជ្ជានុវសេចក្តីប្រតិបត្តិ
ត្រូវរបស់គ្រហស្ថខ្លះ របស់បព្វជិតខ្លះ ព្រោះថា គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី
តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ ហៅថាជាអ្នកបំពេញនូវហេតុគឺកុសលធម៌ ព្រោះ
ហេតុប្រតិបត្តិត្រូវនោះបាន ។

(១២៨) សុភមាណាព ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ពួកព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះថា ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ របស់
យកវាសនេះ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិការណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន ទើបមានផលច្រើន
ឯហេតុជាទីតាំងនៃការងាររបស់បព្វជន្លោះនេះ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មាន
កិច្ចតិច មានអធិការណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច ទើបមានផល
តិច ដូច្នេះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ត្រាស់
ថាដូចម្តេច ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណាព ក្នុងសេចក្តីនេះ
តថាគតជាបុគ្គលពោលវិញ្ញាណ ក្នុងសេចក្តីនេះ តថាគតមិនបាន
ពោលដោយចំណែកមួយឡើយ ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃ
ការងារមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិការណ៍ច្រើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ណសកំ

មហាសមាទម្ពំ វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ អត្ថំ
 មាណាវ កម្មដ្ឋាណំ មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាត្ថំ
 មហាសមាទម្ពំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ អត្ថំ
 មាណាវ កម្មដ្ឋាណំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ
 អប្បសមាទម្ពំ វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ អត្ថំ
 មាណាវ កម្មដ្ឋាណំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ
 អប្បសមាទម្ពំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ។

(១២៧) កតម្មំ^(១) មាណាវ កម្មដ្ឋាណំ មហាត្ថំ
 មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាសមាទម្ពំ វិបដ្ឋមាណំ
 អប្បប្បលំ ហោតិ កសិ ខេ មាណាវ កម្មដ្ឋាណំ
 មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាត្ថំ មហាសមាទម្ពំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច មានផលតិចក៏មាន
 ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន
 មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន
 កាលបើបានសម្រេច មានផលច្រើនក៏មាន ម្នាលមាណព ហេតុជាទី
 តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច
 មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច បានផលតិចក៏មាន
 ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មាន
 កិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបាន
 សម្រេច បានផលច្រើនក៏មាន ។

(១២៩) ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មានសេចក្តី
 ត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀប
 ច្រើន កាលបើមិនសម្រេច បានផលតិចក៏មាន តើដូចម្តេចខ្លះ ម្នាល
 មាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការក្លែងប្លែង មានសេចក្តីត្រូវការ
 ច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្យ សុរាសុត្តេ ចតុក្កម្មដ្ឋានំ

វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។ កតមញ្ច មាណា
 កម្មដ្ឋានំ មហន្តំ មហាកិត្តំ មហាជីករណំ មហាស-
 មារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ កសិយេវ
 ខោ មាណា កម្មដ្ឋានំ មហន្តំ មហាកិត្តំ មហាជីក-
 រណំ មហាសមារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ។
 កតមញ្ច មាណា កម្មដ្ឋានំ អប្បន្តំ អប្បកិត្តំ
 អប្បជីករណំ អប្បសមារម្ហំ វិបដ្ឋមាណំ អប្បប្បលំ
 ហោតិ វណ្ណា ខោ មាណា កម្មដ្ឋានំ អប្បន្តំ
 អប្បកិត្តំ អប្បជីករណំ អប្បសមារម្ហំ វិបដ្ឋមាណំ
 អប្បប្បលំ ហោតិ ។ កតមញ្ច មាណា កម្មដ្ឋានំ
 អប្បន្តំ អប្បកិត្តំ អប្បជីករណំ អប្បសមារម្ហំ
 សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ វណ្ណាយេវ ខោ
 មាណា កម្មដ្ឋានំ អប្បន្តំ អប្បកិត្តំ អប្បជីករណំ
 អប្បសមារម្ហំ សម្បដ្ឋមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វត្ត សុរាសូត្រ ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ២ យ៉ាង

កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទី
តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
តែងមានផលច្រើន តើដូចម្តេច ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ
គឺការក្នុងរោងនេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មាន
អធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច
តែងមានផលច្រើន ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ មាន
សេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
ប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច តើដូចម្តេច ម្នាល
មាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរនេះឯង មានសេចក្តី
ត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច
កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ។ ម្នាលមាណព ហេតុជាទី
តាំងនៃការងារ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច
មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន
តើដូចម្តេច ម្នាលមាណព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ គឺការលក់ដូរ
នេះឯង មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មាន
សេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១៣០) សេយ្យថាបិ មាណវ៌ កសិកម្មដ្ឋានំ
 មហត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជីករណំ មហាសមារម្ភំ
 វិបជ្ជមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាណវ៌
 យរាវសកម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជីករណំ
 មហាសមារម្ភំ វិបជ្ជមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។

សេយ្យថាបិ មាណវ៌ កសិយេវ កម្មដ្ឋានំ
 មហត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជីករណំ មហាសមារម្ភំ
 សម្បជ្ជមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាណវ៌
 យរាវសកម្មដ្ឋានំ មហត្ថំ មហាភិក្ខុំ មហាជី-
 ករណំ មហាសមារម្ភំ សម្បជ្ជមាណំ មហាប្បលំ
 ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ មាណវ៌ វណ្ណដ្ឋាកម្មដ្ឋានំ
 អប្បត្ថំ អប្បភិក្ខុំ អប្បជីករណំ អប្បសមារម្ភំ
 វិបជ្ជមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាណវ៌
 បព្វដ្ឋាកម្មដ្ឋានំ អប្បត្ថំ អប្បភិក្ខុំ អប្បជីករណំ
 អប្បសមារម្ភំ វិបជ្ជមាណំ អប្បប្បលំ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៣០) ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងាររបស់យរាវាស មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទីតាំងនៃកសិកម្ម គឺការភ្ជួររាស់ មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។ ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ របស់យរាវាស មានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីតាំងនៃកសិកម្ម ដែលមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបច្រើន កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើនដូច្នោះឯង ។ ម្នាលមាណាព ហេតុជាទីតាំងនៃបញ្ចក្ខន្ធគឺការបួស មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិច ដូចហេតុជាទីតាំងនៃពាណិជ្ជកម្ម គឺការលក់ដូរ មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើមិនសម្រេច តែងមានផលតិចដូច្នោះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សុវស្សន្ត បញ្ចក្ខន្ធម្មញ្ញត្ថំ

សេយ្យថាបិ មាណវំ វណ៌ជ្ជាយេវ កម្មជ្ជានំ អប្បត្ថំ
 អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បសមារម្មំ សម្បជ្ជមាណំ
 មហាប្បលំ ហោតិ ឯវមេវ ទោ មាណវំ បញ្ចក្ខន្ធកម្មជ្ជានំ
 អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បត្ថំ អប្បសមារម្មំ
 សម្បជ្ជមាណំ មហាប្បលំ ហោតិ វិ ។

[១៣១] ព្រាហ្មណ៍ ភោ តោតម បញ្ច ធម្ម
 បញ្ចបេន្តំ បុញ្ញស្ស តិវយាយ កុសលស្ស អារាធិ-
 នាយាតិ ។ យេ តេ មាណវំ ព្រាហ្មណ៍ បញ្ច ធម្ម
 បញ្ចបេន្តំ បុញ្ញស្ស តិវយាយ កុសលស្ស អារាធិនា-
 យ សតេ តេ អកុសលាធិ តេ បញ្ច ធម្ម វេមស្មី^(១)
 បរិសតិ^(២) ភាសស្សតិ ។ ន ទោ^(៣) ភោ តោតម កុ-
 យត្ថស្ស កុស្តោ វា ជិសិដ្ឋា កុស្តរូបា វាតិ ។ តេនហិ
 មាណវំ ភាសស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ សុកស្សត្រ ការបញ្ញត្តិធម៌ ៥ យ៉ាង

ម្នាលមាណា ហេតុជាទីតាំង នៃបញ្ញត្តិកម្ម មានសេចក្តីត្រូវការតិច
មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុងប្រៀបតិច កាលបើ
បានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូចហេតុជាទីតាំងនៃពាណិជ្ជកម្ម ដែល
មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រុង
ប្រៀបតិច កាលបើបានសម្រេច តែងមានផលច្រើន ដូច្នោះឯង ។

(១៣១) សុកមាណាគ្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ពួកព្រាហ្មណ៍ នាំគ្នាបញ្ញត្តិធម៌ ៥ យ៉ាង ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
បំពេញកុសល ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមាណា
ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ញត្តិធម៌ ៥ ណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញ
កុសល បើអ្នកមិនទើសទាល់ទេ ចូរអ្នកពោលធម៌ទាំង ៥ នោះ ក្នុង
បរិស័ទនេះ មកមើល ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គក៏ អ្នក
ប្រាជ្ញប្រហែលនឹងព្រះអង្គក៏ គង់ក្នុងទីណា ទីនោះឈ្មោះថា មិនទើស
ទាល់ (ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ) ។ ម្នាលមាណា បើដូច្នោះ អ្នកចូរពោលចុះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១៣២) សុទ្ធិំ ខោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណា
 បវេមំ ធម្មំ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុសលស្ស
 អាភជនាយ តថិ(១) ខោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណា
 ទុតិយំ ធម្មំ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុសលស្ស
 អាភជនាយ ព្រហ្មចរិយំ ខោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណា
 តតិយំ ធម្មំ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុសលស្ស
 អាភជនាយ អដ្ឋេន្តិ ខោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណា
 ចតុត្ថំ ធម្មំ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុសលស្ស
 អាភជនាយ ចាតិ ខោ ភោ តោតម ព្រាហ្មណា
 បញ្ចមំ ធម្មំ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុស-
 លស្ស អាភជនាយ ព្រាហ្មណោ ភោ តោតម ឥមេ
 បញ្ច ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស ភិរិយាយ កុសលស្ស
 អាភជនាយាតិ ឥធ ករិ តោតមោ កិមាហាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

[១៣២] សុភមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន

ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ចត្តធម៌ទី ១ គឺវិចីសច្ចៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ

បំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ចត្តធម៌

ទី ២ គឺតបៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏

ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ចត្តធម៌ទី ៣ គឺព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ

ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ចត្ត

ធម៌ទី ៤ គឺការបង្រៀនមន្ត ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍នាំគ្នាបញ្ចត្តធម៌ទី ៥ គឺចាតៈ ក្នុងការធ្វើ

បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍

នាំគ្នាបញ្ចត្តធម៌ទាំង ៥ នេះ ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល

ដូច្នេះ តើក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ត្រាស់ថាដូចម្តេច ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ម័គ្រ សុភសុត្តេ បញ្ចក្ខណ្ឌបញ្ញត្តិ

(១៣៣) ភី បន មាណវ អត្ថ កោចិ ព្រាហ្មណាមំ ឯកព្រាហ្មណោចិ យោ ឯវមាហា អហំ ឥមេសំ បញ្ចុដ្ឋំ ធម្មាដ្ឋំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា វិចារកំ បវេទេមីតិ ។ នោ ហំនំ ភោ តោតម ។

ភី បន មាណវ អត្ថ កោចិ ព្រាហ្មណាមំ ឯកាចរិយោចិ ឯកាចរិយច្ចាចរិយោចិ យាវ សត្តមា អាចរិយមហយុតា យោ ឯវមាហា អហំ ឥមេសំ បញ្ចុដ្ឋំ ធម្មាដ្ឋំ សយំ អភិញ្ញា សង្ខតត្វា វិចារកំ បវេទេមីតិ ។ នោ ហំនំ ភោ តោតម ។ ភី បន មាណវ យេចិ តេ ព្រាហ្មណាមំ បុព្វតា ឥសយោ មន្តាដ្ឋំ កត្តារោ មន្តាដ្ឋំ បវត្តារោ យេសមំនំ ឯតវហំ ព្រាហ្មណាមំ ចោរាណំ មន្តបដិ ភីតំ បវត្តំ សមិហំតំ តទទុកាយន្តំ តទទុកាសន្តំ កាសិតមនុកាសន្តំ វាចិតមនុកាចេន្តំ សេយ្យដំនំ អដ្ឋកោ វាមកោ

ព្រាហ្មណវេទ សុកសូត្រ ការបញ្ចត្តិធម៌ ៥ យ៉ាង

(១៣៣) ព្រះមានព្រះភាគគ្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាត បណ្តា
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
 បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវ
 ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នេះ
 មានដែរឬទេ ។ សុកមាណាតក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនមានទេ ។ ម្ចាស់មាណាត បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ចុះមាន
 ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាអាចារ្យម្នាក់ក្តី ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យម្នាក់
 ក្តី ដកបអំពីជួរនៃអាចារ្យជាតំរប់ ៧ មក បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើង
 បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយ
 ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នេះ មានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន មិនមានទេ ។ ម្ចាស់មាណាត ចុះពួកឥសីជាន់មុន ។ ដែលជា
 អ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកព្រាហ្មណ៍ឥឡូវនេះ
 តែងស្វាធ្យាយតាមបទមន្ត ជារបស់ចាស់ ដែលធ្លាប់ច្រៀង ធ្លាប់
 ប្រព្រឹត្ត ធ្លាប់ផ្សំមកនោះ តែងសូត្រតាមបទមន្តនោះ តែងពោលតាម
 បទមន្ត ដែលពួកឥសីពោលមកហើយ តែងបង្រៀនតាមបទមន្តដែល
 ពួកឥសីបង្រៀនមកហើយ ដូចជាឥសីឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ ឈ្មោះវ៉មកៈ ១

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដិសានំ

វាមទេវោ វេស្សាមិត្តោ យេមតត្ថំ អន្តីរសោ ភាវន្តាដោ

វាសេដ្ឋោ កស្សចោ ភតុ តេបិ ឯវមាហំសុ

មយំ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា

វិចាគំ បវេទេមាតិ ។ នោ ហំនំ គោ គោតម ។

[១៣៤] ឥតិ កិវ មាណា នត្ថំ គោចិ ព្រាហ្ម-

ណានំ ឯកព្រាហ្មណោចិ យោ ឯវមាហ អហំ ឥមេសំ

បញ្ចន្ធិំ ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា វិចាគំ

បវេទេមាតិ នត្ថំ គោចិ ព្រាហ្មណានំ ឯកាចរិយោចិ

ឯកាចរិយប្បចរិយោចិ យាវ សត្តមា អាចរិយម-

ហយុតា យោ ឯវមាហ អហំ ឥមេសំ បញ្ចន្ធិំ

ធម្មានំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចកត្វា វិចាគំ បវេទេមាតិ

សុត្តន្តបិដក បដ្ឋិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណាសកៈ

ឈ្មោះវេមទេវៈ ១ ឈ្មោះវេស្សាមិត្រ ១ ឈ្មោះយមគត្តិ ១ ឈ្មោះ
អភិរសៈ ១ ឈ្មោះការទ្វាជៈ ១ ឈ្មោះវេសេដ្ឋៈ ១ ឈ្មោះកស្សបៈ ១
ឈ្មោះភគុ ១ ឥសីទាំងនោះបានពោលហើយយ៉ាងនេះថា ពួកយើង
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយ
ខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នេះ មានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន មិនមានទេ ។

(១៣៤) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព បណ្ណា
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ សូម្បីតែព្រាហ្មណ៍
ម្នាក់ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយ
ប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥ នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នេះទេ
បណ្ណាព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ មិនមានព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ជាអាចារ្យម្នាក់
ក្តី ជាអាចារ្យប្រធានលើអាចារ្យម្នាក់ក្តី ដរាបអំពីជួរនៃអាចារ្យជាតំរប់ ៧
មក បាននិយាយយ៉ាងនេះថា យើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា
នូវធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសផល ដូច្នេះទេ

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណ សុភសុត្តេ បញ្ចនុប្បត្តិ

យេថ តេ ព្រាហ្មណាធំ បុព្វតា ឥសយោ មន្តាធំ
 កត្តារោ មន្តាធំ បវត្តារោ យេសមិធំ ឯតវហំ ព្រាហ្ម
 ណាធំ ចោរណំ មន្តបធំ ភីតំ បវុត្តំ សមិហិតំ តទ-
 នុកាយន្តំ តទនុភាសន្តំ ភាសិតមនុភាសតិ វាចិត-
 មនុវាចន្តំ សេយ្យដីធំ អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទេវា
 វេស្សមិត្តោ យមតត្តិ អន្តរសោ ការទ្វាដោ វាសេដ្ឋោ
 កស្សចោ ភកុ តេថ ន ឯ ឯវមាហំសុ មយំ ឥមេសំ
 បញ្ចុំ ធម្មាធំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា វិហិតំ
 បវេទេមាតិ សេយ្យថាថិ មាណាវ អន្ធវេណំ បរិប-
 រាសំសត្តា បុរិមោថិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោថិ ន បស្សតិ
 បច្ឆិមោថិ ន បស្សតិ ឯវមេវ ចោ មាណាវ អន្ធវេ-
 ណាបមិ មញ្ញេ ព្រាហ្មណាធំ ភាសិតំ សម្បជ្ជតិ
 បុរិមោថិ ន បស្សតិ មជ្ឈិមោថិ ន បស្សតិ បច្ឆិ-
 មោថិ ន បស្សតិ ។

ព្រាហ្មណវេទ សុរាសូត្រ ការបញ្ចក្ខន្ធមិ ៥ យ៉ាង

ពួកឥសីជាន់មុន ។ ដែលជាអ្នកតែងមន្ត ជាអ្នករាយមន្តដល់ពួកព្រាហ្មណ៍
 ពួកព្រាហ្មណ៍ ឥឡូវនេះ តែងស្វាធារតាមបទមន្ត ជាបស្ចិមចាស់
 ដែលធ្លាប់ប្រៀនមក ធ្លាប់ប្រព្រឹត្តមក ធ្លាប់ផ្សំមកនោះ តែងសូត្រ
 តាមបទមន្តនោះ តែងពោលតាមបទមន្តដែលពួកឥសីពោលមកហើយ
 តែងបង្រៀនតាមបទមន្ត ដែលពួកឥសីបង្រៀនមកហើយ ដូចជាឥសី
 ឈ្មោះអដ្ឋកៈ ១ ឈ្មោះវេមកៈ ១ ឈ្មោះវេមាទេវ ១ ឈ្មោះវេស្សប័ត្រ ១
 ឈ្មោះយមតគ្គិ ១ ឈ្មោះអង្គីរសៈ ១ ឈ្មោះការទាដៈ ១ ឈ្មោះវេសេដ្ឋៈ ១
 ឈ្មោះកស្សប ១ ឈ្មោះកគុ ១ ពួកឥសីទាំងនោះ ក៏មិនបានពោល
 យ៉ាងនេះថា ពួកយើងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញា នូវធម៌ទាំង ៥
 នេះ ដោយខ្លួនឯង ទើបប្រកាសដល់ ដូច្នេះទេ ម្ចាស់មាណព
 មនុស្សខ្វាក់ទាំងដួរដើរជីកដៃគ្នា អ្នកមុខក៏មើលមិនឃើញ អ្នកកណ្តាល
 ក៏មើលមិនឃើញ អ្នកក្រោយក៏មើលមិនឃើញ យ៉ាងណា ម្ចាស់
 មាណព ភាសិតសម្រេចដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ ក៏មានទំនង ប្រៀបដូច
 មនុស្សខ្វាក់ទាំងដួរ អ្នកមុខក៏មើលមិនឃើញ អ្នកកណ្តាលក៏មើល
 មិនឃើញ អ្នកក្រោយក៏មើលមិនឃើញ យ៉ាងនោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១៣៥] ឯវំ វុត្តេ សុកោ មាលារោ តោទេយ្យ
 បុត្តោ ភកវតោ^(១) អន្ធពេណ្យបម្មេន វុត្តមាទោ កុបិតោ
 អនត្ថមទោ ភកវន្តិយេវ ទំសេន្តោ ភកវន្តិយេវ
 វម្ពេន្តោ ភកវន្តិយេវ វទមាទោ សមណោ តោតមោ
 ចាបិតោ កវិស្សត័តិ ភកវន្តិ ឯតទេវេន ព្រាហ្មណោ
 កោ តោតម ចោត្តវសាតិ ឱបម្ពញ្ញោ សុភកវនិកោ
 ឯវមាហ ឯវមេវ ខោ^(២) បដិមេ កេ សម-
 ណាព្រាហ្មណា ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិយញ្ញា-
 ណាទស្សនវិសេសំ បដិជាទន្តំ តេសមិទំ កាសិទំ
 ហស្សកិយេវ សម្បជ្ជតិ នាមកិយេវ សម្បជ្ជតិ
 វិត្តកិយេវ សម្បជ្ជតិ តុច្ឆកិយេវ សម្បជ្ជតិ កបិ
 ហិ នាម មនុស្សកុតោ ឧត្តរី មនុស្សធម្មា អលមរិ-
 យញ្ញាណាទស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា ទត្ថតិ វា
 សច្ចំ វា កវិស្សត័តិ នេតិ ហំនំ វិជ្ជត័តិ ។

សុត្តន្តបិដក បដ្ឋិមនិកាយ បដ្ឋិមបណ្ណសកៈ

[១៣៥] លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

សុភមាណស ជាបុត្ររបស់គោធម្យព្រាហ្មណ៍ ដែលត្រូវព្រះមាន
 ព្រះភាគត្រាស់ទុបមាថាដូចជាមនុស្សខ្វាក់ទាំងផ្លូវ ក៏ខឹង អាក់អន់ចិត្ត
 ដេរព្រះមានព្រះភាគ ប្រទេចព្រះមានព្រះភាគ និយាយនឹងព្រះមាន
 ព្រះភាគថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើអាត្មាអញ្ញ្យមានសេចក្តីអាក្រក់
 ដូច្នេះហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះបោក្ខរសាតិ ជាឧបមញ្ញគោត្រ ជាធំ
 ក្នុងសុភគវន្តជនបទ (ក្នុងស្រុកទុក្ខដង្ហា) បានពោលយ៉ាងនេះថា សមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ពួកខ្លះ ប្តេជ្ញាទុក្ខវិមនុស្សធម៌ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញាណដ៏ប្រសើរយ៉ាងនេះឯង ភាសិតរបស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំង
 នោះ នាំឲ្យតែគេសើចលេង នាំឲ្យតែអាក្រក់ឈ្មោះ ជាប់របស់នាំឲ្យផុត
 ប្រយោជន៍សោះសូន្យទេ ព្រោះថា ធម្មតាមនុស្សនឹងដឹង ឬនឹងឃើញ
 ឬនឹងធ្វើឲ្យច្បាស់ ទុក្ខវិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ
 ដោយញាណដ៏ប្រសើរ ដូចម្តេចបាន ការណ៍ដូច្នេះនេះមិនមានឡើយ ។

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស សុរាសុត្តេ ធិត្ថបមា

ក៏ បទ មាលាវ ព្រាហ្មណោ ចោត្តរសាតិ ឱបម្ពញ្ញោ
 សុកកវនិកោ សព្វេសំយេវ សមណាព្រាហ្មណានំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដាធាតីតិ ។ សកាយបិ
 ហិ កោ កោតម បុណ្ណិកាយ ធាសិយា ព្រាហ្មណោ
 ចោត្តរសាតិ ឱបម្ពញ្ញោ សុកកវនិកោ ។ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដាធាតិ តុតោ បទ សព្វេសំយេវ
 សមណាព្រាហ្មណានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បដា-
 ធិស្សតីតិ ។

(១៣៦) សេយ្យថាបិ មាលាវ ជន្មន្ទោ បុរិសោ សោ(២)
 ន បស្សេយ្យ កណ្ណាសុក្កានំ រូបានំ ន បស្សេយ្យ
 ជីវកានំ រូបានំ ន បស្សេយ្យ បីតកានំ រូបានំ
 ន បស្សេយ្យ លោហិតកានំ រូបានំ ន បស្សេយ្យ
 មញ្ញោជ្ជកានំ រូបានំ ន បស្សេយ្យ សមវិសមានំ
 ន បស្សេយ្យ តារកវចានំ ន បស្សេយ្យ ចន្ទិមសុរិ-
 យេ សោ ឯវំ វិទេយ្យ នត្ថំ កណ្ណាសុក្កានំ
 រូបានំ នត្ថំ កណ្ណាសុក្កានំ រូបានំ ធិស្សនី

ព្រាហ្មណវេទ សុរាស្ត្រ ឧបហោដោយបុរសខ្វាក់អំពីកំណើត

ម្ចាស់មាណព ចុះបោករូសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឧបមញ្ញគោត្រ ជាធុក្ខន្ធ
 សុភតវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧក្ខន្ធ) នឹងកំណត់ដឹងចិត្តរបស់ពួកសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួនបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន អម្បាលនាងបុណ្ណាជាទាសរបស់គាត់ ក៏បោករូសាតិព្រាហ្មណ៍
 ជាឧបមញ្ញគោត្រ ជាធុក្ខន្ធសុភតវនជនបទ (ក្នុងស្រុកឧក្ខន្ធ) កំណត់
 ដឹងចិត្តដោយចិត្តរបស់ខ្លួនមិនបានទៅហើយ នឹងកំណត់ដឹងចិត្ត របស់
 សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់ ដោយចិត្តខ្លួនឯង ឯណាបាន ។

(១៣៦) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព ដូចបុរស
 ខ្វាក់អំពីកំណើត មិនធ្លាប់ឃើញរូបខ្មៅឬស មិនធ្លាប់ឃើញរូបខៀវ
 មិនធ្លាប់ឃើញរូបលឿង មិនធ្លាប់ឃើញរូបក្រហម មិនធ្លាប់ឃើញរូប
 ហង្សបាទ មិនធ្លាប់ឃើញទិស្នឹងមិនស្នឹង មិនធ្លាប់ឃើញរូបផ្កាយ
 នឹងព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យទាំងឡាយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា រូបខ្មៅនឹង
 ស ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខ្មៅនឹងស ក៏មិនមាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

នត្ថំ ដីលកានំ រូចានំ នត្ថំ ដីលកានំ រូចានំ
 ទស្សវី នត្ថំ បីតកានំ រូចានំ នត្ថំ បីតកានំ
 រូចានំ ទស្សវី នត្ថំ លោហិតកានំ រូចានំ នត្ថំ
 លោហិតកានំ រូចានំ ទស្សវី នត្ថំ មព្វេដ្ឋកានំ
 រូចានំ នត្ថំ មព្វេដ្ឋកានំ រូចានំ ទស្សវី នត្ថំ
 សមរិសមំ នត្ថំ សមរិសមស្ស ទស្សវី នត្ថំ តារក-
 រូចានំ នត្ថំ តារករូចានំ ទស្សវី នត្ថំ ចន្ទិមសុរិយា
 នត្ថំ ចន្ទិមសុរិយានំ ទស្សវី អហមេតំ ន ជាធម៌
 អហមេតំ ន បស្សមិ តស្មា តំ^(១) នត្ថិតិ សម្មា
 នុ ខោ សោ មាលាវ វេទមាលោ វេទយ្យតិ ។ នោ ហិទំ
 កោ កោតម អត្ថំ កល្យាណកានំ រូចានំ អត្ថំ
 កល្យាណកានំ រូចានំ ទស្សវី អត្ថំ ដីលកានំ រូចានំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិស្ឋានសកៈ

រូបខៀវក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខៀវក៏មិនមាន រូបលឿង
 ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបលឿងក៏មិនមាន រូបក្រហម
 ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបក្រហមក៏មិនមាន រូបហង្សប្រាង្គ
 ក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបហង្សប្រាង្គក៏មិនមាន ទីដែលស្មើ
 នឹងមិនស្មើក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើក៏មិនមាន
 រូបផ្កាយក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបផ្កាយក៏មិនមាន ព្រះចន្ទ
 ព្រះអាទិត្យក៏មិនមាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យក៏មិន
 មាន អាត្មាអញមិនស្គាល់របស់នុ៎ះ អាត្មាអញមិនឃើញរបស់នុ៎ះ ព្រោះ
 ហេតុនុ៎ះរបស់នោះមិនមានឡើយ ម្ចាស់មាណាព បុរសនោះកាលនិយាយ
 ដូច្នេះ តើឈ្មោះថា និយាយត្រូវដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 មិនត្រូវទេ ព្រោះថា រូបខ្មៅនឹងសក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូប
 ខ្មៅនឹងសក៏មាន រូបខៀវក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបខៀវក៏មាន

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្យ សុរាសុត្តេ ជិច្ចុទ្ធមហ

អត្ថំ ធិលកានំ រូបានំ ទស្សនី អត្ថំ បីតកានំ រូបានំ
 អត្ថំ បីតកានំ រូបានំ ទស្សនី អត្ថំ លោហិតកានំ
 រូបានំ អត្ថំ លោហិតកានំ រូបានំ ទស្សនី អត្ថំ
 មញ្ជេដ្ឋកានំ រូបានំ អត្ថំ មញ្ជេដ្ឋកានំ រូបានំ
 ទស្សនី អត្ថំ សមវិសមំ អត្ថំ សមវិសមស្ស ទស្សនី
 អត្ថំ តារករូបានំ អត្ថំ តារករូបានំ ទស្សនី អត្ថំ
 ចន្ទិមសុរិយា អត្ថំ ចន្ទិមសុរិយានំ ទស្សនី អហមេតំ
 ន ជាធម៌ អហមេតំ ន បស្សមិ តស្មា តំ នត្ថិតំ
 ន ហិ ភោ តោតម សម្មា វទមាធា វទេយ្យា-
 តិ ។ ឯវមេវ ខោ មាណវំ ព្រាហ្មណោ ចោត្ត-
 រសាតិ ធិបម្ពញ្ញោ សុភកវនំកោ អន្លោ អចត្តកោ
 សោ វត ធិត្ថវី មនុស្សធម្មា អលមវិយញ្ញាណទស្ស-
 នវិសេសំ ញស្សតិ វា ទត្ថិតិ វា សច្ចំ វា កវិស្ស-
 តិតិ នេតិ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

ព្រាហ្មណវិទ្យា សុរាស្ត្រ ឧបមាដោយបុរសទាក់ព័កំណើត

រូបល្បឿងក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបល្បឿងក៏មាន រូបក្រហម
 ក៏មាន បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបក្រហមក៏មាន រូបហង្សបាទក៏មាន
 បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបហង្សបាទក៏មាន ទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើក៏មាន
 បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញទីដែលស្មើនឹងមិនស្មើ ក៏មាន រូបផ្កាយក៏មាន
 បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញរូបផ្កាយ ក៏មាន ព្រះចន្ទព្រះអាទិត្យ ក៏មាន
 បុគ្គលដែលជាអ្នកឃើញព្រះចន្ទនឹងព្រះអាទិត្យក៏មាន បព៌ត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន បុរសនោះ កាលពោលដោយត្រឹមត្រូវ មិនគប្បីពោលថា
 ខ្ញុំមិនស្គាល់របស់នោះ ខ្ញុំមិនឃើញនូវរបស់នោះ ព្រោះហេតុដូច្នេះ
 របស់នោះមិនមានឡើយ ដូច្នេះទេ ។ ម្នាលមាណស សេចក្តីនេះ
 មានឧបមេយ្យដូចបោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឧបមញ្ញគោត្រ ជាធុក្ខន្ធ
 សុភគវន្តជនបទ (ក្នុងស្រុកទកដ្ឋ) ជាបុគ្គលទាក់ មិនមានចក្ខុ
 យ៉ាងនោះឯង គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
 ទុតិមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញដោយញាណដ៏ប្រសើរ
 បាន ការណ៍ដូច្នេះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្កោសកំ

(១៣៧) តំ កី មញ្ញសិ មាណវេ យេ បទ^(១)

តេ កោសលីកា ព្រាហ្មណមហាសាលា សេយ្យជីដំ

ជដ្ឋំ ព្រាហ្មណោ តាវុត្តោ ព្រាហ្មណោ ចោត្តរសាតិ

ព្រាហ្មណោ ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ បិតា វា^(២)

តេ តោទេយ្យោ កតមា នេសំ សេយ្យា^(៣) យំ វា

តេ សំមុច្ឆា^(៤) វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា អសំមុច្ឆា-

តិ ។ សំមុច្ឆា កោ កោតម ។ កតមា តេសំ

សេយ្យា យំ វា តេ មន្តា វាចំ កាសេយ្យំ យំ វា

អមន្តាតិ ។ មន្តា កោ កោតម ។ កតមា តេសំ

សេយ្យា យំ វា តេ បដិសង្កាយ វាចំ កាសេយ្យំ យំ

វា អប្បដិសង្កាយាតិ ។ បដិសង្កាយ កោ កោតម ។

១ ឱ. បទសុត្តោ នត្ថិ ។ ២ ម. ច ។ ៣ ឱ ម. សេយ្យោ ។ ៤ ឱ. សម្មសា ។ ម. សម្មត្ថា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៣៧) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាព អ្នកសំ-

គាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បើព្រាហ្មណមហាសាលណាមួយ ដែលនៅ
ក្នុងកោសលជនបទ ដូចជាចង្កីព្រាហ្មណ៍ តារុក្ខព្រាហ្មណ៍ បោក្ខរសាតិ-
ព្រាហ្មណ៍ ជាណុស្សរណ៍ព្រាហ្មណ៍ ឬតាឌេយ្យព្រាហ្មណ៍ ជាបិតា
របស់អ្នកឯង គប្បីពោលវាចាណា តាមលោកវេហារក្តី ពោលវាចាណា
មិនតាមលោកវេហារក្តី តើវាដូចម្តេច របស់ព្រាហ្មណមហាសាល
ទាំងនោះ ដែលជាវាចាប្រសើរជាងគេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
វាចាដែលពោលតាមលោកវេហារជាវាចាប្រសើរ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
គ្រិះរិះហើយពោលវាចាក្តី មិនបានគ្រិះរិះហើយពោលវាចាក្តី តើវាចា
របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏
ចម្រើន វាចាដែលគ្រិះរិះហើយពោល ប្រសើរជាង ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះ ដឹងហើយពោលវាចាក្តី មិនដឹងហើយពោលវាចាណាក្តី តើវាចា
របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណាប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
វាចាដែលព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ដឹងហើយពោល ប្រសើរជាង ។

ព្រាហ្មណ៍វិញ្ញាណស្ករសុត្តន្ត សុកមាណវ្យាដិបុត្ត

កតមា តេសំ សេយ្យា យំ វា តេ អនុសញ្ញាតំ

វាចំ ភាសេយ្យំ យំ វា អនុសញ្ញាតន្តំ ។

អនុសញ្ញាតំ ភោ តោតម ។

(១៣៨) តំ ភី មញ្ញាសិ មាណាវ យទំ ឯវំ

សន្តេ ព្រាហ្មណោ ចោក្ខវសាតិចា ឱបម្មញ្ញោ

សុកកវន្តិកោ ឥម្ពុញ្ញា វាចា ភាសិតា អសំ-

មុច្ឆាតិ ។ ឥម្ពុញ្ញា ភោ តោតម ។ មុច្ឆា វាចា

ភាសិតា អមុច្ឆា វាចាតិ ។ អមុច្ឆា ភោ

តោតម ។ បដិសង្កាយ ភាសិតា វាចា អប្ប-

ដិសង្កាយាតិ ។ អប្បដិសង្កាយ ភោ តោតម ។

អនុសញ្ញាតា វាចា ភាសិតា អនុសញ្ញាតាតិ ។

អនុសញ្ញាតា ភោ តោតម ។

ព្រាហ្មណវត្ថុ សុកស្សត្រ ការសួរតបទៅសុកមាណព

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពោលវត្ថុចាណ ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី
មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី តើវាចារបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ណា
ប្រសើរជាង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន វត្ថុដែលព្រាហ្មណ៍ទាំង
នោះ ពោលប្រកបដោយប្រយោជន៍ (ប្រសើរជាង) ។

(១៣៨) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព អ្នក
សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមាន វត្ថុដែល
បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឧបម្ពញ្ញគោត្រ ជាធុក្ខន៍សុកតវន្តជនបទ
(ក្នុងស្រុកទក្ខដ្ឋ) ពោលតាមលោកវេហារ ឬមិនពោលតាមលោកវេ-
ហារទេ ។ សុកមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករ-
សាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលតាមលោកវេហារ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍
ពិចារណាហើយពោលវត្ថុ ឬមិនបានពិចារណា ហើយពោលវត្ថុ ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍មិនបានពិចារណាទេ ។
បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ដឹងហើយពោលវត្ថុ ឬមិនបានដឹងហើយពោល
វត្ថុ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ មិនបាន
ដឹងទេ ។ បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលវត្ថុប្រកបដោយប្រយោជន៍
ឬមិនបានប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ បពិត្រព្រះគោតម ដ៏ចម្រើន
បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ពោលវត្ថុមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមចណ្ឌសកំ

(១៣៩) បញ្ច ទោ ឥមេ មាណវំ ជីវេណា កតមេ
 បញ្ច កាមច្ចន្ធន្ទជីវេណំ ព្យាបាទន្ទជីវេណំ បីនម្ពន្ទជីវេណំ
 ឧទ្ធិច្ចក្កក្កេច្ចជីវេណំ វិចិត្តច្ចាជីវេណំ ឥមេ ទោ
 មាណវំ បញ្ច ជីវេណា ។ ឥមេហំ ទោ មាណវំ
 បញ្ចហំ ជីវេណេហំ ព្រាហ្មណោ ចោត្តរសាតិ ឧប-
 មត្តោ សុភគវនិកោ អាវុតោ ជីវុតោ ឧដុតោ
 បរិយោនន្នោ សោ វត ឧត្តរី មនុស្សនម្មា អលមរិ-
 យញ្ញាណានុស្សនវិសេសំ ញស្សតិ វា នត្ថិតិ វា
 សច្ចំ វា ករិស្សតីតិ នេតំ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

(១៤០) បញ្ច ទោ ឥមេ មាណវំ កាមគុណា
 កតមេ បញ្ច ចត្តវិញ្ញយ្យា វា ឥដ្ឋា កត្តា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៣៩) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព និវេណ-

ធម៌ទាំងនេះ មាន ៥ ប្រការ និវេណធម៌៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេចខ្លះ

គឺកាមច្ចន្ធនិវេណៈ ១ ព្យាបាទនិវេណៈ ១ បីនមិទ្ធនិវេណៈ ១ ទទួចកក្កុ-

និវេណៈ ១ វិចីកិច្ចានិវេណៈ ១ ម្ចាស់មាណព និវេណធម៌មាន ៥ ប្រការ

នេះឯង ។ ម្ចាស់មាណព បោករសាតិព្រាហ្មណ៍ ជាឧបម្មញ្ញគោត្រ

ជាធិក្ខន្ធសុភក្កវនជនបទ (ក្នុងស្រុកទុក្ខ) ត្រូវនិវេណធម៌ ៥ ប្រការនេះ

ឯង មកបិទបាំងកំណើត ព័ន្ធព័ន្ធ រូបវត្ថុហើយ គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ

ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវទុក្ខរមនុស្សធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញ

ដោយញាណដ៏ប្រសើរ ការព ដូច្នេះនេះ មិនមានឡើយ ។

(១៤០) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព កាមគុណ

ទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ប្រការ កាមគុណ ៥ ប្រការនោះ ដូចម្តេច

ខ្លះ គឺបូជាម្ចាស់គប្បីដឹងដោយចក្ខុបសាទ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីគ្រេកអរ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សុរាសុត្តេ កាមគុណាភិ

មនាថា បិយ្យុថា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា សោ-

តវិត្តោយ្យា សន្តា ។ បេ ។ យានវិត្តោយ្យា កត្តា...

ជិត្តវិត្តោយ្យា រសា.. កាយវិត្តោយ្យា ដោជ្ជត្តា ឥដ្ឋា

កត្តា មនាថា បិយ្យុថា កាម្មបសញ្ញិតា រជនីយា

ឥមេ ទោ ហណាវ បញ្ច កាមគុណា ។ ឥមេហិ

ទោ មាណាវ បញ្ចហិ កាមគុណោហិ ព្រាហ្មណោ

ទោត្តរសាតិ ឱបមញ្ញោ សុភកវនិកោ កងិតោ

មុច្ឆិតោ អជ្ឈបន្នោ (១) អនាទីនវនិស្សវី អនិស្សវ.

លាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ សោ វត ឧត្តរី មនុស្សនិម្មា

អលមរិយញ្ញោ លាទស្សនិសេសំ ញស្សតិ វា ទត្តិតិ

វា សច្ចំ វា ករិស្សតិ វា នេតិ ហំនំ វិជ្ជតិ ។

ព្រាហ្មណវេទ សុរាស្ត្រ សំនែងអំពីកាមគុណ

ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឱ្យកើត

តម្រេក ១ សន្ធារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹងដោយសោតបសាទ ១ ។ បេ ។

សន្ធារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹង ដោយយានបសាទ... ១ រសារម្មណ៍ដែល

គប្បីដឹងដោយជីវ្ហបសាទ... ១ ដោយសន្ធារម្មណ៍ដែលគប្បីដឹងដោយកាយ-

បសាទ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរ

ស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរឱ្យកើតតម្រេក ១ ម្នាលមាណព កាម-

គុណមាន ៥ ប្រការនេះឯង ។ ម្នាលមាណព បោករសាតិព្រាហ្មណ៍

ជាទុប្បមាគោត្រ ជាធំក្នុងសុភវន្តជនបទ (ក្នុងស្រុកទុក្ខដ្ឋ) ចំពាក់

ចិត្ត ឯបចិត្ត លង់គំនិត ដោយកាមគុណទាំង ៥ ប្រការនេះឯង ជាអ្នក

មិនឃើញទោស មិនមានបញ្ហាជាគ្រឿងរលាស់ចេញ (ចាកភព)

តែងបរិភោគ (នូវកាមគុណនោះ) គាត់នឹងដឹង ឬនឹងឃើញ ឬនឹងធ្វើឱ្យ

ជាក់ច្បាស់ នូវទុក្ខវិមុត្តស្វធម៌ ដែលជាគុណវិសេសគួរឃើញដោយ

ញាណដ៏ប្រសើរ ការណ៍ដូច្នេះនេះ មិនមានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបរិយាយសកំ

(១២០) តំ កី មញ្ញសំ មាណវំ យំ វា តិណ-

កដ្ឋបាទានំ បដិច្ច អត្ថំ ជាលេយ្យ យំ វា និស្សជ្ជតិ-

ណកដ្ឋបាទានំ អត្ថំ ជាលេយ្យ កតមោ នុ ខោ

អស្ស អត្ថំ អច្ចមា ចេវ^(១) វុឡាមា ច បកស្សរោ

ចាតិ ។ សចេ តំ ភោ តោតម មាំនំ និស្សជ្ជតិណ-

កដ្ឋបាទានំ អត្ថំ ជលតំ ស្វាស្ស អត្ថំ អច្ចមា ចេវ

វុឡាមា ច បកស្សរោ ចាតិ ។ អដ្ឋានំ ខោ ឯតំ

មាណវំ អនវកាសោ យំ និស្សជ្ជតិណកដ្ឋបាទានំ

អត្ថំ ជាលេយ្យ អញ្ញត្រ ឥន្ទ្រមតា សេយ្យថាបិ

មាណវំ តិណកដ្ឋបាទានំ បដិច្ច អត្ថំ ជលតិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៤១) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណាត អ្នកសំ-

គាល់ហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលបង្កាត់ភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ព្រោះអាស្រ័យ

ស្មៅនឹងទស ជាកំញាមណាត្តិ បង្កាត់ភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ព្រោះមិន

អាស្រ័យស្មៅនឹងទស ជាកំញាមណាត្តិ ភ្លើងណាហ្ន៎ ដែលមានអណ្តាត

មានពណ៌ មានពន្លឺ ។ សុកមាណាត ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ

គោតមដ៏ចម្រើន បើហេតុនោះមានទំនងដើម្បីនឹងឲ្យភ្លើងដែលមិនអាស្រ័យ

ស្មៅនឹងទសឆេះឡើងបាន ភ្លើងនោះ ទើបមានអណ្តាត មានពណ៌

មានពន្លឺ ។ ម្ចាស់មាណាត ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យណា

ឲ្យបុគ្គលបង្កាត់ភ្លើង ដែលមិនអាស្រ័យស្មៅនឹងទស ជាកំញាម

ឲ្យឆេះឡើងបានឡើយ វៀរលែងតែបុគ្គលមានបូជិ៍ ម្ចាស់មាណាត

ភ្លើងអាស្រ័យស្មៅនឹងទសជាកំញាម ទើបឆេះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ប សុរាសុត្តេ ឈានកថា

តថ្ថបមាហំ មាណវ៌ ឥមំ បីតី វជានិ យាយិ បីតិ
 បញ្ច កាមគុណោ បដិច្ច ។ សេយ្យថាបិ មាណវ៌
 និស្សជ្ជតីណកដ្ឋបាទានោ អត្តិ ជលតិ តថ្ថបមាហំ
 មាណវ៌ ឥមំ បីតី វជានិ យាយិ បីតិ អញ្ញត្រេវ
 កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហិ កតមា ធន
 មាណវ៌ បីតិ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ
 ធម្មេហិ ឥធន មាណវ៌ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេវ កាមេហិ វិវិច្ឆ
 អកុសលេហិ ធម្មេហិ ។ បេ ។ បវេមំ ឈានំ
 ឧបសម្ព័ន្ធំ វិហារតិ អយម្យំ ខោ មាណវ៌ បីតិ
 អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុសលេហិ ធម្មេហិ ។
 បុន ធម្មំ មាណវ៌^(១) វិតក្កវិចារានំ វ្ថបសមា ។ បេ ។
 ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្ព័ន្ធំ វិហារតិ អយម្យំ ខោ
 មាណវ៌ បីតិ អញ្ញត្រេវ កាមេហិ អញ្ញត្រ អកុស-
 លេហិ ធម្មេហិ ។

ព្រាហ្មណវេទ សុរាសូត្រ សំដែងអំពីឈាន

ម្នាលមាណព គថាគតពោលបីតិ ដែលអាស្រ័យនូវកាមគុណទាំង ៥
 ថាមានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ម្នាលមាណព មួយទៀត ភ្លើងមិនអាស្រ័យ
 ស្មៅនឹងទុសជាកំញាម នេះឡើងបាន ដូចម្តេចមិញ ម្នាលមាណព
 គថាគតពោលបីតិ ដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយផង ប្រាសចាក
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយផង ថាមានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ម្នាលមាណព
 ចុះបីតិដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយផង ប្រាសចាកអកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយផង ដូចម្តេចខ្លះ ម្នាលមាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ស្ងាត់
 ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ បេ ។
 ក៏ចូលបឋមជ្ឈាន សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយវេទិយាបថទាំង ៤ ម្នាល
 មាណព នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែលប្រាសចាកកាមទាំងឡាយ ប្រាស
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលមាណព មួយទៀត ភិក្ខុនោះ
 ព្រោះរម្ងាប់វិគត្តុវិចាររួចហើយ ។ បេ ។ ចូលទុតិយជ្ឈានសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅដោយវេទិយាបថទាំង ៤ ម្នាលមាណព នេះឯងឈ្មោះថា បីតិដែល
 ប្រាសចាកកាមទាំងឡាយ ប្រាសចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

[១៤២] យេ តេ មាណាវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធិនាយ កមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្បលតំ
 បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាធិ-
 នាយាតិ ។ យេមេ ភោ គោតម ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធិនាយ ចាកមេត្ត ព្រាហ្មណា ធម្មំ មហាប្ប-
 លតំ បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អារាធិនាយាតិ ។

[១៤៣] តិ ភី មញ្ញាសិ មាណាវ ឥធិ អញ្ញាតរស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយញ្ញោ បច្ចុប្បដ្ឋិតោ អស្ស ។
 អថ ទេ ព្រាហ្មណា អាគច្ឆេយ្យំ ឥត្តន្នាមស្ស
 ព្រាហ្មណស្ស មហាយញ្ញំ អនុករិស្សាមាតិ ។ តត្រ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៤២) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព

ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ចក្កធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើ
បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះ ព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ចក្កធម៌ណា ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការធ្វើ
បុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។ សុកមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ចក្កធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា
ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល បណ្តាធម៌ទាំងនេះ ព្រាហ្មណ៍
ទាំងឡាយ នាំគ្នាបញ្ចក្កធម៌គឺចាត់ៈ ថាជាធម៌មានផលច្រើនជាង ក្នុងការ
ធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ។

(១៤៣) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព អ្នក
សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បើមហាយ័ញ្ញប្រាជ្ញដឡើង ចំពោះមុខ
ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ក្នុងលោកនេះ ។ វេលានោះ ស្រាប់តែមានព្រាហ្មណ៍
ពីរនាក់មកគិតគ្នាថា យើងទាំងពីរនាក់ មុខជានឹងបានបរិភោគនូវមហា-
យ័ញ្ញរបស់ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះនេះ ។ បណ្តាព្រាហ្មណ៍ទាំងពីរនាក់នោះ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុរាសុត្តេ សុរាមណាវប្បនិម្មិត

ឯកស្ស្គ^(១) ព្រាហ្មណ៍ស្ស ឯវមស្ស អហោ វតាហា-
 មេវ លកេយ្យំ ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌំ
 ន អញ្ច ព្រាហ្មណា លកេយ្យំ^(២) ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ
 អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌំ ។ ហំនំ ខោ បនេតំ មា-
 ណាវ វិជ្ជតំ យំ អញ្ច ព្រាហ្មណា លកេយ្យ
 ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌំ ន សោ
 ព្រាហ្មណា លកេយ្យ ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ អត្តោ-
 ទតំ អត្តបិណ្ឌំ ។ អញ្ច ព្រាហ្មណា លក្ខន្តំ^(៣)
 ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌំ នាហំ
 លភាមិ ភត្តត្ថេ អត្តាសនំ អត្តោទតំ អត្តបិណ្ឌំ
 ឥតំ សោ តុបិគោ អនត្តមនោ ឥមស្ស បន
 មាណាវ ព្រាហ្មណា តី វិចាតំ បញ្ចបេជ្ជតំ ។ ន
 ខេត្ត ភោ កោតម ព្រាហ្មណា ឯវំ ទានំ ទេន្តំ

១ ខ. ភត្តេស្ស ។ ២ ខ. ម. អញ្ច ព្រាហ្មណេ លកេយ្យតិ ទិស្សតិ ។
 ៣ ខ. អញ្ច ព្រាហ្មណេ លក្ខតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុង សុត្តន្តបិដក ការសួររឿងសុត្តន្តបិដក

ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ អាត្មាអញ
នឹងបានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោង
កត្ត (តែម្នាក់ឯង) កុំឲ្យពួកព្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ
ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងកត្តឡើយ ។ ម្ចាស់មាណព
បើព្រាហ្មណ៍ដទៃ បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏
ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត ឯព្រាហ្មណ៍នោះ ត្រឡប់ជាមិនបានអាសនៈ
ដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរក្នុងរោងកត្តវិញ ដោយ
ហេតុណា ហេតុនេះ រមែងមាន ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដទៃ
បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត
ឯព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏ខឹងក្រោធអាក់អន់ចិត្តដោយគិតថា អាត្មាអញមិន
បានអាសនៈដ៏ប្រសើរ ទឹកដ៏ប្រសើរ ដុំបាយដ៏ប្រសើរ ក្នុងរោងកត្ត
ដូច្នេះ ម្ចាស់មាណព តើពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចក្ខន្ធ នូវវិបាករបស់
មហាយ័ពាននេះដូចម្តេចខ្លះ ។ សុត្តមាណពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយឲ្យទានយ៉ាងនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទ្គានសកំ

ឥមំនា ច វេ(១) កុប្បតោ អនុត្តមនោតិ អថខេត្ត
 ព្រាហ្មណា អនុកម្មជាតិកំយេវ ទានំ ទេវតំ ។
 ឯវំ សន្តេ ខោ មាណវំ ព្រាហ្មណានំ ឥទំ ធម្មំ
 បុញ្ញកិរិយាវត្ថំ ហោតិ យទិទំ អនុកម្មជាតិកន្លំ ។
 ឯវំ សន្តេ ភោ កោតម ព្រាហ្មណានំ ឥទំ ធម្មំ
 បុញ្ញកិរិយាវត្ថំ ហោតិ យទិទំ អនុកម្មជាតិកន្លំ ។

(១២២) យេ តេ មាណវំ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយេ កុសលស្ស
 អារាធនាយ ឯតេ កត្ត ពហុលំ សមនុ-
 បស្សសីតិ(២) ។ យេមេ ភោ កោតម ព្រាហ្មណា
 បញ្ច ធម្មេ បញ្ចបេន្និ បុញ្ញស្ស កិរិយាយេ
 កុសលស្ស អារាធនាយ ឥមាហំ បញ្ច ធម្មេ
 បព្វជិតេសុ ពហុលំ សមនុបស្សាមិ អប្បំ គហដ្ឋេសុ
 គហដ្ឋោ ហិ ភោ កោតម មហត្ថោ មហាកិច្ចោ

១ ឧ. ម. ឥមំនា បរេ កុប្បតោ ហោតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. ឥមេ ភំ បញ្ច ធម្មេ កត្ត
 ពហុលំ សមនុបស្សិ គហដ្ឋេសុ វា បព្វជិតេសុ វាតិ ទិស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ដោយគិតថា នឹងឲ្យព្រាហ្មណ៍នេះគ្រោធអាក់អន់ចិត្តទៅរកបុគ្គលដទៃ
 ក៏ទេ តែថាក្នុងសេចក្តីនេះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ឲ្យទានគ្រាន់តែ
 ជាបេសសង្គ្រោះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្នាលមាណស កាលបើហតុយ៉ាងនេះ
 មាន បុព្វករិយាវត្ថុទី ៦ នេះ ជាការសង្គ្រោះរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍ឬ ។
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលបើហតុយ៉ាងនេះមាន បុព្វករិយាវត្ថុ
 ទី ៦ នេះ ក៏ទៅជាការសង្គ្រោះរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។

(១២២) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណស ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល អ្នកពិចារណានូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះ តើមានច្រើនក្នុង
 បរិស័ទណា ។ សុភមាណសក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ
 ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាលើញធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះ
 មានច្រើនក្នុងពួកបព្វជិត មានតិចក្នុងពួកគ្រហស្ថ បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន ព្រោះថា គ្រហស្ថមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុរាសុត្តេ សុរាមាណវិសង្កតា

មហាជីករណោ មហាសមារម្ភោ ន សតតំ សមិតំ
 សច្ចវាទំ ហោតិ បព្វជិតោ ខោ បន ភោ តោតម
 អប្បត្តោ អប្បកិច្ចោ អប្បាជីករណោ អប្បសមារម្ភោ
 សតតំ សមិតំ សច្ចវាទំ ហោតិ គហដ្ឋោ ហិ ភោ
 តោតម មហត្ថោ មហាកិច្ចោ មហាជីករណោ
 មហាសមារម្ភោ ន សតតំ សមិតំ តបស្សី
 ហោតិ... ព្រាហ្មចារី ហោតិ... សង្ឃាយពហុលោ
 ហោតិ... ចាគពហុលោ ហោតិ បព្វជិតោ ខោ បន
 តោតម អប្បត្តោ អប្បកិច្ចោ អប្បាជីករណោ
 អប្បសមារម្ភោ សតតំ សមិតំ តបស្សី ហោតិ...
 ព្រាហ្មចារី ហោតិ... សង្ឃាយពហុលោ ហោតិ..
 ចាគពហុលោ ហោតិ ។ យេមេ ភោ តោតម
 ព្រាហ្មណា បញ្ច ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស
 កិរិយាយ កុសលស្ស អារាធនាយ ឥមាហំ បញ្ច
 ធម្មេ បព្វជិតេសុ ពហុលំ សមនុបស្សាមិ អប្បំ
 គហដ្ឋេស្វតំ ។

ប្រាហ្មណ៍វិទ្យា សុភស្សត្រ ការដោះស្រាយរបស់សុភមាណា

មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រាជ្ញាច្រើន នឹងនិយាយពាក្យពិត
 ទៀងទាត់រឿយ ។ ពុំបាន បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចំណែកខាង
 បព្វជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច មានអធិករណ៍តិច មាន
 សេចក្តីប្រាជ្ញាតិច និយាយពាក្យពិតទៀងទាត់រឿយ ។ បាន បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ឯគ្រហស្ថមានសេចក្តីត្រូវការច្រើន មានកិច្ចច្រើន
 មានអធិករណ៍ច្រើន មានសេចក្តីប្រាជ្ញាច្រើន នឹងប្រព្រឹត្តដុតកំដៅ
 កិលេសទៀងទាត់រឿយ ។ ពុំបាន... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធារណៈ... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ចំណែកខាងបព្វជិត មានសេចក្តីត្រូវការតិច មានកិច្ចតិច
 មានអធិករណ៍តិច មានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ប្រព្រឹត្តព្យាយាមដុតកំដៅ
 កិលេសទៀងទាត់រឿយ ។ បាន... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើន
 ដោយការស្វាធារណៈ... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ។ បពិត្រព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ប្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ញត្តិធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា
 ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញធម៌
 ទាំង ៥ ប្រការនេះ មានច្រើនក្នុងពួកបព្វជិត មានតិចក្នុងពួកគ្រហស្ថ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

(១២៥) យេ តេ មាណវ ព្រាហ្មណា បញ្ច

ធម្មេ បញ្ចបេនិ បុញ្ញស្ស តិរិយាយ តុសលស្ស

អារាធនាយ ចិត្តស្សាហំ ឯតេ បរិក្ខារេ វនាមិ

យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ភាវនាយ ។

ឥធម មាណវ ភិក្ខុ សច្ចវាទំ ហោតិ សោ សច្ចវាទិម្ហិតិ

លភតិ អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ

ចាមុជ្ជំ យន្តំ តុសល្យបសញ្ញាតិ ចាមុជ្ជំ ចិត្តស្សាហំ

ឯតំ បរិក្ខារំ វនាមិ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស

ភាវនាយ ។ ឥធម មាណវ ភិក្ខុតបស្សី ហោតិ...

ព្រាហ្មចារី ហោតិ... សង្ឃាយតហុលោ ហោតិ... ចា-

កតហុលោ ហោតិ សោ ចាកតហុលោម្ហិតិ លភតិ

អត្ថវេទំ លភតិ ធម្មវេទំ លភតិ ធម្មបសញ្ញាតិ ចាមុជ្ជំ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបល្លាសកៈ

(១៤៥) ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ បញ្ញត្តធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការ
 បំពេញកុសល គឺថាគតពោលនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះថាជាបរិក្ខារ
 របស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំចិត្ត
 នោះ ។ ម្ចាស់មាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកនិយាយពិត
 ភិក្ខុនោះគិតថា អាត្មាអញនិយាយពិត ដូច្នេះហើយ តែងបាននូវការដឹង
 ក្នុងអត្ត បាននូវការដឹងក្នុងធម៌ បាននូវបារមាជ្ជៈដែលអាស្រ័យនឹងធម៌
 បារមាជ្ជៈណា អាស្រ័យនឹងកុសលធម៌ គឺថាគតពោលនូវបារមាជ្ជៈនេះថាជា
 បរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំ
 ចិត្តនោះ ។ ម្ចាស់មាណព ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ព្យាយាមដុតកំដៅកិលេស... ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ... ច្រើនដោយ
 ការស្វាធាយន៍... ច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ភិក្ខុនោះគិតថា អាត្មា
 អញជាអ្នកច្រើនដោយការបរិច្ចាគទាន ដូច្នេះហើយ ទើបបាននូវការ
 ដឹងក្នុងអត្ត បាននូវការដឹងក្នុងធម៌ បាននូវបារមាជ្ជៈដែលអាស្រ័យនឹងធម៌

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សុរាសុត្តេ មគ្គប្បដិប្បន្ត

យន្តំ កុសល្យបសព្វាតំ ចាម្ពុជំ ចិត្តស្សាហំ ឯតំ
 បរិត្តរំ វេទាមំ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ
 តស្ស ភាវនាយ ។ យេ តេ មាណវ ព្រាហ្មណា បញ្ច
 ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ បុញ្ញស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស
 អាកាធនាយ ចិត្តស្សាហំ ឯតេ បរិត្តារេ វេទាមំ យទិទំ
 ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ភាវនាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត
 សុភោ មាណវោ តោធម្មបុត្តោ ភក្កវន្តំ ឯតទិវេច
 សុតំ មេតំ ភោ តោតម សមណោ តោតមោ
 ព្រហ្មានំ សហព្យតាយ មគ្គំ បដាធាតីតំ ។

(១៤៦) តំ កី មញ្ញសិ មាណវ អាសន្នេ ឥតោ
 នធឿការតាមោ នយិតោ ទ្វារេ នធឿការតាមោតិ ។ ឯវំ
 ភោ តោតម អាសន្នេ ឥតោ នធឿការតាមោ នយិតោ
 ទ្វារេ នធឿការតាមោតិ ។ តំ កី មញ្ញសិ មាណវ
 ឥធិ ខ្សស្ស^(១) បុរិសោ នធឿការតាមោ ជាតវុទ្ធក្រ

ព្រាហ្មណវិទ្យា សុកសុត្រ ការសួររកផ្លូវ

បុរោហិតៈណាដែលអាស្រ័យនូវកុសលធម៌ តថាគតពោលនូវបុរោហិតៈ⁺
 ថាជាបរិការរបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បី
 ការអប់រំចិត្តនោះ ។ ម្នាលមាណព ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បញ្ចត្ត
 ធម៌ទាំង ៥ ប្រការណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុសល
 តថាគតពោលនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះ ថាជាបរិការរបស់ចិត្ត ដែល
 មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីការអប់រំចិត្តនោះ ។ កាល
 ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សុកមាណពជាបុត្រ
 តោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រ
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮមកហើយថា ព្រះសណម-
 គោតមទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ នូវផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រាហ្ម ។

[១២៦] ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលមាណព អ្នក
 សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច នឿយការត្រាមនៅជិតទីនេះ នឿយការត្រាម
 នៅមិនឆ្ងាយអំពីទីនេះទេឬ ។ សុកមាណពក្រាបទូលថា ព្រះករុណា
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន នឿយការត្រាមនៅជិតទីនេះ នឿយការត្រាមនៅ
 មិនឆ្ងាយអំពីទីនេះប៉ុន្មានទេ ។ ម្នាលមាណព អ្នកសំគាល់សេចក្តី
 នោះ ដូចម្តេច បើបុរសកើតចម្រើនឡើង ក្នុងនឿយការត្រាមនេះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

តមេជំ នធឿការកាមតោ តាវនេវ អបសក្កំ^(១) នធឿ-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុច្ឆេយ្យ សីយា នុ ខោ មាណាវ
 តស្ស បុរិសស្ស នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍស្ស នធឿ-
 ការកាមស្ស មក្កំ បុជ្ជស្ស នន្ទាយិតត្ថំ វា វិត្តាយិតត្ថំ
 វាតិ ។ ឆោ ហំជំ ភោ កោតម តិ ស្ស ហេតុ
 អស្ស ហំ ភោ កោតម បុរិសស្ស នធឿការកាមេ
 ជាតវឌ្ឍស្ស^(២) សញ្ញាវេវ នធឿការកាមស្ស មក្កានិ
 សុវិនិច្ឆ័យនិ ។ សីយា នុ ខោ មាណាវ តស្ស
 បុរិសស្ស នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍស្ស នធឿការកា-
 មស្ស មក្កំ បុជ្ជស្ស នន្ទាយិតត្ថំ វា វិត្តាយិតត្ថំ
 វា ន ត្រូវ តថាគតស្ស ព្រហ្មលោកំ វា ព្រហ្ម-
 លោកកាមិនំ វា បដិបទំ បុជ្ជស្ស នន្ទាយិតត្ថំ វា
 វិត្តាយិតត្ថំ វា ព្រហ្មនក្ខាហំ មាណាវ បដិធាមិ
 ព្រហ្មលោកញ្ច ព្រហ្មលោកកាមិនំញ្ច បដិបទំ

១ ឧ អវជំ ។ ២ ឧ. ម. អមុ ហំ ភោ កោតម បុរិសោ នធឿការកាមេ ជាតវឌ្ឍ
 តស្សាភិ វិស្សន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បើគេសួររកផ្លូវនៃឧទ្ធចក្ខុការគ្រាម នឹងបុរសដែលទើបចេញអំពីនិទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាម
 មួយរំពេចនោះ ម្នាលមាណាព តើបុរសដែលកើតចំរើនធំឡើងក្នុងនិទ្ទក្ខន្ធចក្ខុ-
 ការគ្រាមនេះ ដែលគេសួររកផ្លូវរបស់និទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាម នឹងមានសេចក្តីយឺត
 យូរអើមអៀមដែរឬ ។ សុកមាណាពក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏
 ចំរើន ដំណើរនេះមិនដូច្នោះទេ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ព្រោះថាផ្លូវរបស់និទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាមសព្វអន្លើ បុរសដែលកើត
 ចំរើនធំឡើងក្នុងនិទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាមនោះស្គាល់ច្បាស់ហើយ ។ ម្នាលមាណាព
 បុរសដែលកើតចំរើនធំឡើងក្នុងនិទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាម ដែលគេសួររកផ្លូវរបស់
 និទ្ទក្ខន្ធចក្ខុការគ្រាម មានសេចក្តីយឺតយូរអើមអៀមខ្លះ ឯតថាគតកាលបើមានគេ
 សួររកព្រហ្មលោក ឮការប្រតិបត្តិទៅកាន់ព្រហ្មលោក ក៏ឥតមានសេច-
 ក្តីយឺតយូរអើមអៀមឡើយ ម្នាលមាណាព ព្រោះតថាគតស្គាល់ច្បាស់
 នូវព្រហ្មផ្ទាំង នូវព្រហ្មលោកផង នូវបដិបទាទៅកាន់ព្រហ្មលោកផង

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សុភសុត្តន្ត អប្បមញ្ញកថា

យថាបដិបន្នោ ច ព្រហ្មលោកំ ឧបបន្នោ តត្ថា
 បដាបាមីតិ ។ សុតំ មេតំ ភោ ភោតម សមណោ
 ភោតមោ ព្រហ្មាណំ សហព្យតាយ មក្ខំ ទេសេតីតិ
 សាធុ មេ ភវំ ភោតមោ ព្រហ្មាណំ សហព្យតាយ
 មក្ខំ ទេសេត្តិ ។ តេនហិ មាណវ សុណាហិ
 សាធុកំ មនសិករោហិ ភាសិស្សាមីតិ ។ ឯវំ
 ភោតិ ខោ សុភោ មាណវោ ភោទេយ្យបុត្តោ
 ភកវតោ បច្ចុស្សេសិ ។

[១២៧] ភកវា ឯតទរោច ភោតមោ ច មាណវ
 ព្រហ្មាណំ សហព្យតាយ មក្ខោ វេទ មាណវ ភិក្ខុ
 មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯតំ ទិសំ ជរិត្តា
 វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ
 តថា ចតុត្ថំ វេតិ ឧទ្ធមនោ តិវិយំ សព្វដិ
 សព្វត្ថតាយ សព្វាវុត្ថំ លោកំ មេត្តាសហគតេន
 ចេតសា វិបុលេន មហាគុតេន អប្បមាណេន

ព្រាហ្មណ៍ ពុទ្ធសាសនា សំនែងអំពីអប្បមញ្ញ

បុគ្គលប្រតិបត្តិយ៉ាងណា ហើយបានទៅកាន់ព្រាហ្មណ៍ តថាគតដឹង
 ច្បាស់នូវបដិបទាននោះផង ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន រឿងនេះ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្តាប់មកហើយថា ព្រះសមណគោតម ទ្រង់សំដែងនូវផ្លូវ
 ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រាហ្ម សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោសប្រាប់ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើ ដោយពួកព្រាហ្ម ដល់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ ។ ម្ចាស់មាណព បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យប្រពៃ
 ចុះ តថាគតនឹងសំដែង ។ សុភមាណពជាបុត្រគោតមព្រាហ្មណ៍
 ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

[១៤៧] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ ដូច្នេះថា ម្ចាស់
 មាណព ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រាហ្ម នោះដូចម្តេចខ្លះ ម្ចាស់
 មាណព ក៏កក្កដធម្មវិន័យនេះ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅ
 កាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ទិសទី ៤
 ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្ត
 ប្រកបដោយមេត្តាធិទូលាយ មានសភាពជាចិត្តធំ ប្រមាណមិនបាន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អវេរេន អព្យាបជ្ឈេន ជវិត្វា វិហរតិ ឯវំ ភាវិតាយ

ខោ មាណវំ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា យំ បមាណ-

កតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ តត្រា-

វតិជ្ជតិ សេយ្យជាបិ មាណវំ ពលវា សង្ខធមោ

អប្បកសិរេនេវ ចាតុទ្ធិសា វិញ្ញាបេយ្យ ឯវមេវ ខោ

មាណវំ ឯវំ ភាវិតាយ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា យំ

បមាណកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន តំ

តត្រាវតិជ្ជតិ អយម្យិ ខោ មាណវំ ព្រហ្មនំ សហព្យ-

តាយ មត្តោ ។ បុន ចបំ មាណវំ ភិក្ខុ កក្កុណាស-

ហគតេន ចេតសា... មុទិតាសហគតេន ចេតសា...

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយ
 ប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង ទាំងទិសខាងលើខាងក្រោម នឹងទិស
 ទទឹងដោយប្រការដូច្នេះ ម្ចាស់មាណព មេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុកង
 ធម្មវិន័យនេះ ចំរើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែល
 ភិក្ខុនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្ម
 នោះមិនបិតនៅក្នុងទីនោះ ម្ចាស់មាណព បុរសមានកំឡាំង ជាអ្នកផ្គុំ
 ស័ង្គ នឹងញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ឲ្យពួនពួនទៅបានមិនលំបាក ដូចម្តេចមិញ
 ម្ចាស់មាណព កាលបើមេត្តាចេតោវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុកងធម្មវិន័យនេះ
 ចំរើនហើយដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើ
 ហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិន
 បិតនៅក្នុងទីនោះ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់មាណព នេះឯងឈ្មោះថាផ្គុំ
 ប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រាហ្ម ។ ម្ចាស់មាណព មួយទៀត
 ភិក្ខុមានចិត្តប្រកប ដោយករុណា... មានចិត្តប្រកប ដោយមុទិតា...

ព្រហ្មណវន្តស្ស សុរាសុត្តេ អប្បមញ្ញាវគ្គ

ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ វិសំ ជរិត្វា

វិហរតិ តថា ធុតិយំ តថា តតិយំ តថា ចតុត្ថំ តតិ

ឧទ្ធមោ តិវិយំ សព្វុដិ សព្វុត្ថតាយ សព្វុវន្តំ លោកំ

ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន មហត្ថតេន

អម្បមាលោន អវេរេន អព្យាបដ្ឋេន ជរិត្វា វិហរតិ

ឯវំ ភាវិតាយ ខោ មាលាវ ឧបេក្ខាយ ចេតោវិមុត្តិយា

យំ បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ ន

តំ តត្រាវតិដ្ឋតិ សេយ្យថាបិ មាលាវ ពលកំ សង្ខ-

ធមោ អម្បកសិវេនេវ ចាតុទ្ធិសា វិញ្ញាបេយ្យ ឯវមេវ

ខោ មាលាវ ឯវំ ភាវិតាយ ឧបេក្ខាយ ចេតោវិមុត្តិ-

យា យំ បមាលាកតំ កម្មំ ន តំ តត្រាវសិស្សតិ

ព្រាហ្មណវគ្គ សុរាស្ត្រ ការសំដែងអំពីអប្បមញ្ញា

មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខាផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ សម្រេចសម្រាន្ត
នៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ទិសទី ៣ ក៏ដូចគ្នា
ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ធិន្ទូលាយ មាន
សភាពជាចិត្តធំ ប្រមាណមិនបាន មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ
ផ្សាយទៅកាន់លោកទាំងមូល ដោយប្រការទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង
គឺទិសខាងលើទិសខាងក្រោម នឹងទិសទីទាំងដោយប្រការដូច្នេះ ម្ចាស់
មាណព កាលបើឧបេក្ខាចេតនាវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ ចំរើន
ហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយ
ល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ កម្មនោះមិនបឺត
នៅក្នុងទីនោះទេ ម្ចាស់មាណព បុរាបដែលមានកំឡាំងជាអ្នកផ្គុំស្គ្រប់
នឹងញ៉ាំងទិសទាំង ៤ ឲ្យឆ្លុះរំខានទៅបាន ដោយមិនលំបាក ដូច
ម្តេចមិញ ម្ចាស់មាណព កាលបើឧបេក្ខាចេតនាវិមុត្តិ ដែលភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ ចំរើនហើយ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ កម្មណា ជាកម្ម
ដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយល្មមប្រមាណ កម្មនោះនឹងមិនឈប់នៅក្នុងទីនោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ន តំ តត្រាវតិជ្ជតិ អយម្បំ ខោ មាណាវ ព្រហ្មានិ
សហព្យតាយ មត្តោតិ ។

(១២៨) ឯវំ វុត្តេ សុភោ មាណាវោ តោទេយ្យ-
បុត្តោ ភក្កវន្តំ ឯតទវេច អភិក្កន្តំ ភោ តោតម
អភិក្កន្តំ ភោ តោតម សេយ្យថាបិ ភោ តោតម
និក្កជ្ជិតំ វា ឧក្កដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស
វា មត្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បជ្ជោតំ
ជាវេយ្យ ចតុមត្តោ រូបានិ ទត្តន្តិតំ ឯវមេវ ភោ-
តា តោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកា-
សិតោ ឯសាហំ ភវន្តំ តោតមំ សរណំ កច្ឆាមិ
ធម្មញ្ញំ ភិក្ខុសង្ឃញ្ញំ ឧបាសកំ មំ ភវំ តោត-
មោ ជាវេតុ អជ្ជតត្តេ ចាណុបេតំ សរណ្ណតំ ហន្ត
ចងានិ មយំ ភោ តោតម កច្ឆាម ពហុកិច្ចា
មយំ ពហុករណីយាតិ ។ យស្សនានិ ត្វំ មាណាវ
កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អថខោ សុភោ មាណាវោ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

កម្មនោះមិនបិតនៅក្នុងទីនោះទេ ដូច្នោះឯង ម្ចាស់មាណព នេះឯង
ឈ្មោះថា ផ្លូវប្រព្រឹត្តទៅមួយអន្លើដោយពួកព្រហ្ម ។

(១៤៨) កាលដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សុកមាណព ជាបុគ្គតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះ
ភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព័រោណាស បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ព័រោណាស បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន ទ្រង់ប្រកាសហើយ ដោយអនេកបរិយាយ យ៉ាងនេះ
ដូចគេផ្សារបស់ដែលផ្គាប់ ឬដូចគេបើកបង្ហាញរបស់ ដែលគេបិទបាំង
ពុំនោះដូចគេប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកឆ្វេងទិស ពុំនោះសោត ដូចគេព្រាល
ប្រទីបបំភ្លឺក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សមានចក្ខុវិស័យមើលឃើញ
រូបទាំងឡាយបានដូច្នេះ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ផង ព្រះធម៌ផង ព្រះកិត្តសង្ឃផង ជាទីពឹងទីរលឹក សូមព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ទ្រង់ចាំទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈ ស្មើ
ដោយជីវិត តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ឈ្លើយចុះ
ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមលាទៅឥឡូវនេះ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ចច្រើន មានការ
ដែលគប្បីធ្វើច្រើន ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់មាណព
អ្នកចូរសំគាល់កាលដ៏គួរ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ សុកមាណព

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស សុភសុត្តន្ត ដាណុស្សណ៍ស្ស សុភទស្សន៍

តោនេយ្យបុត្តោ ភកវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា ឧដ្ឋាយា-
សនា ភកវន្តំ អភិវនេត្វា បទត្តិណំ កត្វា បក្កាមិ។

(១២៩) តេន ខោ បន សមយេន ជា.

ណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ សព្វសេតេន វលភកិវថេន
សាវត្ថយា និយ្យតិ និវាទិវស្ស ។ អន្តសា ខោ
ជាណុស្សោណិ ព្រាហ្មណោ សុភំ មាណវំ តោ-
នេយ្យបុត្តំ ធូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ និស្វាទ សុភំ មាណវំ
តោនេយ្យបុត្តំ ឯតទវោច ហន្ត ។^១ ភវំ ភាវន្តាដោ
អាគច្ឆ និវាទិវស្សតិ ។ ឥតោ ហិ ខោ អហំ
កោ អាគច្ឆាមិ សមណស្ស តោតមស្ស សន្តិកា-
តិ ។ តំ កី មញ្ញសិ ភវំ ភាវន្តាដោ សមណស្ស
តោតមស្ស បញ្ញវេយ្យត្ថយំ បណ្ឌិតោ មញ្ញតិ កោ
ចាហម្ពោ កោ ច សមណស្ស តោតមស្ស បញ្ញា-
វេយ្យត្ថយំ ជាទិស្សាមិ សោមិ ទ្ធនស្ស តាទិសោវ
យោ សមណស្ស តោតមស្ស បញ្ញវេយ្យត្ថយំ
ជានេយ្យតិ ។ ឧទ្ធការយ ខលុ ភវំ ភាវន្តាដោ

ព្រាហ្មណ៍វិញ សុកស្សត្រ ជាណុស្សរណ៍ព្រាហ្មណ៍ធិបតីនិងសុកមាណា

ជាបុគ្គតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ ក៏ត្រេកអរចំពោះភាសិត របស់ព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយក្រោកអំពីទីអង្គុយ ថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ
ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយចៀសចេញទៅ ។

(១២៩) សម័យនោះឯង ជាណុស្សរណ៍ព្រាហ្មណ៍ ចេញ
អំពីក្រុងសាវត្ថី ដោយរថដែលទឹមដោយមេសេះសស្គុ ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។
ជាណុស្សរណ៍ព្រាហ្មណ៍ បានឃើញសុកមាណា ជាបុគ្គតោទេយ្យ-
ព្រាហ្មណ៍ កំពុងដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ទើបនិយាយនឹង
សុកមាណា ជាបុគ្គតោទេយ្យព្រាហ្មណ៍ដូច្នេះថា ចុះការទ្វាដៈដ៏ចំរើន
ទើបមកអំពីណា ទាំងថ្ងៃត្រង់ ។ សុកមាណា ឆ្លើយថា នែលោកដ៏
ចំរើន ខ្ញុំទើបនឹងមកអំពីសំណាក់ព្រះសមណគោតម ។ ជាណុស្សរណ៍-
ព្រាហ្មណ៍ពោលថា អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច ការទ្វាដៈដ៏ចំរើន
ជាបណ្ឌិតដ៏ធំនូវប្រាជ្ញានឹងសេចក្តីឈ្លាសវៃ របស់ព្រះសមណគោតម
ឬទេ នែអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំ ឬនរណា នរណា ក៏គង់ដឹងនូវប្រាជ្ញានឹងសេចក្តី
ឈ្លាសវៃរបស់ព្រះសមណគោតមដែរ បុគ្គលណាដឹងនូវប្រាជ្ញានឹងសេច-
ក្តីឈ្លាសវៃ របស់ព្រះសមណគោតមបាន បុគ្គលនោះស្មើនឹងអ្នកដោយ
ពិត ។ ជាណុស្សរណ៍ព្រាហ្មណ៍ពោលទៀតថា ឮថា ការទ្វាដៈដ៏ចំរើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

សមណំ តោតមំ បសំសាយ បសំសតីតំ ។ កោ
 ចាហម្ពោ កោ ច សមណំ តោតមំ បសំសិស្សាមិ
 បសត្ថប្បសត្តោ ច ករំ តោតមោ សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានំ
 យេ ចិមេ ភោ ព្រាហ្មណា បញ្ច ធម្មេ បញ្ចបេន្តិ
 ចុញ្ចស្ស កិរិយាយ កុសលស្ស អារាជនាយ
 ចិត្តស្ស វិសមណោ តោតមោ ឯតេ បរិត្តារេ
 វិនេតិ យទិទំ ចិត្តំ អវេរំ អព្យាបជ្ឈំ តស្ស ភាវ-
 នាយាតិ ។

(១៥០) ឯវំ វុត្តេ ជាណុស្សោណំ ព្រាហ្មណោ
 សព្វសេតា វលវគិរថា ឱរេហិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរ-
 សន្តិំ កិរិត្វា យេន ភកវា តេនព្យាលិម្បណាមេត្វា
 ឧទានំ ឧទានេសំ លាភា រញ្ជោ បសេនទិស្ស កោ-
 សលស្ស សុលទ្ធិំ រញ្ជោ បសេនទិស្ស កោស-
 លស្ស យស្ស វិជិតេ តថាគតោ វិហារតិ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ ។

សុរាសុត្តេ នវមំ និដ្ឋិតំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

តែងសរសើរព្រះសមណគោតម ដោយវាចាជាគ្រឿងសរសើរ យ៉ាង
 ក្រៃពេក ។ សុភមាណពពោលថា ឧលោកដ៏ចម្រើន ខ្លួនខ្ញុំ ឬនរណា
 នរណាក៏គង់សរសើរព្រះសមណគោតមដែរ ព្រោះព្រះសមណគោតម
 ដ៏ចម្រើន ជាបុគ្គលប្រសើរក្រៃលែង គឺប្រសើរជាងទៅតាំងមនុស្ស
 ទាំងឡាយ នៃលោកដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ចក្ខន្ធចម្រើនទាំង ៥ ប្រការ
 ណា ក្នុងការធ្វើបុណ្យ ក្នុងការបំពេញកុបល ឯព្រះសមណគោតម
 ក៏សំដែងនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការនេះជាបរិក្ខាររបស់ចិត្ត ដែលមិនមានពៀរ
 មិនមានព្យាបាទ ដើម្បីអប់រំចិត្តនោះប៉ុណ្ណោះ ។

[១៥០] កាលសុភមាណពពោលយ៉ាងនេះហើយ ជាណុរស្សៈ
 ណាព្រាហ្មណ៍ ក៏ចុះអំពីរថទីមេដោយមេសះសស្គ ធ្វើនូវសំពត់ឥត្តរា-
 សន្តៈឆៀងស្មាម្ខាង ប្រណម្យអញ្ជូលទៅត្រង់ទី ដែលព្រះមានព្រះភាគ
 គង់ បន្ទីទទានថា ព្រះបាទបសេនទិកោសលហៅពេញជាមានលាភ
 ភាពជាមនុស្ស ព្រះបាទបសេនទិកោសលបានដោយប្រពៃហើយ ព្រោះ
 ទ្រង់បានព្រះភថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ គង់ក្នុងវេនរបស់ព្រះអង្គ ។

ទស្សន៍ សការវិស្វតំ

(១៥១) ឯវុច្ឆេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ កកវា
កោសលេសុ ចារិតំ ចរិតំ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន
សទ្ធិំ ។ តេន ខោ បន សមយេន ធនញ្ញំ ឆាម
ព្រាហ្មណ៍ បច្ចុលកប្បេ^(១) បដិវសតិ អភិប្បសន្នា
ពុទ្ធេ ច ធម្មេ ច សង្ឃេ ច ។ អថខោ ធនញ្ញំ
ព្រាហ្មណ៍ ឧបក្កលិត្វា តិក្ខុតំ ឧទានំ ឧទានេសិ
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស...
នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សតិ ។

(១៥២) តេន ខោ បន សមយេន សការវេ
ឆាម^(២) មាណវេ បច្ចុលកប្បេ បដិវសតិ តិណ្ហំ
វេទានំ ចារក្ខ សនិយណ្ឌកេដ្ឋកានំ សាក្កវប្បកេទា-
នំ ឥតិហាសបញ្ចមាទំ បទកោ វេយ្យាករណោ

លការវិស្វត្រ ទី ១០

[១៥១] ឡំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះមាន
ព្រះភាគទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារឹក ក្នុងវិជ្ជាសាសនា មួយអង្វើដោយភិក្ខុ
សង្ឃជាច្រើន ។ ក៏សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះនាងធនញ្ញានី
នៅអាស្រ័យក្នុងស្រុកបច្ចុលកប្ប ជាស្រ្តីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំមួន ក្នុង
ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ ។ គ្រានោះ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍
ភ្ញាក់មាត់បន្ទឹមទាន់វាចា អស់វារៈពង្សថា សូមនមស្ការ ព្រះមានព្រះ
ភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ... សូមនមស្ការ ព្រះមាន
ព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

[១៥២] សម័យនោះឯង មាណពរឈ្មោះសតារវៈនៅអាស្រ័យ
ក្នុងបច្ចុលកប្បគ្រាម ជាអ្នកចេះចប់នូវវិគ្គវេទ ព្រមទាំងគម្ពីរឈ្មោះ
និយណ្ឌនីតិគម្ពីរឈ្មោះកេដុកៈ ព្រមទាំងអក្ខរាវិរុទ្ធកេទ មានគម្ពីរឈ្មោះ
ឥតិហាសៈជាតំរប់ ៥ ជាអ្នកដឹងនូវបទនៃវេទ ជាអ្នកដឹងនូវវេយ្យាករណ៍
មិនទើសទាល់ក្នុងគម្ពីរលោកាយតៈ នឹងគម្ពីរមហាបុរិសលក្ខណៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

លោកាយតមហាបុរិសលក្ខណោសុ អនុវាយោ ។
 អស្សោសិ ខោ សតារវោ មាណវោ ធនញ្ញានិយា
 ព្រាហ្មណិយា ឯវិ វាចំ ភាសមាធាយ សុត្វាន (១)
 ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណី ឯតទវោច អវក្កតា ច យំ
 ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណី បវក្កតា ច យំ ធនញ្ញានិ
 ព្រាហ្មណី វិជ្ជមាធានំ តេវិជ្ជានំ (២) ព្រាហ្មណានំ អថ ច
 បន តស្ស មុណ្ណកស្ស សមណស្ស វណ្ណំ ភាសតិ-
 តិ ។ ន ហិ បន ភំ តាត កទ្រមុខ តស្ស កកវតោ
 សីលប្បញ្ញាណំ (៣) ជាតាសិ សចេ ភំ តាត កទ្រមុខ
 តស្ស កកវតោ សីលប្បញ្ញាណំ ជានេយ្យាសិ ន
 ភំ តាត កទ្រមុខ តំ កកវន្តំ អក្កោសិតំ បរិ-
 ភាសិតំ មញ្ញេយ្យាសិតិ ។ តេនហិ ភោតិ យនា
 សមណោ តោតមោ បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ ហោតិ
 អថ (៤) មេ អាវេនេយ្យាសិតិ ។ ឯវិ កទ្រមុខាតិ
 ខោ ធនញ្ញានិ ព្រាហ្មណី សតារវស្ស មាណវស្ស
 បច្ចុស្សោសិ ។

១ ឧ. ម. នសទ្ធោ នត្ថិ ។ ២ ឧ. តេវិជ្ជានន្តំ ន ទិស្សតិ ។ ៣ ឧ. សីលប្បញ្ញំ ។

៤ ឧ. អថិខោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

សតារវមាណា បានឮនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីពោលវាចាយ៉ាងនេះ លុះ
 ឮហើយ ក៏ពោលទៅនឹងនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីដូច្នេះថា នាងធនញ្ញានី-
 ព្រាហ្មណីនេះជាស្រ្តីគំរក់ផង នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីនេះជាស្រ្តីដល់នូវ
 សេចក្តីវិនាសផង ព្រោះថា ពួកព្រាហ្មណ៍ដែលបាននូវវិជ្ជាបីក៏មានដែរ
 ហេតុអ្វីក៏នៅតែពោលសរសើរគុណសមណៈត្រងើលនោះទៀត ។ នាង
 ធនញ្ញានីព្រាហ្មណីពោលថា នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ ហេតុតែអ្នកមិន
 ស្គាល់សីលនឹងបញ្ញា របស់ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ នៃអ្នកមានមុខ
 ស្រស់បស់ ប្រសិនបើអ្នកស្គាល់សីលនឹងបញ្ញា របស់ព្រះមានព្រះ
 ភាគអង្គនោះ នៃអ្នកមានមុខស្រស់បស់ អ្នកមិនគួរសំគាល់នូវព្រះ
 មានព្រះភាគអង្គនោះថា ជាបុគ្គលគួរដេរ គួរប្រទេចសោះឡើយ ។
 សតារវមាណាឮបថា ម្ចាស់នាងដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ ព្រះសមណ-
 គោតម ស្តេចមកដល់បច្ចុលកប្បត្រាមក្នុងកាលណា នាងត្រូវប្រាប់ដល់
 យើងក្នុងកាលនោះផង ។ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណីទទួលពាក្យរបស់
 សតារវមាណាថា ចាស អ្នកមានមុខស្រស់បស់ ។

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សភាវសុត្តេ សភាវបសង្កមនំ

(១៥៣) អថខោ ភក្កវា កោសលេសុ អនុបុខ្វេន
 ទាវិកំ ធរមាណោ យេន បច្ចុលកប្បំ តទវសវិ ។
 តត្រ សុទំ ភក្កវា បច្ចុលកប្បេ វិហាវតិ តោទេយ្យានំ
 ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ ។ អស្សោសិ ខោ ធនញ្ញានំ
 ព្រាហ្មណំ ភក្កវា កិវ បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ
 បច្ចុលកប្បេ វិហាវតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ
 អម្ពវនេតិ ។ អថខោ ធនញ្ញានំ ព្រាហ្មណំ យេន
 សភាវោ មាណវោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 សភាវំ មាណវំ ឯតទវោច អយំ តាត កទ្រមុខ
 សោ ភក្កវា បច្ចុលកប្បំ អនុប្បត្តោ បច្ចុលកប្បេ
 វិហាវតិ តោទេយ្យានំ ព្រាហ្មណានំ អម្ពវនេ
 យស្សនានំ ត្វំ តាត កទ្រមុខ កាលំ
 មញ្ញាសីតិ ។ ឯវំ ភោតីតិ ខោ សភាវោ
 មាណវោ ធនញ្ញានិយា ព្រាហ្មណិយា វដិស្សត្វា

ព្រាហ្មណ៍ឆ្នាំ សតារវស្សត្រ ការចូលទៅរកសតារវមាណព

[១៥៣] គ្រានោះឯង កាលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ស្តេច
 ទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសលដោយលំដាប់ ក៏បានដល់បច្ចុល-
 កប្បគ្រាម ។ បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពរ័ន
 (ព្រៃស្វាយ) របស់ពួកគោឈ្មោឃព្រាហ្មណ៍ ដិតបច្ចុលកប្បគ្រាម
 នោះ ។ នាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍បានឮថា ព្រះមានព្រះភាគស្តេចដល់
 បច្ចុលកប្បគ្រាម ឥឡូវគង់នៅក្នុងអម្ពរ័ន របស់ពួកគោឈ្មោឃព្រាហ្មណ៍
 ដិតស្រកបច្ចុលកប្បគ្រាម ។ ទើបនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ ចូលទៅ
 រកសតារវមាណព លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងសារវ-
 មាណព ដូច្នេះថា នែអ្នកមានមុខស្រស់បស់ ព្រះមានព្រះភាគ
 អង្គនោះ ស្តេចមកដល់បច្ចុលកប្បគ្រាមហើយ ទ្រង់គង់នៅក្នុងអម្ពរ័ន
 របស់ពួកគោឈ្មោឃព្រាហ្មណ៍ ដិតបច្ចុលកប្បគ្រាម នែអ្នកមានមុខ
 ស្រស់បស់ ចូរអ្នកសំគាល់ទូរកាលគួរ នឹងទៅឥឡូវនេះចុះ ។ សតា-
 វមាណពទទួលពាក្យ នៃនាងធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ថា អើ នាងដ៏ចំរើន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យេន ភក្កវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភក្កវតា
 សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទនីយំ កមំ សារាណីយំ
 វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិដ្ឋោ
 ខោ សតារវេ មាណវេ ភក្កវន្តំ ឯតទវេច សន្តិ
 ខោ ភោ តោតម ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវេសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិ-
 ដានន្តិ តត្រ ភោ តោតម យេ តេ សមណាព្រាហ្មណា
 ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវេសានចារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិ-
 ដានន្តិ តេសំ ករំ តោតមោ កតមោតិ ។

(១៥៤) ទិដ្ឋធម្មាភិញ្ញាវេសានចារមិប្បត្តានំ អា-
 ទិត្រហ្មចរិយំ បដិដានន្តានំបិ ខោ អហំ ភារទ្វាជ
 វេមត្តំ វនាមិ សន្តិ ភារទ្វាជ ឯកេ សមណាព្រាហ្មណា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសាស្ត្រៈ

ហើយក៏ចូលទៅក្រែងមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
 សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យគួររីករាយ
 នឹងពាក្យគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសភាវេ-
 មាណព អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះមាន
 ព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មានសមណព្រាហ្មណ៍
 ពួកមួយ ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង
 ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ
 បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ក្នុងពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួក
 សមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុត គឺព្រះនិព្វានជាគុណ-
 ជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន តែងដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាង
 ដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ តើព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាសមណៈបែបណា ។

(១៥២) ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាដៈ គឺជាគតនឹងពោល
 អំពីដំណើរខុសគ្នា នៃបុគ្គលអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណ-
 ជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ហើយដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាង
 ដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ

ព្រាហ្មណ៍ត្រូវ សុត្តន្ត សមណព្រាហ្មណ៍ វេទព្យាស

អនុស្សវិកា តេជ (១) អនុស្សវេន ទិដ្ឋធម្មាភិក្ខាវោសាន-

ចារមិច្ឆត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិដានន្តំ សេយ្យថាថិ

ព្រាហ្មណ តេវជ្ជា ។ សន្តំ បន ភារទ្វាជ ឯកេ

សមណព្រាហ្មណ តេវលំ សទ្ធាមត្តកេន ទិដ្ឋធម្មា-

ភិក្ខាវោសានចារមិច្ឆត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិដានន្តំ

សេយ្យថាថិ តត្ថំ វិមិសំ ។ សន្តំ ភារទ្វាជ ឯកេ

សមណព្រាហ្មណ បុព្វេ អនុស្សតេសុ ធម្មេសុ

សាមិយេវ ធម្មំ អភិក្ខាយ ទិដ្ឋធម្មាភិក្ខាវោសានចារ-

មិច្ឆត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិដានន្តំ តត្រ ភារទ្វាជ

យេ តេ សមណព្រាហ្មណ បុព្វេ អនុស្សតេសុ

ធម្មេសុ សាមិយេវ ធម្មំ អភិក្ខាយ ទិដ្ឋធម្មាភិក្ខា-

វោសានចារមិច្ឆត្តា អាទិត្រហ្មចរិយំ បដិដានន្តំ

ព្រាហ្មណ៍ ឥតការស្ម័គ្រ ការប្រុងព្យាបាលសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃពួកសមណៈព្រាហ្មណ៍
 ជាអ្នកពូតាម ។ គ្នា ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុត គឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាត
 ដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃ
 ព្រហ្មចរិយៈ ដោយការពូតាម ។ គ្នានោះ ដូចយ៉ាងពួកព្រាហ្មណ៍
 អ្នកបានក្រែងផ្លា ។ ម្នាលការទ្វាជៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ
 ជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញា
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយត្រឹម
 តែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ដូចយ៉ាងបុគ្គលអ្នកគ្រិះរិះពិចារណាជាប្រក្រតី ។
 ម្នាលការទ្វាជៈ មានសមណព្រាហ្មណ៍ពួកមួយ ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ហើយជាអ្នក
 ដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ ម្នាលការទ្វាជៈ
 ក្នុងសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់
 នូវធម៌ដោយខ្លួនឯង ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ ក្នុងកាល
 មុន ហើយជាអ្នកដល់នូវទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតដ៏ក្រៃលែង
 ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រហ្មចរិយៈ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

តេសាហមស្មី តទិមិនាបេតិ ការទ្វាជ បរិយាយេន
 វេទិតតំ ។ យថា យេ តេ សមណាព្រាហ្មណ
 បុព្វេ អនន្តស្សតេសុ ជន្មេសុ សាមីយេវ ជម្ពំ អ-
 ភិញ្ញាយ ទិដ្ឋជន្មាភិញ្ញាវេសានទារមិប្បត្តា អាទិត្រហ្ម-
 តវិយំ បដិជានន្តំ តេសាហមស្មី ។

[១៥៥] ឥធម មេ ការទ្វាជ បុព្វេវ សម្ពោធា
 អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សេវ សតោ ឯតទហោសិ
 សម្ពោធា យវវាសោ វជាបថោ អព្ភោកាសោ បព្វជ្ជា
 នយំទំ សុត្តរំ អត្តរំ អដ្ឋាវសតា ឯកន្តបរិប្បណំ
 ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សង្ខលិខិតំ ព្រហ្មតវិយំ តវិតុំ យទ្ធជាហំ
 កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយានិវត្តានិ អច្ឆានេត្វា

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បណ្ណាសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គឺថាគតជាសមណៈមួយដែរ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈ ដំណើរដែលខុសគ្នានោះ អ្នកគប្បីដឹងដោយបរិយាយ
 នេះឯង ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងពួកធម៌ដែលខ្លួនមិនដែលបានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ហើយជាអ្នកដល់នូវ
 ទីបំផុតគឺព្រះនិព្វាន ជាគុណជាតង់ក្រៃលែង ព្រោះប្រាជ្ញាក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 ដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាខាងដើមនៃព្រាហ្មចរិយៈ យ៉ាងណា បណ្ណាសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ គឺថាគត ក៏ជាសមណៈ យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៥៥] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ក្នុងកាលមុនអំពីការត្រាស់ដឹង កាលតថា-
 គតនៅជាពោធិបត្តមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មានសេចក្តីត្រិះរិះ
 ដូច្នេះក្នុងទីឯណោះថា យរាវស ជាភេទចង្អៀតពេកណាស់ ជាផ្លូវនៃធូលី
 ឯបព្វជ្ជាទើបជាភេទទំនេរ បើអាត្មាអញនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រ-
 ព្រឹត្តព្រាហ្មចរិយធម៌នេះ ឲ្យបរិបូណ៌ក្រៃលែង ឲ្យបរិសុទ្ធក្រៃលែង ឲ្យផ្លូវ
 ផង ដូចជាសត្វដែលគេដុសខាត់បានឡើយ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ
 កោរសក់ ពុកមាត់ ពុកចង្កា ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈទាំងឡាយ

ព្រហ្មណ៍ន្តស្ស សង្ខារសុត្តន្ត ភូតបុព្វាថា

អការស្នា អនតរិយំ បព្វជេយ្យន្តំ ។ សោ ទោ
អហំ ភារទ្ធាជ អបរេន សមយេន នហរោ វ សមាធា
សុសុកាឡុកេសោ កង្រេន យោព្វនេន សមញ្ញ-
កតោ បរមេន វយសា អកាមកានំ មាតាបិតុនំ
អស្សុមុខានំ រេន្ទន្តានំ កេសមស្សំ ឌុហារេត្វា
កាសាយានំ វត្តានំ អប្បាទេត្វា អការស្នា អនតរិយំ
បព្វជី ។ សោ ឯវំ បព្វជិតោ សមាធា កីកុស-
លកវេសំ អនុត្តរំ សន្តិវរបំ បរិយេសមាធា យេន
អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា
អាឡារំ កាលាមំ ឯតទរោចំ ឥន្ទាមហំ អាវុសោ កា-
លាម ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តំ ។ ឯវំ
វុត្តេ ភារទ្ធាជ អាឡារោ កាលាមោ មំ ឯតទរោចរិហ-
រតាយស្នា តានិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញា បុរិសោ

ព្រាហ្មណ៍ លវេតាសូត្រ សំដែងអំពីរឿងដែលធ្លាប់មានមក

ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួសវិញ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សម័យខាងក្រោយ
 មក កាលគេថាគតនៅក្នុងកំឡោះ មានសក់ខ្មៅស្រលី ប្រកបដោយ
 វ័យល្អ គឺបឋមវ័យ ទុកជាមាតាបិតាមិនប្រាថ្នា (នឹងឲ្យប្អូន) មានមុខ
 ប្រឡាក់ដោយទឹកភ្នែក ស្រែកយំ ក៏នៅតែការសក់ ពុកមាត់ ពុកចង្កា
 ស្បែកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ លុះគេថា-
 គតនោះ ប្អូនយ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្វែងរកនូវក៏កុសលគឺសព្វញ្ញតញ្ញាណ
 ស្វែងរកនូវសន្តិវេទគឺព្រះនិព្វាន រកគុណជាតដទៃក្រៃលែងជាងគ្មាន
 ក៏ចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើប
 ពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កាលាមៈ
 មានអាយុ យើងប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងធម៌វ័យនេះដែរ ។
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគេថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ អាឡារតាបស
 កាលាមគោត្រ ក៏ពោលតបមកថាគតវិញយ៉ាងនេះថា ចូរអ្នកមានអាយុ
 នៅចុះ នេះធម៌ប្រាកដដូចជាអ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលវិញ្ញាបន្ន

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបរិយាយសកំ

នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហរេយ្យតិ ។ សោ ខោ អហំ ភា-
 រទ្វាជ នចិរស្សេវ ឧបសម្បជ្ឈេ តំ ធម្មំ បរិយាប្បណី ។
 សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ តាវតកេនេវ ឧបសម្បជ្ឈ-
 មត្តេន លបិតលាបនមត្តេន ញាណាវនេវ វនាមិ
 វេរវនេវ ជាធម៌ បស្សមីតិ ធម៌ បដិជាធម៌ អ-
 ហព្វេវ អព្វេ ធម៌ ។ តស្ស មហ្មេ ភារទ្វាជ ឯតន-
 ហោសិ ន ខោ អាឡារោ កាលាមោ ឥមំ ធម្មំ
 កេវលំ សទ្ធមត្តកេន សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ឈ វិហរមីតិ បវេនេតិ អទ្ធា អាឡារោ កាលា-
 មោ ឥមំ ធម្មំ ជាតំ បស្សំ វិហរមីតិ ។ អថទ្វាហំ
 ភារទ្វាជ យេន អាឡារោ កាលាមោ តេនុបសម្បជ្ឈមី
 ឧបសម្បជ្ឈត្វា អាឡារំ កាលាមំ ឯតនេវេចំ កត្តាវតា
 វោ អាវុសោ កាលាម ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ បវេនេសីតិ ។ ឯវំ វុត្តេ ភារទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

គប្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា នូវលទ្ធិអាចារ្យជាប់រស់ខ្លួន ហើយ
សម្រេចសម្រាន្តនៅបាន ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
មិនយូរប៉ុន្មាន គេថាគតក៏រៀនធម៌នោះចប់ភ្លាម ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
គេថាគតពោលនូវញាណវេទផង ថេរវេទផង ដោយគ្រាន់តែបង្កើបបបួរ-
មាត់ ដោយគ្រាន់តែហាមាត់និយាយប៉ុណ្ណោះ ទាំងគេថាគតទាំងអ្នកដទៃ
ក៏អាចប្តេជ្ញាថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ ដូច្នេះបាន ។ ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ គេថាគតមានសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាឡារតាបស កាលា-
មតោត្រ មិនហ៊ានប្រកាសថា ខ្ញុំធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញា
ខ្លួនឯង ដោយត្រឹមតែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅដូច្នេះ
ឡើយ តាមពិត អាឡារតាបស កាលាមតោត្រ គ្រាន់តែយល់ឃើញ
នូវធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក
គេថាគត ចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមតោត្រ លុះចូលទៅដល់
ហើយ ទើបពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមតោត្រ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
កាលាមៈ មានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ
ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប៉ុន្មាន
ខ្លះឬទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគេថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ

ក្រហមរាជ្យស្ស ឈាមរាជ្យ អាណាបស្សន៍

អាណាប កាលាមោ អាត្មញ្ញាយតនំ បរេនេសិ ។
 តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតនេហាសំ ន ខោ អា-
 ណាបស្សន៍ កាលាមស្ស អត្ថំ សទ្ធា មយ្ហំបត្តិ
 សទ្ធា ន ខោ អាណាបស្សន៍ កាលាមស្ស
 អត្ថំ វិរយំ មយ្ហំបត្តិ វិរយំ សតិ .. សមាធិ..
 បញ្ញា មយ្ហំបត្តិ បញ្ញា យទ្ធជាហំ យំ ធម្មំ
 អាណាប កាលាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចៈ-
 កត្វា ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារម័តិ បរេនេតិ តស្ស
 ធម្មស្ស សច្ចៈកិរិយាយ បទេហយ្យន្តិ ។ សោ
 ខោ អហំ ភារទ្វាជ នចិរស្សន៍ ទិប្បមេវ តំ ធម្មំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចៈកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធ ហាសី ។
 អថខាហំ ភារទ្វាជ យេន អាណាប កាលាមោ តេនុ-
 បសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា អាណាបំ កាលាមំ ឯតនេវេចិ

ព្រាហ្មណ៍វត្ត សាលវស្សត្រ ការទ្រង់ចូលទៅរកអាឡារតាបស

អាឡារតាបស កាលាមគោត្រ ក៏សំដែងនូវភកិញ្ចញ្ញាយនគជ្ឈាន ។

ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សព្វារបស់

អាឡារតាបស កាលាមគោត្រ គ្មានទេ សព្វារបស់អាត្មាអញ ទើបមាន

វិរិយៈរបស់អាឡារតាបសកាលាមគោត្រគ្មានទេ វិរិយៈរបស់អាត្មាអញ

ទើបមាន សតិ... សមាធិ . បញ្ជារបស់អាឡារតាបសកាលាមគោត្រ

គ្មានទេ បញ្ជារបស់អាត្មាអញទើបមាន បើដូច្នោះ ត្រូវតែអាត្មាអញ

តាំងសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលអាឡារតាបស

កាលាមគោត្រប្រកាសថា ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន

ឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនោះ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន

តថាគតក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងភ្លាម

ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ក្នុងកាលខាងក្រោយ

មកទៀត តថាគតចូលទៅរកអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ លុះចូល

ទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងអាឡារតាបស កាលាមគោត្រយ៉ាងនេះថា

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបទដ្ឋកថា

ឯត្តាវតា ទោ អារុសោ កាលាម ឥមំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធព្រាជេសីតិ ។
 ឯត្តាវតា ទោ អហំ អារុសោ ឥមំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធព្រាជេសីតិ អហម្បិ
 ទោ អារុសោ ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធវិហារីតិ លាភា ទោ
 អារុសោ សុលទ្ធិំ ទោ អារុសោ យេ មយំ
 អាយស្មន្តំ តាទិសំ សព្វហ្មធារី បស្ចាម ឥតិ យាហំ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធព្រាជេសី
 តំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្ព័ន្ធវិហាសិ យំ ត្វំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធវិហាសិ តមហំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធព្រាជេសី ឥតិ
 យាហំ ធម្មំ ជាធាមិ តំ ត្វំ ធម្មំ ជាធាសិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្កន្តកៈ

ម្នាលកាលាមៈ មានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
នូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបានដោយចំណែក
មានប្រមាណតែប៉ុណ្ណោះទេ ។ អាឡាវតាបសគបថា ម្នាលអារុសោ
ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្នាល
អារុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយ
ប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ហើយសម្រាន្ត
នៅ ម្នាលអារុសោ យើងពេញជាមានលាភ ម្នាលអារុសោ
អត្តភាពជាមនុស្ស យើងពេញជាបានដោយល្អហើយ ដ្បិតយើងបាន
ឃើញនូវសព្វហ្មតារី ប្រាកដដូចជាអ្នកមានអាយុ ព្រោះថាខ្ញុំបានធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណាដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាច
សំដែងបាន អ្នកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ
ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាន្តនៅដែរ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
បានសម្រេចនូវធម៌ណា ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រាន្តនៅ ខ្ញុំ
ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបានដែរ ខ្ញុំដឹងនូវធម៌ណា អ្នកក៏ដឹងនូវធម៌នោះដែរ

ព្រាហ្មណ៍វគ្គស្ស សតារសុត្តេ ទុក្ខបសង្គមនំ

យំ ភំ ធម្មំ ជាតាសិ តមហំ ធម្មំ ជាតាមិ
 ឥតិ យាទិសោ អហំ តាទិសោ តុរិ យាទិសោ
 តុរិ តាទិសោ អហំ ឯហំនាទិ អាវុសោ ឧកោ
 វសន្តា ឥមំ គណំ បរិហរាមាតិ ។ ឥតិ ទោ ភារាជ
 អាឡារោ កាលាមោ អាចរិយោ មេ សមាធា អន្តេវសី
 មិ សមាទំ អត្តនោ សមសមំ វេយសិ ឧឡារាយ
 ច មំ បូជាយ បូជេសិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភារាជ
 ឯតទហោសិ នាយំ ធម្មោ និព្វិនាយ ន វិរាគាយ
 ន និរោធាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ ន
 សម្ពោធាយ ន និព្វានាយ សំវត្តតិ យាវទេវ
 អាភិញ្ញាយតន្តបបតិយាតិ ។ សោ ទោ អហំ
 ភារាជ តំ^(១) ធម្មំ អនលង្ករិត្វា តស្មា ធម្មា
 និព្វិជ្ជំ បក្កាមី ។

[១៥៦] សោ ទោ អហំ ភារាជ កីកុ-
 សលគវេសី អនុត្តរំ សន្តិវេបទំ បរិយេសមាធា
 យេន ឧទ្ធកោ វាមបុត្តោ តេនុបសង្កមី ឧបសង្ក-

ព្រាហ្មណវេទ សមាសសូត្រ ការទ្រង់ចូលទៅរកទុកតាបស

អ្នកដឹងនូវធម៌ណា ខ្ញុំក៏ដឹងនូវធម៌នោះដែរ ខ្ញុំប្រាកដយ៉ាងណា អ្នក
 ក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ អ្នកប្រាកដយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ
 ម្ចាស់អាវុសា ឥឡូវនេះ អ្នកចូរមក យើងទាំងពីរនាក់នឹងនៅគ្រប់
 គ្រងគណៈនេះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ឯអាឡារតាបស កាលាមគោត្រ
 ជាអាចារ្យរបស់តថាគត តាំងតថាគតដែលជាកូនសិស្សឲ្យត្រឹមស្មើនឹងខ្លួន
 ទាំងបួនជាតថាគតដោយគ្រឿងបូជាដ៏លើសលុប ដោយប្រការដូច្នេះ ។
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគ្រាស់
 ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វានទេ ប្រព្រឹត្តទៅបានត្រឹមតែកើតកង
 អាក្ខណៈកាយឥន្ទ្រិយៈ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតមិនទាន់
 ល្មមចិត្តនឹងធម៌នោះទេ នឿយណាយចាកធម៌នោះ ហើយចៀស
 ចេញទៅ ។

(១៥៦) ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគតក៏ស្វែងរកនូវកិត្យុសល គឺ
 សព្វពាក្យពាក្យណា ស្វែងរកនូវសន្តិវេទគឺព្រះនិព្វាន រកគុណជាតដទៃ
 ក្រៃលែងជាងគ្មាន បានចូលទៅរកទុកតាបស រាមបុត្ត លុះចូលទៅ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

មិត្តា ឧទ្ធចកំ រាមបុត្តំ ឯតទកោចំ ឥន្ទ្រាមហំ អាវុសោ
 រាម ឥមស្មី ធម្មវិនយេ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុន្តំ ។ ឯវិ
 វុត្តេ ការទ្វាជ ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ មំ ឯតទកោច វិហា-
 រតាយស្មា តាទិសោ អយំ ធម្មោ យត្ថ វិញ្ញ បុរិសោ
 នចិរស្សេវ សកំ អាចរិយកំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារេយ្យតិ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ
 នចិរស្សេវ ឱប្បមេវ តំ ធម្មំ បរិយាបុណី ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ តាវតកេនេវ ឱដ្ឋបហតមត្តេន
 លបិតលាបនមត្តេន ញ្ញាលាវាទញ្ច វនាមិ ថេវវាទញ្ច
 ជាធាមិ បស្សមីតិ ច បដិជាធាមិ អហព្យោវ អព្យា
 ច ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន ខោ
 រាមោ ឥមំ ធម្មំ កេវលំ សន្ទាមត្តកេន សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ព័ន្ធ វិហារមីតិ បវេទេតិ
 អន្តា រាមោ ឥមំ ធម្មំ ជានំ បស្សំ វិហារតីតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទស្កន្តកៈ

ដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងទទួកតាបស រាមបុត្ត យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 រាមៈមានអាយុ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។
 ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើតថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ ទទួកតាបស
 រាមបុត្ត ក៏ពោលតបនឹងតថាគតយ៉ាងនេះវិញថា ចូរអ្នកមានអាយុនៅចុះ
 នេះធម៌ប្រាកដដូចជាអ្នកត្រូវការនោះ ជាធម៌ដែលវិញ្ញាបនស្ថប្បវេទ្យឱ្យដាក់
 ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញា នូវលទ្ធិអាចារ្យជាបស់ខ្លួន ហើយសម្រេចសម្រាន្ត
 នៅបាន ដោយកាលមិនយូរប៉ុន្មាន ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន
 តថាគតឯងក៏បានរៀននូវធម៌នោះចប់ភ្លាម ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តថាគត
 ពោលនូវញាណវេទផង ថេរវេទផង ដោយគ្រាន់តែបង្ហើបបបូរមាត់
 ដោយគ្រាន់តែហាមាត់និយាយប៉ុណ្ណោះ ទាំងតថាគតទាំងអ្នកដទៃ ក៏
 អាចប្តេជ្ញាថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ ដូច្នេះបាន ។ ម្ចាស់
 ការទ្វាជៈ តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា រាមៈមិនហ៊ានប្រកាស
 ថា ខ្ញុំបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួន
 ឯង ដោយត្រឹមតែសទ្ធាប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះឡើយ តាមពិត រាមៈ
 គ្រាន់តែយល់ឃើញនូវធម៌នេះប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សាធារណៈ ទទួលសង្គមន៍

អថ ខ្លាហំ ការទ្វាជ យេន ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ

តេនុបសង្កមី ឧបសង្កមិត្វា ឧទ្ធកំ រាមបុត្តំ

ឯតទរោចំ កិត្តាវតា នោ អាវុសោ រាម ឥមំ ធម្មំ

សយំ អភិញ្ញា សង្កិត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ ។

ឯវំ វុត្តោ ការទ្វាជ ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ នេវ-

សញ្ញាបាសញ្ញាយតនំ បវេទេសី ។ តស្ស មយ្ហំ

ការទ្វាជ ឯតទហោសិ ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ

សទ្ធា មយ្ហំបត្តិ សទ្ធា ន ខោ រាមស្សេវ អហោសិ

វិរិយំ ។ បេ ។ សតិ សមាធិ .. បញ្ញា មយ្ហំបត្តិ

បញ្ញា យន្តបាហំ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា

សង្កិត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ បវេទេសិ

តស្ស ធម្មស្ស សង្កិតិវិយាយ បទហោយ្យន្តិ ។

ប្រាហ្មណ៍វត្ត សតារស្សត្រ ទ្រង់ចូលទៅរកទុកតាបស

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ក្នុងកាលដទៃទៀត គឺថាគតចូលទៅរកទុកតាបស

រាមបុត្រ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងទុកតាបស រាមបុត្រ

យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់រាមមានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន

សម្រេចនូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំ-

ណែកខ្លះឬទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគឺថាគតពោលយ៉ាងនេះហើយ

ទុកតាបស រាមបុត្រ ក៏សំដែងនូវសញ្ញាសញ្ញាយតនជ្ឈាន ។

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គឺថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សព្វរបស់រាមៈ

មិនមានទេ សព្វរបស់អាត្មាអញទើបមាន រឺវិញ របស់រាមមិនមានទេ

។ បេ ។ សតិ... សមាធិ... បញ្ចារបស់រាមមិនមានទេ បញ្ចារបស់អាត្មា

អញទើបមាន បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញតាំងសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បី

ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលរាមប្រកាសថា អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យជាក់

ច្បាស់ បានសម្រេចដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ នចិរស្សេវ វិច្ឆមេវ តំ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហាសី ។ អថខាហំ ភារទ្វាជ យេន ឧទ្ធកោ
 រាមបុត្តោ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ឧទ្ធកំ
 រាមបុត្តំ ឯតទរោចំ កិត្តាវតា នោ អារុសោ រាម
 ឥមំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ
 បវេទេសីតិ ។ ឯត្តាវតា ខោ អហំ អារុសោ ឥមំ
 ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ បវេទេសីតិ
 អហម្មំ ខោ អារុសោ ឯត្តាវតា ឥមំ ធម្មំ
 សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារមីតិ
 លាភា នោ អារុសោ សុលទ្ធិំ នោ អារុសោ
 យេ មយំ អាយស្មន្តំ តានិសំ សព្វហ្មចារី បស្សាម

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ មិនយូរប៉ុន្មាន គឺជាគតក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បាន
សម្រេចនូវធម៌នោះភ្លាម ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ
ក្នុងកាលខាងក្រោយមកទៀត គឺជាគតចូលទៅរកទទួកតាបស រាមបុត្ត
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលនឹងទទួកតាបស រាមបុត្ត យ៉ាងនេះ
ថា ម្ចាស់រាមៈមានអាយុ អ្នកបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេច
នូវធម៌នេះដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយ អាចសំដែងបាន ដោយ
ចំណែកខ្លះឬទេ ។ ទទួកតាបសរាមបុត្តតបថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំ
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
ហើយអាចសំដែងបាន ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្ចាស់
អាវុសោ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នេះ ដោយ
ប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ដោយចំណែកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះឯង ម្ចាស់អាវុសោ
យើងពេញជាមានលាភ អត្តភាពជាមនុស្ស យើងពេញជាបានដោយ
ល្អ គ្រង់ដែលយើងបានឃើញនូវសព្វហ្មតាប្រាកដដូចជាអ្នកមានអាយុ

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស សត្វាវស្សត្តេ ឧទ្ធក្ខេបសង្គមនំ

ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា
 ឧបសម្បជ្ឈ បរេនេសំ តំ ភ្នំ ធម្មំ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសំ យំ ភ្នំ ធម្មំ សយំ
 អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហាសំ តំ ធម្មំ
 រាមោ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ បរេនេសំ
 ឥតិ យំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសំ តំ ភ្នំ ធម្មំ ជាតាសំ
 យំ ភ្នំ ធម្មំ ជាតាសំ តំ ធម្មំ រាមោ អភិញ្ញាសំ ឥតិ
 យាទិសោ រាមោ អហោសំ តាទិសោ ភ្នំ យាទិសោ
 ភ្នំ តាទិសោ រាមោ អហោសំ ឯហិទានំ អារុសោ
 ភ្នំ ឥមំ កណំ បរិហរតិ ។ ឥតិ ខោ ភារាជ្ជាជ
 ឧទ្ធកោ រាមបុត្តោ សត្រហ្មចារី មេ សមាធា
 អាធរិយដ្ឋានេវ មំ វេបេសំ ឧទ្ធការាយ ច មំ
 ប្បដាយ ប្បជេសំ ។ តស្ស មហ្មំ ភារាជ្ជាជ
 ឯតទហោសំ នាយំ ធម្មោ ឯត្វនាយ ន វិរាតាយ
 ន ជីរេនាយ ន ឧបសមាយ ន អភិញ្ញាយ
 ន សម្មោទាយ ន ឯត្វនាយ សំវត្ថុតិ

ប្រាហ្មណវិទ្យា សតាវស្សត្រ ទ្រង់ចូលទៅរកទុក្ខកាបស

ព្រោះថា រាមៈ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណា
 ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបាន អ្នកក៏បានធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯងដែរ អ្នក
 បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌ណា ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង
 រាមៈក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានសម្រេចនូវធម៌នោះ ដោយប្រាជ្ញា
 ខ្លួនឯង ហើយអាចសំដែងបានដែរ រាមៈដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា អ្នក
 ក៏ដឹងច្បាស់នូវធម៌នោះដែរ អ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌ណា រាមៈក៏ដឹងច្បាស់
 នូវធម៌នោះដែរ រាមៈប្រាកដយ៉ាងណា អ្នកក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ
 អ្នកប្រាកដយ៉ាងណា រាមៈក៏ប្រាកដយ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភាវុស្ថា
 ឥឡូវនេះអ្នកចូរមក អ្នកចូរគ្រប់គ្រងគណៈនេះចុះ ។ ម្នាលភាវុស្ថា
 ឯទុក្ខកាបស រាមបុត្ត ជាសព្វហ្មតារីរបស់តថាគត តាំងតថាគតក្នុងទី
 ជាអាចារ្យ ទាំងបូជាតថាគតដោយគ្រឿងបូជាដ៏លើសលុបដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។ ម្នាលភាវុស្ថា តថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា
 ធម៌នេះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ប្រាសចាកតម្រេក មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរំលត់ទុក្ខ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្ងប់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីដឹងច្បាស់ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីព្រះនិព្វានទេ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យោវនេវ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតន្ត្របត្តិយាតិ ។ សោ
 ខោ អហំ ភារទ្វាជំ តំ ធម្មំ អនលង្កិត្តា តស្មា
 ជន្មា និត្តជ្ជំ បក្កាមី ។

[១៥៧] សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជំ តីកុសល-
 កវេបី អនុត្តរំ សន្តិវេបនំ បរិយេសមាធា មកធស្ម
 អនុប្បត្តេន ចារិតំ ចរមាធា យេន ឧរុវេលា សេនា-
 និកមោ តទវសរំ ។ តត្ថទ្ធិសំ រមណីយំ ភ្លមិភាតំ
 ចាសាទិកញ្ច វេនសណ្ណំ នទិញ្ច សន្នន្តំ សីត្វនិកំ
 សុប្បត្តិតំ រមណីយំ សមន្តា តោចរត្តាមំ ។ តស្ស
 មយ្ហំ ភារទ្វាជំ ឯតទហោសិ រមណីយោ វត ភ្លមិភាតោ
 ចាសាទិកោ ច វេនសណ្ណោ នទី ច សន្នន្តំ សីត្វ-
 និកា សុប្បត្តិតា រមណីយា សមន្តា ច តោចរត្តាមោ
 អលំ វតីនំ កុលបុត្តស្ស បដានត្ថិកស្ស បដាធា-
 យាតិ ។ សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជំ តត្ថេវ និសីទី
 អលម៌្មនំ បដាធាយាតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ប្រព្រឹត្តទៅបាន ត្រឹមតែទៅកើតក្នុងនូវសញ្ញានាសញ្ញាយគនកតប្តីណ្ហោះ
ឯង ។ ម្នាលការព្វាជៈ គឺថាគតឯងមិនល្មមចិត្តនឹងធម៌នោះ នឿយ
ណាយចាកធម៌នោះ ហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។

(១៥៧) ម្នាលការព្វាជៈ គឺថាគតស្វែងរកនូវកុសល ស្វែងរក
នូវសន្តិវេទ រកគុណជាតង់ទៅក្រលែងជាងគ្មាន គ្រាប់ទៅកាន់ចារិក
ក្នុងដៃមគធៈតាមលំដាប់ ក៏បានដល់សេនាទិគមក្នុងឡវេលាប្រទេស ។
ក្នុងទីនោះ គឺថាគតបានឃើញក្នុងភាគ (ចំណែកផែនដី) ជាទីគួរ
ត្រេកអរផង នូវដងព្រៃជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លាផង នូវស្ទឹងកំពុង
ហូរទៅ មានទឹកត្រជាក់ មានកំពង់ដីល្អ ជាទីគួរត្រេកអរផង នូវស្រុក
ជាទីគោចរជុំវិញផង ។ ម្នាលការព្វាជៈ គឺថាគតមានសេចក្តីគ្រិះរិះ
យ៉ាងនេះថា ឧហ្មា⁺ ក្នុងភាគនេះជាទីគួរត្រេកអរផង ដងព្រៃជាទីនាំមកនូវ
សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ស្ទឹងកំពុងហូរទៅ មានទឹកត្រជាក់ មានកំពង់ដីល្អ
ជាទីគួរត្រេកអរផង ស្រុកជាទីគោចរជុំវិញផង ទីនេះជាទីគួរតាំងសេចក្តី
ព្យាយាម របស់កុលបុត្តអ្នកត្រូវការដោយសេចក្តីព្យាយាម ។ ម្នាល
ការព្វាជៈ គឺថាគតអង្គុយក្នុងទីនោះដោយគិតថា ទីនេះជាទីគួរដល់
សេចក្តីព្យាយាម ។

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្ប ឥសានសុត្តន្ត បឋមបទ

[១៥៨] អថស្ស មំ ភារទ្វាជ តិស្សោ ឧបមា
 បដិកំសុ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។ សេយ្យ-
 ថាថិ ភារទ្វាជ អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ ឧទកេ
 ងិត្តំ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ ឧត្តរាណី អា-
 នាយ អភ្គី អភិជិត្តេស្សមិ តេជោ មាតុករិស្សមិ-
 តិ^(១) តំ កី មញ្ញសិ ភារទ្វាជ អថ នុ សោ បុរិសោ
 អមំ អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ ឧទកេ ងិត្តំ ឧត្តរា-
 រណី អានាយ អភិមត្តេន្តោ អភ្គី អភិជិត្តេយ្យ តេជោ
 មាតុករេយ្យតិ ។ ឆោ ហិទំ កោ កោតម តំ កិស្ស
 ហេតុ អនុញ្ញា កោ កោតម អល្លំ កង្ខំ សស្មេហំ តញ្ច
 បន ឧទកេ ងិត្តំ យាវនេវ ច បន សោ បុរិសោ
 កិលមថស្ស វិយាតស្ស ភាគី អស្សុតិ ។

១ ប. តេជោធាតុ ពរិស្សមីតិ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សត្វាវស្សត្រ ឧបមាទីមួយ

(១៥៨) ម្ចាស់ការទ្វាជៈ សេចក្តីឧបមា ៣ យ៉ាង មិនជាទីអស្ចារ្យ

ប៉ុន្មាន ដែលគេថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើង

ដល់គេថាគត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចកំណត់ឈើស្រស់មានជ័រ ដែល

ត្រាំទឹក មានបុរសកាន់យកនូវឈើព័ន្ធគេងខ្លាំងលើដើរមក ដោយ

គិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើក្លែងឲ្យកើតឡើង នឹងធ្វើក្លែងឲ្យឆេះឡើង

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ អាចកាន់

យកនូវព័ន្ធគេងខ្លាំងលើ មកពួតគ្នានឹងកំណត់ឈើស្រស់ នៅមានជ័រ

ដែលត្រាំទឹក តើធ្វើក្លែងឲ្យកើតឡើង ធ្វើក្លែងឲ្យឆេះឡើងបានដែរឬ ។

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ហេតុនេះមិនធ្លាប់មានទេ ដំណើរនោះព្រោះ

ហេតុអ្វី បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថា កំណត់ឈើឯណោះ នៅ

ស្រស់មានជ័រ មួយទៀត កំណត់ឈើនោះត្រាំទឹកផង ឯបុរសនោះ

ឯង គ្រាន់តែមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាកកាយលំបាកចិត្តប៉ុណ្ណោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដ្ឋានសកំ

ឯវមេវ ខេ ភាវទ្ធាជ យេ ហិ កេចិ សមណា
 វា ព្រាហ្មណា វា កាយេន ចេវ កាមេហិ
 អរ្យបក្ខដ្ឋា វិហារន្តំ យោ ច នេសំ កាមេសុ
 កាមច្ចដ្ឋោ កាមស្មេហោ កាមមុត្តា កាមបិពាសា
 កាមបរិន្យាហោ សោ ច អជ្ឈតំ ន សុប្បហំនោ
 ហោតិ ន សុប្បដិប្បស្សន្ធា ឱបក្កមិកា ចេបិ
 តេ ភោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា ទុក្ខា តិប្បា
 តដុកា វេទនា វេទិយន្តំ អភព្វា វ តេ ញាណាយ
 នស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្មោធាយ នោ ចេបិ
 តេ ភោត្តោ សមណាព្រាហ្មណា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា
 តិប្បា តដុកា វេទនា វេទិយន្តំ អភព្វា វ តេ
 ញាណាយ នស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្មោធាយ
 អយំ ខេ មំ ភាវទ្ធាជ បវេមា ឧបមា បដិភាសិ
 អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបទដ្ឋកថាសក្កៈ

ម្នាលការព្វាជ សេចក្តីនេះមានរបបមេយ្យដូចសមណៈបុត្រាហ្មណ៍ណាមួយ មិនស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយដោយកាយផង សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយ សេចក្តីស្មោះហាក្នុងកាយ សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាយ សេចក្តីស្រេកឃ្លានក្នុងកាយ សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយទាំងឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាយជាដើមនោះ មិនបានសាបសូន្យដោយឆ័យ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ដោយឆ័យ ក្នុងចិត្តផង បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍ ដ៏ចំរើនទាំងនោះ ទទួលវេទនាជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមសមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដ៏ប្រសើរឡើយ បើទុកជា សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ មិនបានទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏នៅតែមិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរទេ ។ ម្នាលការព្វាជៈ នេះសេចក្តីទប់មាទី ១ មិនជាទិស្តារ្យបុគ្គលដែលគេថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាសូត្រ សភាវសុត្តន្ត ទតិយ្យបទ

(១៥៩) អបរាមិ ទោ មំ ភារទ្ធាជ ទុតិយោ

ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សេយ្យថាបិ ភារទ្ធាជ អល្លំ កដ្ឋំ សស្មេហំ អារកា

ឧទកា ថលេ ឯត្ថុតំ អថ បុរិសោ អាគច្ឆេយ្យ

ឧត្តរាណំ អាទាយ អភ្នំ អភិធិត្ថត្រៃស្សាមិ តេជោ

ចាតុក្ករិស្សាមីតិ តំ កំ មញ្ញាសិ ភារទ្ធាជ អថ

នុ សោ បុរិសោ អម្ពំ អល្លំ កដ្ឋំ សស្មេហំ អារកា

ឧទកា ថលេ ឯត្ថុតំ ឧត្តរាណំ អាទាយ

អភិមត្តន្តោ អភ្នំ អភិធិត្ថត្រៃយ្យ តេជោ ចាតុក្ក-

រេយ្យាតិ ។ នោ ហិទំ ភោ តោតម តំ កំស្ស ហេតុ

អទុញ្ចំ ភោ តោតម អល្លំ កដ្ឋំ សស្មេហំ កំញាបិ

អារកា ឧទកា ថលេ ឯត្ថុតំ យាវនេវ ច បន សោ

បុរិសោ កិលមេស្ស វិយាតស្ស ភាគី អស្សាតិ ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សមាសវិស្វក្រម ឧបមាទីពីរ

[១៩៩] ម្នាលការព្វាជៈ សេចក្តីឧបមាទី ២ ដទៃទៀត មិនជាទី

អស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏

ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។ ម្នាលការព្វាជៈ ដូចកំណត់ឈើស្រស់

មានជ័រ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក មានបុរសកាន់យកឈើតំនួតភ្លើង

ខាងលើដើរមក ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង នឹង

ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើង ម្នាលការព្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច

បុរសនោះអាចកាន់យកតំនួតភ្លើងខាងលើ មកពួតគ្នានឹងកំណត់ឈើ

ស្រស់ឯណោះ ដែលមានជ័រ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក តើធ្វើភ្លើងឲ្យ

កើតឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើងបានឬទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏

ចម្រើន ហេតុនេះមិនធ្លាប់មានទេ សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី បពិត្រព្រះ

គោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះថា កំណត់ឈើឯណោះ ជាឈើស្រស់

នៅមានជ័រ ទោះបីនៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹកក៏ដោយ ឯបុរសនោះ

គ្រាន់តែមានចំណែកនៃសេចក្តីលំបាកកាយ លំបាកចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឯវមេវ ខោ ភារទ្ធាជ យេ ហិ កេចិ សមណ
 វា ព្រាហ្មណ វា កាយេន ចេវ កាមេហិ
 វ្យុបកដ្ឋា វិហរន្តិ យោ ច នេសំ កាមេសុ
 កាមច្ឆន្ទោ កាមស្នេហោ កាមមុត្តា កាមបិបាសា
 កាមបរិឡាហោ សោ ច អជ្ឈតំ ន សុប្បហំនោ
 ហេតុ ន សុប្បជីវ្យស្សន្ទោ ឌីបក្កមិកា ចេហិ
 តេ កោន្តោ សមណាព្រាហ្មណ ទុក្ខា តិប្បា កដ្ឋកា
 វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ
 អនុត្តរាយ សម្ពោជាយ នោ ចេហិ តេ កោន្តោ
 សមណាព្រាហ្មណ ឌីបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា
 កដ្ឋកា វេទនា វេទិយន្តិ អភព្វា វ តេ ញាណាយ
 ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោជាយ ។ អយំ ខោ
 មំ ភារទ្ធាជ ទុតិយា ឧបមា បដិភាសិ អនុច្ឆរិយា
 បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ម្នាលការព្វាជៈ សេចក្តីនេះមានទុបមេយ្យដូច សមណៈបូត្រាហ្មណ៍
 ឯណាខ្លះមួយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ដោយកាយពិតមែនហើយ
 តែសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់
 ក្នុងកាម សេចក្តីសេកឃ្លានក្នុងកាម សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាម
 ទាំងឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងកាមជាដើមនោះ មិនបានសាបសូន្យស្រឡះ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់
 ស្រឡះក្នុងចិត្តនៅឡើយ បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចំរើនទាំងនោះ
 សោយន្ទវេទនា ជាទុក្ខ ភ្លឺវេក្ខា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តី
 ព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏មិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បី
 ឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរឡើយ បើទុកជាសមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ មិនបានទទួលនូវវេទនា ជាទុក្ខ ភ្លឺវេក្ខា ក្តៅក្រហាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ក៏គង់
 តែមិនគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរក៏ទេ ។

ម្នាលការព្វាជៈ នេះជាសេចក្តីទុបមាទី ២ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែល
 គេថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់គេថាគត ។

ព្រាហ្មណ៍គ្រួសារ សភាវសុត្តេ ឥតិយុបមា

[១៦០] អបរាថិ ទោ មំ ភារទ្វាជ តតិយា
 ឧបមា បដិភាសិ អនច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុញ្ញា ។
 សេយ្យថាបិ ភារទ្វាជ សុត្តំ កដ្ឋំ កោឡាបំ
 អារកា ឧទកា ថលេ ជិត្តត្ថំ អថ បុរិសោ អា-
 តច្ឆេយ្យ ឧត្តរាណី អាទាយ អត្ថំ អភិជិត្តត្ថេស្ឋាមិ
 តេជោ ហតុករិស្សាមីតិ តំ ភី មញ្ញាសិ ភារទ្វាជ
 អបិ នុ សោ បុរិសោ អមំ សុត្តំ កដ្ឋំ កោឡាបំ
 អារកា ឧទកា ថលេ ជិត្តត្ថំ ឧត្តរាណី អាទាយ
 អភិមត្តេស្តោ អត្ថំ អភិជិត្តត្ថេយ្យ តេជោ ហតុក-
 រេយ្យាតិ ។ ឯវំ ភោ តោតម តំ កស្ស ហេតុ
 អទុញ្ចំ ភោ តោតម សុត្តំ កដ្ឋំ កោឡាបំ តញ្ច
 បន អារកា ឧទកា ថលេ ជិត្តត្ថន្តំ ។ ឯវមេវ
 ទោ ភារទ្វាជ យេ ហិ កេចិ សមណា វា ព្រាហ្ម-
 ណា វា កាយេន ថេវ កាមេហិ វ្យាបកដ្ឋា វិហរន្តិ

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សត្វវិទ្យា អំពីឧបមាទីបី

[១៦០] ម្នាលការព្វាជៈ សេចក្តីឧបមាទី ៣ ដទៃទៀត មិនជាទី
អស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដ
ឡើងដល់តថាគត ។ ម្នាលការព្វាជៈ ដូចកំណត់ឈើស្ងួតអស់សម្បត្តិ
នៅលើគោក ឆ្ងាយអំពីទឹក មានបុរសកាន់យកឈើតំនួតភ្លើងខាងលើ
ដើរមក ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងធ្វើភ្លើងឲ្យកើតឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យ
ឆេះឡើង ម្នាលការព្វាជៈ អ្នកសំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសនោះ
អាចកាន់យកតំនួតភ្លើងខាងលើ មកពួតគ្នា នឹងកំណត់ឈើស្ងួតឯណោះ
ដែលជាឈើអស់សម្បត្តិ នៅលើគោកឆ្ងាយអំពីទឹក តែធ្វើភ្លើងឲ្យកើត
ឡើង ធ្វើភ្លើងឲ្យឆេះឡើងបានដែរឬ ។ ព្រះករុណា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
សេចក្តីនោះព្រោះហេតុអ្វី បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ព្រោះកំណត់ឈើ
ឯណោះ ជាឈើស្ងួតអស់សម្បត្តិ ទាំងឈើនោះក៏នៅលើគោក ឆ្ងាយ
អំពីទឹកផង ។ ម្នាលការព្វាជៈ រឿងនេះមានឧបមេយ្យដូចជាសមណៈឬ
ព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ដោយកាយផង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យោ ច នេសំ កាមេសុ កាមច្ឆន្ទោ កាមស្មេហោ
 កាមមុត្តា កាមបិទាសា កាមបរិទ្បហោ សោ
 ច អជ្ឈតំ សុប្បហំនោ ហោតិ សុប្បដិប្បស្សន្ទោ
 ឌីបក្កមិកា ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា
 ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តំ ភព្វា វ តេ
 ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្មោធាយ
 នោ ចេបិ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា ឌីបក្ក-
 មិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តំ
 ភព្វា វ តេ ញាណាយ ទស្សនាយ អនុត្តរាយ
 សម្មោធាយ ។ អយំ ខោ មំ ភារទ្វាជ តតិយា
 ឧបមា បដិភាសិ អនុច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។
 ឥមា ខោ មំ ភារទ្វាជ តិស្សោ ឧបមា បដិភិសុ
 អនុច្ឆរិយា បុព្វេ អស្សុតបុព្វា ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដ្ឋានសភ្ប

សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម សេចក្តីស្នេហាក្នុងកាម សេចក្តីជ្រុលជ្រប់ក្នុងកាម
 សេចក្តីស្រឡាត់ក្នុងកាម សេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាម ក្នុងកាមទាំង
 ឡាយណា របស់សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមជា
 ដើមនោះ ក៏សាបសូន្យស្រឡះ ស្ងប់រម្ងាប់ស្រឡះក្នុងចិត្តផង បើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ ទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លឺវិវា ក្តៅ
 ក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម សមណព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ
 ក៏គួរដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏ប្រសើរពិត ឬបើទុកជា
 សមណព្រាហ្មណ៍ដ៏ចម្រើនទាំងនោះ មិនទទួលនូវវេទនាជាទុក្ខ ភ្លឺវិវា
 ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាមទេ សមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ក៏គង់តែគួរ ដើម្បីដឹង ដើម្បីឃើញ ដើម្បីត្រាស់ដឹងដ៏
 ប្រសើរពិត យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការព្វាជៈ នេះជាសេចក្តី
 ទុបមាទី ៣ មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់មកក្នុង
 កាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។ ម្នាលការព្វាជៈ ទុបមា
 ទាំង ៣ នេះឯង មិនជាទីអស្ចារ្យប៉ុន្មាន ដែលតថាគតមិនធ្លាប់បានស្តាប់
 មកក្នុងកាលមុន ក៏ប្រាកដឡើងដល់តថាគត ។

ព្រាហ្មណ៍វគ្គសូ សតារលុត្តេ ទុក្ខប្បដានំ

(១៦១) តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្តនាហំ ទន្លេភិ ទន្លេមាធាយ ជីវ្ហយ តាលុំ អា-
 ហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិធិត្តុល្លោយ្យំ អភិធិប្ប័ជ្ឈេយ្យំ
 អភិសន្តាបេយ្យន្តិ ។ សោ ទោ អហំ ការទ្វាជ
 ទន្លេភិ ទន្លេមាធាយ ជីវ្ហយ តាលុំ អាហច្ច ចេត-
 សា ចិត្តំ អភិធិត្តុល្លាមិ អភិធិប្ប័ជ្ឈេមិ អភិសន្តា-
 បេមិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ទន្លេភិ ទន្លេមាធាយ
 ជីវ្ហយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ អភិធិត្តុល្លា-
 តោ អភិធិប្ប័ជ្ឈេយតោ អភិសន្តាបយតោ កក្កេហំ
 សេនា មុត្តន្តិ ។ សេយ្យថាចិ ការទ្វាជ ពលវា
 បុរិសោ ទុត្វលតរំ បុរិសំ សីសេ វា កហេត្វា ខន្ធ
 វា កហេត្វា អភិធិត្តុល្លោយ្យំ អភិធិប្ប័ជ្ឈេយ្យំ អភិ-
 សន្តាបេយ្យំ ឯវមេវ ទោ មេ ការទ្វាជ ទន្លេភិ ទន្លេ-
 មាធាយ ជីវ្ហយ តាលុំ អាហច្ច ចេតសា ចិត្តំ
 អភិធិត្តុល្លាតោ អភិធិប្ប័ជ្ឈេយតោ អភិសន្តាបយតោ

ព្រាហ្មណ៍ ធម្មសូត្រ អំពីសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាក

[១៦១] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គឺថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ

ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញយកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់

ពិតាន សង្កត់សង្កិន តាបត្បុត ដុតកំដៅចិត្តដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ

គឺថាគតឯងក៏យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់ពិតាន សង្កត់

សង្កិន តាបត្បុត ដុតកំដៅចិត្តដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគឺថា-

គត យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាតទល់ពិតាន សង្កត់សង្កិន តាប

ត្បុត ដុតកំដៅចិត្តដោយចិត្តទៅហើយ ញើសក៏ហូរចេញអំពីភ្លៀក ។

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ដូចបុរសមានកំឡាំង ចាប់បុរសដែលខ្សោយ ត្រង់

ក្បាលក្តី ត្រង់ក្តី សង្កត់សង្កិន តាបត្បុត ដុតកំដៅ យ៉ាងណាមិញ

ម្ចាស់ការទ្វាជៈ កាលបើគឺថាគត យកធ្មេញសង្កត់ធ្មេញ យកអណ្តាត

ទល់ពិតាន សង្កត់សង្កិន តាបត្បុត ដុតកំដៅចិត្តដោយចិត្តទៅហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

កថេហិ សេនា មុច្ចន្តិ ។ អារទ្ធិ ខោ បន មេ
 ការទ្វាជ វីរិយំ ហោតិ អសល្លិទំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
 អប្បមុដ្ឋា សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោហិ
 អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ ទុក្ខប្បជានេន បជានាភិ-
 តុន្នស្ស សតោ ។

(១៦២) តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្ធជាហំ អប្បនកំ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តិ ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ ច អស្សា-
 សប្បស្សាសេ ឧបរុទ្ធិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ
 មុខតោ ច ធាសតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ កណ្ណសោតេហិ វតានំ ជិត្តន្តានំ អធិ-
 មត្តោ សទ្ធោ ហោតិ ។ សេយ្យជាបិ នាម
 កម្មារកក្ករិយា ធម្មមាធាយ អធិមត្តោ សទ្ធោ ហោតិ
 ឯវមេវ ខោ មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ
 ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ កណ្ណសោ-
 តេហិ វតានំ ជិត្តន្តានំ អធិមត្តោ សទ្ធោ ហោតិ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ញើសក៏ហូរចេញអំពីភ្លៀក យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ សេចក្តី
 ព្យាយាមរបស់គាត់ គឺឆ្អឹងតែង មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់គាត់
 ភក់លំខ្លាចមិនបានក្អេច ឯកាយរបស់គាត់ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាម
 គ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកប
 ដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

(១៦៦) ម្នាលការទ្វាដៈ គាត់មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចំរើននូវអប្បនកជ្ឈាន (ឈានសម្រេចដោយ
 មិនមានខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល) ។ ម្នាលការទ្វាដៈ គាត់ក៏បិទខ្យល់
 ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះផង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ កាលបើ
 គាត់បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់នឹងច្រមុះហើយ ខ្យល់ដែល
 ចេញអំពីរន្ធត្រចៀកក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង ។ ដូចជាស្ទប់របស់ជាងលោហៈ
 កាលបើគេសប្ប ក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាដៈ
 កាលបើគាត់បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់នឹងច្រមុះហើយ ខ្យល់
 ដែលចេញមកអំពីរន្ធត្រចៀក ក៏មានសំឡេងឮខ្លាំង យ៉ាងនោះឯង ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សតារសុត្តេ អប្បនាគដ្ឋកថា

អារទ្ធី ខោ បន មេ ភារទ្វាជ រីរិយំ ហោតិ អសស្សីនំ
 ឧបដ្ឋិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ
 កាយោ ហោតិ អប្បដិប្បស្សន្តោ តេនេវ ទុក្ខប្បជា-
 នេន បដាជានិគុដ្ឋស្ស សតោ ។

[១៦៣] តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្ធជាហំ អប្បនកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តំ ។
 សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ មុខតោ ច ជាសតោ
 ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេ ឧប-
 រុទ្ធី ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ មុខតោ ច ជាសតោ
 ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេសុ ឧ-
 បរុទ្ធសុ អធិមត្តា វត្ថោ មុទ្ធានំ ឱហនន្តំ ។
 សេយ្យថាបិ ភារទ្វាជ ពលវា វុរិសោ តិណ្ណន
 សិខនេន មុទ្ធានំ^(១) អភិមត្តេយ្យ ឯវមេវ ខោ មេ
 ភារទ្វាជ មុខតោ ច ជាសតោ ច កណ្ណ-
 សោតតោ ច អស្សាសប្បស្សនេសុ ឧបរុទ្ធសុ

ព្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ អំពីអប្បនកជ្ឈាន

ម្នាលភារទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់គាត់ គឺឆ្លងកែង មិនបានជួរ
 ថយទេ សតរបស់គាត់គឺកំលាំងខ្ជាប់មិនបានក្លែង ឯកាយរបស់គាត់
 ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំ-
 បាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៣] ម្នាលភារទ្វាជៈ គាត់មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ

ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចំរើននូវអប្បនកជ្ឈាន ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ
 គាត់ឯង ក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះផង
 អំពីរន្ធគ្រចៀកផង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាលបើគាត់ បិទខ្យល់ដង្ហើម
 ចេញចូល អំពីមាត់ ច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ ខ្យល់ខ្លាំងក៏ចាក់
 ដោតអំបែងក្បាល ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ដូចបុរសមានកំឡាំង ចាក់ដោត
 អំបែងក្បាលដោយដៃកស្រួចដ៏មុត យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភារទ្វាជៈ កាល
 បើគាត់បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូលអំពីមាត់ ច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

អធិមត្តា វាតា មុទ្ធានំ ឱហនន្តំ ។ អារទ្ធិំ ខោ
 បន មេ ភារទ្ធាជ វិរិយំ ហោតិ អសល្លំ ឧបដ្ឋិតា
 សតិ អប្បមដ្ឋា សារទ្ធា ច បន មេ កាយោ
 ហោតិ អប្បដិប្បស្សទ្ធា តេនេវ ទុក្ខប្បដាននន
 បដានាកត្តន្តស្ស សតោ ។

(១៦៤) តស្ស មយ្ហំ ភារទ្ធាជ ឯតទហោសិ
 យន្ធជាហំ អប្បានកិរិយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តំ ។
 សោ ខោ អហំ ភារទ្ធាជ មុខតោ ច នាសតោ ច
 កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សសេ ឧបរុទ្ធិ ។
 តស្ស មយ្ហំ ភារទ្ធាជ មុខតោ ច នាសតោ
 ច កណ្ណសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ អធិមត្តា សីសេ សីសវេទនា
 ហោន្តំ ។ សេយ្យជាចិ ភារទ្ធាជ ពលវា បុរិសោ
 នធឿន វត្តត្តទ្ធនេ សីសេ សីសវេទនំ នធឿយ្យ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ខ្យល់ខ្លាំងក៏ចាក់ដោតអំបែងក្បាល យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ
 សេចក្តីព្យាយាម របស់តថាគតតាំងតែង មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់
 តថាគតតំកល់ខ្លាចមិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគតដែលត្រូវសេចក្តី
 ព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏
 ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

(១៦៤) ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បើដូច្នោះ ត្បូងតែអាត្មាអញចំរើននូវអប្បនកដ្ឋានតទៅទៀត ។ ម្នាល
 ការទ្វាជៈ តថាគតឯងក៏បិទនូវខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពី
 ច្រមុះផង អំពីរន្ធគ្រចៀកផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើតថាគត បិទ
 ខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ
 ក៏កើតមានទុក្ខវេទនាក្នុងក្បាលដ៏ក្រវល់ផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ដូច
 បុរសមានកំឡាំងយកកំណាត់ត្រីត្រដីមាំមករុំព័ទ្ធក្បាល យ៉ាងណាមិញ

ព្រាហ្មណ៍ក្នុងស្នូល សភាវសុត្តន្ត អប្បទេសស្ថិតិ

ឯវមេវ ទោ មេ ភារទ្វាជ មុខតោ ច ធាសតោ
 ច កណ្តាលោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ
 ឧបរុទ្ធសុ អនិមត្តា សីសេ សីសវេននា ហោតិ ។
 អារទ្ធិ ទោ បន មេ ភារទ្វាជ វិរិយំ ហោតិ
 អសល្លំ ឧបជ្ជិតា សតិ អប្បមុដ្ឋា សារន្ទោ ច
 បន មេ កាយោ ហោតិ អប្បជិប្បស្សន្ទោ តេនេវ
 ទុក្ខប្បដាទេន បដាទាភិក្កន្ធស្ស សតោ ។

(១៦៥) តស្ស មញ្ញំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យទ្ធជាហំ អប្បនកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តិ ។
 សោ ទោ អហំ ភារទ្វាជ មុខតោ ច
 ធាសតោ ច កណ្តាលោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ
 ឧបរុទ្ធិ ។ តស្ស មញ្ញំ ភារទ្វាជ មុខតោ
 ច ធាសតោ ច កណ្តាលោតតោ ច អស្សា-
 សប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ អនិមត្តា វិតា

ព្រាហ្មណ៍វគ្គ សភាវស្សត្រ អំពីអប្បធិបត្តិកម្ម

ម្ចាស់ការទ្វាដៈ កាលបើតថាគត បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់
 អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ ក៏កើតមានទុក្ខវេទនា ក្នុងក្បាលក្រែ
 លែង យ៉ាងនោះឯង ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់តថាគត
 តឹងតែងណាស់ មិនបានធូរប៉ុន្មាន សតិរបស់តថាគត តំកល់ខ្ជាប់
 មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគតដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសណ្តិត
 ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តី
 ក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។

[១៦៥] ម្ចាស់ការទ្វាដៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីគ្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បើដូច្នោះ គួរតែពាក្យអញចំរើននូវអប្បធិបត្តិកម្មទៅទៀត ។ ម្ចាស់
 ការទ្វាដៈ តថាគតក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង អំពីច្រមុះ
 ផង អំពីរន្ធគ្រចៀកផង ។ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ កាលបើតថាគតបិទខ្យល់
 ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ ខ្យល់ខ្លាំង

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ការទ្វាជ នក្ខោ
 តោយាតតោ វា តោយាតកន្តោវាសី វា តិណ្ឌោន
 តោវិកន្តនេន កុច្ឆិ បរិកន្តេយ្យ ឯវមេវ ទោ
 មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច ឆាសតោ ច កណ្តា-
 សោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ
 អនិមត្តា វាតា កុច្ឆិ បរិកន្តន្តិ ។ អារទ្ធិ ទោ បន
 មេ ការទ្វាជ វីរិយំ ហោតិ អសល្ល័នំ ឧបដ្ឋិតា សតិ
 អប្បមុដ្ឋា សារទ្ធោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បដិប្បស្សទ្ធោ តេនេវ នុត្តប្បធានេន បដាធាភិ-
 ត្ថន្ធស្ស សតោ ។

(១៦៦) តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ ឯតនហោសិ
 យន្តធាហំ អប្បានកំយេវ ឈានំ ឈាយេយ្យន្តិ ។
 សោ ទោ អហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ឆាសតោ ច
 កណ្តាសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេ ឧបរុទ្ធិ ។
 តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ មុខតោ ច ឆាសតោ ច
 កណ្តាសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ឧបរុទ្ធសុ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ក៏វះការនូវផ្ទៃ ។ ម្នាលការទ្វាជៈ ដូចគោយាគកៈ (អ្នកសម្លាប់គោ) ក្តី
 កូនសិស្សរបស់គោយាគកៈក្តី ដែលឈ្លាសវៃវះការនូវផ្ទៃដោយកាំបិត
 សម្រាប់ការគោជ័មុត យ៉ាងណាមិញ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើគឺថាគត
 បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ
 ខ្យល់ខ្លាំងក៏វះការនូវផ្ទៃយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាម
 របស់តថាគតគឺឆ័ត្រនៃណាស់ មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់តថាគតគឺកល់
 ខ្ជាប់មិនបានភ្លេច ឯកាយរបស់តថាគត ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្រប
 សង្កត់ហើយ ព្រោះសេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយ
 សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មិនបានស្ងប់ម្យ៉ាង ។

[១៦៦] ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ
 ថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញចំរើននូវអប្បនកជ្ឈានតទៅទៀត ។
 ម្នាលការទ្វាជៈ តថាគតឯង ក៏បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ផង
 អំពីច្រមុះផង អំពីរន្ធគ្រចៀកផង ។ ម្នាលការទ្វាជៈ កាលបើគឺថាគត
 បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធគ្រចៀកហើយ

ព្រាហ្មណ៍ធម្មសូ សតារសុត្តេ អប្បាធិដ្ឋាន

អធិមត្តោ កាយស្មី ធាហោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ
 ការទ្វាជ តលវន្តោ បុរិសា ទុព្វលតរំ បុរិសំ ធា-
 នាតាហាសុ គហេត្វា អង្គារកាសុយា សន្តាបេយ្យំ^(១)
 ឯវមេវ ចោ មេ ការទ្វាជ មុខតោ ច នាសតោ ច
 កណ្តាសោតតោ ច អស្សាសប្បស្សាសេសុ ទុបទ្កេសុ
 អធិមត្តោ កាយស្មី ធាហោ ហោតិ ។ អារទ្ធី ចោ
 បន មេ ការទ្វាជ វីរិយំ ហោតិ អសស្មំ ទុបដ្ឋិតា
 សតិ អប្បមុដ្ឋា សារទ្វោ ច បន មេ កាយោ ហោតិ
 អប្បដិប្បស្សទ្វោ តេនេវ ទុក្ខប្បធានេន បធានាភិ-
 តុដ្ឋស្ស សតោ ។ អបិស្សំ មំ ការទ្វាជ ទេវតា ទិស្វា
 ឯវមាហំសុ កាលកតោ សមណោ តោតមោតិ ។

១ ម. សន្តាបេយ្យំ សម្បត្តាបេយ្យន្តិ ទិស្វតិ ។

ព្រាហ្មណវគ្គ សភាវស្សត្រ អប្បនកឱ្យ

ក៏កើតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រៃលែង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ
 ដូចបុរសមានកំឡាំងចាប់បុរសដែលខ្សោយ ឮដំដើមដៃមួយម្ខាង ហើយ
 កំដៅក្នុងរណ្តៅដ៏ពេញដោយរងើកភ្លើង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភារទ្វាជៈ
 កាលបើគាត់ បិទខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល អំពីមាត់ អំពីច្រមុះ នឹងរន្ធន
 ត្រចៀកហើយ ក៏កើតមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយក្នុងកាយដ៏ក្រៃលែង យ៉ាង
 នោះឯង ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ សេចក្តីព្យាយាមរបស់គាត់ គឺនឹងតែង
 ណាស់ មិនបានធូរថយទេ សតិរបស់គាត់ តំកល់ខ្ជាប់មិនបានក្លែង
 ឯកាយរបស់គាត់ ដែលត្រូវសេចក្តីព្យាយាមគ្របសង្កត់ហើយ ព្រោះ
 សេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាកនោះឯង ក៏ប្រកបដោយសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ
 មិនបានស្ងប់រម្ងាប់ ។ ម្នាលភារទ្វាជៈ ពួកទេវតាបានឃើញគាត់ហើយ
 ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើមរណកាលទៅហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

ឯកទ្វា ទេវតា ឯវមាហំសុ ន កាលកតោ
 សមណោ តោតមោ អបិច កាលំ ករោតីតិ ។
 ឯកទ្វា ទេវតា ឯវមាហំសុ ន កាលកតោ សម-
 ណោ តោតមោ នបិ កាលំ ករោតិ អរហំ សមណោ
 តោតមោ វិហារោ ត្រូវ សោ អរហតោ ឯវរូបោ
 ហោតីតិ ។

[១២៧] តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្ធជាហំ សព្វសោ អាហារុបច្ឆេធាយ បដិបដ្ឋេយ្យ-
 ង្គំ ។ អថខោ មំ ភារទ្វាជ តា ទេវតា ឧបសង្កមិត្តា
 ឯតទរោច្ចំ មា ខោ ភំ មារិស សព្វសោ អាហារុបច្ឆេ-
 ធាយ បដិបដ្ឋិ សចេ ខោ ភំ មារិស សព្វសោ អា-
 ហារុបច្ឆេធាយ បដិបដ្ឋិស្សសិ តស្ស តេ មយ្ហំ
 ទិតំ ឌុដិ លោមក្ខបេហិ អជ្ឈេហរិស្សាម តាយ
 តុរំ ហេបេស្សសីតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបដិសន្ធិស្កត្តន្តៈ

ឯទេវតាពួកខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម មិនមែនធ្វើ
 មរណកាលហើយទេ ប៉ុន្តែជិតនឹងធ្វើមរណកាលហើយ ។ ទេវតាពួកខ្លះ
 ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម ធ្វើមរណកាលរួចហើយក៏មិន
 មែន ជិតនឹងធ្វើមរណកាលក៏មិនមែន ព្រះសមណគោតម ជាព្រះអរហន្ត
 ទ្រង់គង់សម្រាន្តនៅទេវតី ឯធម៌ជាគ្រឿងនៅរបស់ព្រះអរហន្ត មាន
 សភាពយ៉ាងនោះឯង ។

[១៦៧] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គឺថាគតនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
 បើដូច្នោះ គួរតែអាក្បាញប្រតិបត្តិដើម្បីផ្តាច់បង់អាហារ ។ ម្ចាស់ការ-
 ទ្វាជៈ លំដាប់នោះ ទេវតាទាំងនោះចូលមករកគឺថាគតហើយពោលយាត់
 យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទិក ព្រះអង្គកុំប្រតិបត្តិដើម្បីផ្តាច់បង់
 អាហារទាំងអស់ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកនិទិក បើព្រះអង្គនឹងប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីផ្តាច់បង់អាហារទាំងអស់ហើយ យើងទាំងឡាយ នឹងបញ្ចូលនូវ
 ឧដារសទិព្វ តាមរណ្តៅនៃរោមព្រះអង្គ ព្រះអង្គនឹងបានញ៉ាំងអត្តភាព
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយសារឧដារសនោះ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គឺថាគតនោះ

ព្រាហ្មណវង្គស្ស សតារសុត្តេ ថោកាហោហារណំ

ឯតទហោសិ អហំ ចេវ ខោ បន សត្វសោ
 ជន្ទុកំ^(១) បដិជាឈយ្យំ ឥមា ច ខោ មេ ទេវតា
 ទិព្វំ ខុដំ លោមគ្យបេហំ អន្លោហវេយ្យំ តាយ
 ទាហំ យាបេយ្យំ នំ មម អស្ស មុសាតិ ។ សោ
 ខោ អហំ ការទ្វាជ នា ទេវតា បច្ឆាចិត្តាមិ
 អលន្តំ វនាមិ ។

(១២៨) តស្ស មម្ហំ ការទ្វាជ ឯតទហោសិ
 យន្តនាហំ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហវេយ្យំ
 បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយ្ហសំ យទិ វា តុ-
 លត្តយ្ហសំ យទិ វា កឡាយយ្ហសំ យទិ វា ហវេ-
 លុកយ្ហសន្តំ ។ សោ ខោ អហំ ការទ្វាជ ថោកំ
 ថោកំ អាហារំ អាហវេសី បសតំ បសតំ យទិ
 វា មុត្តយ្ហសំ យទិ វា តុលត្តយ្ហសំ យទិ វា
 កឡាយយ្ហសំ យទិ វា ហវេលុកយ្ហសំ ។ តស្ស
 មម្ហំ ការទ្វាជ ថោកំ ថោកំ អាហារំ អាហារយ-
 តោ បសតំ បសតំ យទិ វា មុត្តយ្ហសំ

ព្រាហ្មណវគ្គ សតវស្សត្រ ការសោយអាហារតិច

មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើអាត្មាអញ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកអត់
អាហារទាំងអស់ផង ពួកទេវតានេះឯង គប្បីបញ្ចូលធុរស័ក្តិ តាម
រណ្តៅនៃរោមអាត្មាអញផង ឯអាត្មាអញគប្បីញ៉ាំងអត្តភាព ឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយធុរស័ក្តិនោះផង អំពើទាំង ៣ នោះ ជាអំពើកុហករបស់
អាត្មាអញ ។ ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ គឺថាគតនោះក៏ពោលហាមឃាត់ទេវតា
ទាំងនោះថា កុំឡើយ ។

(១៦៥) ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ គឺថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញបរិភោគអាហារបន្តិច ។ មួយទូកដៃ ។ ទោះ
គ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពពាយជ្រូងក្តី គ្រាប់សណ្តែកកងក្តី គ្រាប់
សណ្តែកច្រើនក្តី ។ ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ គឺថាគតក៏បរិភោគអាហារបន្តិច ។
មួយទូកដៃ ។ ទោះគ្រាប់សណ្តែកបាយក្តី គ្រាប់ពពាយជ្រូងក្តី គ្រាប់
សណ្តែកកងក្តី គ្រាប់សណ្តែកច្រើនក្តី ។ ម្ចាស់ភារទ្វាជៈ កាលបើ
គឺថាគតបរិភោគអាហារបន្តិច ។ មួយទូកដៃ ។ ទោះគ្រាប់សណ្តែកបាយ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

យទំ វា កុលត្ថយ្ហសំ យទំ វា កឡាយយ្ហសំ
 យទំ វា ហវេណុកយ្ហសំ អធិមត្តកសីមាជំ
 បត្តោ កាយោ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ នាម អសីតិក-
 បញ្ចនំ វា កាឡបញ្ចនំ វា ឯវមេវស្ស មេ អង្គប្ប-
 ច្ចង្គនំ កវន្តំ តាយេវប្បហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម ឱដ្ឋបទំ ឯវមេវស្ស មេ អាជីសទំ ហោតិ
 តាយេវប្បហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ នាម វដ្តនាវឡិ
 ឯវមេវស្ស មេ បិដ្ឋកណ្តកោ ឧណ្ណតាវណតោ
 ហោតិ តាយេវប្បហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម ជជ្ឈរសាលាយ កោថាណសិយោ ឱលុត្តវិលុត្តា
 កវន្តំ ឯវមេវស្ស មេ ជាសុឡិយោ ឱលុត្តវិលុត្តា
 កវន្តំ តាយេវប្បហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ
 នាម កម្មីរេ ឱទទាទេ ឧទកតារកា កម្មីរកតា
 ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តំ ឯវមេវស្ស មេ អត្ថក្ខបេសុ
 អត្ថតារកា កម្មីរកតា ឱក្ខាយិកា ទិស្សន្តំ
 តាយេវប្បហារតាយ ។ សេយ្យថាបិ នាម តិត្ត-
 កាលាតុ អាមកក្ខន្ធនោ វាតាតថេន សំដុសិតោ ហោតិ

សុត្តន្តបិដក បដិមនិកាយ បដិមបណ្ណសកៈ

ឬគ្រាប់ពពាយជ្រុង ឬគ្រាប់សណ្តែកកង់ ឬគ្រាប់សណ្តែកច្រើន កាយ
 ក៏ដល់នូវការស្តាំងស្តួមក្រៃពេក ។ ដូចវល្លិលេខពាន ឬវល្លិយាវ យ៉ាង
 ណាមិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ អវយវៈតូចធំរបស់តថាគត ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ ស្នាមជើងសត្វឧដ្ឋ យ៉ាងណាមិញ ព្រោះអាហារតិចនោះ
 ទ្រុឌរាបរបស់តថាគត ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ល្អសដែលគេវេញយ៉ាងណា
 មិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ ផ្ចឹងខ្លាំងរបស់តថាគត ក៏ឡើងវេចរាបដុប
 យ៉ាងនោះឯង ។ បង្គំសាលាដែលគ្រាំគ្រាវគឺមរតាម យ៉ាងណាមិញ
 ព្រោះតែអាហារតិចនោះ របៀបផ្ចឹងជំនីរបស់តថាគត ក៏រតាមយ៉ាង
 នោះឯង ។ ក្រពេញទឹកក្នុងអណ្តូងទឹកដែលជ្រៅ ក៏ជ្រៅខ្លាំងចុះទៅ
 ប្រាកដយ៉ាងណាមិញ ព្រោះតែអាហារតិចនោះ ប្រស្រីភ្នែកក្នុងរណ្តៅ
 ភ្នែករបស់តថាគត ក៏ជ្រៅខ្លាំងចុះទៅប្រាកដយ៉ាងនោះឯង ។ ផ្ទៃនរោត្ត
 ព្រៃដែលគេកាត់កាលនៅខ្ចី លុះមានខ្យល់នឹងកំដៅថ្ងៃពាល់ត្រូវហើយ

ព្រាហ្មណវង្គស្ស សតាវសុត្តេ ថេរកហោរាហរណំ

សម្មិលាតោ ឯវមេវស្ស មេ សីសច្ឆរិ សំនុសិតា ហោតិ
 សម្មិលាតា តាយេវប្បហារតាយ ។ សោ ខោ
 អហំ ភារទ្វាជ ឧទរច្ឆរិ បរិមសិស្សាមិត្តិ បិដ្ឋកណ្តា-
 កំយេវ បរិក្កណាមិ បិដ្ឋកណ្តាកំ បរិមសិស្សាមិត្តិ
 ឧទរច្ឆរិយេវ បរិក្កណាមិ ឈាវស្ស មេ ភារទ្វាជ ឧទ-
 រច្ឆរិ បិដ្ឋកណ្តាកំ អល្លិយា ហោតិ តាយេវប្បហារ-
 តាយ ។ សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ វច្ឆំ វា
 មុត្តំ វា ករិស្សាមិត្តិ តត្ថេវ អវក្កដ្ឋោ បបតាមិ
 តាយេវប្បហារតាយ ។ សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ
 ឥមមេវ កាយំ អស្សាសេន្តោ ចាលិយា កត្តានិ
 អនុមជ្ជាមិ ។ តស្ស មហ្មំ ភារទ្វាជ ចាលិយា កត្តានិ
 អនុមជ្ជតោ បូតិម្ធរានិ លោមានិ កាយស្មា បបតន្តិ
 តាយេវប្បហារតាយ ។ អំបិស្ស មំ ភារទ្វាជ មនុស្សា
 ទិស្វា ឯវមាហំសុ កាឡោ សមណោ កោតមោតិ ។
 ឯកច្ចេ មនុស្សា ឯវមាហំសុ ន កាឡោ សមណោ
 កោតមោ សាមោ សមណោ កោតមោតិ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ ការសោយអាហារតិច

ក៏ស្វិតស្រពោន យ៉ាងណាមិញ ស្បែកក្បាល របស់គាត់ លុះ
 អាហារតិចនោះពាល់ត្រូវហើយ ក៏ស្វិតស្រពោនយ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាល
 ការទ្វាដៈ គាត់គិតគិតថា អាត្មាអញនឹងស្លាប់ស្បែកពោះ ក៏ចាប់ត្រូវ
 ធ្នឹងខ្នងទៅវិញ គិតថា អាត្មាអញនឹងស្លាប់ធ្នឹងខ្នង ក៏ចាប់ត្រូវស្បែក
 ពោះទៅវិញ ម្នាលការទ្វាដៈ ស្បែកពោះគាត់គិត ជាប់គ្នានឹងធ្នឹងខ្នង
 ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ គាត់គិតគិតថា អាត្មា
 អញនឹងបន្ទោបង់ទូរវិច្ចក្តី ទូរវិច្ចក្តី ក៏ដួលផ្តាប់មុខចុះក្នុងទីនោះ
 ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ គាត់គិតថា ក៏ថ្លុះកាយ
 នេះ ហើយបបោសអង្គីលខ្លួនដោយដៃ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ កាល
 គាត់គិត បបោសអង្គីលខ្លួនដោយដៃ ឯពេលមានឫសស្អុយក៏ធ្លាក់ចុះអំពី
 កាយ ព្រោះតែអាហារតិចនោះឯង ។ ម្នាលការទ្វាដៈ មនុស្សទាំង
 ឡាយបានឃើញគាត់ហើយក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម
 មានសម្បុរខ្លៅ ។ តែមនុស្សខ្លះពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណ-
 គោតមមិនមែនខ្លៅទេ ព្រះសមណគោតមមានសម្បុរសណ្តែកបាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ បដ្ឋិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបដ្ឋានសកំ

ឯកត្ថេ មនុស្សោ ឯវមាហំសុ ន កាខ្មោ សមណោ
 តោតមោ នបិ សាមោ មន្ត្រច្ឆរី សមណោ
 តោតមោតិ ។ យាវស្ស មេ ភារទ្ធជា បរិសុទ្ធា
 ធរិវណ្ណោ បរិយោទាតោ ឧបហតោ ហោតិ
 តាយេវម្បហារតាយ ។

[១២៩] តស្ស មយ្ហំ ភារទ្ធជា ឯតទហោសិ
 យេ ខោ កេចិ អតីតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្ម-
 ណា វា ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា
 វេទិយំសុ ឯតាវបរមំ នយំតោ ភិយ្យោ យេចិ
 កេចិ អនាគតមទ្ធានំ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា
 ឱបក្កមិកា ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិ-
 យំស្សន្តិ ឯតាវបរមំ នយំតោ ភិយ្យោ យេចិ កេចិ
 ឯតាហិ សមណា វា ព្រាហ្មណា វា ឱបក្កមិកា
 ទុក្ខា តិប្បា កដុកា វេទនា វេទិយន្តិ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

មនុស្សខ្លះ ពោលយ៉ាងនេះថា ព្រះសមណគោតម មិនមែនខ្មៅ មិនមែន
សម្បុរសណែកបាយទេ ព្រះសមណគោតម មានសម្បុរប្រផែនទេតើ ។
ម្ចាស់ការទ្វាជៈ តាមពិត សម្បុរស្បែករបស់គាត់ របរិសុទ្ធផ្លូវផង
តែអាប័អន់ទៅ ព្រោះតែមានអាហារតិចនោះឯង ។

[១៦៩] ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គាត់នោះ មានសេចក្តីគ្រិនរិះយ៉ាងនេះ

ថា សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ណានីមួយ ក្នុងអតីតកាល បានឆន្ទ៍វេទនា
ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់
ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ ណានីមួយ
ក្នុងអនាគតកាល នឹងឆន្ទ៍វេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ
ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម កំណត់ត្រឹមនេះ មិនហួសអំពីនេះ
ឡើយ សមណៈបូព្រាហ្មណ៍ ណានីមួយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ឆន្ទ៍វេទនា
វេទនា ជាទុក្ខ ភ្លៀវភ្លា ក្តៅក្រហាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម

ព្រាហ្មណ៍វិជ្ជាស្ស លតាវសុត្តេ ឧត្តបដ្ឋានំ

ឯតាវមមំ នយិតោ ភិយ្យោ ។ ន ទោ បនាហំ

ឥមាយ កដុកាយ ទុក្ខាភាវិកាយ អនិច្ចាមិ ឧត្តរំ

មនុស្សនម្មា អលមរិយញ្ចាណទស្សនវិសេសំ សិយា

នុ ទោ អត្តោ មត្តោ ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ

ការទ្វាជ ឯតទយោសិ អភិជានមិ ទោ បនាហំ

មិត្ត សក្កស្ស កម្មន្តេ សីតាយ ជម្ងនាយាយ

និសិទ្ធា វិវិទ្ធោ កាមេហិ វិវិទ្ធ អត្តសលេហិ

ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិតារំ វិវេកជំ មិត្តសុខំ បឋមំ

ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតា សិយា នុ ទោ ឯសោ

មត្តោ ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ការទ្វាជ

សតានុសារិកញ្ចាណំ អយោសិ ឯសេវ មត្តោ

ព្រាហ្មណវេទ សព្វវេទសូត្រ អំពីបុណ្យៈ ៤

កំណត់ត្រីមនេះ មិនហួសអំពីនេះឡើយ ។ ចំណែកគតថាគត ក៏នៅតែមិន

បានគុណវិសេសគឺញាណទស្សនៈដ៏ប្រសើរ អាចកំចាត់បង់នូវកិលេស

ដ៏ក្រៃលែងជាងមនុស្សធម៌ ដោយអំពើកម្រ ដ៏ក្តៅក្រហាយនេះឡើយ

ទើបគិតថា ប្រហែលជាមានផ្លូវដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេ

ដឹង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ គឺថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះឃើញយ៉ាងនេះថា

អាត្មាអញធ្លាប់អង្គុយនៅក្នុងម្លប់ដើមព្រឺងដែលត្រជាក់ ក្នុងការងាររបស់

សក្យៈជាបិតា ក៏បានស្ងាត់ចាកកាម ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ

បានសម្រេចបឋមជ្ឈានប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតំនឹងសុខកើត

អំពីសេចក្តីស្ងាត់នោះ ក៏សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ប្រហែលជា

ផ្លូវ⁺នេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងទេដឹង ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ

គឺថាគតនោះមានវិញ្ញាណ រក្សកតាមនូវសតិថា ផ្លូវ⁺នេះឯង ទើបជាផ្លូវ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាលកំ

ពោធិយាតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ
 តិទ្ធ ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ យន្តិ
 សុខំ អញ្ញាត្រេ កាមេហំ អញ្ញាត្រ អកុសលេហំ
 ធម្មេហិតិ ។ តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ
 ន ខោ អហំ តស្ស សុខស្ស ភាយាមិ យន្តិ
 សុខំ អញ្ញាត្រេ កាមេហំ អញ្ញាត្រ អកុសលេហំ
 ធម្មេហិតិ ។

(១៧០) តស្ស មយ្ហំ ភារទ្វាជ ឯតទហោសិ ន
 ខោ តំ សុករំ សុខំ អធិកន្តំ ឯវំ អធិមត្តកសីមាដំ
 បត្តកាយេន យន្តនាហំ ឡឡារិកំ អាហារំ អាហារេយ្យំ
 ឡឡនំ កុម្មាសន្តិ ។ សោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ
 ឡឡារិកំ អាហារំ អាហារេសី ឡឡនំ កុម្មាសំ ។
 តេន ខោ បន មំ ភារទ្វាជ សមយេន
 បញ្ច ភិក្ខុ បច្ចបដ្ឋិតា ហោន្តិ យំ ខោ
 សមណោ កោតមោ ជម្មំ អធិកមិស្សតិ តន្នោ
 អាហារេស្សតីតិ ។ យតោ ខោ អហំ ភារទ្វាជ

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីត្រាស់ដឹងពិត ។ ម្នាលការទ្វាដៈ គឺថាគតនោះ
មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមទាំងឡាយ
ក្រៅអំពីអកុសលធម៌ទាំងឡាយ អាត្មាអញ ខ្លាចសេចក្តីសុខនោះដែរឬ
ហ្ន៎ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ គឺថាគតមានសេចក្តីត្រិះរិះឃើញ យ៉ាងនេះ
ថា សេចក្តីសុខណា ក្រៅអំពីកាមទាំងឡាយ ក្រៅអំពីអកុសលធម៌
ទាំងឡាយ អាត្មាអញ មិនខ្លាចសេចក្តីសុខនោះឡើយ ។

(១៧០) ម្នាលការទ្វាដៈ គឺថាគតនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា
បុគ្គលដែលមានកាយដល់ នូវការស្តាំងស្អប់ក្រៃលែងយ៉ាងនេះ មិនងាយ
នឹងបានសេចក្តីសុខនោះឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ បរិភោគ
អាហារជាទុឡារិក គឺបាយនឹងនំឲ្យពេញលេញ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ
គឺថាគតឯង ក៏បានបរិភោគអាហារទុឡារិក គឺបាយនឹងនំ ។ ម្នាល
ការទ្វាដៈ សម័យនោះឯង កិត្យុ ៥ រូប តាមមកបម្រើគឺថាគតដោយ
គិតថា ព្រះសមណគោតមនឹងត្រាស់ដឹងធម៌ណា មុខជានឹងប្រាប់ធម៌
នោះដល់យើងទាំងឡាយ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ កាលណាបើគឺថាគត

ព្រហ្មណវគ្គសូ ឈតាវសុត្តេ ចក្កបដ្ឋានំ

ឡឡិកំ អាហារំ អាហារេសី ឡឡិកំ កុម្មាសំ
 អថ មេ តេ បញ្ច ភិក្ខុ ឯព្វំន្ត បក្កមីសុ
 ភាហុល្លុកោ សមណោ តោតមោ បដាធិត្តន្តោ
 អាវត្តោ ភាហុល្លាយាតិ ។

(១៧០) សោ ខោ អហំ ភាវន្តាជ ឡឡិកំ
 អាហារំ អាហារិត្វា តលំ គហេត្វា វិវិច្ឆេវ កាមេហិ
 ។ បេ ។ បវេមំ ឈានំ ឧបសម្ព័ន្ធ វិហាសី វិតត្ត-
 វិចារនំ រូបសមា អជ្ឈតំ សម្ពសាទនំ ចេតសោ
 ឯកោទិភារំ អវិតត្តំ អវិចារំ សមាធិនំ
 បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្ព័ន្ធ វិហាសី
 បីតិយា ច វិរាតា ឧបេត្តកោ ច វិហាសី
 សតោ ច សម្ពជានោ សុខញ្ច កាយេន
 បដិសំវេទេសី យន្តំ អវិយា អាចិត្តន្តំ ឧបេត្តកោ
 សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្ព័ន្ធ

ព្រាហ្មណវគ្គ សភាវស្សត្រ រូបជ្ឈាន ៤

បានបរិភោគអាហារឡើងវិញក៏បាយនឹងនំហើយ កាលនោះក៏កុំទាំង ៥
រូបនោះឡើយ ណាយចាកតថាគត ក៏នាំគ្នាចៀសចេញទៅដោយគិតថា
ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកល្មោក សាបសូន្យចាកសេចក្តីព្យាយាម
វិលមកដើម្បីសេចក្តីល្មោកវិញហើយ ។

[១៧១] ម្ចាស់ការទ្វាដៈ លុះតថាគតនោះបរិភោគអាហារឡើងវិញ
មានកំឡាំងហើយ ក៏ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ បាន
សម្រេចបឋមជ្ឈាន សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគត
បានសម្រេចទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិកើតក្នុងសន្តានចិត្ត ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសត្វា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិន
មានវិចារៈ មានតែបតិនឹងសុខ កើតអំពីសមាធិតបឋមជ្ឈាន ព្រោះ
រម្ងាប់នូវវិតក្កៈនឹងវិចារៈ ក៏សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគត
មានចិត្តឡើយ ណាយចាកបតិផង ប្រកបដោយឧបេក្ខាផង មាន
ស្មារតីដឹងខ្លួនផង បានទទួលនូវសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈ
ទាំងឡាយ សរសើរនូវបុគ្គលនោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈាន
មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជា
សុខដូច្នេះ ព្រោះតតិយជ្ឈានណា ក៏បានសម្រេចនូវតតិយជ្ឈាននោះ

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

វិហាសី សុខស្ស ច បហាណា ទុក្ខស្ស ច
 បហាណា បុព្វេ សោមនស្សនោមនស្សនំ អត្ថផ្គមា
 អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិចារិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ
 ឧបសម្ពជ្ជ វិហាសី ។

(១៧២) សោ ឃំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោជានេ អនត្ថំឈា វិកត្តបក្កិលេសេ មុទុក្ខតេ
 កម្មជ័យេ វិតេ អនេញប្បត្តេ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិធម្មាមេសី ។ សោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរមិ សេយ្យបីទំ ឯកម្មំ ជាតិ
 ទ្វេបំ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរមិ ។ អយំ ខោ
 មេ ការទ្វាជ វត្តិយា បវេមេ យាមេ បវេមា វិជ្ជា អដិ-
 កតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ
 អាលោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អតាបិណោ
 បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ តថាគតលះបង់នូវសុខផង លះបង់
នូវទុក្ខផង មានសោមនស្សនឹងទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បាន
សម្រេចចក្កត្ថជ្ឈាន ដែលមិនមានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធ
កើតអំពីឧបេក្ខា សម្រាន្តនៅដោយឥរិយាបថទាំង ៤ ។

(១៧២) កាលបើចិត្តតំកល់ខាប់ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួល
គឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវិនា-
ស ជាចិត្តនឹងផឹង ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាង
នេះហើយ តថាគតនោះបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ ។
តថាគតនោះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១
ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើនប្រការ
ព្រមទាំងអាការៈ ព្រមទាំងទទួលដោយប្រការដូច្នេះ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ
បឋមវិជ្ជានេះឯង តថាគតបានក្នុងវេលាបឋមយាមនៃរាត្រី ឯអវិជ្ជាបាត់
ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ឯនីតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែល
មិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង់នូវកិលេស មានចិត្តបញ្ចូល
ទៅរកព្រះនិព្វានតាមពិត ។

ព្រហ្មណ៍ធម្មសូត្រ សភាវសុត្តេ ចុត្តបបទញ្ញាណ

(១៧៣) សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ

បរិយោទានេ អនុត្តរោ វិភត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធក្ខតេ

កម្មជ័យេ បិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ សត្តានំ ចុត្តបថា.

តញ្ញាណាយ ចិត្តំ អភិជំន្នាមេសី ។ សោ ជិត្វេន

ចក្កេនា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាណុសកេន សត្តេ បស្សា.

មិ ចរីមាទេ ឧបបជ្ជមាទេ ហីនេ បណ៌តេ សុវណ្ណ

ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុកតេ ។ បេ ។ យថាកម្មបកេ

សត្តេ បដាទាមិ អយំ ទោ មេ ភាវន្ធាជ វត្ថុយា មជ្ឈិមេ

យាមេ ទុតិយា វិជ្ជា អធិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា

ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាណោកោ ឧប្បន្នោ យថាតំ

អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។

ប្រាហ្មណវគ្គ សតារសូត្រ ចុត្តបបាតញ្ញាណ

(១៧៣) កាលបើចិត្តតាំងឆាប់ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានទីទួល
គឺកិលេស ប្រាសចាកឧបកិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការវិនា-
កម្ម ជាចិត្តនឹងផឹង ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមការម្នាក់យ៉ាងនេះ
ហើយ គឺថាគតនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីចុត្តបបាតញ្ញាណ (ប្រាជ្ញាដឹង
នូវចិត្តនឹងបដិសន្ធិ) របស់សត្វទាំងឡាយ ។ គឺថាគតនោះមានចក្ខុជាទិព្វ
ដ៏បរិសុទ្ធកន្លងបង់នូវចក្ខុ ជារបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញនូវសត្វទាំង
ឡាយ ដែលច្បុក ដែលកើតឡើង ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មាន
សម្បុររម្ម មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ។ បេ ។

ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅសមគួរតាមកម្ម ម្ចាស់
ការទ្វាជៈ វិជ្ជាទី ២ នេះឯង គឺថាគតបានក្នុងមជ្ឈិមយាមនៃពត្រី ឯអវិជ្ជា
បាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង ឆឹងតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង ដល់គឺថាគត
ដែលមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតបង់កិលេស មានចិត្តបញ្ចូល
ទៅក្រព្រះនិព្វានតាមពិត ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណសកំ

(១៧២) សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ
 បរិយោទានេ អនន្តរោ វិកត្តបក្កិលេសេ មុទ្ធក្កេត
 កម្មន្តិយេ វិតេ អាណេញ្ចប្បត្តេ អាសវំនំ ឧយញ្ញា-
 ណាយ ចិត្តំ អភិណ្ឌាមេសី ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តំ
 យថាក្កតំ អព្ភណសី អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថា-
 ក្កតំ អព្ភណសី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ យថាក្កតំ
 អព្ភណសី អយំ ទុក្ខនិរោធកាមិនំ បដិបទាតិ
 យថាក្កតំ អព្ភណសី ឥមេ អាសវំនំ យថាក្កតំ
 អព្ភណសី អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាក្កតំ
 អព្ភណសី អយំ អាសវនិរោធាតិ យថាក្កតំ
 អព្ភណសី អយំ អាសវនិរោធកាមិនំ បដិបទាតិ
 យថាក្កតំ អព្ភណសី ។ តស្ស មយ្ហំ^(១) ឯវំ ជាន-
 តោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត
 ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចិត្ត

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

(១៧៤) កាលបើចិត្តតាំងខ្ជាប់ បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីលូត

កិលេស ប្រាសចាកបុគ្គលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការនាកម្ម
ជាចិត្តនឹងធីន ដល់នូវសេចក្តីមិនញាប់ញ័រ ទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះ

ហើយ តថាគតនោះក៏បង្កើនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញាណ^(១) ។

តថាគតនោះ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា

នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹង

ច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់

តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើត

អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា

នេះផ្លូវប្រតិបត្តិជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់អាសវៈ ។ កាលបើតថាគតដឹង

យ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចស្រឡះចាកកាមាសវៈផង

ចិត្តក៏រួចស្រឡះចាកករវៈផង ចិត្តក៏រួចស្រឡះ ចាកអវិជ្ជាសវៈផង

១ ប្រាជ្ញាដឹងច្បាស់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ ធម៌នោះមានទុក្ខសច្ចជាដើម ។

ព្រាហ្មណវង្គស្ស សតារវសុត្តេ ភគវន្តប្បសំសា

វិមុត្តស្ស វិមុត្តមិត្តំ ញាណំ ហោតិ ជីណា ជាតិ
 វិសុតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្តត្តា-
 ហោតិ អត្តញាសី ។ អយំ ខោ មេ ភារទ្ធាជ វត្ថុ-
 យា បច្ច័មេ យាមេ តតិយា វិជ្ជា អធិកតា អវិជ្ជា
 វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្នា តមោ វិហតោ អាណោកោ
 ឧប្បន្នោ យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាបិដោ បហិ-
 តត្តស្ស វិហារតោតិ ។

(១៧៥) ឯវំ វុត្តេ សតារវោ មាណវោ ភគវន្តំ
 ឯតទវោច អដ្ឋិត វត ភោតោ តោតមស្ស បដានំ
 អហោសិ សប្បវិស វត ភោតោ តោតមស្ស បដានំ
 អហោសិ យថាតំ អវហតោ សម្មាសមុទ្ធស្ស កី
 នុ ខោ ភោ តោតម អត្ថំ ទេវតិ ។ ហំនសោ
 ខោ បនេតិ (១) ភារទ្ធាជ វិទិតំ យទិទំ អត្ថំ ទេវតិ ។

ប្រាណុណវិទ្យា សភាវស្សត្រ ការសរសើរព្រះមានព្រះភាគ

កាលបើចិត្តរួចស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា ចិត្តរួចស្រឡះដូច្នេះក៏កើតមាន
តថាគតដឹងច្បាស់ថា កំណើតរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ មគ្គព្រហ្ម-
ចរិយៈអាត្មាអញបានប្រព្រឹត្តគ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសកិច្ចអាត្មាអញ
ក៏បានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ច
នេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ វិជ្ជាទី ៣ នេះឯង តថា-
គតបានហើយក្នុងបច្ច័យយាមនៃរាត្រី ឯអវិជ្ជាបាត់ទៅ វិជ្ជាក៏កើតឡើង
ឯនីតបាត់ទៅ ពន្លឺក៏កើតឡើង ដល់តថាគត ដែលជាអ្នកមិនប្រមាទ
មានព្យាយាមជ្រៀងដុតបង់នូវកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅរកព្រះនិព្វាន
តាមពិត ។

[១៧៥] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
សភាវមាណាព ពោលពាក្យនេះនឹងព្រះមានព្រះភាគថា ឧហ្ម្មា⁺ ព្រះ
គោតមដ៏ចម្រើន មានសេចក្តីព្យាយាមមិនបានឈប់ ឧហ្ម្មា⁺ ព្រះគោតម
ដ៏ចម្រើន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ មានសេចក្តីព្យាយាមជារបស់សប្បុរស
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទៅតាមមានមែនឬទេ ។ ម្នាលការទ្វាដៈ ពាក្យ
ណាថា ទៅតាមមានដូច្នេះ ពាក្យនេះតថាគតដឹងច្បាស់តាមហេតុពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កើត ទោ ភោ កោតម អត្ថំ ទេវតំ បុរោ ភោ ស-
 មាណោ ហំនសោ បនេត្តំ^(១) ការទ្វាជ វិទិតំ យទិទំ
 អត្ថំ ទេវតំ វនេសំ ននុ^(២) ភោ កោតម ឯវំ សន្តេ
 តុច្ឆា មុសា ហោតីតិ ។ អត្ថំ ទេវតំ ការទ្វាជ
 បុរោ ភោសមាណោ អត្ថំ ទេវតំ យោ វនេយ្យ ហំន-
 សោ វិទិតា មេ វិទិតាតិ យោ វនេយ្យ ។ អថ-
 ទ្វេត វិញ្ញាបុរិសេន ឯកំសេន និដ្ឋំ កុត្តំ^(៣) វា យទិទំ
 អត្ថំ ទេវតំ ។ កំស្ស បន មេ ភវំ កោតមោ
 អាទិកេនេវ ន ព្យាកាសីតិ ។ ឧច្ឆេន សម្មតំ ទោ
 ឯតំ ការទ្វាជ លោកស្មី យទិទំ អត្ថំ ទេវតំ ។

• ១. ហំនសោ មេ គត្តំ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ននុ ទោតិ ទិស្សតិ ។ ៣ ទ. គត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន កាលបើឱ្យព្រះអង្គសួរថា ទេវតាមានមែន
 ឬទេ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គឆ្លើយថា ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ពាក្យណាថា ទេវតា
 មានដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺គឺថាគតដឹងច្បាស់តាមហេតុពិត បពិត្រព្រះគោតម
 ដ៏ចម្រើន កាលបើមានហេតុយ៉ាងនេះហើយ ពាក្យរបស់ព្រះអង្គជាពាក្យ
 កុហកទេ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ បុគ្គលណាកាលដែលគេសួរថា ទេវតា
 មានមែនឬទេដូច្នេះ គប្បីពោលថា ទេវតាមានមែនដូច្នេះក្តី មួយទៀត
 បុគ្គលណាពោលថា ទេវតា យើងដឹងតាមហេតុពិត ទេវតាយើងដឹង
 ច្បាស់ហើយដូច្នេះក្តី ។ ពាក្យណាថា ទេវតាមានដូច្នេះ មានតែវិញ្ញា-
 បុរស ទើបអាចដល់នូវសេចក្តីចូលចិត្តតាមពិត ក្នុងពាក្យនេះឯង ។
 ចុះព្រោះហេតុអ្វី បានជាព្រះគោតមដ៏ចម្រើន មិនដោះស្រាយតាមបទខាង
 ដើមដល់ឱ្យព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ការទ្វាជៈ ព្រោះថាពាក្យណាថា ទេវតា
 មានដូច្នេះ ពាក្យនេះ⁺គេសន្មត ដោយសព្វដ៏ខ្ពស់ ក្នុងលោក ។

ព្រាហ្មណ៍វិទ្យា សតារស្សត្ត តិសរណធម៌

[១៧៦] ឃី វុត្តេ សតារវេ មាណវេ កក-

វន្តំ ឃតទវេច អភិក្កន្តំ កោ កោតម អភិក្កន្តំ

កោ កោតម សេយ្យថាបិ កោ កោតម និក្កដ្ឋិតំ

វា ឧក្កដេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុឡស្ស វា

មន្តំ អាចិត្តេយ្យ អន្ធការេ វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជា-

វេយ្យ ចក្កមន្តោ វូហនិ ទក្ខន្តិតំ ឃីមេវ កោតា

កោតមេន អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោ

ឃីសាហំ កវន្តំ កោតមិ សរណំ កប្បាមិ ធម្មញ្ញ

ព្រាហ្មណវង្ស សតារវសូត្រ ការនិលំនូវត្រៃសរណៈ

[១៧៦] កាលបើព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ

សតារវមាណព ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ពេកណាស់ បពិត្រ

ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ប្រៀបដូចបុគ្គល ផ្សារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្គាប់ទុក

ឬបើកឡើងនូវរបស់ដែលគេបិទបាំង ឬប្រាប់ផ្លូវដល់បុគ្គលវង្វេងផ្លូវ ពុំនោះ

សោត ដូចគេប្រោលនូវប្រដាប់ភ្នំក្នុងទីងងឹត ដោយគិតថា មនុស្សដែល

មានចក្ខុ រមែងមើលឃើញនូវប្រពាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ ឯធម៌

ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើន បានសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ

ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ទាំងព្រះធម៌

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

កិត្តុសង្ឃញ្ញា ឧបាសកំ មំ ភវំ កោតមោ ជារេតុ
អដ្ឋតត្ថេ ចាណុបេតំ សរណាជ្ជតន្តំ ។

សតារសុត្តំ ទសមំ និដ្ឋិតំ ។

ព្រាហ្មណវត្តោ បព្វមោ ។

តស្ស វត្តស្ស ឧទ្ទានំ

ព្រាហ្មយុ សេលស្ស លាយនោ

យោដមុខោ ច ព្រាហ្មណោ

ឯសុចន្តី ធនញ្ញានី

វាសេដ្ឋោ សុភតារវោ ។

មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ សមត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

តាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ថាជាទីពឹងទីពឹង សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជ្រាបនូវ
ខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសក ដល់នូវព្រះភ្នក្រយ៍ជាទីពឹង ទីរលឹកស្ម័គ្រដោយ
ជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

ចប់ សភាវេស្សត្រ ទី ១០ ។

ចប់ ព្រាហ្មណវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទាននៃវិគ្គនោះ ដូច្នេះគឺ

រឿងព្រហ្មយុត្តព្រាហ្មណ៍ ១ សេលព្រាហ្មណ៍ ១ អស្សលា-
យនមាណព ១ យោដមុត្តព្រាហ្មណ៍ ១ បង្គីព្រាហ្មណ៍ ១
ឯសុភវ័ព្រាហ្មណ៍ ១ ធនញ្ញានីព្រាហ្មណ៍ ១ វេសេដ្ឋ-
មាណព ១ សុភមាណព ១ សភាវមាណព ១ ។

ចប់ មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ មជ្ឈិមនិកាយស្ស

មជ្ឈិមបណ្ណាសកំ

ឆដ្ឋោ ភាគោ

ព្រាហ្មណវគ្គោ

បឋមំ ព្រាហ្មាយុសុត្តំ

អង្កេ

ពាហ្មណវគ្គស្ស ព្រាហ្មាយុសុត្តេ	ទត្តវាមន្តនំ	២
	ទត្តវស្ស ភគវន្តបសង្កមនំ . .	៥
	ភគវន្តានុពន្ធនំ	៧
	មហាបុរិសលក្ខណានិ	៨
	ព្រាហ្មាយុស្ស ទទានំ	១៩
	អពាតវាមន្តនំ	២១
	ភគវន្តបសង្កមនំ	២៣
	ភគវតោ បរិតក្កនំ	២៧
	ភគវន្តំ បណ្ណាបថនំ	២៨
	អនុបព្វិកថាកថនំ	៣១

សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ

មជ្ឈិមបណ្ណសកៈ

ឆដ្ឋភាគ

ព្រាហ្មណវគ្គ

ព្រហ្មាយុសូត្រ ទី ១

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវគ្គ ព្រហ្មាយុសូត្រ	ការហៅរកឧត្តរមាណា		២
	ឧត្តរមាណាចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ	៥	
	ការដើរជាប់តាមព្រះមានព្រះភាគ		៧
	ព្រះមហាបុរិសលក្ខណ		៨
	ឧទានរបស់ព្រហ្មាយុព្រាហ្មណ៍		១៩
	ការហៅមាណាម្នាក់		២១
	ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ		២៣
	ការត្រិះរិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ		២៧
	ការសួរប្រស្នាចំពោះព្រះមានព្រះភាគ		២៨
	ទ្រង់សំដែងអនុបុព្វកថា		៣១

អង្គ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ព្រហ្មយុស្តេ ព្រហ្មយុស្ស និវេសន្តបសង្កមនំ . . .	៣៣
ព្រហ្មយុស្ស គតិព្យាករណំ . . .	៣៤

ធុតិយំ សេលសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សេលសុត្តេ កគវន្តបសង្កមនំ	៣៧
កគវគោ អធិវសនា	៣៨
ទុល្លកយោសោ	៤១
សេលស្ស កគវន្តបសង្កមនំ	៤៣
កគវគោ បរិភក្តនំ	៤៥
កគវន្តាកិកតិ	៤៦
កេណិយស្សម្ហបសង្កមនំ	៥១
សេលស្ស កគវន្តបសង្កមនំ	៥៣
កគវន្តប្បសំសា	៥៤

ធុតិយំ អស្សលាយនសុត្តំ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សលាយនសុត្តេ អស្សលាយន្តបសង្កមនំ . . .	៥៧
កគវន្តបសង្កមនំ	៥៨

ព្រាហ្មណវត្ថុ ព្រហ្មយុស្សត្រ ទ្រង់ចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់

ព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ ៣៣

ការព្យាករណ៍គតិរបស់ព្រហ្មយុស្សត្រព្រាហ្មណ៍ . ៣៤

សេលស្សត្រ ទី ២

ព្រាហ្មណវត្ថុ សេលស្សត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ . . . ៣៧

ការទទួលនិមន្តន៍នៃព្រះមានព្រះភាគ . . ៣៨

សូរសំឡេងដែលរកបានដោយក្រ . . . ៤១

សេលព្រាហ្មណ៍ចូលទៅគាល់ព្រះមាន

ព្រះភាគ ៤៣

ព្រះតម្រិះរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ៤៥

ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ . . . ៤៦

ទ្រង់ចូលទៅកាន់អាស្រមរបស់កេណិយជដិល៥១

សេលភិក្ខុចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ . . ៥៣

ការពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ . . . ៥៤

អស្សលាយនស្សត្រ ទី ៣

ព្រាហ្មណវត្ថុ អស្សលាយនស្សត្រ ការចូលទៅរកអស្សលាយនមាណា . . ៥៧

ការចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ . . . ៥៨

អង្គ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស អស្សនាយនសុត្តេ អកុសលកម្មបថា	៦១
មេត្តចិត្តការវេទា	៦៥
សីនាទានុបមា	៦៧
អគ្យកិន្ទ្យក្ខបមា	៦៨
ព្រាហ្មណកញ្ញាសំវេស្តបមា	៧១
វេលវេសម្បយោជន្តបមា	៧៣
ភូតបុព្វកថា	៧៥

ចតុត្ថិ យោជន្តសុត្តិ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស យោជន្តសុត្តេ ចតុត្ថិ បុគ្គលា	៨៥
ទ្វេ បរិសា	៨៧
បរិមបុគ្គលា	៩១
ទុតិយបុគ្គលា	៩៥
តតិយបុគ្គលា	៩៩
ចតុត្ថបុគ្គលា	៩៧
សិក្ខាសាដ៏សមាបន្តតា	៩៩

ព្រាហ្មណវត្ត អស្សលាយនសូត្រ អភុសលកម្មបថ	៦១
ការចំរើនមេត្តាចិត្ត	៦៥
ឧបមាដោយការកាន់យកនូវគ្រឿងលំអិត ៦៧	
ឧបមាដោយការបង្កាត់ភ្លើង	៦៨
ឧបមាដោយការនៅរួមជាមួយនឹងព្រាហ្មណ-	
កញ្ញា	៧១
ឧបមាដោយការបង្កាត់សេះនឹងបាលា . ៧៣	
ទ្រង់ដំណាលរឿងព្រេង.	៧៥
យោធិមុខសូត្រ ទី ៤	

ព្រាហ្មណវត្ត យោធិមុខសូត្រ បុគ្គល ៤ ពួក	៨៥
បរិស័ទ ២ ពួក	៨៧
បុគ្គលទីមួយ	៩១
បុគ្គលទីពីរ	៩៥
បុគ្គលទីបី	"
បុគ្គលទីបួន	៩៧
ការបរិបូណ៌ដោយសិក្ខានឹងសាដីវៈ	៩៩

អង្កេ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ឃោធិមុខសុត្តេ	ឥន្ទ្រិយសំវារោ	១០៣
	ចក្ខុបដ្ឋានំ	១០៥
	បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណំ	១០៦
	ចក្ខុបថាគញ្ញាណំ	១០៧
	អាសវក្ខយញ្ញាណំ	១០៧
	ឃោធិមុខស្ស សរណគមនំ	១១១
	សង្ឃសាលាការបនំ	១១២

បញ្ចមិ ចង្គ្រីសុត្តិ

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស ចង្គ្រីសុត្តេ	ពុទ្ធកុណប្បសំសា	១១៥
	ចង្គ្រីប្បសំសា	១១៧
	ភគវន្តវណ្ណកថា	១២១
	ភគវន្តអប្បសាទនំ	១២៧
	កាបទិកប្បដិប្បថា	១២៧
	សច្ចានុបត្តិព្យាករណំ	១៣៣
	សច្ចានុកុណព្យាករណំ	១៤១
	ពហុការធម្មព្យាករណំ	១៤៣
	ភិសរណគមនំ	១៤៧

សង្ខេបត្រៃបិដកប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

៣០៧

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវត្ថុ យោធមុខសូត្រ ការសង្ខេបន្តិយ	១០៣
រូបជ្ឈានបួន	១០៥
បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ	១០៦
ចក្ខុបបាតញ្ញាណ	១០៧
អាសវត្ថុញ្ញាណ	១០៨
យោធមុខព្រាហ្មណ៍ដល់នូវសរណៈ	១១១
ឲ្យយោធមុខព្រាហ្មណ៍ធ្វើសាលាសម្រាប់សង្ឃ១១២	

បង្គំសូត្រ ទី ៥

ព្រាហ្មណវត្ថុ បង្គំសូត្រ សេចក្តីសរសើរពុទ្ធភុណ្ណ	១១៥
សេចក្តីសរសើរបង្គំព្រាហ្មណ៍	១១៨
ពោលសរសើរព្រះមានព្រះភាគ	១២១
ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ឃាត់កាបទិកមាណព	១២៧
ទ្រង់សួរគបទៅកាបទិកមាណព	១២៨
ទ្រង់ព្យាករណ៍នូវការរក្សាសច្ចៈ	១៣៣
ទ្រង់ព្យាករណ៍នូវការកើតឡើងនៃសច្ចៈ	១៤១
ទ្រង់ព្យាករណ៍នូវធម៌មានឧបការៈច្រើន	១៤៣
កាបទិកមាណពដល់នូវត្រៃសរណៈ	១៤៧

ធម៌ ឧបសគ្គសុត្តន្ត

អង្គ

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្យ ឧបសគ្គសុត្តន្ត	បារិច្ចរិយកថា	១៤៧
	សទ្ធកថា	១៥៥
	កុសលាភធម្មកថា	១៥៧

សុត្តន្ត ធម្មញ្ញាធិសុត្តន្ត

ព្រាហ្មណ៍ត្ថស្យ ធម្មញ្ញាធិសុត្តន្ត	ធម្មញ្ញានិប្បវត្តិបថនំ	១៧១
	ធម្មញ្ញានិប្បវត្តិបថនំ	១៧៣
	អធម្មចរិយវិសមចរិយា	១៧៥
	ធម្មញ្ញានិប្បវត្តិបថនំ	១៨១
	ពាទ្យទុក្ខារាមចនំ	១៨១
	ធម្មញ្ញានិប្បវត្តិបថនំ	១៨៧
	អប្បមញ្ញាភារនា	១៨៧
	កត្តវនបស្សនំ	២០១

ឯសុការីសូត្រ ទី ៦

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវត្ថ ឯសុការីសូត្រ	ទ្រង់សំដែងនូវការបំរើ	១៤៧
	សំដែងអំពីទ្រព្យសម្រាប់ខ្លួន	១៥៥
	ការពង្រីកបុគ្គលគ្រួសារនឹងកុសលធម៌	១៥៧

ធនញ្ញានិស្សត្រ ទី ៧

ព្រាហ្មណវត្ថ ធនញ្ញានិស្សត្រ	ការស្នូរដំណឹងធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៧១
	ការចូលទៅរកធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៧៣
	ការប្រព្រឹត្តិកុសលធម៌នឹងការប្រព្រឹត្តិមិនស្មើ	១៧៥
	ការស្នូរតបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៨១
	ការប្រាប់នូវសេចក្តីទុក្ខជាទម្ងន់	១៨១
	ការស្នូរតបទៅធនញ្ញានិព្រាហ្មណ៍	១៨៧
	អប្បមញ្ញការវិនា	១៨៧
	ការចូលទៅកាន់ព្រះមានព្រះភាគ	២០១

មាតិកាបន្តិច

អដ្ឋមិ វិសេដ្ឋសុត្ត

អង្កេ

ព្រាហ្មណវត្តស្ស វិសេដ្ឋសុត្ត	ភគវន្តបសង្កមនំ	២០៥
	ព្រាហ្មណប្បញ្ញា	២០៦
	ព្រាហ្មណព្យាករណំ	២០៨
	នវមិ សុកសុត្ត	

ព្រាហ្មណវត្តស្ស សុកសុត្ត	ចតុកម្មដានំ	២២៧
	បញ្ចធម្មប្បញ្ញតិ	២៣១
	ជចន្តបមា	២៣៧
	សុកមាណវប្បដិប្បចា	២៤១
	កាមគុណកថា	២៤២
	ឈានកថា	២៤៥
	សុកមាណវប្បដិប្បចា	២៤៦
	សុកមាណវវិសដ្ឋនា	២៤៨
	មគ្គប្បដិប្បចា	២៥១
	អប្បមញ្ញកថា	២៥៣
	ជាណុស្សណស្ស សុកទស្សនំ	២៥៧

សង្ខេបបង្អស់ប្រាប់មាតិកា

៣០៩

វិសេដ្ឋសូត្រ ទី ៨

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវត្ថុ វិសេដ្ឋសូត្រ ការចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ . . . ២០៥

បញ្ជាក់របស់ព្រាហ្មណ៍ ២០៦

ការព្យាករណ៍នូវពាក្យថាព្រាហ្មណ៍ . . . ២០៨

សុត្តសូត្រ ទី ៩

ព្រាហ្មណវត្ថុ សុត្តសូត្រ ហេតុជាទីតាំងនៃការងារ ៤ យ៉ាង . . . ២២៧

ការបញ្ចត្តិធម៌ ៥ យ៉ាង ២៣១

ឧបមាដោយបុរសខ្វាក់ពីកំណើត. . . . ២៣៧

ការសួរគបទៅសុគមាណាត ២៤១

សំដែងអំពីកាមគុណ ២៤២

សំដែងអំពីឈាន ២៤៥

ការសួរគបទៅសុគមាណាត ២៤៦

ការដោះស្រាយរបស់សុគមាណាត . . . ២៤៨

ការសួររកផ្លូវ ២៥១

សំដែងអំពីអប្បមញ្ញា ២៥៣

ជាណុះស្សាណិព្រាហ្មណ៍ដូចនឹងសុគមាណាត ២៥៧

ឧសមី សតារវសុត្ត

អង្ក

ព្រាហ្មណវគ្គស្ស សតារវសុត្តេ សតារវបសង្កមនំ ២៦១

សមណព្រាហ្មណានំ វេមក្ក-

ព្យាករណំ ២៦៣

ភូតបុព្វកថា ២៦៥

អាឡោបសង្កមនំ ២៦៧

ទុក្ខបសង្កមនំ ២៦៩

បឋមបមា ២៧៥

ទុតិយបមា ២៧៧

តតិយបមា ២៧៩

ទុក្ខប្បធានំ ២៨១

អប្បនកដ្ឋានំ ២៨៣

ថោកាហារាហារណំ ២៨៩

ចតុរបដ្ឋានំ ២៩២

ចតុបបាតញ្ញាណំ ២៩៧

កតវន្តប្បសំសា ២៩៩

ភិសរណគមនំ ៣០១

សង្ឃិកចន្ទីលប្រាប់មាតិកា

៣១១

លការវិស្វត្រ ទី ១០

លេខទំព័រ

ព្រាហ្មណវត្ថុ សតវស្សត្រ	ការចូលទៅរកសតវមរណាត . . .	២៦១
	ការទ្រង់ព្យាករណ៍នូវសេចក្តីផ្សេងគ្នានៃពួក	
	សមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍	២៦៣
	សំដែងអំពីរឿងធ្លាប់មានមក	២៦៥
	ទ្រង់ចូលទៅរកអាឡារតាបស	២៦៧
	ទ្រង់ចូលទៅរកទុក្ខតាបស	២៦៩
	ឧបមា ទី ១	២៧៥
	ឧបមា ទី ២	២៧៧
	ឧបមា ទី ៣	២៧៩
	សេចក្តីព្យាយាមដ៏លំបាក	២៨១
	អប្បនកជ្ឈាន	២៨៣
	ការសោយអាហារតិច	២៨៩
	រូបជ្ឈាន ៤	២៩២
	ចតុបបាតញ្ញាណ	២៩៧
	ការសរសើរព្រះមានព្រះភាគ	២៩៩
	ការដល់នូវត្រៃសរណៈ	៣០១

វិវិទាវិទូបត្តិ

៣១២

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេត	រជ្ជលេខាយ័
និក្ខុបេត្តា	និក្ខុបេត្តា	១៥	៨
គប្បតិ	គប្បតិ	១៦	"
គាតមំ	គាតមំ	២៣	១៥
គន្ធកំ (៥)	គន្ធកំ (៥)	២៦	១៤
កេវលកម្មវិ	កេវលកម្មវិ	២៧	១៨
ទិស្សតិ	ទិស្សតិ	"	"
អចរិបក្ខនិស្ស	អចរិប្បក្ខនិស្ស	៣៤	៧
និសិន្នា	និសិន្នា	"	១១
ឯវំកល្យាណោ	ឯវំ កល្យាណោ	៣៦	"
"	"	៤១	១៥
អាចរិយបាចរិយានំ	អាចរិយប្បាចរិយានំ	៤៦	៣
មារសនប្បមទ្គុនោ	មារសនប្បមទ្គុនោ	៤៧	១៤
មហាវិរោ	មហាវិរោ	៥០	២
ចរស្សម	ចរិស្សម	៥១	៣
សេណោ	សេលោ	"	៧
និដ្ឋិតំ	និដ្ឋិតំ ។	៥៥	"
អវេរំ	អវេរំ	៦៥	១៨

វិវិទូបត្តិ	អវិវិទូបត្តិ	អង្ក	រដ្ឋលេខាយិ
អស លាយនសុត្ត	អស្សលាយនសុត្ត	៦៧	១
ច សេដ្ឋ	ចសេដ្ឋ	៦៨	១៦
ព្រាហ្មណវគ្គស្ស	ព្រាហ្មណវគ្គស្ស	៧១	១
សទេវមនុស្ស	សទេវមនុស្ស	៧៤	៥
អប្ប	អប្ប	៧៧	„
លជ្ជិ	លជ្ជិ	„	១៣
វិពាណា	វិពាណា	១៣២	១៥
តហុការ	តហុការ	១៤១	១០
កវ	កវ	១៤៦	៧
បញ្ញាបេន្តិ	បញ្ញាបេន្តិ	១៥៥	១៦
ធនញ្ញានិស្សត្ត	ធនញ្ញានិស្សត្ត	១៧០	១៦
សារបត្ត	សារបត្ត	១៨៨	៧
ក៏	ត៏ ក៏	១៩០	២
អនុកម្ម	អនុកម្ម	១៩២	១៣
សោ	សោ	២១២	៧
កោច	កោច	„	៨
សំសារ	សំសារ	២១៨	„

វិទ្យាវិទ្យុបតិ

៣១៤

វិទ្យាបាហ៍	អវិទ្យាបាហ៍	អង្គ	រដ្ឋលេខាយ
គោឡេយ្យ	គោឡេយ្យ-	២៣៦	២
ភាវករុបាទិ	ភាវករុបាទិ	២៣៧	១៥
ភក្កត្ត	ភក្កត្ត	២៤៧	៧
អប្បកិច្ចោ	អប្បកិច្ចោ	២៤៨	៤
បរិក្ខារ	បរិក្ខារ	២៥១	៣
ស្ស	កិស្ស	២៥២	៦
សុភសុត្ត	សុភសុត្ត	២៥៨	១៧
នាសតោ ប	នាសតោ ប	២៨៥	១៤
ធម៌	ធម៌	៣០៨	២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សុះសាយ	សុសសាយ	១	១៥
ព្រះកាណ៍	ព្រះកាណិ	៦	១៣
កិរិយាប្រព្រឹត្ត	កិរិយាប្រព្រឹត្តិ	១៥	២
ដោយខ្លួនឯង	ដោយប្រាជ្ញាខ្លួនឯង	៥៣	៧
បិសុណាវតា	បិសុណាវតា	៦៥	៤
ជាវណ្ណ ថោកទាប	ជាវណ្ណៈថោកទាប	៦៦	១២
ហៅថា	គេគួរហៅថា	៧២	១៥
មាណព័រនាក់	មាណព័រនាក់	៧៣	១៣
បតិគ្រសមណ	បតិគ្រសមណៈ	៨៤	១៤
ដំរើន	ដំបំរើន	៧១	៧
តន្ត្រី	តំន្រ្តី	៧៣	២
ខ្លួនឯង ៗ	ខ្លួនឯង ៗ	៧៥	៤
បិសុណាវតា	បិសុណាវតា	១១០	៣
”	”	”	៤
បគ្គល	បគ្គល	១១៥	៨
នោ	នោ	១១៧	១១
រក្សាសច្ចៈ	រក្សាសច្ចៈ	១៣៤	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

៣១៦

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
បុគ្គល	បុគ្គល	១៥១	៦
បិសុណាវតា	បិសុណាវតា	១៥៤	៤
កា ប្រព្រឹត្តិ	ការប្រព្រឹត្តិ	១៧៧	១
ដែលប្រព្រឹត្ត	ដែលប្រព្រឹត្ត	១៨៦	១២
ទ្រង់ព្រះផ្នួស	ទ្រង់ព្រះផ្នួស	២០៤	១៣
សុះសាយ	សុសសាយ	„	១៥
ក្រឹត្យ	ក្រឹត្យ	២០៥	២
អ្នកនោះជាពាណិជ្ជ	អ្នកនោះជាពាណិជ្ជ	២១២	៥
ឧបមពាគោត្រ	ឧបមពាគោត្រ	២៣៦	៨
„	„	២៣៧	២
ការណ	ការណ៍	២៤២	១០
របស់ខ្លួន	របស់ខ្លួន	២៦៦	២
រឺរយ	រឺរយៈ	២៧១	៧

